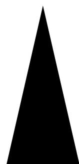

MIRCEA OPRIȚĂ

ARGONAUTICA

EDITURA ALBATROS

MIRCEA OPRIȚĂ

ARGONAUTICA

Coperta de Damian Petrescu

EDITURA ALBATROS
1970

1

Trezindu-se din somnul magnetic, Gregor deschise asupra lumii nişte ochi uşor derutaţi, bucurându-se de umplerea lor treptată cu imagini. Primul lucru văzut era tabloul în relief din care îi surâdea blajin acel Grigore pierdut în negura timpului, recunoscut în mod oficial de familie drept întemeietor. Grigore, fiind o proiecţie mobilă, pândise răbdător clipa când tânărul său urmaş avea să deschidă ochii şi imediat îi zâmbi, cu un oarecare efort impus de greutatea mustăţilor; în sfârşit, un efort ce merita să fie făcut pentru a lua legătura cu îndepărtatul vlăstar al neamului său. Gregor urmări cu interes deplasarea greoaie a podoabei antice, acum înţepenită oblic sub un nas destul de comun, şi aşteptă ca bătrânul, care în tabloul vivant nici nu arăta chiar atât de bătrân pe cât atestau documentele, să-i adreseze el, cel dintâi, cuvântul.

— Noroc, Grigore taică! zise strămoşul atârnat în cui, şi se vedea de departe că era bucuros să mai schimbe o vorbă între două pipe cu tutun denicotinizat. Tutunul era plăcerea lui cea mai mare, încât familia, deşi nespus de vigilentă în ce priveşte sănătatea membrilor săi, se văzuse obligată să-i accepte capriciul.

Gregor ascultă sonurile aspre şi arhaice din glasul celuilalt, apoi răspunse ceva convenţional, mai mult ca să nu-l supere de dimineaţă, şi se întoarse cu faţa spre fereastră, lăsându-l pe Grigore să se învăluie într-un nor de fum albicios, sterilizat, pe care un orificiu mascat în perete avea grijă să-l absoarbă până la ultima moleculă. Se întoarse, deci, spre fereastră şi privi o vreme vişinul înflorit, scăldat în lumina plăcută a soarelui. Două vrăbii săreau printre crengi, urmărindu-se cu voioşie. O vreme, tânărul savant se lăsă furat de jocul lor, neştiind precis dacă erau

naturale sau imitaţii sintetice; iar dacă era sintetică numai una, atunci care anume. Până la urmă, din neputinţa de a găsi răspunsul corect, oftă şi coborî din pat. Devenit inutil, patul se dezintegră instantaneu. Gregor veni tiptil spre fereastră, puţin neliniştit de gândul că vrăbiile ar fi putut zbura înainte ca el să-şi încheie observaţiile. Era cât pe ce să se felicite pentru reuşită, când, aplecându-se aproape involuntar spre ciripitorul său obiect de studiu, simţi o puternică lovitură în frunte şi ceva, un fel de câmp impenetrabil, îl reţinu. Pipăi cu degetele şi constată cu surprindere că se lovise de un zid, un perete obişnuit, aflat în dreptul ferestrei. Înţelese imediat încurcătura, pentru că numai o încurcătură putea fi: robotul domestic responsabil cu peisajele matinale greşise, instalând mirajul pe peretele opus ferestrei reale, într-un loc absolut derutant. Întărâtat de durerea din cucui, Gregor îşi promise să se ocupe îndeaproape de robot, cu scopul de a cerceta dacă eroarea se produsese accidental, ceea ce presupunea defectarea unor sisteme în tamburul binar variabil, şi asta era destul de rău, sau dacă eroarea fusese făcută intenţionat, robotul urmărind să-şi bată joc de el, ceea ce însemna o gravă jignire la adresa omului în general, şi asta era şi mai rău, trebuia demontat şi schimbat întregul calculator betatronic cerebral omega.

Tânărul savant îşi clarificase în minte aceste alternativele ale dilemei (dilemă pentru robot, desigur) şi tocmai se gândea la măsurile ce se impuneau de urgenţă, când Grigore, din rama sa lustruită, goli pipa lovind-o de încheietura mâinii, suflă în ea cu un aer preocupat, apoi i-o întinse, rugându-l:

— Ia-o, taică, şi umple-mi-o, că mă seacă la inimă!

Gregor o luă, nemulţumit că mustăciosul său înaintaş apelase la el pentru servicii executate în mod obişnuit de roboţi. Era însă obligat să se resemneze: omul trăise cu un

bun număr de secole înainte şi nu-i prea „venea la îndemână”, cum obişnuia el însuşi să spună, tehnica modernă. Consiliul familiei, după dezbateri pasionate, hotărâse să-i fie acceptată *numărului unu,* pentru păstrarea adevărului istoric, şi această anacronică pretenţie, deşi l-ar fi putut scăpa de ea printr-o simplă operaţie de reglare a unor mecanisme ascunse. Tot atunci se stabilise ca nici unul dintre numeroşii stră-strănepoţi să nu protesteze când Grigore li se adresa cu „taică”, deoarece termenii de fiu, nepot şi strănepot acopereau realităţi pentru el de mult dispărute, aşa că de la un timp venerabilul, perpetuat dintr-o lesne de înţeles mândrie familială, găsise că era mai potrivit să întrebuinţeze un apelativ general, valabil până la stingerea completă a spiţei.

Tânărul trecu peste faptul că el era un tânăr savant cu două studii intrate în circuitul mnemotehnic planetar şi îşi făcu de lucru la un automat de forma unei cutii mari, cu ecrane şi butoane colorate. Puse pipa grosolan cioplită sub un robinet, învârti butonul respectiv şi, într-o clipă, instalaţia din cutie sintetiza tutunul cerut, îl steriliză, apoi Gregor înmână strămoşului său pipa umplută, cu o solemnitate care unui strănepot ridicat la puterea n îi făcea o deosebită cinste. Grigore o prelua ca pe un obiect de mare preţ — de fapt era într-adevăr o relicvă. Îşi aminti îndată de o tuse mai veche, seculară, şi începu să icnească scurt, înecându-se. Apoi se linişti. Vârî între dinţii îngălbeniţi (rezistase cu succes tuturor încercărilor de a i se curăţa imaginea şi nu degeaba un „taică” din a noua generaţie spunea că bătrânul fusese la viaţa lui încăpăţânat ca un catâr), vârî deci între dinţi ţeava roasă, înnegrită. Înainte chiar de a apuca să ceară un cărbune, Gregor, care-i ghicise intenţia, trimise din bricheta sa particulară (funcţiona pe bază de particule) o rază subţire spre vatra plină cu tutun a pipei, aprinzând-o. Marele său înaintaş

pufăi, îşi umflă păroasa buză într-un elan ce-i exprima deplina satisfacţie şi, într-am târziu, zise:

— Bine, taică, îţi mersi.

Să fi fost Gregor cosmofilolog, să fi avut măcar pretenţiile unui lingvist de duzină, ar fi putut concepe, ascultându-l cu atenție pe Grigore, studii documentate, super-structuralizate, privitoare la plasticitatea limbii într-un secol *ics* precis stabilit, ca să nu mai vorbim de consideraţiunile asupra dezvoltării sale ulterioare. Sub acest aspect, imaginea vivantă a strămoşului era o comoară. Dacă indoeuropenii, sau măcar unul mai deştept dintre ei, ar fi avut inspirata idee să-şi conserve imaginile pentru posteritate, puţine ar fi rămas, de-a lungul istoriei, controversele legate de viaţa lor şi nici nu mai era nevoie să li se ghicească băbeşte limba. Ca să nu mai vorbim de faptul că locul lui Grigore, pe perete, ar fi fost ocupat de altul, un Grig sau poate chiar un Grrr bărbos, purtând la cingătoarea din piele netăbăcită toporul de piatră şlefuit cu măiestrie. Gregor se gândise într-o zi la toate acestea, privindu-şi pe sub sprâncenele încruntate înaintaşul, pe care era atunci foarte supărat (dintr-o anumită pricină) şi poate că tocmai subiectivitatea clipei îl făcuse să dorească detronarea publică a lui Grigore, înlocuirea lui cu acel Grrr nedreptăţit de urmaşi. Apoi, judecând avantajele şi dezavantajele unui asemenea act, înţelese că toanele veneratului prezent, insuportabile cum erau, nici nu s-ar fi putut compara cu cele ale înaintaşului ipotetic. Şi, cum tocmai atunci se inventase proverbul cibernetic după care din două rele să-l alegi pe cel mai bun, Gregor se resemnase, promiţându-şi să nu-i dea catârului Grigore mai multă atenţie decât era necesar şi părea obligatoriu. Or, din punctul de vedere al tânărului savant, arhaismul limbii aceluia (prea dulce, totuşi, în comparaţie cu răcnetele guturale ale unui Grrr absolut şi autentic) nu merita un

deosebit interes, din care cauză şi replica de mai înainte rămase fără ecou. Gregor nu era cosmofiolog, nici măcar lingvist de duzină, ci astronom profesionist, descoperitor al locului unde fusese cândva o stea, cu toate că, din cauza deplasării ei pe firmament, în ultima vreme nu mai era acolo. Deci, ca un astronom care se respectă, se amuza de orice alte preocupări exterioare telescopului său. Şi tot aşa, un lingvist veritabil n-ar fi ezitat să declare, fără jenă, nu numai că nu auzise, dar că nici măcar nu dorea să audă de marea lui descoperire!

Ce-i drept, marile descoperiri sunt rare şi vin când nici nu te aştepţi. De data asta, Gregor se mulţumi cu una mai mică; se mulţumi să descopere fereastra, pe cea adevărată. În clipa când o deschise, falsa fereastră dispăru, lăsând în loc peretele gol. Afară era tot ziuă, însă nu o zi de prima calitate, cum fusese cea confecţionată de robot, ci una obişnuită, cu un cer cam şters şi pe ici-colo înnorat. Vişinul încă nu-şi deschisese florile, dar vrăbiile erau mai multe la număr şi parcă mai gălăgioase.

În acelaşi moment simţi o înţepătură la încheietura mâinii stângi: apelul videofonului lenticular. Cu un gest reflex, ridică braţul şi, deodată, simţi un val fierbinte de sânge năvălindu-i până în vârful unghiilor. Pe micul ecran strălucea, miniaturizată, frumoasa Adalina. (Biografia ei, cu numeroase amănunte pitoreşti, o vom face într-o ediţie viitoare a acestor aventuri.) Tânărul savant era vizibil emoţionat, de unde se poate deduce că între cei doi exista o veche şi contorsionată legătură sufletească.

— Gregor, te pup! exclamă Adalina de sub ecranul lenticular şi întinse braţele într-un gest ce nu lăsa dubiu în privinţa intensităţii sentimentelor ei. S-a vorbit despre tine la emisiunea de ştiri, pe canalul 458. Cum, nu ştiai? Nu se poate! A fost popularizată descoperirea aceea a ta, ştii tu care… Am plâns, am fost foarte emoţionată! Ah, Gregor,

dacă ai şti ce emotivă sunt! Îmi pare atât de bine, mă bucur pentru tine… Pentru noi *amândoi*, vreau să spun… Înţelegi?

Astronomul zâmbi fericit, neluându-și privirile de la fata cu chip atât de plăcut vederii, ca în mai toate bunele idile amoroase, de unde e posibil să-şi fi împrumutat şi ochii negri, fascinanţi, şi nasul mic, puţin cârn, obrăznicuţ. Esenţial este însă că Gregor o iubea mult, deşi se cam temea să-i facă declaraţii, din cauza firii lui înclinate spre contemplarea aştrilor. Se înţelege că neaşteptata apariţie a Adalinei avea să-i lase în suflet o lumină densă, persistentă, sporită de promisiunea unei destăinuiri pe care dorea să i-o facă la o oră convenabilă (bineînţeles, ei) din după-amiaza aceleiaşi zile.

— Să mă aştepţi, dragule, la vechiul nostru loc, ciripi Adalina, trimiţându-i simbolice sărutări cu vârful degetelor sale subţiri.

La asemenea convingătoare dovezi de iubire, tânărul savant prinse curaj şi începu o lungă, o fierbinte declaraţie pasională. Întreruptă din când în când de chicotelile aprobatoare ale strămoşului Grigore. Faţă de sincera tulburare a îndrăgostitului, ce contează faptul că Adalina închisese videofonul de multă vreme şi e puţin probabil să-i fi auzit măcar începutul monologului pătimaş! Gregor sfârşi transpus şi, uşurat parcă de o imensă povară, îşi şterse fruntea asudată cu o batistă pe care o aruncă imediat în dezintegrator.

— Bine i-ai vrăjit, taică! murmură admirativ Grigore-din-tablou şi-i întinse iarăşi pipa la umplut.

Puţin mai târziu. Gregor coborî fluierând treptele casei în grădina ce va fi descrisă şi ea cu un alt prilej. Aflat încă în puterea unei frumoase amintiri, astronomul trecu indiferent pe lângă robotul poznaş, foarte preocupat acum să stropească florile (găsite de receptorul său olfactiv insuficient de mirositoare) cu o soluţie puternic parfumată.

În mod normal, Gregor ar fi trebuit să-şi pună imediat în practică planul (de fapt mica lui răzbunare), aplicând robotului tratamentul tehnic care i se cuvenea după incidentul cu peisajul matinal. Cum însă nici unul din cei doi nu avea deocamdată chef de o ocupaţie suplimentară, se prefăcură că nu se văd şi fiecare fu mulţumit în felul său. Totuşi, robotul nu-l slăbi din mica sa antenă parabolică până când se încredinţa că banda rulantă cu imitaţie de nisip străbătuse toată aleea, depunându-l pe Gregor în stradă, pe un trotuar mobil mai larg şi mar rapid. Odată cu astronomul se îndepărta şi primejdia.

Strada era extraordinară. Spectacolul ei multicolor îl încântase pe astronom încă din nu prea îndepărtata sa copilărie. De pe atunci aflase că, spre deosebire de străzile de pe vremea străbunicului Grigore, cea pe care o străbătea el avea, de-o parte şi de alta, clădiri. Clădiri obişnuite, cu pereţi de propilantalpen, netezi şi prefabricaţi. Trotuare largi, circulând cu diferite viteze pe oră, îndeplineau cu succes funcţia picioarelor omeneşti. Mai mult chiar, lungile lor benzi mobile se puteau modela, ridicând la dorinţa celui transportat nişte excrescenţe în formă de scaun sau de canapea. Comoditatea extremă devenea astfel accesibilă chiar şi în timpul deplasărilor de relaxare (e greu de spus plimbări), când omul, sătul de spectacolele procurate direct la domiciliu, ieşea să se întindă pe o asemenea canapea care-l purta prin întreg oraşul, oferindu-şi astfel o splendidă panoramă citadină surprinsă în orice moment dorit din zi sau din noapte. Gregor ridică şi el un fotoliu elegant în care se aşeză pentru a urmări în tihnă circulaţia de pe autostradă, unde vehicule aerodinamice săgetau încoace şi încolo cu viteze de bolid. Nu peste mult timp fu martorul unei pene de pernă de aer, din fericire fără urmări tragice pentru grupul de pensionari paşnici pe deasupra cărora ţâşnise, într-o străfulgerare,

vehiculul răsturnat. Prea cufundaţi în lectura unui uriaş panou publicitar cu ultimele ştiri, ei nici nu-şi dădură seama de situaţia delicată prin care fără voia lor trecuseră. Doar gaura deschisă cu plesnet sec în panou, în colţul unde tocmai se prezentau aspecte de la darea în folosinţă a unui nou vulcan venusian, atrase atenţia vecinului lui Gregor, prilejuindu-i câteva ironice consideraţii despre calitatea imaginii respective. Tânărul savant, probabil singurul care înţelegea ce se întâmplase, nu-şi făcea nici o grijă în privinţa limuzinei vinovate de tulburarea solemnului moment inaugural. Nu se îndoia că, prevăzând asemenea mici accidente, constructorii creaseră din loc în loc şi plase magnetice destinate recuperării autovehiculelor înainte ca acestea să treacă prin şocul fatal al contactului cu pământul. Şi într-adevăr, la aproape un kilometru depărtare, Gregor descoperi limuzina imobilizată în aer, deasupra autostrăzii, în vreme ce jos circulaţia continua imperturbabilă şi ameţitoare.

Sătul de senzaţii tari, astronomul se consacră în restul drumului lecturii reclamelor şi panourilor cu proiecţii mobile. Mai trebuie adăugat că serialele de ultima oră, desfăşurate pe panouri, erau slăbiciunea sa. Numai aşa se va înţelege cu cât interes urmărea reportajul despre dirijarea spre Marte a imensei bucăţi de gheaţă retezată cu câteva zile în urmă de la Polul Sud, sau amuzantele întâmplări petrecute chiar în dimineaţa aceea la o mică staţiune cosmică din centura asteroizilor. În alt loc fu martorul performanţelor reuşite de o râmă căreia i se implantase într-un laborator un minuscul creier artificial. Cineva, unul din numeroşii colaboratori la realizarea experienţei, se întreba dacă prin asemenea operaţii nu s-ar putea obţine o rasă nouă de râme, inteligente şi sensibile, capabile de trăiri afective de o natură specială. Gregor găsi că ideea era destul de interesantă şi îşi propuse să se mai

gândească la ea. Trotuarul rulant îl trecu prin faţa unui panou rezervat alpinismului submarin, sport practicat în special de copiii trimişi la odihnă în taberele de pe fundul Atlanticului. Alături se realiza o încercare epocală: captarea unei protuberante solare care avusese imprudenţa să țâșnească în Cosmos cu mult mai departe decât îi era îngăduit. Tânărul savant nu prea înţelese în ce scop se întreprindea această costisitoare acţiune, dar era convins că numai spre binele omenirii. Urmări cu încântare mută eforturile cosmonauţilor, care întindeau o uriaşă ţesătură strălucitoare în jurul protuberantei incandescente. Imaginea, admirabil reliefată, se schimbă şi lăsă locul unui scurt reportaj critic la adresa constructorilor de pe şantierul 95 101, aflat undeva lângă planeta Uranus. Dintr-o neînţelegere, se programaseră greşit automatele şi se ajunsese astfel la situaţia absurdă că unele stricau ce clădiseră altele, înainte chiar ca acestea din urmă să fi terminat. Personalul de conducere — foarte capabil, dar insuficient de autoritar — era aspru moralizat pentru greşelile săvârşite, iar în final se exprima speranţa că şi la şantierul 95 101 lucrurile vor reintra în normal. O undă de îngrijorare trecu prin glasul comentatorului nevăzut atunci când reaminti că staţiunea cosmică respectivă, de fapt noul local al Administraţiei Uranice Forestiere, trebuia dat în folosinţă, neapărat, în următoarele 24 de ore.

Gregor tocmai intenţiona să-şi mute atenţia spre înaltul cerului, unde o coloană de elicoptere huruia insuportabil, exersând în vederea unei iminente parăzi, când un anunţ din centrul unui panou îi atrase irezistibil privirile, înregistra pe retină o faţă căreia timpul nu reuşise să-i şteargă trăsăturile cunoscute. Era Boldur, fostul său coleg din etapa de învăţământ elementar concentric programat. Cum ar fi putut să-l uite? Câte ghiduşii nu făcuseră atunci împreună, spre disperarea androizilor responsabili cu instruirea şi

educarea lor! apoi se despărţiseră, şi de mult nu mai ştiau nimic unul despre altul. Iată acum, pe panoul vivant, inscripţia tremurătoare din care se înţelegea că tânărul inventator Boldur avea să ţină o comunicare de cea mai mare importanţă pentru omenire. „Hm, hm!” făcu Gregor dintr-un început de invidie, dar îşi aminti la timp că el, ca om al viitorului, nu-şi putea îngădui un astfel de sentiment nedemn şi-l respinse cu vehemenţă. „Bravo lui! îşi zise. Bănuiam eu că nu se lasă Boldur ăsta până nu face să vuiască toate planetele. E meritul său, incontestabil. Cu toate că, dacă-mi aduc bine aminte, i-am sugerat cândva nişte idei, dar asta n-are nici o importanţă. Oricum, trebuie să-l ascult neapărat, e o datorie elementară”.

Mai rămâneau câteva minute până la conferinţa de presă şi îşi făcu socoteala că, dacă se grăbea, putea să ajungă la observator înainte de deschiderea ei. Părăsi trotuarul rulant la prima staţie de elicoptere. Fiind de felul lui norocos, găsi pe platoul larg un aparat care tocmai aterizase, întors din cursă. Pilotul îi ură un melodios bun sosit; deşi automat, era un fin psiholog şi intuise în îndelungata sa carieră că bărbaţilor le făcea plăcere să li se adreseze cu o voce feminină, iar femeilor pe un ton grav, învăluitor, de bas cu volum. Apoi Gregor indică direcţia de zbor şi în câteva secunde elicopterul se afla deasupra oraşului, aproape de cupola transparentă, boltită peste clădiri şi purtând într-un imens inel inscripţia:

Nu aşteptaţi daruri de la natură.
Procuraţi-le singuri!

Elicopterul îl lăsă pe tânărul savant chiar pe platforma de zbor a Observatorului astronomic. Gregor coborî şi parcurse în fugă distanţa până la ascensor. Dar, oricât de grăbit ar fi fost, nu se putu abţine să nu arunce o privire spre uriaşul telescop. Dacă Adalina era marea dragoste a vieţii sale, în inima lui Gregor telescopul stătea fără îndoială în

vecinătatea ei. Aşadar, înainte de a sări în cuşca liftului, astronomul izbuti să mângâie tandru cu privirea antena deschisă spre lumile de dincolo de atmosferă. Coborât rapid prin piciorul metalic al turnului şi depus în perfectă stare pe mozaicul unei săli cu tavanul boltit, pe unde lumina cădea filtrată de vitralii, Gregor declanşă la repezeală receptorul de imagini mobile şi o lucoare tulbure inundă sala, vălurind. Din aceste valuri se modelară persoanele participante la conferinţa de presă a lui Boldur, atât de sugestiv reproduse, încât astronomul trebui să se retragă un pas, pentru a da unui invitat, apărut numai pe jumătate, posibilitatea să se contureze pe de-a întregul. Tânărul inventator vorbea de câtva timp şi Gregor fu mâhnit că pierduse începutul expunerii.

„Milioanele de tone de oţel pe care le producem anual, spunea Boldur, complexele de fabricaţie automatizate care ies pe porţile uzinelor, marile centrale atomice construite de noi în ultima vreme — toate acestea dovedesc nivelul la care a ajuns industria în sistemul solar, dându-ne dreptul să avem o încredere tot mai mare în forţele noastre.. Etc., etc.

Gregor înţelese că Boldur era încă la partea introductivă. Din felul cum asistenţa sorbea cuvintele inventatorului deduse că şi alţii aşteptau să se dezvăluie acolo o informaţie senzaţională. Se aşeză comod într-un fotoliu, pregătindu-se să asculte.

„Învăţaţii au prefăcut vise seculare în realităţi, urmă Boldur (şi fostul său coleg pricepu acum că tânărul inventator intenţiona să speculeze răbdarea publicului, pentru un şi mai mare efect al comunicării). Ei au pus la punct fabricarea sintetică a alimentelor din bioxid de carbon, apă şi substanţe minerale, izbutind să reproducă în laborator procesul realizat de plante cu ajutorul clorofilei. Pustiuri imense, ca deşertul Kara Kum şi Gobi, au dispărut de pe hărţile Pământului, izgonite de ploile artificiale, de

marile perdele de păduri, de uriaşele...”

Gregor îşi zise că amicul său inventator începuse totuşi prea de departe retrospectiva. Dacă Boldur intenţiona să-şi plaseze descoperirea abia după ce aducea la zi lista succeselor obţinute de omenire în ultimele trei-patru secole, era puţin probabil ca momentul culminant să se producă înainte de căderea nopţii. Atenţia astronomului începu să slăbească.

„Vârsta medie a oamenilor se apropie astăzi, în oraşul nostru, de două sute de ani, datorită măsurilor sanitare de longevitate şi condiţiilor de viaţă din ce în ce mai bune, din ce în ce..

Acum! tresări Gregor, înviorat de o speranţă. Ceva îi spunea că Boldur hotărâse, în sfârşit, să facă saltul în contemporaneitate.

„Proiectarea şi construirea principalului satelit artificial al Pământului şi studiile întreprinse de pe această a doua Dună au deschis uriaşe perspective pentru cercetarea aştrilor. Aceste perspective au fost traduse în viaţă de călătoriile primelor rachete în Lună şi până în imediata apropiere a câtorva planete din sistemul nostru solar, de scurtele popasuri ale altor nave cosmice pe asteroizii Hermes şi Eros, de...”

Profund dezamăgit, Gregor căscă şi întrerupse proiecţia. Era limpede că Boldur avea chef de ample sinteze. „Ce ţi-e şi cu inventatorii ăştia!” oftă tânărul savant, decis să nu reia legătura cu sala conferinţei de presă decât după ce Boldur îşi va fi terminat introducerea istorică. „Ce ţi-e şi cu inventatorii ăştia! îşi reluă el gândul, clătinând din cap. Îmi amintesc că la şcoală avea fel de fel de apucături. Odată a scos limba la robotul supraveghetor; credea că n-o să-l vadă, dar nu i-a mers. Ochiul roşu (de observat abaterile) l-a filmat pe loc, aşa, cu limba scoasă, ca să se poată face la sfârşitul orelor o şedinţă moralizatoare cu toţi elevii. Boldur

a fost prezentat ca material didactic. Ce ne-am mai distrat! Bineînţeles că am discutat colegial cu el, l-am făcut să-şi înţeleagă greşeala şi să promită că se va îndrepta. N-a mai scos limba, ceea ce înseamnă că ajutorul nostru i-a fost de un real folos, însă de astâmpărat tot nu s-a astâmpărat. Aş vrea să-l întreb dacă mai ţine minte cum a distrus Automatul Universal de Verificat şi Pus Note, în urma unei neînţelegeri privind aprecierea răspunsului său. Era, de fapt, o situaţie fără ieşire: unul pretindea că ştiuse lecţia, celălalt apreciase această pretenţie, drept absurdă — şi Boldur n-a găsit altă soluţie decât să pună dinamită (formula de preparare o memorase citind pe ascuns un roman istoric interzis) sub cutia verificatorului. Puţin a lipsit să nu distrugă întreaga clădire, dar adevărul e că încă de pe atunci puteai să presimţi în Boldur un inventator. Cine ştie ce-a mai pus la cale de când nu ne-am mai văzut, vreo născocire teribilă care o să-l facă dintr-odată celebru. Şi în loc să-ţi spună de la început despre ce-i vorba, te fierbe ca pe un crap sintetic, repetând istoricul navigaţiei interplanetare de la Prometeu încoace!”

Când astronomul redeschise aparatul, Boldur, înfierbântat de-a binelea, ajunsese tocmai la:

„… pentru a fi cercetate de aproape. Vrem să aterizăm pe aceste planete, să cunoaştem acolo noi oceane şi noi continente, noi munţi şi stepe, vrem să cercetăm plantele şi animalele de care nu ne îndoim că există pe unele corpuri cereşti, să dezlegăm atâtea şi atâtea taine nedezvăluite până acum. Sunt convins că greutăţile pot şi trebuie să fie învinse!”

2

„Ah! Nenorocire! gândi Gregor. Am scăpat chiar momentul-cheie al discursului!”

Se întrebă încotro să alerge pentru a se informa despre conţinutul comunicării lui Boldur (cu toată repulsia sa pentru cercetarea superficială) de la surse de a doua mână.

— N-am să-mi iert asta niciodată! exclamă neconsolat astronomul. Era de datoria mea să fiu primul care-l felicită pe Boldur pentru succes, şi uite că nici măcar nu ştiu ce s-a vorbit acolo. O întâlnire cu el, acum, mi-ar fi fatal stânjenitoare. Ar trebui să mint, or minciuna e un cuvânt de multă vreme dispărut din dicţionarele noastre enciclopedice. Şi nu ştiu ce mă face să cred că descoperirea lui Boldur era în strânsă legătură cu destinul meu.

În sfârşit, înţelese că exista o posibilitate de reparaţie: „Dacă undele electromagnetice se deplasează cu o viteză v_0, raţionă Gregor cu febrilitate, înseamnă că într-un timp *t* parcurg o distanţă d precis determinată. Înlocuim simbolurile cu valori, deci pe v_0 cu 300 000 de kilometri pe secundă, iar pe *t* cu timpul scurs de la difuzarea discursului lui Boldur, iar în finalul operaţiilor găsim distanţa la care ajung undele purtătoare în intervalul dat. E clar că staţiile de tipul celor rătăcitoare, aflate la periferia sistemului solar, vor primi comunicarea ceva mai târziu şi o vor înregistra pentru arhivă. Nu trebuie decât să iau legătura cu o asemenea staţie, pentru ca de la distanţa calculată să primesc, într-un timp echivalent cu *2t* plus un coeficient de întârziere, retransmisia conferinţei de presă”.

Alese la repezeală pe marea hartă cerească o staţie cosmică întru totul convenabilă şi îşi formulă cererea direct în impulsuri codificate.

O undă de bucurie, a cărei natură subtilă îi era

binecunoscută lui Gregor din alte împrejurări, îl străbătu la revederea scenei ce păruse pierdută definitiv. Surprinse tocmai momentul când Boldur, cu faţa crispată de efort, împungând cu degetul spre unul dintre invitaţi, rostea apăsat:

— Părerea dumitale mă interesează foarte mult, cu toate că este fundamental greşită. Cum poate afirma cineva, care se numără printre somităţile lumii ştiinţifice contemporane, că tot ce susţin eu este ridicol şi absurd? Nu ţi-e teamă de judecata viitorului? Această judecată aspră şi, din fericire, implacabilă, de neinfluenţat, va şti să ridice ideea strălucitoare din noroiul unor acuzaţii sterile, unde dumneata ai încercat s-o târăşti. Am toată stima pentru ascuţişul minţii dumitale, tot respectul pentru opera ştiinţifică pe care o creezi, dar asta nu mă împiedică să veştejesc cu asprime buruienile ivite din când în când pe ogorul unei atât de fertile activităţi.

— Protestez! strigă adversarul, înfuriat.

Boldur nu se lăsă întrerupt:

— Sunt în asentimentul majorităţii, observă el cu un zâmbet de satisfacţie gravele clătinări din cap ale celorlalţi savanţi invitaţi, sunt în asentimentul majorităţii declarând fără falsă modestie că proiectul meu de astronavă întrece tot ce s-a conceput până acum în întreaga istorie a cosmonauticii. O îndelungată şi pasionată muncă de cercetare mi-a permis să realizez această navă cosmică, a cărei machetă v-am prezentat-o aici… şi sunt dispus s-o mai prezint o dată, pentru cei ce nu reuşesc să înţeleagă imediat lucrurile evidente… *(Aluzia era prea bătătoare la ochi pentru ca ilustrul academician să nu-şi plece fruntea într-o tăcere plină de jenă.) Disp*unând de un motor ionic-conic-discoidal- simetric-focalizat, racheta mea atinge în zbor o viteză suficient de mare pentru a i se imprima o traiectorie exterioară sistemului solar, din care trebuie să

ieşim neapărat, cu orice preţ. Oare n-aţi avut niciodată senzaţia sufocării într-un spaţiu atât de mic cum e cel delimitat de ultima orbită planetară? Eu unul nu mă pot obişnui cu gândul că, dintr-un Univers fără limite, omului îi este dat abia un petic fără însemnătate. Unde-i atunci câmpul marilor noastre experienţe, al marilor noastre descoperiri? Desigur, numai în spaţiul infinit *(„În infinit”, întăriră savanţii)* şi e curată ruşine pentru om, din moment ce te pretinzi specie cugetătoare *(Exclamaţii: „Ruşine!”),* că ne gândim atât de rar la un mijloc prin care să învingem greutăţile unui zbor spre stele, spre infinit!

„Formidabil! aprecie, în sinea lui, Gregor. Păi Boldur. Boldur ăsta… Are nişte idei..

— A sosit momentul să nu ne mai speriem de abisele cosmice, proclamă solemn tânărul inventator. Cu ziua de azi începe era expediţiilor interstelare. Ştim noi, oare, ce se află dincolo de tot ce se cunoaşte, în străfundul spaţiului? Ce se ascunde în vecinătatea lui Arcturus, sau chiar mai departe, în nucleul galactic? Poţi să-mi spui dumneata? îşi întrebă sfidător victima neliniştită. Nu poţi, desigur! triumfă el. Cunoştinţele noastre sunt atât de puţine, încât nici nu merită vreo atenţie. Astronomia nu-i decât o biată ştiinţă de cabinet *(Aici Gregor fu gata să protesteze, dar se reţinu la timp),* iar adevărul valabil rămâne cel pipăit la faţa locului, acolo, lângă stele. Ei bine, vom pipăi, vom vedea! Motorul meu ionic-conic-discoidal-simetric-focalizat este capabil, *singurul* capabil, accentua Boldur, să transporte un echipaj în adâncurile spaţiului cosmic, de unde stelele ne trimit pe razele lor chemări la care, din preistorie şi până astăzi, am rămas indiferenţi.

Savantul mustrat atât de sever de către Boldur mai încercă o intervenţie timidă:

— Bine, zise el, dar de ce tocmai Beta din Argonautul…

— Da! reteză Boldur în faşă diversiunea adversarului. Da,

am ales drept ţintă a călătoriei steaua Beta din Constelaţia Argonautului pentru simplul motiv că, dintr-o greşeală regretabilă, steaua Alfa pur şi simplu nu există. Am fost deci *obligat* să-mi îndrept atenţia spre Beta şi să calculez totul în funcţie de parametrii acestei stele. Vă asigur că n-aş renunţa la proiectul expediţiei chiar dacă stimaţii noştri astronomi ar fi uitat nu numai steaua Alfa, ci întreg alfabetul grecesc!

Boldur făcu o scurtă pauză de efect, apoi întrebă:

— Credeţi că-mi vine uşor să revoluţionez tehnica acestui secol atât de avansat? Nu-mi vine uşor, dar o voi face! Stelele ne aşteaptă, şi trebuie să ne prezentăm la înălţimea aşteptării lor!

Ascultându-l pe Boldur, astronomul simţea cum simpla curiozitate de la început se transforma treptat în admiraţie fără rezerve. În ochii lui, inventatorul începu să primească aureola unui idol. Proiectul expediţiei spre Beta din Argonautul îl fascinase. Boldur ţintise departe, ca un mare vizionar, şi era ferm hotărât să-şi înfăptuiască visul. Lui Gregor îi păru rău că nu se gândise el cel dintâi la expediţia interstelară, dar avu curajul să recunoască sincer că, chiar dacă i-ar fi trecut prin minte o astfel de idee, cunoştinţele sale astronomice nedublate de o imaginaţie tehnică adecvată nu i-ar fi permis să născocească faimosul, senzaţionalul motor ionic-etcetera-focalizat, în stare să străpungă Galaxia dintr-o parte în cealaltă.

Între timp, lui Boldur i se puseseră câteva întrebări. Intenţiona oare să realizeze curând proiectata astronavă? Avea de gând s-o expedieze spre Constelaţia Argonautului cu un echipaj mecanic sau cu unul uman? Prevedea cumva participarea sa la expediţie şi, dacă da, atunci în ce calitate? Nu era proiectul — altfel excepţional — prea primejdios pentru a i se da o rezolvare pripită, fără a mai aştepta verificarea lui pe baza tuturor legilor prudenţei şi

includerea oficială în patrimoniul marilor idei ale omenirii? Şi aşa mai departe.

— Voi răspunde fiecărei întrebări, acceptă inventatorul, chiar dacă unele au fost puse tendenţios. Va fi expediţia primejdioasă? Incontestabil. Orice idee mare cere sacrificii, altfel n-ar fi idee mare şi nu s-ar bucura de atenţia mea. Dar toate calculele mă îndreptăţesc să cred că vom reuşi. Şi ce altceva decât însăşi reuşita practică a proiectului meu ar putea să-l impună cu mai mult succes atenţiei omenirii, deci să-l treacă în patrimoniul de care aminteaţi? Nu, sunt hotărât să nu las rezolvarea acestei probleme pe seama secolelor viitoare. Ar fi foarte simplu să trimit în Constelaţia Argonautului o navă experimentală, pilotată automat. Dar ce câştig am avea, dacă nu putem atinge solul planetelor miraculoase de acolo, dacă nu palpăm opera naturii pe toate suprafeţele ei? Automatele nu se pot extazia suficient în faţa surprizelor pe care ni le rezervă Beta — spun asta bazându-mă mai mult pe intuiţie, dar niciodată intuiţia mea n-a dat greş — aşa că n-au ce căuta acolo unde omul însuşi este chemat să înfrunte un univers ostil şi în acelaşi timp admirabil! *(Murmure aprobative sau reţinute, perfect sincronizate cu expresia auditoriului).* Aşadar, să fie clar: va pleca spre Constelaţia Argonautului un echipaj uman. Participarea mea la expediţie nu se poate pune la îndoială şi se înţelege iarăşi de la sine că voi fi conducătorul ei. Mie îmi aparţine proiectul călătoriei, precum şi cel al mijlocului practic destinat atingerii stelei Beta; în plus, cunosc perfect traseul zborului din studiul întregii documentaţii existente, aşa că că e de datoria mea să preiau echipajul şi să-l conduc spre înfăptuirea cu succes a acestei idei. *(Aplauze în sală. Strigăte:* „Boldur, *eşti magnifici să ne trăieşti!”)* Nu ascund, urmă Boldur, că expediţia ţine de un viitor apropiat, atât de apropiat încât nici nu merită numele de viitor. Construcţia navei a fost angajată din timp şi se află

în plină desfăşurare. Dacă lucrările vor înainta conform calculelor mele, peste şase săptămâni — însemnaţi vă rog această dată — astronava îşi va putea lua zborul în direcţia ştiută de noi toţi. Până atunci am timp să mă ocup de completarea echipajului. Deocamdată m-am decis numai asupra câtorva dintre numeroşii voluntari, doritori să se jertfească pe altarul cunoaşterii stelei Beta. Este vorba de fraţii Vlig, savanţi, medicul Darnaputra şi căpitanul navigator Pier Ulm, şeful de echipaj.

Nimeni n-ar putea spune precis cum s-a produs faptul senzaţional. Gregor, care urmărea explicaţiile atât de transpus, încât s-ar fi zis că nici nu mai respiră, acţiona în mod reflex, împingându-și proiecţia în relief înaintea adunării de savanţi.

— Te salut, Boldur! strigă. Eu sunt Gregor, prietenul tău din copilărie.

Boldur se întoarse spre proiecţia apărută pe neaşteptate şi Gregor se temu că inventatorul nu-l va recunoaşte imediat.

— Aha! făcu Boldur. Ştiu ce vrei.

— Nu mă refuza, Boldur! se rugă Gregor. O expediţie cosmică fără astronom la bord este sortită de la început eşecului. Aminteşte-ţi că…

— S-a făcut! întrerupse Boldur şirul vorbelor repezite ale celuilalt. Te iau şi pe tine în echipaj.

3

Dacă ar fi avut cineva curiozitatea să gradeze sentimentele, să le împartă în trepte după valorile pe care intensitatea lor le putea atinge într-o persoană fizică dată, atunci Gregor s-ar fi aflat, imediat după răspunsul mărinimos al lui Boldur, pe a doua treaptă de fericire, cunoscut fiind că pe prima n-ar fi reuşit să avanseze decât în preajma iubitei sale Adalina. Dar şi a doua treaptă presupune o agitaţie lăuntrică suficient de dezordonată, ca să ne declarăm mulţumiţi cu emoţia de moment a foarte sensibilului astronom. Perspectiva plecării spre stele, atât de fantastică şi de nesperat pentru el cu o zi înainte, devenea dintr-odată o realitate tangibilă în această dimineaţă pe care, pe bună dreptate, am considerat-o de la început sublimă.

O vreme Gregor îşi permise să se piardă pe cărările întortocheate ale unui vis anticipativ, navigând prin el cu privirile pironite în gol şi cu genunchii proptiţi în masa lui de lucru. De fapt, cu *privirile în gol* e un fel de a spune, deoarece în acele momente Gregor filma în creier variantele posibile ale drumului spre Beta. Se văzu la bordul navei, supraveghind bunul mers al aparatelor, răspunzător de securitatea întregului echipaj. De dincolo de ecrane, Cosmosul îi înţepa ochii cu mii de ace luminoase. Constelaţia Argonautului domina spaţiul întunecat. Deodată, un corp ceresc neidentificat brăzdează bezna, săgetând din străfunduri de-a dreptul spre astronavă. Nenorocire! Totul pare pierdut... şi, în sfârşit, o manevră executată cu dibăcie de Gregor pune echipajul în afara oricărui pericol. Boldur însuşi, leoarcă de sudoare, îi strânge mâna şi recunoaşte cu sinceritate: „Pierdusem orice speranţă. Dacă nu erai tu.. Câte nu exprimă acest atât de simplu „dacă nu erai tu...”! Pe faţa lui Gregor înfloreşte un

zâmbet modest, de om care nu şi-a făcut decât datoria.

Astronava trece pe lângă o stea necunoscută, una din puţinele întâlnite în drumul lung şi anevoios. Motorul ionic-conic-tronconic funcţionează cu toată capacitatea sa. Totuşi, viteza scade. Ceva nu e în regulă, iar steaua se apropie din ce în ce mai mult, întinzând spre navă braţe incandescente. Gregor se înfioară: astrul străin e atât de aproape, încât discul său întrece de câteva zeci de ori pe cel al soarelui văzut de la fereastra observatorului pământean. Temperatura urcă: în interiorul astronavei miroase pătrunzător a ars. Prin fisuri aerul se scurge afară şi se aprinde, încercuind racheta cu un tremurător văl de flăcări. Deznădejdea îşi face cuib în fiecare suflet. Îmbrăcaţi în costumele lor de protecţie, oamenii privesc muţi clocotitorul abis de plasmă, de unde se apropie cu paşi repezi moartea… Şi, deodată, ideea salvatoare prinde contur în mintea înceţoşată a lui Gregor: una din duze trebuie să fie înfundată şi împiedică funcţionarea normală a motorului. Un control superficial confirmă justeţea acestei intuiţii. Duza respectivă este schimbată cu preţul unor eforturi supraomeneşti, iar expediţia părăseşte zona periculoasă, continuându-și zborul spre Beta.

O radiaţie mortală prinde nava într-un bombardament necruţător. Aparatele dau alarma. Nici o substanţă existentă la bord nu se dovedeşte impenetrabilă pentru misterioasele microparticule. Gregor se frământă, ajuns la un pas de disperare. Ce-i de făcut? Ce-i de făcut? Da, trebuie să încerce şi această cale. Încearcă, Gregor, nu te poţi lăsa înfrânt de puterile oarbe, ah, ah! Să vedem care pe care!…

…Şi, strângând din dinţi, Gregor scutura cu îndârjire masa, unde constelaţiile de pe ultimele fotografii obţinute cu celebrul său telescop se clătinau într-un efort de realcătuire.

Întorcând întâmplător capul spre uşă, încremeni: în prag stătea o arătare deşirată, având mâna întinsă ameninţător în direcţia lui.

— Nu strica echilibrul lumii! zise arătarea şi înainta, aţintindu-l stăruitor cu un deget osos, parcă recent scos de la naftalină. Încă nu e timpul, şopti apoi foarte conspirativ.

Gregor rămase amuţit de uimire.

— Cine eşti şi ce cauţi aici? întrebă, când îi mai veni la loc sufletul plecat aiurea prin Galaxie..

— Numele meu nu contează, spuse celălalt. Sunt un atom în nemărginire şi atomii autentici nu poartă altă marcă decât propriul lor simbol. Sunt o enigmă pentru toţi, mai mult încă pentru mine însumi. Tu, în schimb... tu, ei bine...

Şi degetul îngălbenit de timp îl ţinti din nou, tremurător, pe proaspătul navigator stelar.

— Te cunosc: eşti pramatia de Gregor! urmă bătrânul pe un ton care, asociat strălucirii nefireşti a ochilor lui, îl făcu pe astronom să se simtă intimidat.

În aceeaşi clipă îl recunoscu pe Axanio, savantul eliberat de curând din instituţia care mutase pe Marte cunoscutul deziderat antic *mens sana în corpore sano.* Încercă să-şi amintească în mare viteză tot ce ştia despre bătrân, dar nu reuşi să smulgă creierului decât o vagă informaţie cu privire la intenţia mai veche a lui Axanio de a construi o uriaşă maşină infernală, destinată să reteze din Pământ o treime, căreia să i se dea drumul prin spaţii spre galaxia de antimaterie din Lebăda. Bătrânul prevedea o explozie catastrofală ce ar fi ras din Univers galaxia respectivă, cu toate ale ei. Stabilise până şi data precisă (peste două milioane de ani) când fragmentul planetar ar fi ajuns să-i execute dorinţa testamentară şi se pregătea să aştepte în linişte fericitul eveniment. Până atunci mai umbla de la un for la altul cu mapa lui uzată, doldora de planuri şi

machete, în speranţa că va găsi undeva fondurile pentru realizarea genialei lui invenţii. Ţinând seama de aceste amănunte de ordin biografic ale vizitatorului său nechemat, Gregor se feri în spatele mesei şi poate că şi-ar fi căutat un refugiu mult mai rezistent dacă ar fi cunoscut în întregime cartea de vizită a lui Axanio. Dar e puţin probabil să existe adăposturi suficient protejate împotriva diferitelor tipuri de raze distrugătoare născocite de bătrân în îndelungata sa activitate subversivă.

— Ascultă, Gregor! porunci Axanio, privind prin astronom ca printr-o lentilă. Cred că eşti la curent cu cele mai noi cercetări ale mele, după care omul, această bestie încrezută şi iraţională, nu este altceva decât mult căutata verigă de legătură între plesiozaur şi tipul superb numit pitecanthropus celestus, locuitorul de mâine al sistemului solar şi, prin urmare...

Spusele lui Axanio demonstrau că perioada de detenţiune la „mens sana în corpore sano” nu fusese cheltuită zadarnic. Rodul subtil al meditaţiilor din ospiciu se cerea consumat şi Gregor avusese nenorocul să fie cel dintâi căruia i se oferea cu insistenţă să guste din el.

— Evoluţia este o noţiune perimată, susţinea bătrânul savant, aplecându-și trupul peste masă în aşa fel încât Gregor îşi văzu poziţia ameninţată. Trebuie revăzut totul, curăţat, periat! continuă Axanio cu acea convingere de nezdruncinat pe care o au vizionarii. Dacă admitem o direcţie înainte şi înapoi, trebuie în mod necesar să acceptăm mişcarea la stânga şi la dreapta şi aşa mai departe. Odată născut, unghiul tinde spre forma lui cea mai perfectă şi astfel apare unghiul drept. Iar din mai multe asemenea perfecţiuni minore se dezvoltă patrulaterul. Iată că evoluţia e strâns legată de patrulater; mai precis, se manifestă ca o serie de cadre de diferite mărimi, dispuse neuniform în timp. Fiecare cadru fixează în centrul său

imaginea unui obiect, cu sau fără suflet. Timpul curge şi cadrele astfel determinate alunecă pe fluxul său liniştit, apropiindu-se pe neobservate de cascadă. Acolo patrulaterele cad şi, în învălmăşeala care se produce, imaginile se amestecă între ele, îşi schimbă încadrarea, suferă intens şi alunecă mai departe, spre cascada următoare…

Gregor urmărea ideea cu o încordare a musculaturii faciale care-l punea deocamdată la adăpost de vreo izbucnire violentă a lui Axanio. „Cât timp îl ascult, nu-mi poate face nimic rău, raţionase nefericitul astronom. E prea ocupat cu filosofia.” Şi, într-adevăr, bătrânul savant îşi dezvolta teoria cu încăpăţânarea celui care nu prea are deseori parte de auditoriu, fiind cu atât mai dispus să-l exploateze la maximum şi fără nici o remuşcare.

— Înţelegi? se opri el la un moment dat, atât de brusc, încât lui Gregor, care alunecase cu gândul aiurea, îi fu greu să se reculeagă imediat.

— Cum?… ăăă… Da, da!… ăăă… înţeleg, desigur!

Se grăbi să-l încredinţeze pe Axanio, dar acesta nu părea prea convins.

— Cred că nu e totul suficient de lămurit, constată bătrânul. Iartă-mă, dar pentru mine lucrurile sunt foarte clare şi tocmai de aceea întâmpin mereu greutăţi când explic profanilor. Mi se pare că vorbesc despre ceva dinainte cunoscut şi abia mai târziu îmi dau seama că… Senzaţia asta am avut-o şi ieri, când l-am vizitat pe Napoleon. Nu-l cunoşti pe Napoleon? E cel mai reuşit catâr din câţi a dat până acum omenirea! L-am plasat undeva, între coropişniţă şi hipopotam. E şi foarte pregătit, are aptitudini speciale pentru filosofia mea. Sunt vreo cinci secole de când o aprofundează, am impresia că o dezvoltă în secret. Dar nu sunt supărat pe el. Şi de fapt nici nu-l cheamă Napoleon, îl cheamă Jigodie. Să vezi ce mi s-a

întâmplat: eram împreună, chiar lângă cascadă, şi priveam cum trec cadrele acelea şi cum cad. Unul după altul cădeau într-un vârtej de spumă. Şi într-unul văd o imagine şi zic: uită-te bine. Jigodie, ăsta-i ăla cu expediţia lui. Ce, crede că nu cade? Nimic nu scapă legilor descoperite de mine, să ştii! Cascada urlă în străfunduri şi o ceaţă albă se umflă acolo jos, acoperind zona unde se produce schimbul de imagini…

Simulând mai departe atenţia, Gregor ieşi din spatele mesei şi se deplasă pe neobservate spre uşă. Înaintarea îi punea probleme serioase, deoarece bătrânul savant i se aşeza mereu în faţă, încercând să-l reţină.

— Trebuie să înţelegi că planul de explorare a stelei Beta este o absurditate, spuse pe neaşteptate Axanio. Cea mai iresponsabilă idee produsă de vreun ins aflat pe scara evoluţiei între piciorul de scaun şi pitecanthropus celestus! Am auzit întreaga discuţie cu aparatul meu acustic total. (Îşi bătu cu palma servieta voluminoasă.) Ştiu, vrei să mergi şi tu acolo; eşti un copil naiv şi plin de vise. Ascultă-mă pe mine, Gregor! Renunţă! Lasă-l în pace pe Boldur, lasă-l să plece la moarte sigură. E un descreierat. Voi face totul ca să-l împiedic, totul! Mă voi împotrivi acestei expediţii profanatoare, jignitoare pentru Universul întreg. Păzește-te, Gregor! avertiză bătrânul. Nimic nu poate sta în calea forţelor pe care le conduc. Expediţia nu va avea loc pentru că *nu trebuie* să aibă!

Înverşunarea din glasul lui Axanio îl făcu pe Gregor să ezite. Se întoarse tulburat spre bătrân.

— De ce? Cu ce a greşit Boldur? De ce…

— Gregor, tu eşti băiat deştept, aprecie Axanio. Fii atent. (Savantul coborî tonul.) Îţi fac o destăinuire de cea mai mare însemnătate: steaua Beta a căzut în cascadă. Chiar acum, de câteva minute. O văd, o văd! E acolo, sub vălul de ceaţă fremătător. Acum îşi schimbă locul dintr-o cadră în

alta. Mari prefaceri se petrec în steaua Beta! Şi Boldur vrea să deranjeze acest proces cu planul lui smintit.

Lămurit pe deplin, Gregor făcu grăbit paşii care îl mai despărţeau de uşă şi se avântă pe platforma suitoare.

— Stai! strigă Axanio în urma lui. Stai, unde fugi? Să ştii că nu-i de glumă! Pulberea se va alege de tine şi de Boldur şi de toţi, dacă vă încăpăţânaţi în ideea de a profana steaua Beta! Gregor, cascada, nu uita cascada!... Gregor, cas-ca-daa...

Ajuns la spaţiu larg, tânărul astronom se opri o clipa să-şi tragă sufletul şi îşi şterse transpiraţia de pe frunte.

4

În după-amiaza aceleiaşi zile, Gregor făcu o scurtă călătorie până într-un orăşel din America de Sud, construit de curând şi pavoazat chiar de la inaugurare cu fermecătoarea prezenţă a Adalinei. Cum însă iubita îndeplinea în viaţa civilă funcţia de laborantă într-un combinat de lapte praf, astronomul se văzu obligat să întârzie niţel pe drum în aşteptarea orei când, fiind destul de prăfuit, produsul respectiv avea să-i îngăduie o întrevedere la marea tandreţe cu autoarea lui. Neavând deci ce face, Gregor alese o rută mai lungă spre aleasa inimii — procedeu cunoscut îndrăgostiţilor. Urcă într-un convertoplan cu traiectorie foarte sinuoasă, un fel de cursă destinată navetiştilor din trei continente. Călătoria fu splendidă şi tânărul amant al stelelor putu să vadă pe planetă următoarele:

Pe Marea Mediterană totul era în ordine. Cele trei poduri uriaşe care legau Europa de continentul african se aflau toate la locul lor, deşi circulaseră zvonuri că unul avea să fie mutat în altă parte, ca urmare a repetatelor reclamaţii făcute de o secţie locală a Academiei Piscicole privind

efectele dăunătoare ale vibraţiilor transmise prin picioarele de pod acvaticilor ei protejaţi. Liniştit în această privinţă, Gregor aruncă o privire dincolo, în Africa, bucurându-și ochii cu verdeaţa proaspătă a Saharei, unde se zice că ar fi existat cândva un deşert. Cel puţin taica Grigore aşa susţinea, dar cât preţ puteai pune pe spusele unei imagini vivante care se târa dintr-un secol în altul! Grădinile sahariene se aşterneau, sub cerul de un albastru luminos, ca o hartă vegetală desfăşurată. Când să le admire mai bine, convertoplanul prinse viteză şi le depăşi, intrând în spaţiul de deasupra continentului asiatic. O masă compactă de nori îl împiedică pe astronom să vadă frumoasele oraşe alpine din Caucaz, staţiuni de odihnă renumite pentru diverse regimuri de ploi cu raze ultraviolete. Tot astfel, mai scăpă ocazia să admire două lacuri noi, trei hidrocentrale şi un număr oarecare de bazine cerealiere, destinate (puteai deduce asta chiar fără a avea perspicacitatea recunoscută a tânărului Gregor) hranei unui întreg glob pământesc. Astronomul nu se îndoia de faptul că pe câmpiile de sub el păşteau vaci şi viţei de mare productivitate, transformând cu inconştienţă iarba în albumine şi grăsimi pentru populaţia sporită a planetei. Deasupra Tibetului, convertoplanul riscă un tur de forţă, spre marea plăcere a călătorilor, ţâşnind printr-o spărtură produsă în plafonul de nori până în apropierea piscurilor de pe care ultimele suprafeţe de gheaţă se scurgeau în pârâiaşe gâlgâitoare spre Siberia, unde li se găsise o întrebuinţare convenabilă. Apoi, Gregor îşi delecta privirile cu minunatul tablou oferit de Oceanul Pacific, încorsetat acum într-un brâu de insule artificiale, platforme plutitoare pentru pescarii amatori, a căror influentă asociaţie nu precupeţise de-a lungul timpului nici un efort pentru lărgirea şi buna desfăşurare a activităţii membrilor ei. Ca la o comandă, televizoarele începură să transmită reclame pentru diverse conserve de

sardele, presărate cu invitaţii foarte tentante privind petrecerea concediului în imperiul submarin al înaltelor satisfacţii pescăreşti. Ocupat cu memorarea lor, Gregor nici nu simţi scurgerea celor câteva minute care îl mai despărţeau de America sudică şi se trezi deodată ajuns la capătul drumului său aerian.

Coborî din convertoplan, nu înainte de a mulţumi pilotului automat pentru agreabila călătorie. Oraşul îl primi ca pe un vechi cunoscut, fiindcă pasiunea incandescentă a astronomului pentru fermecătoarea laborantă nu mai era de mult un secret. Chiar şi copiii îşi aminteau cele câteva producţii de lapte compromise din visătoarea neatenţie a Adalinei, imediat după fulgerarea inimii ei. E drept că de atunci tânăra îşi mai revenise, acceptând dragostea lui Gregor cu suficientă naturaleţe ca să stârnească inevitabil invidia celorlalte feminităţi, umbrite, din orăşel.

Gregor străbătu străzile ştiute spre parcul de care îl legau atâtea înduioşătoare amintiri. Ocupă o poziţie retrasă, pe banca socotită „a lor” dintr-o ciudată şi în acelaşi timp foarte nevinovată reapariţie a spiritului de posesiune. Adalina, cum era şi firesc, nu venise la ora fixată, iar astronomul îşi începu cu nerăbdare aşteptarea. O dulce nelinişte creştea în el. Turnul fabricii de lapte praf, vizibil printre coroanele verzi ale parcului, îi magnetiza privirile. Îşi pregăti o ţinută cât mai serioasă, deşi se temea că, în momentul revederii, totul se va spulbera sub presiunea strivitoare a exploziei emoţionale de care nu se putea feri niciodată alături de frumoasa Adalina.

Şi, deodată, pe alee se ivi *ea,* ca o fluturare gingaşă. Venea aproape alergând, cu mâinile întinse spre el şi Gregor se simţi atât de tulburat, încât ar fi putut face concurenţă unui nor de materie obscură din constelaţia Ophiucus.

— Dragule! strigă Adalina, îmbrăţişându-l. Mă aştepţi de

mult?

Gregor îngână ceva din care să se înţeleagă că aşteptarea, când e încununată de apariţia celei mai încântătoare fiinţe, are ceva din parfumul subtil al unui balsam şi aşa mai departe. Adalina zâmbi mulţumită şi se aşeză alături de astronom.

— Imaginează-ţi, scumpule, că iar am avut neplăceri! spuse ea pe un ton care produse asupra lui Gregor o impresie profundă. Nora Luisita Gonzales y Morrena, fiinţa aceea nesuferită, mi-a aruncat nişte vorbe jignitoare, sunt extrem de revoltată! Nici să nu mă întrebi ce-a spus, pentru că mi-e imposibil să repet. Ce crede ea, că oricine acceptă să fie prietenă cu un astronom celebru numai din dorinţa de a-şi etala în public toaleta de seară? Sunt profund nenorocită, astăzi am stricat din nou un sfert din producţia de lapte praf, şi asta din cauză că nu m-am putut gândi decât la insultele Norei Luisita. Nu mai pot îndura, dragule! se plânse Adalina, lipindu-se de Gregor. Toţi oamenii aceştia sunt atât de comuni, de insuportabili!

Tânăra tăcu şi abia acum, când farmecul cuvintelor sale se risipi, avu Gregor răgazul s-o examineze mai bine. Adalina era o fată înaltă şi sportivă, cu un corp ca de statuie, pielea de netezimea marmurei, păr lung, încadrând o faţă de un oval impecabil. Ochii mari şi limpezi oglindeau (în momentele când nu reflectau imaginea aureolată a lui Gregor) neantul nopţilor de vară, lăsând lumina să se filtreze printre nişte gene subţiri, puţin aduse din condei. Gura cu buze senzuale constituise pentru tânărul astronom, încă de la început, un obiectiv deloc neglijabil. Laboranta mai avea un fel de a zâmbi fugar şi excitant, cuprinzându-şi iubitul în focarul unei priviri învăluitoare. Era, cu alte cuvinte, femeia cântată de un lung şir de poeţi antici, clasici, moderni şi cibernetici, deci Gregor avea toate motivele să se declare mulţumit, cu atât mai mult cu cât

Adalina purta o togă uşoară, scurtă, dintr-un material plastic translucid şi foarte plăcut la pipăit.

— Vai, sunt atât de singură fără tine! trecu Adalina la un alt subiect, dezmierdându-i lui Gregor părul lăsat hoţeşte pe-o sprânceană. Astronomul, cucerit de mărturisirile iubitei, se abandonă unui flux leneş, care-l purtă un timp cu sine printr-o lume imponderabilă şi nesperată, detaşându-l complet de tot ce aparţinea universului înconjurător.

„Ah, e atât de bună, atât de cuminte!” îşi repeta în gând sub influenţa ameţitoarei prezenţe a fetei de lângă el şi ajunse la un moment dat atât de departe, transportat de fluxul acela subtil, încât abia mai auzi glasul Adalinei:

— Gregor, tu nu mă asculţi?!

Era şi uimire, şi iritare, ba chiar şi puţină indignare în tonul frumoasei fete, aşa că tânărul astronom se grăbi să afirme contrariul, uzând de toate jurămintele de credinţă şi fidelitate câte îi veniră la îndemână. În ciuda eforturilor sale disperate, Adalina rămase decepţionată şi Gregor nu ştia ce să mai facă pentru a-şi repara greşeala involuntară. Se gândi să-i vorbească despre expediţia organizată de Boldur şi râmase chiar surprins că Adalina, care la început asculta cu o dispreţuitoare indiferenţă, păru din ce în ce mai interesată. Astronomul prinse curaj şi-i povesti cu lux de amănunte conferinţa de presă. Ajungând la intervenţia sa, prezentă momentul cu atâta suflet, încât inimă de piatră trebuia să aibă cel care, auzindu-l, nu s-ar fi entuziasmat la rândul său.

— Ai cerut tu asta? întrebă Adalina neîncrezătoare.

— Bineînţeles! Nu puteam să scap prilejul, declară Gregor, apoi continuă cu o nereţinută mândrie: Ai în faţa ta pe unul dintre norocoşii care vor duce în Constelaţia Argonautului ideea supremaţiei omului asupra tuturor celorlalte necuvântătoare!

— Iiii!… gemu Adalina şi izbucni într-un plâns disperat,

mai mult o tânguire pe tonurile cele mai de sus.

Gregor fu peste măsură de uimit de această neaşteptată reacţie.

— Ce ai, draga mea, ce ţi s-a întâmplat? întrebă el fără să-şi ascundă îngrijorarea.

Adalina se opri o clipă din plâns.

— E departe steaua aceea? întrebă ea cu o umbră de speranţă în glas.

— Şase sute de ani-lumină!

— Iiii!… reîncepu transmisia pe înaltă frecvenţă.

— Adalina! De ce plângi! Nu pot să te văd astfel, mărturisi în disperarea lui astronomul.

— Răule! îi reproşa printre sughiţuri laboranta. Pe mine cui mă laşi? Eu ce să fac singură pe Pământ?

Gregor se văzu pus în încurcătură.

— La asta nu m-am gândit, recunoscu el oftând.

— Iiii!… Tu niciodată nu te gândești la mine…

— Încetează, m-am săturat! izbucni tânărul astronom, pierzându-şi, în sfârşit, răbdarea. Să judecăm situaţia, poate vom găsi o soluţie.

Adalina se mai linişti.

— Dacă steaua ta e atât de departe, înseamnă că te înapoiezi pe Pământ peste şase sute de ani, spuse ea înfiorată.

— Şase sute douăzeci şi patru de ani, corectă Gregor. Nu. Te rog! Nu începe iar! Ştii bine că în astronavă timpul trece mai încet.

— Da, dar eu voi fi atunci o proiecţie mobilă! observă îndurerată Adalina. Un tablou vivant!

Gregor râmase pe gânduri.

— Asta aşa-i, constată el nemulţumit.

Tânăra fată îl privi cu ochii ei migdalaţi, înlăcrimaţi, tulburându-l.

— Ar fi o soluţie, zise şovăitor astronomul.

— Care?

— Să hibernezi. Să te laşi congelată. Te vom trezi la întoarcerea expediției. Vom fi atunci din nou împreună.

Adalina se scutură, cuprinsă de scârbă.

— Congelează-te tu! replică ea cu asprime. Gregor căzu din nou pe gânduri.

— Ştii ceva? Ia-mă cu tine, ceru Adalina.

— Unde? întrebă astronomul, încă nu prea lămurit în privinţa intenţiilor ei.

— Acolo, pe navă. Să călătorim împreună spre steaua Beta.

Gregor rămase mut de surprindere.

— Ada... Adalina, se bâlbâi el. Vrei tu să vii cu mine acolo sus?

Fata clipi din ochi afirmativ.

— Ah! exclamă Gregor. Accept! Vom fi mereu împreună! Am să-l conving pe Boldur să te primească în echipaj. Am să-l rog în numele prieteniei noastre vechi. Nimic nu ne mai poate despărţi!

— Dragule!...

Şi un sărut lung, chinuitor, puse capăt în acest chip fericit unei scene care la un moment dat părea să se sfârşească mult mai tragic.

5

Textul ondogramei era clar: *„Vino. Stop. Urgent. Stop. Întreprinderea Construcţii Nave Cosmice. Stop. Încurcături ultim moment. Stop. Grave. Boldur".*

Ţinând între degete mesajul acela, Gregor nu ştia ce să creadă. „Încurcături? Asta mai lipsea!" gândi el cu necaz. Nu-şi putea imagina ce se întâmplase totuşi atât de grav, încât Boldur să aibă nevoie de ajutorul său. Desigur, era ceva foarte important, şi faptul că viitorul şef îl convoca în şedinţă-fulger cu mult timp înainte ca expediţia să se fi înfiripat îi umplea inima de bucurie. Avea astfel prilejul să se remarce de la bun început. Pe de altă parte, îşi dădea seama că Boldur nu se alarmase din senin; se prea putea să fi intervenit vreo complicaţie nedorită, care să amâne călătoria cu un timp oarecare. Iată de ce era astronomul neliniştit. „Încurcături ultim moment", reciti în textul ondogramei fragmentul care îşi aştepta dezlegarea acolo, la faţa locului. Lăsă deci totul la o parte şi alergă într-un suflet la chemarea zorită a lui Boldur.

Întreprinderea constructoare de nave cosmice, mândrie a continentului, a fost descrisă recent într-un ghid special, scos cu prilejul aniversării a trei secole de existenţă. Doritorii pot găsi acolo toate datele de care au nevoie, privind producţia anuală sau globală a uzinelor, tipurile de rachete fabricate, personalul uman şi mecanic etc., etc. Ne vom mulţumi să spunem că Gregor, ajuns la porţile ei, se interesă unde se construia nava inventatorului Boldur. I se indicară nişte hale imense, pe jumătate îngropate în pământ, spre care tânărul astronom se îndreptă în mare grabă. „De ars, nu arde nimic", făcu el o primă constatare, îmbucurătoare, cercetând clădirile cu pereţi solizi. Intră în prima hală. Ceea ce văzu îl lăsă încremenit, şi nu pentru că Gregor ar fi fost omul uşor de uimit cu orice. În mijlocul

sălii, se înălţa, pe un piedestal, jumătate din navă, însă o jumătate uriaşă, sclipitoare, nouă-nouţă, înconjurată de schele şi armături. Gregor căută cu privirea în jur, dorind să-l felicite pe inventator pentru stadiul avansat al lucrărilor. Nevăzându-l pe Boldur, îşi propuse să aştepte lângă viitoarea sa locuinţă siderală. Bineînţeles, nu trebuia pierdută ocazia de a cerceta totul în amănunţime. Era pauză, automatele îşi reîmprospătau combustibilul, deci momentul cel mai nimerit ca tânărul astronom să observe netulburat şantierul.

Jumătatea de navă măsura 254 metri lungime şi 18,362 metri în diametru. Aliajul foarte uşor şi extrem de rezistent folosit la turnarea învelişului exterior părea să aibă aluminiu în proporţie de 5,76 %, magneziu 0,14%, beriliu 38%, molibden între 2—2,586%, restul fiind un metal descoperit de curând şi numit provizoriu *metalit.* Astronomul constată că la pereţii despărţitori se întrebuinţase un procent ceva mai mare de metalit, în dauna beriliului, care scăzuse la 22,4%, celelalte procente rămânând, cu mici diferenţe de ordinul zecimilor, constante. Gregor stabili datele acestea într-un timp record, studiind o uriaşă tablă neagră, fixată în peretele halei. Tot ce se referea la astronavă se înscrisese acolo.

Astfel, mai află că greutatea jumătăţii de navă era de numai 450 932, 009 tone, că astronava urma să fie prevăzută cu acumulatori de forma unor cilindri perforaţi, că tabloul de comandă avea 363 ecrane ovale şi abia 291 ecrane dreptunghiulare, că în apropierea camerei de comandă erau amplasate posturile de emisie fotono-telemagnetice, laboratoarele şi infirmeria. Ar mai fi aflat multe, dacă o mişcare discretă nu i-ar fi atras atenţia, obligându-l să-şi întoarcă privirile de la tabla lămuritoare spre jumătatea de navă din centrul halei: automatele îşi terminaseră pauza de alimentare şi reîncepeau lucrul.

Trebuia construit şi restul, în special motorul ionic – conic – discoidal – simetric - focalizat, marea invenţie lui Boldur. Astronomul urmări cu atenţie activitatea desfăşurată în imensa hală şi notă în carneţelul său:

„Totul e aici minunat! Dacă aş fi poet, aş compune un imn închinat dispozitivelor automate, un poem al cifrelor şi procentelor din care se dezvoltă nava şi motorul ei fantastic.”

Noroc că Gregor nu era poet! Reuşi astfel să admire în tihnă procesele tehnologice desfăşurate înaintea ochilor săi, preocupat apoi de alegerea locului unde avea să-şi instaleze telescopul favorit. „O navă lipsită de un telescop e o epavă”, medita astronomul, ciocănind cu degetul arătător, îndoit, în blindajul metalic. Trecu în partea cealaltă şi, deodată, îl descoperi pe Boldur, care examina ceva, întors cu spatele.

— În sfârşit! se bucură astronomul. Bine că te văd. Spune-mi…

Boldur tresări speriat şi se răsuci pe călcâie.

— Cine-i? Stai, nu mişca! strigă el cu un glas de nerecunoscut. Tu eşti, Gregor? întrebă neîncrezător, privindu-şi fostul coleg cu suspiciune.

Gregor rămase descumpănit.

— Ce, nu mă mai cunoşti? zise el şi simţi că începea să se înfurie.

Boldur se mai linişti. Părea totuşi căzut pradă unei inexplicabile agitaţii interioare.

— Vino mai aproape, spuse el. Astronomul făcu şovăitor câţiva paşi înainte.

— Priveşte aici, îi ceru Boldur.

Gregor privi. Tânărul inventator îi arăta un vas cilindric nu prea mare, ruginit. Astronomul se întoarse spre Boldur, întrebător.

— E un bidon, zise Gregor.

— Da, da! Vezi ce are în el.

Gregor se apleacă şi văzu în bidon un lichid uleios, murdar.

— Miroase asta, îl îndemnă inventatorul.

Gregor mirosi şi strâmbă din nas cu vădită neplăcere.

— Ei? Ce zici?

Gregor ridică din umeri.

— Cum a ajuns vasul ăsta aici? întrebă, la rândul său, nedumerit..

— Asta-i! exclamă iritat inventatorul. Nu ştiu. Nimeni nu ştie.

După care Boldur clătină din cap.

— Nu-i lucru curat, zise el foarte convins. Miroase a sabotaj. Cineva a introdus bidonul aici în scopuri necunoscute.

— Explozibil? Sau material incendiar? întrebă astronomul, tot mai preocupat de idee.

— Ştiu eu? În orice caz, nu-i lucru curat.

— Atunci nu poate fi decât mâna lui Axanio, presupuse Gregor. Cred că altcineva n-are nici un interes să ne împiedice. Bătrânul m-a ameninţat, dar atunci n-am pus preţ pe vorbele lui.

— Să ştii că ai dreptate, încuviinţă Boldur. Axanio nu mă poate suferi. E un ratat şi toate invenţiile lui sunt pretenţii de cretin. Sigur, numai el putea aduce asta aici.

Boldur arătă în silă spre bidon.

— Trebuie să înlăturăm bidonul imediat! observă Gregor. Axanio e un individ periculos, te poţi aştepta din partea lui la orice.

Tânărul inventator îşi învinse repulsia şi apucă bidonul cu un cleşte potrivit. Ţinându-l la distanţă, îl manevră cu infinite precauțiuni şi-i vărsă conţinutul într-un canal de scurgere.

— Bine c-am scăpat numai cu atâta! zise el şi, după ce se

convinse că primejdia era înlăturată, răsuflă uşurat.

— Putea să fie mai rău, acceptă astronomul. Boldur rămase o clipă pe gânduri.

— Înţeleg, spuse el pe deplin lămurit. Are de gând să distrugă motorul ionic-conic-discoidal-focalizat! Şi să fii convins că Axanio nu e omul care se lasă înfrânt cu una, cu două. Acest bătrân găunos ne va da de lucru; mi-e duşman declarat şi spui că te-a ameninţat şi pe tine. Ei bine, fie! De acord. Primim lupta, Gregor! La urma urmei, trebuie să-l compromitem odată definitiv pe acest geniu demodat al răului. Dar nu uita, băiete, că, atâta timp cât Axanio va sta în preajma noastră, e necesar să fim cu ochii în patru, ca să n-o încurăm în ultima clipă.

Astea fiind zise, Boldur aruncă în canal şi bidonul gol, pe care îl ţinuse atârnat în cleşte, ca pe un trofeu blestemat.

6

Construcţia navei înainta repede. Întreprinderea angajată în delicatele operaţii de turnare şi asamblare a pieselor îşi respecta cu stricteţe termenele ce decurgeau din obligaţiile contractuale, iar incidente de felul celui povestit în capitolul anterior nu se mai iviră. Gregor aştepta acum mesajul prin care să i se aducă la cunoştinţă terminarea cu succes a ultimelor lucrări. Momentul marii plecări se apropia. Tânărul astronom îşi zise că nu avea dreptul să uite promisiunea făcută Adalinei. Într-o seară se înfiinţa la Boldur şi întrebă aşa, pe departe:

— Merge, merge?

Inventatorul, care arăta destul de muncit de problemele ultimelor zile, îşi ridică ochii de pe filele aflate în faţa lui, pe birou.

— Aşa şi-aşa, răspunse el cam enigmatic şi puţin indispus.

— Trebuie să-ţi spun ceva, Boldur, începu astronomul, dar tânărul inventator ridică mâna, întrerupându-l:

— Bănuiesc că te-a trimis cineva pentru vreo intervenţie.

— De unde ştii? Cum ai aflat? întrebă Gregor cu o uimire indescriptibilă.

Boldur surâse.

— În ultimele zile am avut sute de solicitanţi, replică el. Priveşte acolo! şi, plictisit, arătă spre videofon. L-am decuplat, pentru că țârâia întruna, mă exasperase. Era ceva nemaipomenit, nu reuşeam nicicum să scap de imaginile ălora: Boldur în sus, Boldur în jos, ajută-ne să ajungem celebri, vrem să participăm la expediţia spre steaua Beta! Şi nu vor să înţeleagă omeneşte, au impresia că pot căra cu mine un număr nelimitat de persoane. Nu spun că motorul meu n-ar rezista suprasolicitărilor, dar ce să fac cu atâta popor în Cosmos? Mai târziu, când vom începe colonizarea

planetelor din jurul stelei Beta, n-aş avea nimic împotrivă. Însă mi-e teamă că atunci va trebui să alergăm mult şi bine să mai găsim voluntari. Aşa sunt ăştia, vin grămadă când n-ai nevoie de ei şi ia-i de unde nu-s când crezi că te vor urma până dincolo de periferia Universului, dacă admitem o asemenea periferie fie şi numai ca metaforă. Aminteşte-ţi istoria cu colonizarea planetoidului Asterisc. A rămas o lecţie celebră a trecutului. Câţi n-au strigat acum două sute de ani: „Asterisc, vrem Asterisc!” Iar atunci când s-au împărţit listele de înscriere, unii nu mai voiau să plece, alţii doreau să colonizeze orice, cu excepţia lui Asterisc — şi în felul acesta totul a fost dat peste cap. O experienţă tristă şi ruşinoasă, regretată de toţi, dar cine ştie dacă nu se va mai repeta. Eu unul n-am încredere nici atâtica (îşi arătă vârful degetului) în candidaţii la nemurire care de la un timp încoace mă obosesc cu insistenţele lor de-a dreptul enervante.

Gregor înţelese că nimerea cu cererea sa într-un moment nepotrivit, dar hotărî să meargă totuşi până la capăt.

— Te asigur, Boldur, că în cazul acesta e altceva, încercă el să pregătească terenul.

— Ce altceva? Aş, de unde altceva? pufni Boldur. Vreun ins abil care, văzând că altfel nu poate pătrunde la mine, te-a convins să-i pledezi cauza, dinainte pierdută.

— Ascultă-mă, se rugă Gregor. E vorba de ceva foarte serios. Primeşte-o în echipaj şi pe Adalina!

Inventatorul nu înţelese.

— Pe cine?

— Pe prietena mea, Adalina, preciza astronomul.

— Eşti neserios, Gregor! Pe cântăreaţa aceea?

— Nu, nu de ea e vorba. Prietena mea lucrează într-o fabrică de lapte praf.

Boldur rămase perplex.

— Şi ce vrei să facă în echipaj o preparatoare de lapte

praf? întrebă el fără să-şi revină.

— Păi... o să facă ea ceva, zise Gregor.

Inventatorul se supără.

— Gregor, eşti un prost! aprecie el. Ştii foarte bine că nu pot s-o iau pe navă. Nu mai am loc şi pentru ea. Abia l-am acceptat pe Albert, şi doar după mari insistenţe, să ştii.

— Care Albert? se interesă astronomul.

— De la Uniunea Interplanetară a Scriitorilor. Mi l-au băgat pe gât. Cică vrea să se documenteze pentru un reportaj.

— Boldur, te rog foarte mult... dacă poţi... fă asta pentru mine...

— Degeaba, Gregor, degeaba! Fii mulţumit că te iau pe tine. Duduia de la lăptărie să-şi vadă de treabă, nu mai am nici un loc liber în cursa spre steaua Beta. Să aştepte un alt prilej, dacă insistă totuşi să meargă acolo. Şi nu uita că în Constelaţia Argonautului avem lucruri mai serioase de făcut.

Observaţia venea pe un ton de reproş care îl convinse pe astronom că de la Boldur nu avea să primească nici un sprijin. Se retrase necăjit, frământându-şi mintea să găsească o soluţie acceptabilă pentru Adalina. După o noapte petrecută ca pe spini, găsi într-adevăr una şi se grăbi s-o pună imediat în aplicare.

„Ia să trec eu pe la Pier Ulm, îşi zise. Boldur nu m-a înţeles, dar dacă şeful echipajului acceptă, se poate aranja problema.” Îşi aminti că undeva citise despre un caz asemănător, ieşiseră bine lucrurile şi acolo, aşa că mai putea spera încă.

Pier Ulm nu era de găsit în acele zile decât la Poligonul de antrenament al căpitanilor stelari, afară din oraş. Astronomul trecu pragul poligonului cu inima strânsă, informat că Pier Ulm avea o fire dificilă, ca un adevărat căpitan tăvălit prin toate aventurile extraterestre. Mai ştia

că viitorul pilot al navei ţinea foarte mult la condiţia sa fizică şi socoti că, asistându-l la antrenamente, va găsi prilejul cel mai nimerit de a plasa câteva modeste aprecieri care să-i facă plăcere.

— Unde îl pot întâlni pe Pier Ulm? îl întrebă Gregor pe un căpitan de rang mai mic, care tocmai isprăvise antrenamentul şi trecuse la „uşoare mişcări de respiraţie ritmică pentru destindere”.

Omul ridică tăcut un deget, arătând turnul din apropiere. Gregor nu prea înţelese, dar nici nu încercă să insiste. Auzise şi el că adevăraţii navigatori stelari erau taciturni şi veşnic preocupaţi de problemele meseriei. Se îndreptă spre turnul arătat. Pe drum făcu o serie de observaţii extrem de utile. În primul rând observă că turnul nu era un simplu turn, ci avea în exterior o serpentină coborâtoare, special amenajată. La capătul de sus al acesteia aştepta un aparat semănând cu o mică fuzee, cu aripioare laterale pentru dirijat. Deodată, fuzeea începu să alunece fără zgomot pe spirala ei, înconjurând turnul cu o viteză din ce în ce mai mare până când, ajunsă la capătul de jos al serpentinei, ţâşni orizontal pe deasupra lui Gregor, care abia mai apucă să se trântească la pământ, îngheţat de spaimă. Auzi imediat o explozie şi, ridicându-şi cu fereală capul, reuşi să vadă tunelul produs de fuzee în suprafaţa translucidă a unui enorm bloc de masă plastică, aflat în celălalt capăt al poligonului de antrenament. Proiectilul se îngropase în el la cel puţin un kilometru adâncime. Târziu, la intrarea în tunel apăru o siluetă în care astronomul îl recunoscu pe celebrul Pier Ulm. Căpitanul înfipse în peretele translucid un piron, legă de el o frânghie şi coborî pe sol cu îndemânarea unui veritabil acrobat.

— Formidabil! strigă Gregor, ridicându-se şi alergându-i în întâmpinare. Ai fost magistral, căpitane!

Pier Ulm nu păru deloc impresionat de entuziasmul

noului său admirator, ceea ce denotă că pentru el, a fi magistral era o atitudine obişnuită.

— Nu te cunosc! zise el cu severitate.

— Eu… Păi, eu sunt cu Boldur, fac parte din expediţie, explică Gregor, derutat de replica neaşteptată a celuilalt.

— Da? se miră căpitanul. Şi de ce nu te văd la antrenamente? Le desconsideri? Faci pe eroul, ai?

Astronomul, indispus, vru să se retragă.

— Ia treci în fuzee! ordonă Pier Ulm.

— Unde?! întrebă Gregor, simţind că i se tăiau brusc picioarele.

— Sus, în turn. Hai, repede! spuse căpitanul neînduplecat şi îl trase de mânecă, remorcându-l.

Gregor se lăsă condus până la ascensor, gândindu-se în disperarea lui la un mijloc de a evita nenorocirea. Se opri la intrarea în turn, obligându-l pe căpitan să se întoarcă.

— Ei, ce-i? Nu urci?

— Păi, să vezi… Am mâncat cam mult de dimineaţă, uite-aici ce stomac am! Dacă-l scutur…

— Lasă prostiile! ceru scurt Pier Ulm. Ce, în Cosmos te întreabă cineva când şi cât ai mâncat? Acolo pericolele se ţin lanţ, trebuie să fii mereu pregătit să le întâmpini. Asta presupune antrenament, băiete! Hai, urcă.

Gregor se supuse, palid, pierit. Nici nu observă cum ajunse pe platforma de sus a turnului. Căpitanul îl vârî în proiectil şi-l ajută să-şi lege centura de siguranţă.

— Să manevrezi spre stânga, îl sfătui el, iar când ieşi de pe spirală ţii direcţia „drept înainte”.

Gregor privi îngrozit cum Pier Ulm închidea capota cabinei. Strânse în palmele asudate manetele de comandă şi nu îndrăznea nici să răsufle. La un moment dat simţi că începea să alunece, întâi aproape imperceptibil, apoi mai repede, mai repede… I se întunecă vederea şi, fără să vrea, trase cu putere de manete. Deschise larg ochii şi văzu

blocul de masă plastică venindu-i în întâmpinare cu o viteză uluitoare... Îşi acoperi imediat faţa cu mâinile... O secundă, o sclipire de secundă şi...

Când se trezi, simţi adierea vântului pe faţă. Stătea cam incomod şi, spre marea lui uimire, vedea pământul legănându-se la numai câţiva metri sub el. Constată că fuzeea, sau mai bine zis ceea ce rămăsese din ea, stătea înţepenită între ramurile groase ale unui stejar. Din fericire, astronomul era legat zdravăn în curele, altfel de mult ar fi fost pierdut pe drum în temerara lui încercare.

Gregor se desfăcu din legături şi alunecă pe pământ. Privi sfărâmăturile aparatului şi încercă să înţeleagă cum ajunsese el în copac. Departe, clădirile Poligonului de antrenament îi indicau direcţia din care venise. Şchiopătând, refăcu drumul în sens invers şi, după un timp, ajunse din nou în apropierea blocului de masă plastică. Văzu o gaură în el, în partea dinspre pădure, acolo unde în mod obişnuit nu trebuia să fie decât o suprafaţă netedă. Un ins, în care astronomul îl recunoscu din nou pe căpitan, apăruse în interiorul blocului şi, aplecat în afară, cerceta împrejurimile cu palma streaşină la ochi.

— Ehei! strigă Gregor şi făcu semne cu braţul.

Pier Ulm îl descoperi.

— Te felicit! îi strigă căpitanul. Te-am căutat prin toată galeria asta. Nu ştiam ce s-a întâmplat de nu mai ieşi afară. Spune cum a fost.

— Habar n-am! zise Gregor, neştiind dacă era bine să-i mărturisească lui Pier Ulm că proiectilul lui eşuase într-un copac.

— Să-ţi spun eu: ai străpuns *mediul* dintr-o parte în alta. Sunt mulţumit de performanţa ta.

Pier Ulm sări alături de astronom şi-i strânse călduros mâna. Lui Gregor îi mai veni inima la loc. Prinse momentul şi deschise discuţia proiectată încă de acasă.

— Cum? O femeie la bord? exclamă Pier Ulm, privindu-l ca pe un iresponsabil. În Constelaţia Argonautului?! Extraordinar! Păi ştii dumneata ce înseamnă o expediţie spre steaua Beta? Crezi că e joacă de copii? Acolo suntem exact în prima linie a bătăliei cu Cosmosul, trebuie să facem faţă unor dificultăţi inimaginabile, stăm în fiecare clipă cu moartea pe umeri! auzi, auzi! Să admit pe navă o femeie, eu, care de când sunt căpitan n-am permis femeilor nici măcar să se uite în direcţia navei mele… Păi ce e nava mea, trăsură de lux? Sau ai impresia că mergem la distracţie? Nu, să fim lămuriţi: eu n-am nevoie de balast atârnat de coadă. Ce-ar mai râde Galaxia întreagă să afle că Pier Ulm, căpitan din tată-n fiu, pleacă la drum cu un echipaj de femei! Ar mai fi asta expediţie? Dacă vrei iubire, n-ai decât să stai lângă ea şi să-i porţi de grijă, cine te pune să pleci în spaţiul cosmic? Asta e o treabă de oameni tari, căliţi, abstinenţi, capabili să suporte eforturile cerute de un zbor nesigur; nu-i plimbare de domnişoare. Ia te uită la el! Trece, cine ştie cum, printr-o movilă de plastic — mare ispravă! — şi deja are pretenţia să-şi întemeieze familie la bord.

Căpitanul făcu o pauză, ca să-şi tragă răsuflarea, apoi adăugă:

— Pier Ulm ajuns comandant la o ceată de copii pe care dânşii, din lipsă de ocupaţie, vor avea grijă să-i semene de la un capăt la altul al Căii Lactee! Papă, puişor… Nani, puişor… Pier Ulm, dădaca Pier Ulm!

Furios, căpitanul îi întoarse spatele şi se îndepărtă, lăsându-l pe Gregor dezolat.

7

— Foarte bine, zise Adalina când află rezultatul tratativelor duse de Gregor. Foarte bine, vom vedea noi la *urmă* ce-o sa mai sufle căpitanul ăla călugărit!

În privire i se citea atâta dârzenie, încât Gregor nu se mai îndoi că soluţia se şi prefigurase în mintea ei. Aşteptă deci încordat şi o nouă speranţă îi crescu pe nesimţite în suflet. Iar aşteptarea nu-i fu prea lungă până când Adalina vorbi din nou.

— Trebuie să faci rost de un container, ceru fata.

— Un container? se miră astronomul.

— Da, însă unul ceva mai mare. Nu vreau să mă sufoc în el.

Gregor înţelese intenţia curajoasei fete.

— Ah, Adalina! Te iubesc, Adalina! strigă astronomul, îmbrățișând-o. Vom fi totuşi împreună! Am un container acasă, în pod.

— Pregăteşte-l. Şi nu uita să-l ştergi bine de praf pe dinăuntru şi să-l cureţi de rugină, îi puse în vedere frumoasa laborantă. Dar să nu-l dai cu vopsea de ulei că nu pot suporta mirosul.

— S-a făcut, o asigură Gregor. Alimente să-ţi pun în el? Sau o pătură, două…

— Crezi că va fi nevoie să rămân în container o viaţă întreagă? ironiza Adalina. În noaptea dinaintea plecării ai să mă introduci pe navă. Faci cum ştii, te priveşte! După decolare vii şi mă scoţi din container. Hai, pleacă! Până atunci să nu te mai prind pe aici.

Cuvintele Adalinei erau lege pentru Gregor. Alergă într-un suflet acasă, căută containerul, îl frecă sistematic, cu multă energie, îl aşeză la loc ferit şi aşteptă ziua decolării. Într-o seară, Adalina primi de la el o ondogramă cifrată. Era un singur cuvânt: *Mâine.* De fapt, în orăşelul sud-american

nu se mai vorbea decât despre plecarea de a doua zi, marele eveniment al sezonului.

Peste o oră veni Gregor şi o luă în micul său convertoplan.

— În noaptea asta trebuie să se termine totul, hotărî astronomul pe un ton de maximă gravitate, ajutându-i frumoasei laborante să urce în cabina aparatului de zbor.

— Ai pregătit containerul? se interesă Adalina.

— Totul e pus la punct în cele mai mici amănunte, îi comunică Gregor.

Pe drum nu-şi vorbiră. În gesturile lui Gregor se simţea crisparea dinaintea acelei foarte riscante aventuri. Privea ţintă în întunericul care se căsca în jur şi conducea convertoplanul cu mai multă prudenţă decât în alte împrejurări. Adalina stătea ghemuită în fotoliul ei, cu bărbia sprijinită în pumni. Părea extrem de concentrată.

Astronomul ateriză pe terasa casei sale şi coborî, prevenindu-şi cu glas scăzut pasagera că trebuia să aştepte câteva minute în linişte şi cu lumina stinsă. Adalina se conformă acestor indicaţii, apoi Gregor reapăru, purtând în spate ceva ce nu se desluşea prea bine în întuneric. Deschise portiera, aşeză obiectul la portbagaj, apoi sări înăuntru şi aparatul îşi luă zborul.

— Acolo e cosmodromul, arătă Gregor din aer un grup de lumini care licăreau în noapte.

Convertoplanul coborî pe câmp, la o oarecare distanţă de cosmodrom. Cei doi ieşiră. Astronomul scoase containerul din portbagaj şi-l ridică pe umăr.

— Mergem, spuse el în şoaptă.

Se apropiară de zidul care împrejmuia în mod simbolic cosmodromul.

— Trebuie să-l sărim, observă Gregor.

Puse jos containerul şi o săltă pe Adalina pe marginea zidului.

— Mi-e frică, scânci tânăra fată, văzându-se singură pe zid.

— Taci! porunci Gregor. Să nu te audă cineva... Prinde asta!

Îi întinse containerul gol, apoi se săltă dincolo.

— Uite nava! exclamă Adalina.

— Nu-i asta, observă Gregor în şoaptă. Asta-i o rachetă de la Inspecţia Teritorială Sanitară. Am făcut din vreme o recunoaştere a terenului. Ţine-te de mine.

Astronava lor era aşezată pe rampa de lansare. La lumina reflectoarelor, învelişul bine lustruit îi strălucea ca o oglindă. Cei doi se apropiară cu prudenţă, de teamă să nu fie descoperiţi şi să rateze astfel acţiunea.

Gregor lăsă containerul jos şi-i făcu semn Adalinei. Frumoasa laborantă intră fără prea mari dificultăţi, ajutată de supleţea corpului său perfect proporţionat. Cu o strângere de inimă, Gregor înşuruba capacul. Auzi din interior glasul înfundat, de nerecunoscut al fetei şi îşi apropie urechea de orificiul făcut pentru respiraţie.

— Ce-ai spus? se interesă astronomul.

— Să nu mă ţii mult aici, repetă Adalina.

După ce-i dădu asigurările necesare, Gregor săltă containerul în spate şi se îndreptă direct spre astronavă. Avea răspunsul pregătit pentru cazul când ar fi fost oprit de cineva. Nu întâlni însă pe nimeni. Urcă scăriţa de fier care ducea la intrare, pătrunse în interiorul astronavei şi înainta pe dibuite până în sala destinată observatorului astronomic. Acolo aşeză containerul şi răsuflă uşurat, îndreptându-şi spinarea înţepenită de efort.

— Rămâi cu bine, draga mea! zise el şi sărută containerul în dreptul deschizăturii pentru aer, simţind dincolo de metal buzele Adalinei.

Tocmai se pregătea să plece, când atenţia îi fu atrasă de nişte ciocănituri suspecte, care veneau de undeva, de jos.

Ascultă cu luare-aminte şi se convinse că, într-adevăr, cineva ciocănea în blindajul exterior al astronavei. „Ia te uită! se miră Gregor. Ce mai vrea şi ăla care bate?” îşi scoase capul pe uşă, privind afară, dar nu văzu pe nimeni. Înţelese că individul nocturn se afla în partea opusă.

— Cine-i acolo? strigă astronomul şi ciocăniturile încetară brusc.

Gregor aşteptă, însă nu-i răspunse nimeni. Atunci, cuprins de o presimţire, coborî treptele scării şi alergă în jurul astronavei, tocmai la timp ca să mai poată fixa pe retină imaginea unui automobil negru care demară, absorbit de noapte.

— Ăsta trebuie să fi fost Axanio, îşi spuse astronomul, îndepărtându-se în direcţia opusă. Cine ştie ce-a mai clocit bătrânul în capul lui dement! Avea dreptate Boldur când făcea apel la vigilenţă. Axanio îţi poate produce fel de fel de încurcături.

Icnind, Gregor zări zidul, urcă în convertoplan şi se grăbi spre casă. Evenimentele de a doua zi cereau să fie odihnit, aşa că îşi programă un somn adânc şi se lăsă purtat pe undele lui până când zorii îl deşteptară cu lumina lor prevestitoare de alte mari întâmplări.

8

Mustăciosul Grigore avea ceva pe suflet şi nu găsea momentul potrivit să intre în vorbă. Simţea el că dimineaţa debutase altfel decât în alte zile. O anume febrilitate din mişcările stră-strănepotului său îl făcu să înţeleagă că se pregătea ceva neobişnuit. Venerabilul privi din ramă deplasările lui Gregor prin încăpere, se abţinu cât se abţinu, apoi nu mai putu răbda şi începu, după o dregere de glas introductivă:

— Grigoraş taică, tu ştii că dintre toţi cei 2.473 de urmaşi

ai mei eu pe tine te iubesc cel mai mult. Stau câte-odată şi mă uit la tine şi parcă mă văd pe mine tânăr. Ehei, frumoase vremuri erau acelea! Aeroplan, electricitate, farfurii zburătoare, curse de cai. Se uitau fătuţele la mine ca la un stejar! Au trecut toate de parcă nici n-ar fi fost. Aşa e viaţa. Tu, fătul meu, eşti tot ce mi-a mai rămas, bucuria bătrâneților mele.

Între timp, Gregor isprăvi spălatul ultrasonic al dinţilor şi îşi clăti gura. Scuipă apa pe fereastră, constatând stupefiat că, din nou, fereastra era falsă. „Ah, nemernicul de robot!” gândi astronomul, cu privirea aţintită spre peretele ud. Nu mai avea timp de pierdut şi iată cum, profitând de graba lui Gregor, robotul ghiduş îşi salva încă o dată, în mod absolut norocos, primejduitul calculator betatronic cerebral omega.

— Dragul meu, reluă bătrânul Grigore, să vezi la ce m-am gândit în noaptea asta. Stăteam singur pe perete şi nu aveam somn. Era atâta linişte, că auzeam apa urcând prin conductă. Şi m-am întrebat atunci de cât timp tot stau eu aşa şi aştept. Tare mă mai plictisesc uneori şi-mi vine să casc, să casc… să casc… Iac-aşa, nepoate! Iac-aşa. Să nu-ţi vină să crezi!

Gregor, ocupat cu aranjarea obiectelor personale în valiză, nu prea dădea atenţie cugetărilor lui Grigore, care începu să se plângă de conducta aflată în perete la prea mică distanţă, acuzând reactivarea unui foarte vechi reumatism poliarticular. „Nimeni nu mai are astăzi grijă de un biet bătrân”, lacrimă el emoţionat de propria sa soartă. Cum spuneam, astronomul îl lăsă în pace şi se concentra asupra filei pe care Adalina însemnase tot ce trebuia luat în călătoria cosmică. Era o listă cam lungă şi Gregor recunoscu în sinea lui că tânăra sa iubire fusese foarte inspirată, notându-şi totul din vreme.

Lista cuprindea următoarele: maşina de croit şi modelele de rochii proiectate pentru anul următor la Casa

Interplanetară de Modă; două taioare (verde-oliv şi roşu aprins) la care Adalina ţinea foarte mult; trusa de înfrumuseţare (pudriere, creioane, rujuri, oglinjoare etc., fiecare obiect numit în parte şi descris în detalii, încât uitarea vreunuia să fie exclusă); pălăria cu pene de struţ venusian; parfumurile terestre şi extraterestre *Alton, Rigel, Gioconda, Plutonian* şi toate celelalte; şase mantii tip Roma-402 î.e.n.; aparatul de ras al lui Gregor; uleiul aromat „Antirid”, pentru cazul că vor face plajă în Constelaţia Argonautului; automatul de cafea filtru; jerseul lui Gregor (cel negru cu dungi verticale galben-aurii); romanele *Dragoste în infraroşu* şi *Prizoniera din catacombă;* trei periuţe de unghii; eşarfa violetă; săpunul „Ultrason" şi cutia; înregistrările cu Marlin Ron şi Fred Dyodă; *Acolo unde se întorc cosmonauţii,* reportaj filmat la Combinatul de lapte praf, cu Adalina în câteva prim-planuri; pălăria de pai a lui Gregor; bigudiuri; 5 kg nuci, icre şi douăzeci de lămâi; pisoiul siamez; un fular gros, pentru Gregor, să nu răcească în frigul spaţiului cosmic; costume de baie şi echipament de alpinism, pentru planetele ce vor fi vizitate în drum; şireturi, batiste, fundă pentru pisoi, nasturii ornamentali, embleme, ciocolată, nişte coniac şi aşa mai departe.

Gregor rămase cam dezorientat după lectura acestei liste. Îşi privi cu destulă neîncredere valiza, încercând să-şi imagineze cum ar fi arătat ea cu toate acele lucruri vârâte înăuntru. Până la urmă hotărî că trebuia să înceapă împachetarea cu aparatul de ras, cu jerseul, cu pălăria de pai şi fularul; mai puse alături câteva obiecte de-ale sale şi la urmă îndesă în spaţiul rămas gol trusoul Adalinei. Mai greu era cu mantiile romane şi cu motanul. Şase mantii nu încăpeau nicicum, aşa că luă una la întâmplare, înveli în ea pisoiul siamez, după care lăsă capacul geamantanului şi-l apăsă bine cu genunchii, până se închise.

Imaginea mobilă a lui Grigore observă cu nelinişte aceste

pregătiri şi nu se lăsă până când nu obţinu explicaţiile dorite. Aflând destinaţia călătoriei în care se aventura cel mai iubit dintre descendenţii săi, bătrânul slobozi din coada ochilor o lacrimă sortită să alunece pe obrazul multisecular şi să se rătăcească în mustaţa de focă.

— Pe vremea mea s-au trimis primele nave în Lună, oftă el după ce-şi mai reveni. Ce oameni erau pe atunci! A ieşit şi un cântec: *Uite c-a ajuns, uite c-a ajuns, a ajuns ra-cheta-n Lună,* cântă Grigore cu vocea lui neexersată din timpuri străvechi. Hei, ce cântec! Restul l-am uitat, dar era tare frumos, parcă vedeai racheta urcând în cer, era atât de romantic! Şi acum te duci şi tu (bătrânul stoarse o a doua lacrimă, care avu exact soarta celeilalte), te duci şi tu şi mă laşi singur…

Astronomul simţi o strângere de inimă, dar găsi putere să-şi învingă slăbiciunea de moment.

— Mă cheamă drumuri mari, i se confesa el lui Grigore. Astăzi până şi copiii ar putea călători pe cont propriu în Lună. Eu voi zbura spre steaua Beta, unde, vorba căpitanului Pier Ulm, suntem în prima linie a Cosmosului.

— Ai grijă, Grigoraș puiule, să nu păţeşti ceva pe acolo! se îngrijoră bătrânul. În războiul mondial am fost și eu în prima linie. Ehei! Şuierau gloanţele *piuuu! piuuu!* pe deasupra capului şi câte unul făcea *vâjjj!* Aşa-i în prima linie, tu n-ai de unde să ştii. Te faci una cu pământul. Apoi sergentul strigă: Saaalt înainteee! Şi sari, şi dai cu burta de pământ, să nu te ia la ochi careva, din tranşee.

Ca să scape de scena penibilă a despărţirii, Gregor folosi neatenţia străbunului Grigore şi execută o retragere strategică. O şterse pe nesimţite din cameră, trăgând valiza după el.

— Eu spun una, el nu, că nu-i aşa. Ordinu-i ordin, zic, nu se discută, îşi depăna Grigore amintirile de pe front. Mă, zic eu, bagă de seamă că tu o încurci cu prostia asta a ta. Mai

bine stai omeneşte pe fundul tău, că eşti grad mic şi n-ai cuvânt în armată, lasă-i pe ăia de sus să facă ei cum i-o tăia capul. El, încăpăţânat ca măgarul: nu, că el iese la noapte cu plutonul şi-l scoate din cramă pe inamic. Cică să n-apuce să bea tot vinul… Bă, nu fi prost, mai încerc eu o dată, că mi-era milă de el, avea acasă nevastă şi doi copii. Spune tu, nepoate, dacă nu… Ei, drace! Dar unde ai dispărut?

Adevărul e că Gregor dispăruse în direcţia cosmodromului, lăsându-l pe strămoş pradă unei mari nedumeriri. Ora decolării se apropia. Zburând la o oarecare înălţime, tânărul astronom văzu jos coloanele impresionante ale mulţimii, convergând din toate părţile spre cosmodrom. Era atâta furnicar de lume venit să asiste la plecarea primei astronave interstelare, încât Gregor începu să se teamă că-i va fi imposibil să se apropie de rampa de lansare. „Asta ar mai lipsi acum, să pierd astronava din cauza înghesuielii!” gândi el înfiorat. Nu se întâmplă însă aşa, fiindcă descoperi la timp un platou pe care scria:

Numai pentru cosmonauţi.
Intrarea persoanelor străine
strict interzisă!

Ateriză şi îşi parcă aparatul acolo. Apoi, cu valiza pe umăr, se grăbi să-i întâlnească pe ceilalţi exploratori.

— Pe unde umbli? îl mustră Boldur în loc de salut. Aşteptăm după tine şi ţie nici nu-ţi pasă!

Căpitanul Pier Ulm îi aruncă, la rândul său, o privire apăsătoare.

— Încă n-am decolat şi avem deja cazuri de abatere de la disciplina de bord, constată el pe un ton glacial.

Gregor se scuză ruşinat, promise că nu va mai greşi, dar cu gândul era la biata Adalina, ascunsă în container, pe o navă unde, cu excepţia lui, nimeni n-o dorea. „De s-ar sfârşi totul mai repede” îşi zise, simţindu-se foarte tulburat.

Între timp, prin faţa microfoanelor se perindară câţiva inşi care ţinură discursuri. Pier Ulm nu mai avea răbdare. „Uite-i! Uite cum întind poveştile!” spuse el nervos, adresându-se fraţilor Vlig. Aceştia asistau indiferenţi, cu mintea afundată în calculele lor. Mulţimea ovaţiona în câteva rânduri şi la sfârşit strigă: „Să vină eroii!” Vrând-nevrând, cosmonauţii trebuiră să se lase aplaudaţi la scenă deschisă. „Ah, gândi Gregor, ce fericită ar fi Adalina să mă vadă într-un asemenea triumf! Săraca de ea, stă ghemuită în container şi mă aşteaptă".

— Gata! strigă Pier Ulm, întors către organizatori. Să plecăm odată! Cât vreţi să ne mai ţineţi aici?

— Imediat, imediat! şopti cineva, arătând cu un gest disperat spre publicul delirant.

În sfârşit, tumultul încetă. Mulţimea aştepta. Între organizatori se produse puţină panică, deoarece în grabă nu fu găsit buchetul de flori destinat temerarilor exploratori. Ca să iasă onorabil din încurcătură, renunţară la buchet. Megafoanele cerură publicului să se retragă. Desigur că retragerea nu se produse imediat, pentru că fiecare dorea să mai rămână câteva secunde în preajma cosmonauţilor şi, strigându-i pe nume, să-i încurajeze în aventura lor. Gregor îşi aminti că mai citise undeva despre o scenă asemănătoare:

„Cuvântările se terminaseră şi acum strângerile de mâini nu mai conteneau. Ziariştii se suiră pentru ultima dată până la trapa din botul navei, iar aparatele fotografice şi cinematografice înregistrau pe peliculă diferite momente ale acestui eveniment epocal. (Ce zâmbet ar mai fi expus Adalina înaintea teleobiectivelor!) *Deasupra capetelor se roteau avioane cu reacţie, rachete de pasageri de mare capacitate, elicopterele celor care doriseră să contemple acest măreţ spectacol de la înălţime.* (Exact ca acum! se miră astronomul.) *Sute de steaguri fluturau vesele în*

adierea dimineţii. Razele soarelui, oglindindu-se în învelişul sclipitor al rachetei, îl făceau să strălucească orbitor”.

Mulţumit de acest efort al memoriei, Gregor îşi ridică pe umăr geamantanul şi urcă primul scara metalica. Era de fapt antrenat, exersase mişcarea încă din timpul nopţii. Căpitanul, scos din fire de prelungirea inutilă a festivităţii, urcă şi el grăbit, posomorât. Boldur trebui să-i trezească la realitate pe savanţii Vlig, angajaţi acum într-o înfierbântată dispută ştiinţifică. Îi trase cu forţa jos de pe podium, amintindu-le că astronava urma să ia startul dintr-un moment în altul şi nu mai era timp de pierdut. Urcând, savanţii îşi continuară animata discuţie, aproape fără să înţeleagă ce se petrecea în jur, absorbiţi cu totul de subiectul controversat. În urma lor venea, blazat şi inabordabil, un ins în care trebuia să simţi de la prima ochire poetul laureat. Era urmat îndeaproape de măruntul medic Darnaputra, singurul care în mijlocul palpitantelor evenimente îşi păstrase un calm desăvârşit.

În cabina de comandă, cosmonauţii se aşezară fiecare la locul său. Ia să fi făcut altfel, sub privirea de vultur a lui Pier Ulm! Experimentatul căpitan cercetă cu atenţie feţele însoţitorilor, pentru a se convinge că, într-adevăr, totul era în ordine. Arăta încă destul de încruntat, lucru de altfel explicabil: pe lângă enervarea produsă de formalităţile tradiţionale ale decolării, mai purta pe umeri şi răspunderea grea pentru soarta temerarei expediţii cosmice.

— Gata? întrebă el cu vocea sa inflexibilă şi autoritară.

Ţinea palma pe maneta de pornire şi aştepta încuviinţarea lui Boldur. Tânărul inventator se pregătea să comande startul şi numai o salutară ezitare îl reţinu câteva secunde, până când urechea lui fină prinse un sunet aproape imperceptibil, un fel de ţiuit uniform, foarte subţire, venit de cine ştie unde. Încercă să localizeze sursa, dar această operaţie se dovedi mai dificilă decât crezuse

iniţial.

— Ei, nu plecăm? se interesă poetul Albert, care se aşezase comod, picior peste picior, scoțând dintr-un buzunar blocnotesul şi un creion electric marca „Eterna lux”, moartea scrisului.

— Voi n-auziţi nimic? întrebă Boldur.

Ceilalţi îşi încordară auzul, privindu-se contrariaţi.

— Chiar nimic nu auziţi? se miră inventatorul.

— Chiar! răspunse Albert, iar ceilalţi se mulţumiră să ridice din umeri.

— Asta-i bună! exclamă Boldur. Dar e un ţiuit destul de enervant!

Îşi desfăcu curelele care îl legau de scaunul rabatabil şi începu să se plimbe prin cabină, cu o tipică expresie de concentrare întipărită pe figură. Astronauţii îi urmăreau mişcările într-o tăcere absolută, aşteptând.

— Pe aici! zise Boldur după câteva secunde, care, bineînţeles, părură ani întregi. Din direcţia asta vine.

Se ridicară cu toţii, apropiindu-se de locul indicat de inventator. Pier Ulm puse urechea pe perete şi ascultă.

— Auzi ceva? vru să ştie Albert. Căpitanul ridică din umeri.

— Să iradiem peretele, propuse unul dintre savanţii Vlig.

Cercetările nu duseră la nici un rezultat. Dincolo de perete era coridorul.

— Poate că ţi s-a păruit, observă Gregor cuprins de o subită nelinişte rău prevestitoare.

Boldur nu se dădu bătut. Fără să mai spună un cuvânt, ieşi pe coridor şi porni în direcţia observatorului astronomic. Gregor îngălbeni, simţind că i se înmuiau picioarele. După câţiva paşi Boldur se opri, apoi se întoarse.

— Acolo nu se mai aude, comunică el.

Porni în direcţia opusă, urmat de întregul echipaj. Din loc în loc se oprea, apropiindu-și urechea de pereţii coridorului.

Printr-o trapă, grupul coborî în sala maşinilor. Uriaşul motor ionic-conic-discoidal îi smulse lui Albert o exclamaţie de uimire.

— Bine, dar asta e…

— Sssst! ceru inventatorul să se facă linişte, întrerupându-i poetului elanul lirico-admirativ.

Albert se resemna. Ascultară cu toţii.

— Aici se aude mai bine, constată Boldur.

— Parcă aud şi eu ceva, zise căpitanul Pier Ulm.

Dădură ocol motorului, dar ţiuitul acela discret nu venea din interiorul lui.

— Se aude, se aude!, strigară fraţii Vlig. Un sunet uşor modulat, cu o frecvenţă extrem de înaltă.

— V-am spus eu încă de la început, triumfă Boldur. Uite, de aici vine. Aici trebuie să fie sursa.

Inventatorul arată cu degetul un punct pe peretele de metalit.

— Imposibil! Asta-i peretele exterior, observă căpitanul. Ce ar putea fi acolo?

Boldur ramase câteva clipe pe gânduri.

— Repede! strigă el şi începu să urce în grabă scăriţa interioară. Repede, veniţi cu mine.

Astronauţii îl urmară fără să pretindă explicaţii. Urcară în cabina de comandă, apoi ieşiră unul câte unul prin trapa ce dădea afară.

Gregor constată că mulţimea era tot acolo, așteptând decolarea. Toate privirile se concentraseră, ca într-un focar, pe silueta argintie a navei. Şi iată că timpul trecea, iar norul de flăcări şi gaze care avea să proiecteze expediţia în Cosmos întârzia să se producă. „Să ştiţi că s-au răzgândit, se şoptea cu spaimă printre organizatori. Nu mai pleacă astăzi şi trebuie să luăm mâine totul de la capăt.” Nerăbdarea creştea şi, tocmai când se punea problema dacă n-ar fi bine să meargă cineva ca să vadă ce se

petrecea în astronavă, Boldur ţâşni afară, urmat de Gregor şi de ceilalţi. Nu mai trebuie spus că murmurele amuţiră, ca tăiate din rădăcini.

Exploratorii coborâră pe sol şi începură să dea ocol navei, pipăindu-i suprafaţa netedă.

— Căutaţi, căutaţi! ordonă Pier Ulm, regăsindu-și obişnuita stăpânire de sine. Trebuie să fie pe aici pe undeva…

— Uite-o! exclamă Boldur, al cărui fin auz nu putea fi înşelat.

Se adunară în jurul lui. Boldur arăta spre o mică umflătură metalică, din care venea într-adevăr un ţiuit neîntrerupt. Servindu-se de un instrument găsit la repezeală prin buzunare, inventatorul extrase din învelişul astronavei corpul străin.

— Ia uite ce măgăreață! fluieră Albert admirativ**.** Boldur cântări în palmă obiectul, care încetase să ţiuie redevenit inofensiv.

— Înveliş dublu de zirconiu, constată el. Trebuie să fie vreo nouă născocire diabolică de-a lui Axanio. O maşină infernală! Nebunul ăla a făcut totul ca să mă compromită.

Gregor îşi aminti de ciocăniturile auzite în miez de noapte. Era deci sigur că Axanio se strecurase pe cosmodrom şi aproape că reuşise să-şi ducă la bun sfârşit tentativa criminală.

Între timp obiectul misterios fusese predat autorităţilor, înainte de a urca în cabina de comandă, Boldur se întoarse spre poetul Albert şi-i spuse:

— Văd că eşti cu carneţelul acela în mână. Vreau să-i trimit lui Axanio, după decolare, o ondogramă de răspuns la provocare. Fii te rog amabil şi notează: *Amice, toate uneltirile tale s-au dovedit zadarnice, toate încercările ţi-au eşuat. De la fereastra spitalului în care vei fi din nou internat, priveşte din când în când cerul nopţii, ca să nu uiţi*

că acolo, în Constelaţia Argonautului, se află, intangibil, cel pe care l-ai urât şi l-ai invidiat. Rămâi cu bine şi să ne vedem sănătoşi peste vreo şase sute douăzeci de ani. Semnează: Boldur. Să nu uiţi să mi-o dai în spaţiul cosmic s-o transmit. Acum să intrăm în navă. Uite la ăştia, abia aşteaptă să ne vadă plecaţi. Nu vă fie teamă! se adresă el mulţimii, fluturându-şi mâna pe deasupra capului. Plecăm acum, plecăm!

9

Gregor privi în lungul coridorului, se convinse că era pustiu şi închise cu grijă uşa observatorului astronomic. Apoi se apropie de container şi bătu în el cu buricele degetelor.

— Adalina, şopti el nerăbdător.

Din container nu veni nici un răspuns.

— Adalina! zise Gregor ceva mai tare, apropiindu-şi buzele de orificiul rămas deschis pentru aerisire.

Ascultă cu atenţie, dar nu auzi nimic în interiorul containerului, fapt care-l îngrijoră. Să fi ieşit frumoasa laborantă? Capacul era înşurubat până la refuz şi nu părea să fi fost atins de altcineva. Deodată, Gregor pricepu că se întâmplase ceva grav şi începu să lovească din toate puterile, cu pumnii, în tinicheaua uzată a containerului.

— Adalina! strigă el. Adalina…

Ţipătul fetei izbucni pe neaşteptate şi atât de strident, încât numai spaţiul foarte mic din container, înăbuşindu-l într-o oarecare măsură, împiedică alarmarea întregului echipaj. Speriat, Gregor nu găsi altă soluţie decât să acopere cu palma orificiul de aerisire. Containerul se legăna periculos, gata să se răstoarne, făcând astfel dovada convingătoare a agitaţiei din interior. Ce-i drept, ţipetele se auzeau acum destul de slab şi Gregor îşi permise să răsufle ceva mai uşurat, dar nu, pentru mult timp.

— Dă-mi drumul! Dă-mi drumul! se tânguia în container Adalina, cu spaima morții în suflet.

Gregor desfăcu capacul, iar Adalina ţâşni în picioare, palidă şi ameţită, cu privirile rătăcite în gol.

— Gregor! strigă ea şi se aruncă spre astronom, împiedicându-se de marginea containerului. Noroc că Gregor avea reflexe bune şi reuşi s-o prindă în braţe. În acelaşi moment Adalina leşină, nu atât de spectaculos pe

cât de eficace.

Cu dulcea lui povară la piept, Gregor uită de tot ce exista în afara acestei clipe de fericită beatitudine. Simţi că-i vine ameţeală şi, fie din această cauză, fie pentru că perfectul corp al laborantei atârna cam greu, se aşeză în primul fotoliu care-i veni la îndemână.

Adalina suspină de câteva ori, apoi, treptat, îşi veni în fire.

— Gregor, şopti ea cu glas stins, ce s-a întâmplat? Vai, m-am speriat aşa de tare! M-am trezit din somn şi totul vuia şi bubuia în jurul meu. Ce-a fost?

— O furtună magnetică, găsi tânărul astronom explicaţia salvatoare.

— A fost atât de râu! Nici nu mai ştiam unde mă aflu. Am făcut prostii? se interesă ea.

— Nu, o asigură Gregor. În asemenea împrejurări şi piloţii vechi îşi pierd cumpătul. Aş fi vrut să-l văd pe Căpitanul Pier Ulm în locul tău! rânji el.

— Vai, am dormit şi, dintr-odată…

— Lasă, draga mea, o linişti Gregor, totul a trecut.

— Unde suntem aici? întrebă Adalina, privind nedumerită în jur.

— În Cosmos. În drum spre steaua Beta.

— Cum am ajuns în Cosmos? Care stea Beta? Ce caut eu aici?

— Ai şi uitat? Astronava… Containerul… Doar a ta a fost ideea.

Adalina rămase pe gânduri, apoi începu să plângă încet, cu pieptul zguduit uşor de suspine.

— Vai, ce prostie am făcut! spuse ea printre sughiţuri De ce n-am rămas eu acasă… la fabrica de lapte praf… Era atât de bine… acolo… şi nici măcar nu mi-am cerut concediu.

— Lasă, dragă, trece şi asta! o asigură Gregor. Aici

suntem împreună şi tu ştii că eu te iubesc. Nu mai plânge! mai bine să privim prin hubloul ăsta la stele. Am uitat să-ţi spun că eşti în observatorul meu astronomic. Uite, acolo e Ursa Mare. Nu găseşti că sunt luminoase stelele ei? Mai la dreapta e Constelaţia Orion, cu Betelgeusa. Asta e o stea roşie uriaşă, iar Riegel e albă şi mai are una mică lângă ea. Dar Vega? Vega pe unde o fi? A! Cele două sunt Castor şi Polux. Nu-i aşa că-ţi place strălucirea lor în bezna cosmică! Dacă priveşti cu atenţie, ceva mai sus ai să recunoşti Constelaţia Argonautului, ţinta tuturor eforturilor noastre de până acum, iar în stânga ei… iar în stânga ei…

— Gregor, îl întrerupse Adalina parcă mirată.

— Ce-i, dragă?

— Ce faci cu genunchiul?

Gregor privi în jos, descoperindu-şi-l scăpat printre genunchii frumoasei laborante.

— Ah, n-am observat, zise el cu vizibilă jenă.

Şi tocmai atunci se deschise uşa, iar în pragul ei se ivi însuşi Pier Ulm. Căpitanul râmase înlemnit, privindu-i pe cei doi şi nevenindu-i să creadă.

— Galaxiile, zise Gregor în timp ce făcea efortul de a nu muri de spaimă într-o clipă, galaxiile sunt nişte formaţiuni stelare de diferite mărimi şi cu o structură deosebită. Astfel, cunoaştem galaxii spirale, amorfe, concentrice, inelare, tubulare, radiare, policrome şi poliforme, toate acestea fiind împrăştiate ici-colo prin Univers, ca o populaţie de furnici uriaşe într-un muşuroi construit astfel încât să urmeze fidel curbura spaţiului şi comprimarea timpului în funcţie de viteză şi de energie şi de acceleraţie şi de tot ce vrei.

— Ce-i asta?! exclamă Pier Ulm din prag. Ce se întâmplă aici?

— Predau domnişoarei o lecţie de astronomie, explică Gregor, cam veşted la faţă de emoţie.

— Şi ce caută *domnişoara* în braţele tale? strigă căpitanul

scos din fire şi înainta doi paşi. Ce caută aici, pe navă? Răspunde-mi!

— Ştii… Păi… Ce să… Tu nu…

Gregor abandonă aceste, timide încercări de a deschide o frază cât de cât convingătoare şi hotărî să tacă. Dar Adalina se dovedi mai stăpână pe situaţie. Se ridică din fotoliu şi, luându-şi un aer nevinovat (care, să recunoaştem, o prindea de minune) întrebă:

— Dacă nu mă înşel, dumneata eşti excelenţa sa căpitanul San Francisco, călugăr de Vatican?

— Ce San Francisco? Ce Vatican? Mie să-mi spui imediat cum ai apărut aici! urlă Pier Ulm.

— Foarte simplu. M-am născut dintr-un ou. Căpitanul începu să spumege.

— Are dreptate, interveni Gregor, care se temea că Pier Ulm avea să se năpustească asupra frumoasei laborante, proiectând-o prin perete în vid. Uite, acolo-i oul acela.

Pier Ulm văzu containerul, apoi îi aruncă astronomului o privire distrugătoare.

— Înţeleg!… Aici a fost jocul tău, spuse. Înţeleg totul! Eşti un mizerabil. Ai introdus-o totuşi la bord pe această *individă…*

— Până aici! Te rog să nu mă jigneşti! ţipă Adalina, pregătindu-și unghiile de atac.

În faţa ameninţării imediate, căpitanul păru să-şi mai tempereze avântul. Se calmă în virtutea îndelungatei sale experienţe spaţiale, dar privirea lui nu prevestea nimic bun.

— În regulă, zise el. Voi convoca fulger consiliul argonautic. Trebuie să se ştie odată şi odată ce se petrece pe nava asta! Se va lua acolo o hotărâre… Vai de capul vostru!

Şi Pier Ulm zâmbi într-un fel care îi strecură lui Gregor un fior de gheaţă pe sub cămaşa elastică a costumului său de navigator interstelar. Căpitanul plecă demn, ţeapăn şi

trântind uşa.

— Un punct câştigat! se bucură Adalina, aşezându-se din nou pe genunchii lui Gregor. Eram sigură că va ceda. Încă n-am întâlnit nici un bărbat care să-mi reziste.

— Te înşeli, draga mea, vorbi Gregor, încercând să-şi ascundă neliniştea. Nu-l cunoşti pe Pier Ulm! Nu te poate suferi şi cred că în consiliu va face totul ca să scape de tine.

— Ce-ar putea să-mi facă? întrebă Adalina neîncrezătoare.

Câtă dreptate avea Gregor se va putea vedea la o simplă lectură a procesului-verbal încheiat cu prilejul dezbaterilor din consiliul argonautic al navei, convocat în şedinţă extraordinară. Iată câteva extrase lămuritoare:

La şedinţă participă: Boldur, conducătorul expediţiei spre steaua Beta din Constelaţia Argonautului; Pier Ulm, căpitan de rangul întâi, la a 385-a călătorie dincolo de ultima orbită planetară a sistemului solar, de nenumărate ori supravieţuitor; Vlig I, savant astrofizician, autor al celebrului tratat de *Termodinamica protuberanțelor de nivel mediu la revenirea lor spre suprafaţa stelei-mame;* Vlig II, matematician, cunoscut prin studiile sale asupra integrării şi dezintegrării antinumerelor cu tendinţă spre infinitul radicalizat; Vlig III, astrobiolog, membru corespondent al Institutului Saturnin pentru remarcabilele sale monografii despre moluştele primare dintr-un presupus canal marţian; Darnaputra, specialistul emerit al operaţiilor de apendicită prin metoda sugestiei dirijate progresiv; Albert, tânăr poet abisalist, premiat pentru volumele *Sonor abulic* şi *Haihui prin Trebizonda;* în sfârşit, inculpatul Gregor şi Intrusa.

După formalităţile obişnuite, Boldur dă cuvântul căpitanului Pier Ulm, invitându-l să descrie împrejurările în care a constatat apariţia pe navă a unei persoane din afara echipajului şi fără carnet de navigator. Căpitanul arată că în

timpul inspecţiei regulamentare a găsit în observatorul astronomic pe numitul Gregor împreună cu o persoană necunoscută. Roagă consiliul să nu-i ceară amănunte privind poziţia celor doi în momentul când au fost surprinşi. Boldur consideră că acesta este un fapt lipsit de importanţă în sensul general al discuţiilor. Cere căpitanului să declare dacă recunoaşte în persoana aflată aici de faţă — şi care se dă drept o oarecare Adalina — pe necunoscuta văzută în observator. Pier Ulm este confruntat cu Intrusa şi o recunoaşte.

Boldur se adresează astronomului Gregor, cerându-i să-i explice pe scurt ce amestec are el în toată afacerea asta. Este cumva această presupusă Adalina fiinţa pentru care intervenise Gregor spre a fi primită în echipaj? Da, ea este. Şi dacă-i aşa, de ce Gregor, întimpinând răspunsul bine cumpănit al şefului său, a recurs la introducerea ei pe navă într-un mod ilegal şi fraudulos? „O iubesc, exclamă Gregor, şi dragostea este capabilă de orice!” „Cum, cum?” întreabă Vlig II şi cere lămuriri suplimentare, întrucât subiectul îi este total necunoscut. Darnaputra recunoaşte că, în principiu, dragostea e într-adevăr capabila de orice, inclusiv de acte iraţionale. Cazuistica ultimului mileniu poate oferi o serie de anomalii (citează cazul Romeo şi Julieta) minuţios descrise şi unele chiar tratate la timpul potrivit. Pier Ulm refuză să admită compromiterea unei expediţii cosmice din cauza pasiunilor absurde şi necontrolate. Cere să se ia o hotărâre fermă în privinţa Intrusei, iar Gregor să fie arestat în cală pentru nesupunere la regulamentul de ordine interioară. „Deşi i-am interzis categoric, acuză căpitanul, mi-a călcat cu nepăsare ordinul, aducând în mijlocul expediţiei o persoană care nu este înregistrată şi admisă oficial în echipaj; mai mult, n-are nici controlul epidemiologie făcut!” Prin urmare, el o declară în carantină şi o somează să stea cât mai departe de ceilalţi astronauţi.

Cine ar putea spune ce greutăţi va mai face echipajului acest cuplu corupt, în caz că nu se procedează cu hotărâre la desfiinţarea lui? El, Pier Ulm, crede că nu trebuie admisă nici o concesie şi declară că pentru Intrusă nu vede altă soluţie decât expulzarea ei de pe navă. „În abis?” întreabă tânărul poet cu o expresie îngrozită întipărită pe faţă. Chiar şi în abis, acceptă căpitanul. El, Pier Ulm, are la dispoziţie câteva fuzee. Intrusa n-are decât să şi-o aleagă pe care-i place şi să plece. Mai departe să facă tot ce vrea. Să se întoarcă pe Pământ, sau poate rătăci aiurea prin Galaxie, treaba ei, numai să dispară de pe astronavă.

Albert ia cuvântul şi pledează în favoarea necunoscutei. În calitatea lui de poet abisalist, cunoaşte prea bine abisul ca să nu înţeleagă că acolo pentru Adalina e moarte sigură. „Dacă vreţi argumente, vă pot recita dintr-un poem pe care l-am compus în inelul lui Saturn şi unde…” Nu. Nu vor argumente. Medicul Darnaputra o examinează pe Intrusă, certificând că nu va rezista şocului emoţional provocat de o eventuală expulzare în Cosmos. Albert triumfă. „Avem noi dreptul, întreabă el, să condamnăm o fiinţă fragilă şi plină de sensibilitate, delicată şi pură, sfioasă şi inofensivă, numai pentru că a dat dovadă de sacrificiu, urmându-şi iubitul până în profunzimile ostile ale spaţiului cosmic? Oare *vina* de a fi apărut pe neaşteptate între noi nu este cumva sublima faţetă a fidelităţii? Desigur, căpitanul este în dreptul său să invoce regulamentele, dar cum rămâne cu aspectul moral al problemei, cu implicaţiile sale adânci în conştiinţă?” Pier Ulm dă semne de nervozitate „Ce propui?” îl întreabă Boldur pe Albert, care cere nici mai mult nici mai puţin decât libertatea Intrusei. „În cazul acesta, vă rog să primiţi demisia mea, ameninţă căpitanul. Lăsaţi-vă conduşi de această… delicată incapacitate, veţi ajunge probabil direct în infern.” Boldur consideră că nu trebuie pusă problema în felul acesta şi face apel la onoarea vechiului,

încercatului pilot; reaminteşte scopurile expediţiei şi îşi reafirmă încrederea în calităţile extrem de necesare ale lui Pier Ulm. Bineînţeles, Intrusa nu poate fi acceptată aşa, pur şi simplu, din moment ce prezenţa ei la bord este ilegală şi neregulamentară. Dar nici nu poate fi îndepărtată într-un mod brutal, şi aici Albert, are dreptate să apeleze la fondul omenesc din sufletul fiecărui astronaut. „Patruzeci la sută pentru, patruzeci contra”, anunţă Vlig II procentajul echilibrat al votului preliminar. „Şi restul de 20 la sută?” se interesează Vlig III. „Restul sunteţi voi, tu şi celălalt, care dormiţi în loc să vă daţi aici părerea.”

Vlig I propune ca Adalina să nu fie expulzată, dar să fie închisă şi ea în cală, pentru o deplină siguranţă a zborului. Căpitanul Pier Ulm e de altă părere. În cală va sta Gregor, spune el. Cum să-i băgăm pe amândoi acolo? „Are dreptate, intervine Albert, nu-i putem închide pe amândoi în cală. Să fie închis numai Gregor!” Darnaputra nu e de acord cu încarcerarea lui Gregor, deşi recunoaşte că astronomul are o mare parte din vină. Dacă n-o ajuta el, Adalina n-ar fi fost acum intrusă, iar expediţia şi-ar fi urmat netulburată drumul. Boldur declară că-i vine tot mai greu să ia o hotărâre. „E într-adevăr stupid, constată el. Gregor mi-a fost coleg de bancă. Cred că până la urmă am să-i las liberi pe amândoi. Deşi nu ştiu ce să fac cu Adalina. Unde s-o plasăm? Toate posturile sunt ocupate, nu mai am nici un loc liber în schemă.”

Întrevăzând de pe acum o rezolvare optimistă a situaţiei, Gregor începu să prindă glas. Era printre cei mai interesaţi ca totul să iasă bine, aşa că puse serios umărul la găsirea unui serviciu pentru frumoasa laborantă.

— S-o ia Vlig III în laboratorul său, propuse astronomul.

Vlig III refuză. Experienţele sale nu necesitau alt personal decât cel mecanic autorizat.

— Atunci, i se adresă astronomul lui Boldur, plasează-o la

bucătărie.

— Dragul meu, zise Adalina, dacă te pricepi să găteşti, eu n-am nimic împotrivă, pot fi angajată şi la bucătărie.

— Din nefericire, avem şi acolo un serviciu automatizat, observă Boldur.

Gregor simţi că terenul începea să-i alunece de sub picioare. Văzu privirea batjocoritoare a căpitanului Pier Ulm şi asta îl îndârji.

— Ah! strigă el, luminat de un gând salvator. Biblioteca! Avem biblioteca.

— Ei, şi ce-i cu asta? întrebă Pier Ulm.

— S-o facem bibliotecară. Numeşte-o bibliotecară! îl rugă Gregor pe inventator. O să ne distribuie cărţi. Drumul spre Beta e lung şi, fără să citim cate ceva, ne va fi extrem de urât. Uite, eu mă angajez aici să fiu cititorul cel mai zelos al bibliotecii de bord.

— Bine, dar nu e prevăzut niciunde postul de bibliotecar, obiectă inventatorul, desfăcându-şi braţele în semn de neputinţă.

— Înfiinţează-l tu, Boldur! se rugă Gregor. Este un post absolut necesar expediţiei noastre. Cine să caute tratatele de astrofizica pentru Vlig I, de matematici subtile pentru Vlig II, de astrobiologie pentru Vlig III? Sau tomurile de gimnastică medicală pentru Darnaputra? Sau volumele de versuri pentru Albert?

— Deşi eu nu prea citesc, se scuză zâmbind cu modestie Albert. Eu creez…

Boldur rămase câteva clipe pe gânduri.

— Fie! zise el în liniştea plină de aşteptare ce se lăsase pe navă. În sfârşit… Sper să nu fiu tras la răspundere. Cred că ne vom justifica noi cumva, la întoarcerea pe Pământ. Mai avem la dispoziţie vreo cinci sute de ani Timpul rezolvă multe.

10

Astfel, liniştea se restabili pe navă, dacă nu vom ţine seama de privirile întunecate pe care Pier Ulm le arunca lui Gregor şi mai ales Adalinei, ori de câte ori avea prilejul. Căpitanul începuse un fel de grevă nedeclarată oficial, ocupându-se prea puţin de conducerea uriaşei astronave, ceea ce, la urma urmei, nu avea absolut nici o urmare asupra bunului mers printre stele, fiindcă pilotul automat se descurca şi singur. Parcă şi mai închis în sine, Pier Ulm juca toată ziua table, cu cine apuca, iar când nu avea partener arunca zarurile şi din dreapta, şi din stânga, apoi muta în cutie piesele, pe rând. Darnaputra era un bun partener, jucau amândoi tăcuţi, unul îndârjit, celălalt cu un calm admirabil. Partidele lor rămâneau însă adesea neterminate, pentru că Darnaputra îşi supraveghea mereu ceasul şi, la un moment dat, în toiul jocului, se ridica de la masă, spunând:

— Scuză-mă, e ora mea obişnuită de yoga.

Apoi medicul pleca liniştit, fără să ia aminte la protestele violente ale căpitanului. Se retrăgea la infirmerie, unde încremenea în poziţia clasică şi nimic nu l-ar fi putut scoate din indiferenţa pentru tot ce se întâmpla dincolo de epiderma lui în tot timpul acestui antrenament de voinţă.

Pier Ulm tuna şi fulgera, amenințând că nu-i va mai permite yoghinului să pună mâna pe table. Comentariile batjocoritoare la adresa sportului său îl lăsau netulburat pe Darnaputra, aşa că teribilul căpitan trebuia până la urmă să-şi caute alt partener, ori, în lipsa vreunuia, să înceapă apatic o partidă solo, aruncând zarurile pentru nişte persoane fictive.

Gregor n-ar fi îndrăznit nici chiar într-un asemenea caz să se ofere partener de joc, înţelegând că era prea destul că-i zgâria căpitanului retina cu prezenţa sa. Totuşi, nu

înţelegea să renunţe la drepturile sale de astronaut liber-cugetător, participând activ la discuţiile ce se angajau atunci când în cabina de comandă era adunat întregul echipaj.

Într-o asemenea împrejurare, Boldur îşi anunţă subordonaţii că trebuia analizat cu toată seriozitatea traseul astronavei.

— Fiecare membru al echipajului are dreptul să ştie pe unde ne deplasăm, zise el. Scrie în regulament.

Şi dădu cuvântul lui Vlig I, astrofizicianul expediţiei, în calitate de „cel mai competent să descrie structura intimă a spaţiului pe direcţia stelei Beta”.

Pier Ulm, care tocmai angajase o partidă cu Albert, scutură bine zarul, îl aruncă în cutie şi anunţă cu satisfacţie rezultatul:

— Şase-şase!

Trecură câteva minute până când Vlig I, cufundat în nişte calcule orbitale foarte complicate, să priceapă că i se cerea ceva.

— Cosmosul, începu el puţin dezorientat, Cosmosul este o noţiune extrem de încăpătoare. În definitiv, ce nu încape în el? Odată, pe când eram mai tânăr, mă întrebam: oare Universul acesta nemărginit până unde se întinde? Sigur că această întrebare apare astăzi puerilă şi incompatibilă cu concepţiile unui om având o reputaţie ştiinţifică puternic consolidată, dar există în viaţă momente când, şi fără să vrei, o tentaţie se conturează în...

— Patru-patru, îşi citi zarul poetul abisalist.

— Mai concret, mai concret! îl rugă Boldur pe Vlig I.

— Am înţeles, declară savantul. Unde am rămas? A, la Cosmos. Am stabilit deci că Universul este nemărginit. Oricât te-ai plimba prin el, oricât l-ai cunoaşte, tot ai mai avea de văzut câte ceva. De aceea, putem afirma despre Cosmos că este nici mai mult nici mai puţin decât infinitul.

Vlig II tresări din trudnica lui moţăiala.

— Exagerezi! îşi contrazise fratele pe un ton care nu admitea nici o replică. Infinitul e o noţiune pur matematică. Un simbol ce nu se poate aplica decât forţat lumii fizice. Infinitul trăieşte doar în creierul matematicianului, printre alte superbe abstracţiuni.

— Eu, unul, găsesc că se aplică destul de bine şi lumii fizice, se încăpăţână Vlig I. Universul, prin lipsa lui de margini, nu poate fi decât infinit. Bineînţeles că nu avem nici un motiv să reprezentăm acest infinit printr-un opt culcat. Trebuie să încercăm să ni-l imaginăm spaţial.

— Prostii! izbucni Vlig II. Unde s-a mai pomenit ca infinitul să poată fi înţeles spaţial? Infinitul a fost şi rămâne un opt culcat.

Şi în semn de total dispreţ la adresa teoriilor ilustrului său frate, matematicianul reîncepu să moţăie.

— Doi-doi.

— Cinci-trei.

— Unu-unu.

— Numai în duble mă ţii, observă Albert cu invidie. Nu crezi că-i destul?

Pier Ulm se antrenase în joc şi succesul îi dădea o satisfacţie aproape bolnăvicioasă. Între timp, Vlig I îşi regăsise calmul şi îşi continua expunerea privind tainele spaţiului cosmic.

— Despre unitatea materiei în Univers nu am ce să vă spun în plus de ceea ce se cunoaşte, se scuză el.

Boldur aprobă cu capul, îndemnându-l să treacă mai departe. Savantul se gândi câteva secunde, solicitându-şi din plin memoria, apoi propuse:

— Poate vreţi să cunoaşteţi problema antimateriei, în lumina celor mai noi cercetări de laborator, cu statistici şi grafice.

— Nu dorim, renunţă la asta! îl sfătui Boldur. Este exclus

ca în drum spre Constelaţia Argonautului să întâlnim antimaterie.

— Ai dreptate, recunoscu Vlig I. Şi avem încă atâtea de spus despre materie, încât putem lăsa antimateria pentru mai târziu. Ştim cu toţii că materia este repartizată neuniform în Univers, intră el în subiect. În unele locuri găsim aglomerări cu o densitate apreciabilă, în altele ai impresia că n-ar fi nimic, decât un fel de gol care…

— Un gol cu marginile luminoase, interveni pe neaşteptate Albert.

— Ba nicidecum. De unde ai mai scos-o şi pe asta? se miră savantul astrofizician.

— Era o imagine plastică, explică Albert. Voi, oamenii de ştiinţă, nu gândiţi decât în cifre. Nu gustaţi arta. Patru-patru. Uite că-mi mai vine şi mie câte o dublă. Aruncă! i se adresă căpitanului.

Pier Ulm scutură zarurile.

— Trei-trei.

— Ai astăzi un noroc formidabil! recunoscu Albert. Eu, unul, nu prea sunt în formă. Am impresia că voi pierde.

— După teoria probabilităţilor, pierzi acum şi câştigi mai târziu, îl consolă Vlig II. Trebuie să aştepţi cu răbdare momentul când matematica înclină în favoarea ta.

Poetul păru nemulţumit de perspectivă.

— Până atunci ce fac? Iau mereu bătaie? întrebă el, răsucindu-se pe scaun.

— Găseşte altă soluţie, dacă poţi! îl provocă Vlig II şi urmări mai departe rostogolirea zarurilor, pândind cifrele pe care fie că le ridica la pătrat şi înmulţea pătratele între ele, fie că extrăgea rădăcina cubică din suma lor.

— Şi, închipuiţi-vă, au fost timpuri când s-a susţinut că spaţiul acesta curb şi răsucit ar fi complet vid! exclamă Vlig I, încălzit. Nici urmă de materie, decât genunea fără capăt. Nu-mi pot explica miopia asta. Cum? Să nu fi văzut savanţii

de atunci că atomii liberi roiesc prin această genune? Adevărat că substanţa e în unele locuri extrem de rarefiată, dar să faci asemenea greşeli fundamentale şi încă să fii socotit o somitate ştiinţifică internaţională, să ţi se ofere fotoliu de academician!…

— Asta a fost cândva, poate la brontozauri! presupuse Vlig III.

Darnaputra, care până atunci ascultase cu atenţie, se uită la ceas şi se ridică.

— Pe mine vă rog să mă scuzaţi, zise el. E ora mea obişnuită de yoga. Cred că vă puteţi lipsi de comentariile mele.

— Fenomenele care se produc în această lume miraculoasă uimesc până şi pe cei mai redutabili astrofizicieni. Gândiţi-vă la procesele catastrofale din stele, la curenţii turbionari din nebuloase, la radiaţiile care pur şi simplu plouă în jurul nostru, la câmpurile magnetice din…

— Doi-unu.

— Unu-patru.

— Cinci-cinci.

— Pe câmpurile acelea se poate face agricultură? se interesă Adalina.

Căpitanul pufni, văzând atâta ignoranţă, dar nu zise nimic. Scuipă în palmă şi i se adresă lui Albert:

— Fii atent!

Zarurile căzură în cutia de tablă.

— Şase-şase.

Pier Ulm începu să scoată din piese.

— M-ai înnebunit! exclamă Albert.

Boldur crezu că era de datoria lui să intervină.

— Fiţi vă rog atenţi la ce se spune, ceru el. Sunt lucruri care pe noi, ca astronauţi, trebuie să ne intereseze. Nu toţi am urmat pe Pământ cursurile de specializare, aşa că un schimb de experienţă este cât se poate de binevenit.

— … şi astfel s-au putut extrage din bucăţi de materie care circulă prin Univers elemente cu totul necunoscute până atunci, de pildă cuzminiu, tarantal, litoniu, ca să nu amintesc decât de…

Un sforăit ascendent rupse cu violenţă liniştea, făcându-i pe astronauţi să tresară. Era Vlig II, trecut pe neobservate în lumea perfectă a viselor sale matematice. Albert se grăbi să-l înghiontească.

— Ai! strigă matematicianul, sărind în capul oaselor şi privind buimăcit în jur.

— Am ajuns, îi comunică poetul cu o seriozitate simulată.

— Unde? întrebă Vlig II fără să-şi revină.

— Pe Planeta Oceanelor. Savantul nu înţelese.

— Care planetă?

Chicotitul celorlalţi îl aduse la realitate. Îşi dădu seama că aţipise şi, neştiind cum să iasă din încurcătură, începu să se scarpine în cap. Apoi dădu cu ochii de Vlig I şi îl luă în primire:

— Încă n-ai terminat? Mai ai de unde scoate prostii, mai ai?

— Du-te şi te culcă, nu vezi că eşti cu ochii cârpiţi de somn? ripostă astrofizicianul. Nu ştiu cine te-a trimis şi pe tine aici. Ai tu alură de cosmonaut?

— Ha-ha! Uite cine are! îl arătă Vlig II cu degetul. Boldur, presimţind un nou scandal, se ridică în picioare şi zise:

— Mulţumim savantului astrofizician pentru expunerea documentată pe care ne-a prezentat-o şi îl rog pe astronomul Gregor să ne completeze tabloul spaţiului aflat în direcţia stelei Beta.

Căpitanul Pier Ulm tuşi semnificativ, dar se dovedi şi de data asta destul de educat ca să nu zică altceva decât:

— Cinci-cinci.

— Mi-ai luat partida, cedă Albert. Vreau revanşă.

— De acord, zise Pier Ulm şi începu să aranjeze piesele în

cutie.

Gregor se ridică, îndreptându-se spre uriaşa hartă cerească, fixată pe perete.

— Antevorbitorul meu v-a descris Cosmosul din punctul de vedere al structurii lui intime, începu Gregor. Eu mă voi referi la ceea ce ţine de profesiunea mea. Ca să vă faceţi o imagine cât mai completă, voi începe prin a vă reaminti că în Cosmos materia se repartizează după anumite legi, în cadrul unor sisteme precis determinate.

— Ştim asta! scăpă căpitanul o vorbă răutăcioasă, apoi i se adresă lui Albert: Poţi să începi.

— Șase-șase.

— Ai pornit tare, recunoscu Pier Ulm. Gregor nu se lăsă intimidat.

— Priviţi această hartă, îi invită el pe ceilalţi. Ea reprezintă Galaxia. Vă rog să observaţi forma ei extrem de caracteristică. Este de fapt o spirală pe care colegul nostru Albert ar compara-o cu un uriaş păianjen scânteietor, agăţat undeva în Univers, pe o enormă pânză invizibilă.

— De unde ştii tu cu ce aş compara eu Galaxia? întrebă poetul, nemulţumit.

— Comparaţie deplasată, consideră Vlig III. Biologia nu poate admite existenţa unor vieţuitoare cu lungimi de sute de mii de ani-lumină.

Darnaputra reintră în cabina de comandă şi se aşeză pe scaunul părăsit cu ceva mai înainte.

— Ce-i, doctore? Ai şi terminat gimnastica? întrebă Pier Ulm cu ironie nedisimulată.

— Nu pot să mă concentrez, zise Darnaputra. Am o zi proastă.

— Nici eu nu stau bine la table, mărturisi poetul. Mă bate căpitanul de mă stinge! Ce pot să fac?

— Aici, explică Gregor, se află Soarele nostru. E însemnat cu roşu, altfel cine l-ar găsi în atâta puzderie de stele?

Urmăriţi acum drumul astronavei. Iată, am trecut pe lângă planete (mă iertaţi că nu o să le înşir pe toate acum) şi am ieşit cu bine din sistemul solar. Steaua noastră palidă nu ne mai ţine în atracţia ei. Cu alte cuvinte, ne-am înscris pe traiectoria care trebuie să ne ducă direct în Constelaţia Argonautului, unde se pare că ne vom bucura de o primire entuziastă şi de atâtea altele.

Boldur încuviinţă solemn, iar faţa Adalinei se destinse într-un zâmbet larg, visător.

— Linia asta roşie arată drumul pe care îl mai avem de făcut, reluă astronomul. După cum vedeţi, nu ne putem culca pe-o ureche: am parcurs abia o treime din distanţa care ne separă de steaua Beta. Până acum a fost destul de uşor, ne-am descurcat şi cu acceleraţia fantastică, şi cu regimul alimentar. Să sperăm că va fi bine până la capăt. Harta arată că traseul este în general pustiu, ceea ce, cred eu, trebuie să ne bucure. În ipoteza că ar fi existat alte câteva sisteme solare înşirate de-a lungul lui, acestea mai mult ne-ar fi încurcat. Ştiu că fiecare dintre noi arde de nerăbdare să pipăie solul unei planete necunoscute. De aceea susţin că lipsa planetelor de pe traseu e un adevărat noroc. Poate că am fi întârziat prea mult, explorându-le, sau certându-ne între noi în privinţa numelor cu care să le botezăm.

— Eu nu mai joc, zise Albert. M-am plictisit, n-are nici un farmec.

— Partida asta trebuie s-o terminăm, insistă căpitanul nedispus să accepte o victorie dăruită. Fă mişcările în casă.

— Patru-doi.

— Trei-patru.

— În felul acesta, continuă Gregor, ne păstrăm energia şi entuziasmul pentru mai târziu, când vom ajunge la punctul terminus al călătoriei. Acolo, în Constelaţia Argonautului, ne aşteaptă o groază de descoperiri. Să nu uităm însă că exact

la intrarea în constelaţie a fost observat un flux de radiaţii puternice, o zonă extrem de periculoasă. Mai există riscuri şi la coborârea pe planete. Nu ştim cât de mare va fi gravitaţia şi în ce condiţii vom fi nevoiţi mai târziu să decolăm.

— Cu motorul ionic-conic-discoidal-simetric- focalizat, decolăm la sigur, oriunde şi din orice poziţie, asigură Boldur.

— Să zicem, acceptă Gregor. Asta nu ne scuteşte să fim prevăzători, chiar *foarte prevăzători,* ca să ieşim onorabil din situaţiile dificile în care ne-ar putea arunca întâmplarea.

— Şi dacă nu găsim pe lângă steaua Beta nici urmă de planetă? întrebă Vlig II, înclinat spre scepticism din cauza somnului recent tulburat. Unde vom mai coborî atunci, ca să ne permitem iarăşi luxul de a decola?

— Exclus! răspunse Gregor. Calcule astronomice de mare precizie arată că stelele din Constelaţia Argonautului au sisteme planetare proprii. Trag mai greu la cântar decât cele fără planete. Până acum am dedus doar orbitele câtorva corpuri cereşti din apropierea stelei Beta. Pentru mai multă exactitate, l-am rugat pe Vlig I să verifice aceste calcule.

— Ţi-ai şi găsit cine! pufni, amuzat şi dispreţuitor, Vlig II. „Teoreticianul” ăsta de carnaval…

— Poate că există planete, interveni medicul Darnaputra, însă eu, unul, n-am deloc convingerea că vom întâlni viaţă pe ele.

— Aş vrea să găsesc măcar nişte moluşte, zise Vlig III. Mi-aş completa colecţia şi aş aduce îmbunătăţiri substanţiale tratatului meu mai vechi.

— Nu ştiu ce vom întâlni acolo, declară astronomul. În orice caz, să fiţi siguri că realitatea va fi copleşitoare. Imaginaţi-vă orice. Sunt convins că anticipaţia cea mai îndrăzneaţă va fi întrecută de descoperirile care ne

aşteaptă la faţa locului.

— De acord, dar până atunci mai este vreme, trase Boldur concluzia. Acum cunoaşteţi traseul. Cine are ceva de întrebat, să întrebe. Şi ţineţi minte că o deviere cât de mică a navei de la direcţia iniţială duce la eşuarea expediţiei. În loc să ajungem în Constelaţia Argonautului, ne putem trezi prin Lira, sau mai ştiu eu pe unde. Atâta ne-ar lipsi, să ne întoarcem cu mâinile goale pe Pământ! Să strige toţi după noi: incapabililor, ce-aţi căutat în Cosmos?

— Şase-şase, comunică Pier Ulm, mirosind a doua victorie, la fel de categorică.

— Doi-unu.

Albert începu să se enerveze.

— Doi-doi, zise căpitanul cu o bucurie reţinută.

— Dacă nici acum nu-mi vine dublă, înghit zarurile! promise tânărul poet.

Bineînţeles că nu veni dublă.

— Unu-unu, anunţă căpitanul rezultatul noii sale aruncări.

— Eşti fenomenal! exclamă Albert şi trânti zarurile în cutia de table.

Asta se nimeri să fie spre nenorocul lui Pier Ulm. Din cauza izbiturii, zarurile se desfăcură, lăsând să se vadă în interior o minusculă instalaţie cu un rol ce nu era greu de bănuit. Căpitanul închise repede cutia, dar era deja prea târziu.

— Mai mersi! Aşa poate să câştige oricine, zise Albert şi se ridică de la masă ofensat.

11

— Vai, dragă, mă simt atât de bine aici! Exclamaţia Adalinei era un răspuns la întrebarea pusă de Gregor. Astronomul venise să restituie braţul de cărţi împrumutate cu o zi în urmă, multe dintre ele tot atât de virgine ca în momentul naşterii lor din tiparniţă. Gregor le aruncă pe masă şi îşi scutură mâna amorţită din încheieturi.

— Ţi le-am adus înapoi, zise el. Şterge-mă de pe listă.

— Le-ai citit pe toate? se interesă Adalina.

— Aş! Cum era să le fi citit? Am luat atâtea doar ca să-ţi fac ţie de lucru. Ca să nu şomezi. Altfel, cum s-ar putea explica existenţa postului tău? Ştii bine că unii sunt tentaţi să ţi-l desfiinţeze. Pier Ulm abia aşteaptă să te poată declara instituţie nerentabilă.

— Pier Ulm e singurul care nu împrumută cărţi, observă Adalina. Oare intenţionează să mă saboteze?

— Evident. Cu ceilalţi cum te împaci?

— O, minunat! Până şi amărâtul de Darnaputra m-a rugat să-i caut un volum de patologie şi nu mai ştiu cum. Ceva în legătură cu bolile de ficat şi cu apa minerală. Cum să nu fie bine aici? Am foarte mult timp liber. E chiar mai plăcut decât la fabrica de lapte praf, deşi acolo aveam o mulţime de cunoscuţi drăguţi şi, în plus, apăream de fiecare dată în spectacolele noastre de estradă.

Gregor se întunecă la faţă.

— Te rog să nu-mi mai aduci aminte de spectacolele alea, ceru el pe un ton categoric.

— Ia te uită! exclamă Adalina. Ce te deranjează pe tine trecutul meu cultural-artistic? Mai bine nu te amesteca unde nu te pricepi şi spune-mi ce să-ţi dau din bibliotecă.

— Dă-mi ce crezi. Mi-e indiferent. Mâine îţi aduc totul înapoi, promise astronomul.

Adalina rămase pe gânduri în faţa rafturilor încărcate cu

volume.

— Uite, spuse ea, ai aici un catalog. Consultă-l şi alege. Gregor se apropie de aparatul arătat. Văzu o mulțime de butoane cu cifre şi câteva cadrane mici, ca la maşinile de calculat.

— Apasă acolo, ca să vezi ce iese, îl sfătui Adalina. Gregor făcu la întâmplare o combinaţie de cifre şi aşteptă.

— Ei, îţi convine?

Astronomul citi sub un cadran: *Călăuza apicultorului, almanah ilustrat.* Strâmbă din nas, nemulţumit, privind-o întrebător pe Adalina.

— Mai încearcă, îl încuraja ea.

Gregor făcu o nouă combinaţie. Nici de data asta nu nimeri prea strălucit, pentru că *Lecţiile de înot pentru sugari,* probabil foarte interesante şi chiar practice, îl depăşeau la capitolul vârstă.

— Aşa, pot să tot răsucesc butoanele până adorm lângă ele, constată el cu scepticism.

— Stai că te ajut, se oferi Adalina.

Combinaţia ei aduse sub cadran nişte semne absolut necunoscute, în genul caracterelor vechi chinezeşti.

— Tu pricepi ceva? întrebă Gregor şi, enervându-se, alcătui următorul grup de simboluri, combinate după elasticele reguli ale inspiraţiei de moment:

589.301 + 275.444 MNK +104.61 AF + 757 Q

— Acum ori iese ceva ca lumea, ori aparatul ăsta crapă în 444 de bucăţi MNK! hotărî astronomul, pândind inscripţia de pe ecran.

Răspunsul, care nu se lăsă aşteptat, era:

* FANTASTICA PRĂBUŞIRE *
(jurnal intim, manuscris)

— Asta ce-o mai fi? întrebă Gregor.

— Tu nu vezi? E opera aflată la cota aceea monstruoasă.

O vrei, sau renunţi?

— Dă-o încoace. Fie ce-o fi! hotărî Gregor. Dacă nu-mi place, te previn că n-o s-o citesc până la capăt.

Adalina manevră un sistem de telecomandă şi din rafturi ieşi un carneţel minuscul, pierdut între cotoarele aurite ale câtorva tomuri pretenţioase.

— Cine ştie cum o fi ajuns aici, zise Adalina. E un jurnal intim? Ador jurnalele intime! Păcat că e scris atât de puţin în el. Oho! Ia uită-te la dată. Au trecut câteva sute bune de ani de când cineva şi-a aşternut gândurile pe aceste file. Nu poartă nici o iscălitura? Oricum, abia aştept să aflu ce scrie acolo. Trebuie să fie ceva extrem de interesant, din moment ce jurnalul are un titlu atât de sonor. Hai, citeşte cu voce tare M-ai făcut curioasă.

Cu puţin efort, Gregor descifra însemnările din carnet:

15 iulie 2150

Acum ştiu totul. Medicii mi-au explicat că am fost scos din frigider şi trezit la noua mea viaţă. Nu-mi aduc aminte cum am ajuns acolo. Cred că m-am întins după o sticlă cu vin şi am căzut în frigider. Am rămas acolo două sute de ani încheiaţi. Zău că m-am mirat! Abia aştept să mă scol şi să văd ce mai e nou prin lume.

17 iulie 2150

Medicii au venit iar. Au nişte lucruri cum n-am mai văzut: o curea verde cu şase găuri prinse în capse. Mai precis, la unul cureaua are şase găuri, la celălalt şapte. Tot cu capse. Mă bucur că în secolul XXII curelele n-au renunţat la găuri. Totuşi, sunt mult mai perfecţionate.

25 iulie 2150

Doctorul mi-a făcut injecţia de la o distanţă de trei metri. Cred că o poate face şi de la cinci metri. N-am simţit nimic! Ce minunată e lumea anului 2150! Dacă nu cădeam în frigider, n-aş fi scăpat niciodată de înţepătura perfidă a seringii.

Hotărât lucru, pentru mine ziua aceasta a fost plină de impresii copleşitoare.

8 august 2150

Astăzi m-au scos pe stradă. Cică sunt bine, sau aşa ceva. Am văzut foarte multe femei cu togă. De plastic. Dar şi mai interesante erau trotuarele rulante. Benzi uriaşe străbăteau strada în toate direcţiile. Erau aşezate pe un fel de suluri de oţel cu ax, care se învârteau în jurul axului. Într-un loc am văzut un sul înţepenit. Toate aveau o culoare argintie (cablurile). Nu ştiu de ce era sulul acela înţepenit, dar trotuarul rula înainte, lunecând peste el cu un fâșâit iritant. Celelalte suluri nu fâşiiau. Probabil că axele fuseseră bine unse, altfel nu-mi explic de ce n-ar fi fâşâit. Cred că aveau şi rulmenţi, dar bilele erau desigur şi ele bine unse.

Aceeaşi zi, o oră mai târziu.

Chiar acum am terminat de admirat trotuarul. Mă uit la case. Sunt toate de aceeaşi înălţime şi au afişe lipite pe pereţi. Într-una din zilele următoare voi descrie ferestrele, sau maşina de găurit macaroane. Ai, mamă! Ce de roţi şi rotiţe dinţate, ce de pârghiuţe şi butoane presimt în miezul acestei civilizații!

15 august 2150

M-am plimbat cu Diana prin parc. Acum am şi eu o curea cu şase găuri. Seara mi-am petrecut-o singur, acasă, până

la accident. Nu ştiu prea bine cum s-a întâmplat. Tot din pricina vinului. Îmi amintesc că am deschis frigiderul şi am întins mâna după butelie. Probabil că iarăşi am căzut în frigider. Sunt amorţit şi nu mai simt aproape nimic, dar nu-mi pasă. Secolele viitoare mă vor dezgheţa.

— Sărmanul! zise Adalina înduioşată, apoi filosofă: Ce soartă ciudată mai au unii oameni!

— Şi când te gândeşti că frigiderul cu pricina zace acum prin cine ştie ce pivniţă, adăugă Gregor. Mi se pare că amicul n-a mai avut norocul să fie reanimat a doua oară, altfel şi-ar fi continuat însemnările cu observaţii privind noua epocă în care s-a trezit.

— E o poveste romantică, observă Adalina.

— Eu aş încadra-o în acel romantism al tehnicii, de largă circulaţie în trecut. Ai remarcat precizia detaliilor? Dar bogăţia de informaţii tehnice? Cred că insul, ajuns în anul 2150, s-a lovit de obstacole serioase, pe care a încercat să le învingă.

— De pildă trotuarul.

— Şi trotuarul, acceptă Gregor. Astăzi totul pare simplu, dar pentru cineva venit din trecut, trotuarul rulant nu putea fi decât foarte nou şi interesant. Eu îmi explic perfect uimirea lui în faţa acestei cuceriri a erei moderne. Parcă noi am avea altă reacţie în caz că am păţi cumva la fel? Imaginează-ţi că ajungi pe neaşteptate în secolul 54 şi la un moment dat vezi *firfiricul.*

— Asta ce-o mai fi?

— Nici eu nu ştiu. O invenţie din secolul 54. Ceva care să servească oamenilor de atunci. Să zicem că un fel de pod. Cu membrane şi cu câteva excrescenţe, dintre care una în formă de furculiţă.

— La ce ar putea folosi un asemenea pod? se interesă fata.

— Poate că la o nevoie pe care noi, astăzi, încă n-o avem. Nu trebuie să judeci lucrurile exclusiv din punctul nostru de vedere. Când va fi cazul, omul viitorului va inventa şi firfiricul. Lui îi va fi foarte simplu, deşi pentru noi e de neconceput. Cam ce reacţie crezi că ai avea dacă, pe neaşteptate, ţi-ar ieşi în faţă un firfiric, vibrând şi legănându-și braţul în formă de furculiţă?

Adalina se scutură.

— Prefer să nu-mi imaginez, zise ea.

— Să-ţi spun eu: ai fi extrem de curioasă. L-ai întoarce şi pe o parte, şi pe cealaltă, ai aştepta să-ţi servească o demonstraţie de tot ce e în stare să facă, l-ai mai întreba una-alta. Şi fiecare nouă însuşire a lui ţi-ar smulge exclamaţii de admiraţie. Aşa şi cu bietul congelat. Pus în faţa civilizaţiei din secolul al XXII-lea (care, între noi fie vorba, era *vax* comparativ cu civilizaţia noastră!), crezi că şi-a pierdut capul? Nu. A început să observe şi să noteze totul, meticulos, în acest carneţel istoric, destinat să înfrunte timpul. Autorul, ca individ, este un ins pierdut şi la propriu şi la figurat, pentru că nu-mi vine să cred că frigiderul acela se va mai găsi vreodată. Dar opera lui va rămâne ca o oglindă dintre cele mai originale în care s-a privit vreodată omenirea. Gândeşte-te: o societate evoluată, văzută prin ochii plini de admiraţie ai trecutului! E ca şi cum tu, cea de acum, ai fi surprinsă la un moment dat de imaginea ta din vremea copilăriei.

— Crezi că ar fi interesant? întrebă Adalina gânditoare.

— Tot ce se poate. O copilă naivă şi dulce, stând în colţul acela, şi-ar zice: uite, aşa voi arăta eu peste câţiva ani, tânără, frumoasă, exuberantă.

— Îţi mulţumesc, Gregor! spuse Adalina. Eşti tare drăguţ. Mi-e teamă totuşi că nu mi-ar face plăcere să mă ştiu privită de imaginea mea din copilărie. Nu cred că i-aş face o impresie prea bună.

— Oh, oh! Nici să nu te gândeşti la asta, se grăbi astronomul s-o dezaprobe, discret interesat.

— Dacă vrei, îţi dau să citeşti ceva foarte instructiv, propuse Adalina, simţind nevoia să revină pe terenul solid al prezentului. E vorba acolo de nişte cercetători şi o întâmplare cu îngrăşăminte.

— Cu ce? Cu îngrăşăminte? se miră Gregor.

— Exacţi Stai să caut colecţia.

Adalina urcă pe o scăriţă şi trase din raft un volum de format mare, cartonat.

— Aici trebuie să fie, zise ea. Gregor deschise volumul la prima filă.

— Nu mă interesează, declară el şi vru să i-l înapoieze. Era colecţia, veche de secole, a revistei *Ştiinţă şi agricultură.*

— Citeşte măcar reportajul acela cu îngrăşăminte, insistă Adalina.

Gregor începu fără tragere de inimă, dar se antrenă treptat în lectură şi întâmplarea povestită îl captivă.

Praful recent inventat a obligat fasolea să crească într-o singură lună cât alţii într-un an. Notaţi: şase recolte pe an la fasole.

Şase recolte pe an la fasole? Ar fi oare posibil? Şi de ce să nu fie? Iar dintre toate zarzavaturile, de te tocmai de fasole să nu se ocupe cineva?

Despre asta vreau să vorbesc eu acum. O întâmplare simplă, cu îngrăşăminte.

Aşadar, noile produse erau ambalate în pungi, apoi se lipeau etichete cu iniţialele FAC. S-ar părea că litera F vine chiar de la fasole. Interesant e însă că de la o vreme FAC-urile ieşeau proaste şi nimeni nu bănuia de ce. Iar fasolea aştepta să crească şi nu mai putea. Tânjea după FAC-uri.

Ce se întâmplase? De ce tocmai acum, când în lume era

mai mare nevoia de fasole, se oprise producţia FAC-ului?

Moscu nu ştia. Vasilescu nu ştia. Nu ştia nimeni şi toţi erau nedumeriţi, până şi sectorul D.

„Şi totuşi, vom descoperi misterul”, a declarat cu gravitate sectoristul.

Cei doi stăteau în semiîntuneric. În timp ce unul privea la microscop, celălalt îşi frângea mâinile. Uneori îşi frângea mâinile şi cel care privea la microscop. Iar ochii care atunci ar fi intrat pe uşa camerei nu s-ar fi oprit nici asupra dulapurilor, nici — decât numai o secundă — asupra numeroaselor plante de fasole, eprubete şi borcane de pe masă. Hotărât, i-ar fi atras izvorul razelor violete: o sferă şi un tub şi nişte sîrmă.

„Este clar că nu apare destul de evident”, rezumă Vasilescu situaţia la o glumă amară.

Numai petele acelea galbene apăreau evident. Moscu era morocănos. De unde mai picase şi impuritatea care-l necăjea? De unde?

„Nu există decât un singur mijloc, declară el pe un ton lugubru. Să ne prefacem detectivi.”

Ceea *ce se şi prefăcură. Apoi detectivul-şef, inspirat, îndreptă cu râvnă lanterna cu mercur către infractorul pe cale de a i se smulge masca. Deodată, Vasilescu se lovi cu pumnul în cap, exclamând:*

„Unde ne-am uitat spiritul ştiinţific?”

„Caută tu în dulap, că eşti mai aproape”, propuse celălalt din nebăgare de seamă.

Chiar în clipa aceea Moscu descoperi totul. Îşi apropie palma de frunte, privind-o cu un aer preocupat şi perplex. Pentru el nu mai exista decât palma aceea.

„Extraordinar! înţelegi?”

„Înţeleg.. ” şopti Vasilescu edificat. Aşa a fost dezlegat misterul, de vreme ce toţi înţelegeau. O să mă întrebaţi: ce fel de povestire a mai fost şi asta? Fără aventuri, fără criminali adevăraţi, fără urmăritori, cum se cere într-o naraţiune serioasă. Dar viaţa nu este oare plină de întâmplări obişnuite, cu îngrăşăminte, cu aventuri simple, simplissime, ca un hrean de pildă, sau ca o păstaie sănătoasă, plină cu boabe de fasole?

Sfârșind, Gregor râmase pe gânduri câteva clipe.

— Uite, asta îmi aminteşte de o întâmplare, spuse el. Aveam un coleg căruia îi plăcea fasolea la nebunie. Zilnic se îndopa până la refuz cu concentrate din acest aliment. Devenise un fel de depozit ambulant şi cred că la radioscopie s-ar fi văzut în el bulinele de fasole aranjate în straturi suprapuse, după calităţi şi categorii. Noi, ceilalţi, urmăream cu destulă curiozitate starea sănătăţii lui. Ne aşteptam să se întâmple ceva dintr-o zi în alta, să plesnească, sau măcar să-l lovească o criză însoţită de leşin. Nici poveste! Era profilat pe fasole, aşa cum nu mai ştiu cine consuma benzină de trei ori pe zi, direct de la cisternă. Devenise un caz, sau cel puţin aşa ni se părea nouă. Ştiu că ăstuia i-au prins bine cercetările efectuate de Moscu şi Vasilescu în scopul măririi producţiei mondiale de fasole. Dacă stai să te gândeşti, erau şi ei nişte pionieri la vremea respectivă. Performanţa lor pare de râs astăzi, când recoltăm din oră în oră şi încă ni se pare puţin. Ce-i aia, şase recolte pe an? Dar pentru a se ajunge aici a fost necesar ca o sumedenie de Vasileşti să trudească din greu la prepararea îngrăşămintelor. Iată un lucru care nu trebuie uitat. Au fost şi ei eroi în felul lor, eroi modeşti, fără pretenţii, profilaţi tot pe fasole, dar asta n-ar trebui să-i înlăture din memoria omenirii, aşa cum nici eu nu-l uit pe

colegul despre care îţi vorbeam.

— Şi întâmplarea? întrebă Adalina.

— O, era gata să se sfârșească trist. Într-o zi, cineva i-a schimbat pilulele nutritive cu nişte purgative. Semănau între ele, aşa că el le-a consumat cu pofta lui obişnuită, recunoscută unanim. Ei bine, a fost la un pas de deces. N-am mai văzut niciodată o faţă mai chinuită! A leşinat de câteva ori şi se zvonise că ar fi intrat în comă. A zăcut, bietul de el, nu ştiu câte săptămâni.

— Dintr-un purgativ?

— Vezi, în asta stă tot tragismul, explică Gregor. Mănâncă omul fasole, un depozit întregi şi n-are absolut nimic, iar dintr-un purgativ trage să moară. Mi se pare că mari scriitori au tratat subiectul, fiecare în felul lui. La urma urmei, asta-i viaţa! conchise astronomul. Altceva mai ai?

— Tot din *Ştiinţă şi agricultură?*

— Nu. Dă-mi ceva mai pasionant, mai dinamic. Adalina căută printre hârtiile cu însemnări.

— Cere cota asta, îl sfătui ea. Ai să întâlneşti acolo un erou foarte original, care a ajuns să ţină Pământul în buzunar.

— Ei, nu mai spune! se miră Gregor. M-ai făcut curios. Oricum, e o performanţă sportivă demnă de aplaudat.

Gregor obţinu volumul şi-l deschise la următoarea povestire incendiară:

Ura! Ura! Ura!

Aplauze, entuziasm, ascultători transpiraţi, toţi ochii pe tribună, pe profesorul Brebu, între ghivece şi pahare cu apă, un zâmbet modest, emoţionat, glorios, trăiască profesorul Brebu, ploi de petale şi miresme prin fereastră, uraaa, batiste ștergând frunţi academice, strigăte, întrebări, aţi auzit? nava se va numi „Celera”, triluri de cintezoi fericit, vom pleca spre Sirius, ce frumos, ce primăvară, ce

soare, ce viitor, ce entuziasm, ce aplauze, ce... Ura! Ura! Ura!

„Trei sute de milioane de kilometri pe oră!”

...Şi trăsnetul căzut pe aproape, în sală. Ochi dilataţi, guri întredeschise, tăcere glacială, ticuri, calcule mintale, 5 ori 8 fac 27, stronţiu 90, uraniu 235, cristale, energii; un moment de reculegere, for-mi-da-bil, trăiască profesorul Brebu, capete înfierbântate, aplauze, entuziasm. Şi, deodată, strigătul acela deznădăjduit:

„A dispărui cuiul electromagnetic!!!”

(Prevăzând o eventuală transpunere pe ecran a povestirii, autorul sugerează un strigăt scurt, brusc, dens, tăios, nervos, aproape brutal, eventual o silabă cu sensul de mai sus. Muzica intervine energic, cu zgomote bărbăteşti, sacadate, iar imaginile se amestecă într-un dans dinamic cu împuşcături. Treptat, ritmul slăbeşte şi din vârtejul imaginilor se conturează nişte frunze, înconjurând chipul lui Aslan. Într-un tufiș din spatele laboratorului, Aslan transmite:

„Alo, șefule! Cuiul electromagnetic e la mine. All right! Avem Pământul în buzunar!” Imaginea se roteşte halucinant.)

O explozie, zece, cincisprezece explozii la rând. Laboratorul dărâmat, fumegă zidurile, cărămizi înnegrite, noapte, tăcere. Printre dărâmături se strecoară o umbră. Iată că umbra îl adună din moloz pe profesorul Brebu. Nu e mort. Nu e ars. E numai leşinat. Zidurile fumegă, carbonizate.

Umbra iese dintre dărâmături, mergând încovoiată. Îl duce în spate pe Brebu, care e leşinat. Umbra se poticneşte, gâfâind stins. Îl lasă pe profesor lângă rampa rachetei. Cerul înstelat. Umbra se uită la cer. Acolo e Sirius, ca un ochi de fosfor.

De sus coboară ceva cu gir la sfârşit: statogir, turbogir,

plasmogir. Trei indivizi suspecţi ies şi se apropie. Merg prevăzători, şuşotind neapărat în englezeşte.

„Aslan, acolo eşti?”

„Yes, mister Hollywood!”

În mâna lui Aslan sticleşte pistolul neutronic. În buzunar mai are şi o daltă neutronică, ba chiar un pieptene cu dinţi mici şi neutronici. Asta în paranteză. Acum, în mâna lui sticleşte pistolul neutronic. Poc! Unul. Poc, poc, poc!

Aslan lângă rampă, aşezat, cu pistolul în mână. În faţa lui, la pământ, profesorul Brebu. E leşinat. Aslan se gândeşte intens. Din depărtare se aud sirene. Aslan se gândeşte. Cu profesorul în spate, urcă scările. Sirenele urlă din ce în ce mai strident. Urmăritorii sunt aproape. Aslan gâfâie. Asta impresionează. Se împiedică. Asta impresionează şi mai mult. Ajuns lângă rachetă, se repede cu umărul în uşă. Uşa e închisă. Aslan scoate dalta neutronică şi forţează broasca. Trebuie să existe şi o broască pe care Aslan s-o forţeze. Urmăritorii sunt cât se poate de aproape! Aslan deschide. Stă în ușa navei, înfricoşător. Deasupra străluceşte Sirius, ca un ochi inflamat. Aslan râde:

„Vă distrug! Vă nimicesc pe toţi, hahaha! Plec acolo, la Sirius! Singur... singur cu viermele ăsta!” Arată spre profesor, cu dispreţ. „Maestrul o să-mi gătească! O să-mi cânte! O să mă înveselească pe drum. Ce credeţi voi, ha!”

Aslan nu ştie. Cuiul! Cuiul e fals.

Poc, poc!

— Asta-i frate bun cu Axanio, observă Gregor. O dovadă în plus că nebuni au existat de când lumea. Unul incendiază Roma, altul visează un război interplanetar... Câţiva dintre cei mai proaspeţi se ţin scai de astronave, ba să le distrugă, ba să fugă în cine ştie ce fundătură de univers. Spune şi tu dacă nu au haz. Lui Aslan, ăsta, de pildă, ce-i mai trebuia să

se complice cu Brebu? Nu-şi putea găti şi singur? El însă vrea neapărat să-şi ofere satisfacţia perversă de a transforma un profesor de treabă, tânăr şi cu catedră universitară asigurată până la pensie, într-un bucătar ordinar, de tipul celor care se fabrică astăzi în seria Ciber. Ce vrei mai caracteristic pentru judecata deformată a dementului?

— Nu găseşti totuşi pasionanta urmărirea aceea? întrebă Adalina. Am mai întâlnit ceva asemănător şi în *Prizoniera din catacombă.* E vorba acolo de nişte tipi care vin şi…

— Toate ca toate, o întrerupse Gregor, dar lui Aslan nu i-a mers. Ce dezamăgire trebuie să mai aibă cineva care se vede ajuns la un pas de împlinirea unui vis, fie el chiar nebunesc, şi tocmai acolo să apară nenorocitul de cui electromagnetic, care să dea totul peste cap! Sărmanul Axanio, cu *cascada* lui, a păţit-o cam la fel. Exagerând puţin, am putea spune că a căzut în propria-i cascadă. Tare aş mai fi vrut să-i văd faţa când a recepţionat ondograma lui Boldur. În mod normal, ar fi trebuit să sufere un atac de cord şi să scutească planeta de persoana lui iresponsabilă. Lupta era, pentru el, definitiv pierdută, din moment ce maşina aceea infernală, de zirconiu, a fost făcută inofensivă la timp. Fusese ultimul prilej de a ne întrerupe nouă cursa spre Constelaţia Argonautului. Acum cred că-şi roade unghiile de necaz, căutând cu ochii pe cer steaua Beta şi proferând în gol ameninţări fără putere: „Hahaha! Vă distrug! Vă nimicesc pe toţi, hahaha!” Să ştii că iau cartea cu mine, îi spuse Adalinei. Poate că mai găsesc vreo povestire cu Axanio. Pardon, cu Aslanio… Cu Aslan, vreau să zic. Am început să-i confund. De fapt, nici nu-i de mirare. Sunt plămădiţi din acelaşi aluat. Astronomul aruncă pe masă volumul reţinut.

— Altceva te-ar mai interesa? iscodi Adalina.

— Parcă pot să ştiu ce mai ai aici? Povesteşte-mi vreo

două-trei subiecte, ca să aleg.

— Într-un roman, nişte copii găsesc pe câmp o farfurie zburătoare, începu Adalina. Bineînţeles că pentru ei e un prilej de aventură palpitantă. Tot jucându-se cu ea, farfuria se sparge şi…

— Ştiu, conţinutul ei se varsă pe jos! Morala: şi civilizaţiile extraterestre cunosc supa de găină cu tăiţei…

— Sau mai bine să-ţi citesc ceva despre doi cosmonauţi care, ajunşi pe o planetă pustie, descoperă un bătrân ciudat şi teribil de simpatic. Nu-mi prea pot explica în ce mod a ajuns bătrânul acolo, dar te asigur că istorioara este cât se poate de amuzantă.

— Citeşte-mi, se învoi Gregor.

Lespedea o găsise Şar Şarpele. „Don Quijote”, descifra Tău Taurul inscripţia străveche. În aceeași clipă stânca se urni şi din mormânt ieşi temutul cavaler călare pe iapa Rosinantă. Ameninţa cu lancea, răcnind în lungul Căii Lactee:

„Cine sunteţi voi, o! minuscule gâze, locuitori nedemni ai grajdurilor, slugi de han fără pic de onoare cavalerească în sânge, tu cu urechile albăstrii şi tu, cel cu ochiul mai aprins decât cărbunii Tartarului? Hai, îndrăzniţi şi pronunţaţi-vă numele cel de proastă condiţie, căci altfel, jur pe ciorapul preaiubitei mele dona Dulcinee, lancea în faţa a căruia tremură mii de viteji şi chiar urmașul Baroreu cel cu mustăţile de patru leghe a fost împuns într-un loc de ruşine, lancea aiasta, zic, o *să vi-o-ncerc pe spinare!”*

„Eu sunt Şar Şarpele”, spuse cel cu ochii roşii.

„Eu sunt Tău Taurul”, recunoscu cel cu urechile vinete, mai mult mirat decât înfricoşat.

„Şarpe şi Taur, pare-se n-aţi auzit de faima neînfricatului cavaler plecat în căutare de mari şi inegalabile aventuri, care prin vitejia braţului său şi aşa mai departe… Eu sunt

acela, iar aici, sub mine, mărturie este calul meu. Cumplită vrajă ne-a ţinut sub lespedea aiasta două mii de ani, dar iată, ceasul abătut să mă trezesc şi să cutreier iarăşi lumea, înarmat cu neînfrânta-mi armă. Nu-i vorbă că, pe moaştele de la Toboso! veţi vedea de ce-i în stare lancea unui cavaler adevărat. Deci spuneţi-mi dacă aproape sunt niscaiva uriaşi demni de puterea mea, ori zmei cu care să mă lupt şi să-i înving, ca să le iau averile drept pradă de război."

„Ne pare rău, bătrâne, ziseră străinii, dar se vede treaba că eşti un cosmonaut teribil de înapoiat. Nu mai sunt zmei demult, i-am ucis pe când cu sateliţii artificiali. Care o fi scăpat, şi-o fi găsit adăpost pe vreo planetă unde incultura ţine încă masele sub presiune de nervi. Mai ales biserica sugrumă spiritul novator, dar ce-ţi mai spunem toate astea, că le ştii din şcoală. Aşa că, dă vârtos cu pintenii-n mârțoagă şi nu zăbovi pe drum, că vezi cum e cu paradoxul ăsta al timpului, nici n-ai prins de veste şi s-a terminat definitiv cu zmeii!"

Gregor clătină din cap, mulţumit.

— Are dreptate, spuse el, nu-i de glumit cu paradoxul timpului, mai ales când nici nu prea ştii ce-i acela. Uite, cunosc un caz când o astronavă a decolat de pe Pământ cu o misiune oarecare, n-are importanţă. Ei bine, motorul n-a funcţionat cum trebuie, s-a defectat acolo ceva şi nava a trebuit să revină la sol după câteva zeci de secunde. Cât timp crezi că trecuse însă pe Pământ?

— Cât?

— N-ai să mă crezi, dar trecuseră şaisprezece mii de ani.

— Şaisprezece mii?

— Exact. Exploratorii au găsit o planetă de nerecunoscut. Unde erau cândva câmpii fertile, au găsit deşert, unde fuseseră mări au găsit munţi, iar unde îşi aminteau ei că

existaseră oraşe, n-au găsit nimic.

— Nemaipomenit! exclamă Adalina, făcând nişte ochi rotunzi de mirare. Şi cu oamenii ce s-a întâmplat?

— Ceva cu totul ieşit din comun. A trebuit să treacă un timp până când astronauţii să înţeleagă. Umblă ei încoace, umblă încolo — pustiu. A pierit omenirea! se alarmează echipajul şi, de necaz, erau gata să-şi facă toţi harakiri. Iată însă că biologul are inspiraţia să se uite prin microscop şi vede o mulţime de oameni care-i făceau semne disperate. Un popor întreg se adunase acolo, pe lamela cu preparat pentru analiză.

De data asta Adalina rămase fără glas. Pur şi simplu înlemnise cu cartea în mână.

— O molimă necunoscută apăruse cu multe mii de ani în urmă, explică Gregor. Ceva ce n-a alarmat pe nimeni la început, pentru că nu durea, nu făcea febră, deci era ca şi cum n-ar fi existat. Numai că oamenii începuseră să scadă. Înălţimea lor se micşora în medie cu un centimetru pe an. După câteva generaţii s-au pomenit ajunşi atât de mici, încât puteai îneca întreaga omenire într-o lingură cu apă. Un polonic, să zicem!

— De necrezut! Ce tragedie!

— Ba să ştii că exact aşa a fost. Cu timpul omenirea s-a înmulţit şi, luptând cu bacteriile, cu viruşii, cu amoebele, a repopulat globul pământesc. Nu mai ţin minte cifra exactă a locuitorilor; avea câteva sute de zerouri la sfârşit. Dar pericolul suprapopulaţiei se excludea în condiţiile unei civilizaţii microscopice. După cum vezi, paradoxul timpului e ceva fenomenal. Mai ştiu un caz unde se întâmplă invers. Pleacă o navă nou-nouţă, cu trei perechi la bord, astronauţi tot unul şi unul. Despărţire, lacrimi, mă rog, ca întotdeauna în astfel de împrejurări. N-apucă bine pământenii să măture de pe jos buchetele de flori aruncate de mulţime, că un hârb de rachetă cere aterizarea. Ies vreo treizeci de

persoane care sar de gâtul celor veniţi în întâmpinare şi, după ce le mai trec emoţiile, încep să privească în stânga şi-n dreapta, mirându-se de tot ce văd. „Cine sunteţi voi?” întreabă dispecerul. „Urmaşii celor care au plecat de pe Terra acum două sute patruzeci de ani”. Pământenii se uită lung unul la altul. „Şi aţi fost *acolo? ”* numeşte cineva planeta cu pricina. „Am fost şi acolo, şi dincolo, şi mai departe. Am îndeplinit întocmai programul de cercetări." Ca să dovedească, încep să scoată din hârb diferite mostre de provenienţă extraterestră. Mai zi ceva dacă poţi!

— Mă întreb dacă şi asupra noastră va acţiona această forţă, spuse Adalina gânditoare.

— Vom vedea la întoarcere.

— Lucrurile sunt teribil de încurcate, oftă fata.

— Da, nu e simplu, acceptă astronomul. Ia spune, ce-ai face să te vezi căzută într-o epocă din trecutul îndepărtat al Pământului, în jurasic, sau chiar în carbonifer?

— Se poate şi aşa? se sperie frumoasa laborantă.

— Ce nu se poate în acest uriaş castron care se numeşte Univers! La urma urmei, va trebui să ne descurcăm şi aşa. Vom îmblânzi saurieni, ca să avem la cină friptură proaspătă de diplodoc.

Adalina se strâmbă de scârbă.

— Mai bine aştept resemnată să pier de foame decât să mănânc aşa ceva!

— Da, da! Lasă că o să te văd eu atunci, zise Gregor. Eu, unul, mi-aş scrie memoriile într-o peşteră, ca să aibă viitorul ce descifra şi să se mire: ia te uită ce deştepţi erau oamenii preistorici!

— Încetează! se scutură Adalina.

— Bine, să lăsăm astea pentru mai târziu. Spune-mi ce s-a mai întâmplat cu cosmonauţii care l-au deranjat pe bătrân. Sper că n-au avut şi ei o soartă tristă.

Adalina se învioră.

— Au explorat planeta, explică ea. Bineînţeles că acţiunea n-a fost lipsită de peripeţii. De pilda, la un moment dat întâlnesc o societate de roboţi…

— Cum adică? se miră Gregor. Ceva în genul unei colonii de muncă?

— Aş! Societate în toată regula. Un fel de comuniune sectară, cu ierarhizări şi rituri care sugerează un cult mecanic religios. Unde mai pui că se şi revoltă!

Gregor tuşi, apoi îşi suflă zgomotos nasul.

— Roboţii sunt daţi naibii, spuse el. Am şi eu unul acasă. Poate că între timp o fi ajuns la cimitirul de fier vechi. Mi-a făcut câteva figuri pentru care n-am să-l iert nici de-aş afla că era atât de capabil, încât i s-a oferit până şi titlul de Mare Robot. Şi n-ar fi exclus să se fi întâmplat chiar aşa, pentru că-l cunosc. Nimeni nu-l cunoaşte mai bine ca mine şi nu ştie ce poate ieşi din pielea lui nituită! O puşlama de prima clasă, care nu s-ar da înapoi să corupă alte câteva exemplare de teapa lui, să se înhăiteze împreună, începând astfel o mişcare conspirativă.

— Împotriva omului? întrebă fata.

— Evident. Uneltele cu creier prefabricat, cum prind ceva mai multă minte decât găina, cum li se pare că nu există în Univers cineva mai inteligent, mai cult şi mai grozav decât ele. Caută la un muzeu de antichităţi un obiect dintre cele mai comune, o mătură inofensivă, pune-i un mic calculator betatronic cerebral omega, las-o o vreme nesupravegheată şi vei vedea ce idei monstruoase ajunge să producă respectiva în urma meditaţiilor solitare prea îndelungate. De ce crezi că instrucţiunile îi obligă pe posesorii de obiecte cu creier artificial să le prezinte, periodic, la control? Tocmai pentru a preîntâmpina situaţia catastrofală de pe planeta aceea cu roboţi revoltaţi.

— La urma urmei, de ce trebuie neapărat ca roboţii să se revolte? întrebă Adalina.

— Ştiu eu? Poate că numai aşa, ca să se afle în treabă. Sau poate că din invidie. Un fel de invidie mecanică, greu de descris pentru cine nu simte întocmai ca un aparat. Ţi-ai imaginat vreodată senzaţia pe care o poate avea un releu când prin bobinele lui trece curentul electric? Dar când undele lui se interferează cu cele produse de alte mecanisme asemănătoare, care lucrează pe aceeaşi frecvenţă? Nu ştiu cum să te fac să înţelegi. Cred că şi la roboţi se poate naşte ceva în sensul unei invidii magnetice, care să-i îndemne la acte îndreptate împotriva omului; să facă zgomot când dormi, să prepare ceaiul cu nisip în loc de zahăr, să refuze serviciile cerute, tocmai atunci când ai mai mare nevoie de ele. Dar la faptul că ar putea deveni un adevărat pericol social nu m-am gândit încă.

— S-au gândit alţii şi pentru tine, observă Adalina.

— O sectă de roboţi, organizată după cine ştie ce principii absurde, ar fi destul de stânjenitoare, recunoscu Gregor. Când unul o ia razna, îl mai duci la reparat, îi perie acolo praful depus pe inteligenţă şi totul reintră în normal. Ce te faci însă cu o armată întreagă, care poate că nici nu are de gând să-şi lase ideile curăţate şi unse? Cum s-o mai stăpâneşti? Cum să împiedici revolta?

Astronomul medita o vreme, concentrat.

— Rămân la părerea că roboţii sunt daţi naibii, zise el ceva mai târziu, gata să abandoneze subiectul.

— Totuşi, eu refuz să accept că roboţii ar putea face vreun rău omenirii, spuse Adalina. Aveam acasă nişte automate foarte nostime. Despre unul pot afirma că era chiar spiritual. De ce să se răzvrătească împotriva mea?

— Să-ţi spun eu de ce, se oferi Gregor. Pentru că al meu, ajuns în postură de Mare Robot, ar conduce în aşa fel lucrurile încât să-i prostească pe toţi ceilalţi, să-i abrutizeze, iar rezultatul final va fi că nostimul tău ori s-ar lăsa demontat, demolat, jefuit de şuruburi, ori ar deveni adeptul

fervent al revoltei antiumane.

— Presupun că, după ce vor face scandal, se vor linişti de la sine.

— Ar fi bine ca totul să se reducă la demonstraţii şi la şedinţe conspirative, aprecie Gregor, Acum încep să cred că automatul acela viclean, care mi-a scos peri albi cât am locuit pe Pământ, îşi poate înscrie în programul cibernetic exterminarea întregii omeniri.

Adalina se sperie.

— Cred că ai o imaginaţie bolnavă!

— Tu nu-l cunoşti, insistă Gregor. Habar n-ai de ce ar fi capabil într-un asemenea caz catastrofal! Îmi pare rău că am plecat în grabă şi n-am avut răgaz să-l imobilizez, sau măcar să-l reclam. Sunt din ce în ce mai convins că în lipsa mea are să dea de furcă întregii planete. Poate că urăşte civilizaţia noastră, şi atunci numai un accident l-ar mai putea împiedica să viseze înlocuirea ei cu una făcută de roboţi.

— Adică ei să fie şefi şi noi să-i îngrijim? Să le umplem rezervoarele cu combustibil?

— Dacă nu cumva vor avea pretenţia să-i purtăm pe umeri, în lectică! observă astronomul.

Frumoasa laborantă se indignă.

— Prefer să mor! declară ea patetic.

— Fii fără grijă, o consolă Gregor. Şansa de a ajunge sclavii roboţilor e minimă. În cazul unei rebeliuni la nivel planetar, cel mai probabil e că vom fi masacraţi.

— Masacraţi?

— Toţi, fără alegere. Aminteşte-ţi de profeţiile unuia, care, când oficia printre supuşii lui metalici, pretindea: „Să avem o planetă unde să trăim fericiţi şi să ne înmulţim cu robotinele noastre!” Ce vrei mai mult? Singura salvare ar fi ca robotul meu de acasă să ruginească înainte de a-şi pune planul în aplicare. Îmi pare rău că nu l-am ţinut în apă cel

puţin o oră pe zi. Aş fi stat ceva mai liniştit aici, pe astronavă. Trece-mi în fişă şi romanul ăsta, vreau să văd cum se termină povestea cu roboţii. Şi mai dă-mi şi condica aceea cu copertă înflorată.

— Cred că n-o să-ţi placă, anticipă Adalina. E o lectură ceva mai feminină, un fel de biografie romanţată: *Viaţa lui Cassiopeu.*

— Care Cassiopeu? întrebă Gregor nedumerit. Nu cumva cel din Cassiopeea?

— Ei, care! Celebrul interpret din secolul trecut. Avea o terasă special amenajată pe un asteroid. Rătăcea prin sistemul solar, cântând atunci când trecea pe lângă planete. S-au scris cronici elogioase în presa timpului. Era deosebit de înzestrat pentru muzica simfonică, de largă respiraţie, neîngrădită spaţial. De asta îşi ţinea concertele numai pe asteroid. Poate că voi găsi printre înregistrări şi câteva melodii cassiopeene, dar nu-ţi promit nimic dinainte.

Gregor deschise volumul la mijloc şi citi o pagină, să vadă cam ce interes prezenta pentru el biografia trubadurului cosmic. Afişă imediat o expresie de nemulţumire.

— Nu-mi plac cronicile de nici un fel şi în mod deosebit cele muzicale, declară el, înapoind Adalinei *Viaţa lui Cassiopeu.* Înţeleg că trebuie să ai o pregătire specială pentru a le pricepe şi îmi pare bine că mai există câte unul dispus să guste şi aşa ceva. În ce mă priveşte, mă simt destul de relaxat şi fără muzica simfonică, îngrădită sau neîngrădită spaţial.

— N-ai suflet de artist! îi reproşa Adalina.

— Tot ce se poate. N-am nici o vină aici. Şi spui că individul ăsta locuia pe un asteroid rătăcitor?

— O viaţă întreagă a hoinărit astfel!

— Şi sufla mereu în tuburi?

— Destul de des. Ca să nu-şi piardă îndemânarea,

deprinderile, măiestria.

— Nu ştiu ce fel de măiestrie o mai fi şi asta, dar eu, unul, cred că respectivul nu era tocmai normal, spuse astronomul.

— Era un artist! îl contrazise Adalina. Artiştii sunt firi ciudate. Uneori delicaţi, alteori violenţi şi prăpăstioşi… Alteori…

Gregor o privi cercetător.

— De unde ştii tu atâtea lucruri despre artişti? întrebă el, suspectând-o.

— Am… am citit asta undeva, se grăbi Adalina să-l asigure.

— Să fie artiştii oricum, acceptă Gregor, dar să stai o viaţă întreagă pe o terasă, şi încă astrală, înconjurat numai de sonuri, de octave şi mai ştiu eu ce inflexiuni, asta-i cam prea de tot!

— Sacrificiu, observă Adalina. Dăruire şi uitare de sine. Altfel nu poate exista arta. Cassiopeu a creat un stil care s-a impus în faţa Universului întreg. Melodiile lui circulă şi acum prin nemărginire, atingând într-o fluturare gingaşă când o stea, când o planetă, când…

— Văd că te-ai contaminat şi tu de la stilul cronicii, constată astronomul. Îmi dau seama că *el* s-a sacrificat, dar vreau să ştiu dacă nu cumva s-a sacrificat prosteşte. Ce folos că sonurile acelea şerpuitoare şi împletite plutesc undeva, prin spaţii, dacă nu cumva se vor fi stins de mult?

— Vai! exclamă tânăra iată. Dar simfoniile cassiopeene vor fi ascultate în Galaxia întreagă! Asta e puţin?

— Cum să fie ascultate? se miră astronomul. Pentru asta îţi trebuie neapărat urechi.

— Ei şi?

— Să presupunem că alţi locuitori ai Galaxiei n-au urechi. Cu ce să asculte arta nemaipomenită a trubadurului tău?

Gregor zâmbi triumfător.

— Trebuie să aibă, totuşi, un organ al auzului! Chiar dacă nu urechea.

— Poate că n-au, nu cedă Gregor. E foarte posibil. Pur şi simplu nu aud, sublinie el, aşa cum nu aude copacul sau piatra. Ce să facem cu muzica pe care le-am trimis-o? Nici măcar nu vor şti că există, sau că existăm noi.

Adalina încercă să-şi apere punctul de vedere.

— Cassiopeu era de altă părere, zise ea. Uite, citeşte la pagina 17 ce afirmă el despre permanenţa artei.

Astronomul refuză.

— Nu mai citesc nimic. Ţi-am spus de la început că nu mă pricep la artă, iar la nemurire nici atât. Hai să-l lăsăm în pace pe Cassiopeu, care probabil că odihneşte pe merit sub terasa lui, ascultând cântecul postum scos de tuburile orgii, străbătute de curenţii interplanetari, neconsolaţi pentru vecie.

— Atunci ce să-ţi mai dau? întrebă Adalina exasperată. Mereu eşti nemulţumit. De unde era să bănuiesc în tine un cititor atât de dificil? Uite că timpul trece şi n-ai ales decât câteva titluri. Mai ia şi tu, acolo, la întâmplare.

— Să mai încerc o dată, îşi zise Gregor, manevrând butoanele catalogului automat, din care ieşi:

* roman * ECRANUL PARAGALACTIC * roman *
(cu un rezumat al autorului)

— Ei, de data asta ştiu că am nimerit-o! zise astronomul. Bine măcar că are un rezumat. Autorul e cinstit şi merită felicitări; îţi oferă posibilitatea de a-l refuza fără nici o supărare. Citeşti compendiul şi, dacă îţi place, n-ai decât să faci lectura întregii opere. Dacă nu, salut! Altul la rând…

— Vezi că mai scrie ceva, îl preveni Adalina. Gregor citi dedesubt: „Literatura ştiinţifico-fantastică este o fereastră deschisă spre viitor”.

— Ce literatură mai e şi asta?

— Prostii, dragostea mea, prostii! explică Gregor. Un fel de poveşti pe care fiecare le compune cum îi place şi toţi le dau drept adevărate. Oamenii sunt curioşi să ştie ce va fi în viitor şi câte unul pretinde că ar fi în stare să anticipeze. Cine poate cunoaşte, la urma urmei, adevărata faţă a lumii viitoare? Sigur că e bine să ne gândim la ea, dar ce are asta cu literatura ştiinţifico-fantastică? Eu, de când mi-am consolidat poziţia în cadrul actualei generaţii de tineri astronomi, nu-mi mai permit să citesc aceste aberaţii compromiţătoare pentru un cap ce se pretinde cât de cât intelectual.

Gregor păru dispus să treacă la altă combinaţie de cifre, dar mai amână, ca să-şi epuizeze întâi ideea, stimulat subit de inscripţia apărută sub cadranul aparatului.

— Literatura ştiinţifico-fantastică e o literatură pentru copii, îşi aminti el. Ei sunt mai visători, mai romantici, lasă-i pe ei să-şi imagineze lumea de mâine! Omul matur e prins de treburi serioase. Avem noi timp să ne ocupăm cu ghicitul viitorului? Nu, pentru că expediţia spre steaua Beta este de mai mare importanţă şi ne cere o dăruire totală. Observaţiile ştiinţifice riguroase pe care le facem pe traseu prezintă mai mult interes decât o bibliotecă întreagă de născociri. Şi unde mai pui că producătorii de astfel de literatură pretind că interpretează lumea pe baze ştiinţifice, când sunt, de fapt, nişte falsificatori ordinari ai legilor mari din natură. Ce fel de principii ştiinţifice recunoaşte fauna asta de literaţi ocazionali, dacă ei îndrăznesc să răstoarne până şi adevărul palpabil, dovedit pentru toată lumea? Să-ţi dau numai un exemplu. În sistemul solar nu există vreun elev care să nu fi învăţat la istorie că ruinele descoperite pe Marte au rămas de la o civilizaţie dispărută, care a părăsit planeta cu mult timp în urmă. Ei bine, am auzit că un căpăţânos, autor de romane ştiinţifico-fantastice, susţine că

acolo n-ar fi altceva decât nişte simple formaţiuni naturale. Spune, asta nu-i aberaţie, falsificare, absurditate — deci tot ce se află la polul opus explicării ştiinţifice a Universului?

Gregor vru din nou să execute cealaltă combinaţie, dar i se păru că ar mai fi avut ceva de spus. Adalina îi observă ezitarea.

— Citeşte măcar rezumatul, îl îndemnă ea.

— Să citesc? se întrebă astronomul, nehotărât. Mă rog, hai să văd ce enormităţi debitează şi individul ăsta aici. Aşa, ca să-ţi fac plăcere. Dar rămâne între noi. N-aş vrea să transpire… Mi-ar fi ruşine să se ştie pe navă că mă ocup cu lucruri atât de neserioase.

Gregor găsi conspectul tipărit pe pagina întâi.

— Aşadar, să plonjăm în viitor! oftă el şi începu lectura.

Metacosmosul fremăta. Faptul era fără precedent în istoria Marii Uniuni Intergalactice. Zup Zur Zuk, cel mai iscusit pilot de superlongnavă, se dispersase brusc într-un volum corespunzător unei întregi nebuloase pe când încerca să spargă carapacea protonucleonică de la frontierele Universului unificat, aşa-numitul ecran paragalactic. Racheta lui, superlongnavă „Ultramezon”, se izbise năprasnic de ecran, ţăndări se făcuse, şi în încleştarea aceea pilotul suferise accidentul mai sus menţionat.

Ştirea străbătu fulgerător metacosmosul, înflorind trilioanele de bilioane de oameni care populau atunci Universul. De la cei mai mici asteroizi şi până la cele mai mari galaxii, Zup Zur Zuk afla sincere compătimiri. Era încă un adolescent, nu împlinise decât vreo cincisprezece mii de ani şi era păcat de el. Mare păcat!

Dar galaxiile nu puteau să lase lucrurile în starea aceasta. Zup Zur Zuk fusese un pilot formidabil, dovadă că numai el şi superlongnava „Ultramezon” se aventuraseră

până în lumea inframicrometrică a forţelor protonucleonice din ecranul paragalactic. Iar materia subatomică, dezorganizată, care alcătuia ecranul, îl iradiase cu nişte particule necunoscute. Bilioane de trilioane de galaxii se sfătuiau acum în privinţa radiaţiilor care îl ţineau pe pilot dispersat. De la un capăt la altul al Marii Uniuni Intergalactice, mesajele circulau fără întrerupere, transportând ideile îngrijorate ale omenirii. Pilotul lui „Ultramezon” trebuia salvat. Ori adunat la loc, ori răzbunat cum se cuvine!

În Galaxia Plusquamperfectă se convocă rapid Consiliul metacosmonautic. O mie şase sute de galaxii îşi trimiseră reprezentanţi în prezidiu. Apoi Dunt deschise şedinţa şi expuse concis cele cinci sute de mii de ipoteze despre natura radiaţiilor inframicrometrice din ecranul paragalactic. În încheiere, Cosmosul fu învinuit de încălcarea normelor legale de convieţuire cu omul şi se ceru chemarea lui la dreapta judecată. Trilioanele de bilioane aprobară instantaneu.

La ora cinci şi optzeci de secunde începură pregătirile. Şase sute de superlongnave îşi luară zborul şi se azvârliră în ecran. Apoi mai încercară o dată, şi încă o *dată, şi abia la urmă găsiră o spărtură prin care trecură victorioase în Infinit.*

— Ei, ce mai zici? întrebă Adalina.

Gregor rămase pe gânduri, cântărind răspunsul.

— Nu-i chiar aşa de slab cum credeam, recunoscu el. Ba îi pot găsi şi unele merite: autorul are o fantezie bogată, cunoştinţe ştiinţifice temeinice, îndrăzneală etc. Dar n-o să mă apuc acum să-i disec opera şi să-i discut talentul.

— Ai remarcat neologismele pe care le introduce?

— Evident! Altfel n-avea cum să sugereze lumea viitorului. Era necesar ca lectorul să priceapă imediat că are

de-a face cu o supercivilizaţie: metacosmos, superlongnavă, inframicrometrie, protonucleoni...

— Ai omis tocmai ecranul, observă Adalina.

— Şi, bineînţeles, ecranul paragalactic. Ca om de ştiinţă, mă interesează în primul rând ipoteza lansată în acest roman. Cred că Vlig I ar fi cel mai competent să analizeze ecranul din punctul de vedere al structurii şi să decidă ce parte din el rezistă criticii şi ce nu rezistă. Totuşi, ipoteza despre materia subatomică şi dezorganizată care înveleşte Universul nostru, separându-l de alte trilioane de bilioane de vecini, are un farmec aparte şi, în plus, oferă certitudinea că nu vom fi deranjaţi curând de locatarii celuilalt compartiment. Vor mai trece o groază de milenii până când şi ei vor reuşi să spargă ecranul *lor* paragalactic. Între timp, pământenii au răgazul şi posibilitatea de a circula netulburaţi de la o galaxie la alta, stabilind legături de amiciţie cu metacosmicii.

— Cu toţi metacosmicii? vru să ştie Adalina.

— Cu toţi. Nu putem să-i favorizăm pe unii, iar pe alţii să-i nedreptăţim, pentru că s-ar simţi lezaţi în amorul propriu. Şi, altfel, cifra n-ar ieşi destul de rotundă.

— Păi, cum i-am putea ţine minte pe toţi? se miră Adalina. Scrie acolo de nu ştiu câte bilioane de trilioane de galaxii populate cu fiinţe raţionale.

— Se va găsi o soluţie! asigură Gregor. Trebuie să fim optimişti. Poate că fiecărui om i se va da sarcina de a ţine legătura cu un grup extraterestru. Tu, de pildă, vei şti că în galaxia din Andromeda există nişte planete locuite de pitici cu pielea violetă, care trăiesc în oraşe subterane şi sunt mari meşteri la împletitul coşurilor de nuiele. Eu — să ştiu că într-o altă galaxie nişte săculeţi umpluţi cu aer plutesc pe deasupra unui ocean fosforescent, făcând filosofie despre concentraţia ideală a bioxidului de carbon în estetica soluţiilor aflate în stare de suspensie. Şi aşa mai

departe, fiecare va cunoaşte o populaţie inteligentă din metacosmos, fiecare va transmite unui urmaş cunoştinţele lui, spre o conservare, dacă nu ideală, cel puţin acceptabilă şi de durată.

— Şi-i vom putea vizita din când în când?

— Le va face multă plăcere. Cu superlongnava iei un avans serios faţă de navele actuale. Va fi un furnicar uriaş printre galaxii. Atunci să vezi accidente de circulaţie! Desigur, fără urmări grave pentru metacosmici (îi includ aici şi pe pământeni), pentru că la fiecare caz ieşit din comun se va convoca imediat consiliul acela cu o mie şase sute de reprezentanţi. După cum vezi, populaţia Universului tinde să ajungă la un asemenea grad de evoluţie şi armonie generală, încât vor sări toţi ca unul pentru înlăturarea indispoziţiei cutărui individ. Ţi-ai luxat o gleznă? Nu-i nimic, convocam consiliul. În orice împrejurare consiliul e gata să se adune, să discute şi să găsească remediul cel mai potrivit. Asta reprezintă, să recunoaştem, un act de umanism metacosmic, întru totul pe linia lozincii supreme: „să ne simţim bine împreună”.

— Va fi oare mai bine ca acum? întrebă Adalina, gânditoare.

— Nici nu încape discuţie, spuse Gregor. Mai ales că vei putea trăi cine ştie cât, până ai să-ţi rogi singură moartea, poate chiar să depăşeşti milionul, dacă pilotul accidentat era încă adolescent la cincisprezece mii de ani. În atâta timp poţi să vizitezi sau să primeşti vizita tuturor prietenilor din metacosmos, indiferent de forma, culoarea, dimensiunile şi convingerile lor.

— Ştii, interveni Adalina, s-ar părea că noi am mai primit asemenea vizite. Uite, ca să te convingi că nu mint, citeşte relatarea asta, pe care am isprăvit-o cu puţin înainte de a veni tu.

— Iar să citesc? protestă astronomul.

— Numai asta şi gata, îi surise galeş Adalina.

Lupoaica era singura supravieţuitoare pe navă. Catastrofa cosmică îi omorâse masculul şi puii.

Acum astronava rătăcea avariată şi lupoaica aproape că nu se mai îngrijea de conducerea ei. Era apatică şi, din când în când, chelălăia jalnic după pui.

Evident, expediţia era ratată, dar din punct de vedere psihic drama era şi mai înspăimântătoare. Lupoaica se chinuia totuşi să fie stoică, simţind că altfel va înnebuni.

Să se întoarcă acasă? În pădurile de pe planeta ei îndepărtată? Drumul era lung şi ea nu se mai simţea în stare să-l facă. De când călătorea, uitase locurile unde se hârjonise cândva cu căţelandri de vârsta ei. Atunci crezuse că nu le va uita niciodată...

Nava se apropia de un soare minuscul. Lupoaica o *dirija spre planeta a treia. Locul de aterizare îl alese nu departe de un ţărm. Fiind însă avariată, nava se prăbuşi în mare. Lupoaica avu impresia că nu va mai ieşi deasupra şi se pregătea să moară. Însă valurile, miloase, o săltară la timp, aşa că izbuti să înoate până la ţărm şi să se ascundă în pădure.*

Nava era pierdută. Zăcea la patruzeci de înălţimi de lup sub apă. Cum s-o scoată afară? Ce să facă? Soarta fusese iarăşi vitregă cu ea. Lupoaica se gândi cu tristeţe că trebuia să rămână aici, pe o planetă străină, departe de semenii ei. Pentru totdeauna.

Măcar de ar fi existat lupi prin apropiere, să le ceară

O labă de ajutor...

Şi, într-adevăr, întâlni lupi în pădure. Dar decepţia îi fu mare atunci când constată că din era ei atomică se prăbuşise tocmai în epoca de piatră. Lupii de aici erau nişte primitivi!

Noaptea, cosmonauta stătea pe labele dinapoi şi privea

prin spărturile dintre arbori cerul înstelat: îşi căuta planeta de baştină. Profilul ei neclintit exprima o profundă melancolie feminină, care în acele clipe o înnobila. Uneori îşi amintea de puii răpuşi. Atunci în ochii ei trişti străluceau chemări. Luna producea asupra ei o impresie lugubră.

Într-o astfel de noapte, lupoaica auzi scâncete într-un tufiş. Găsi acolo două făpturi ciudate, ca doi brotăcei mărişori, lihniţi de foame. Îi mirosi nedumerită. Şi, deodată, i se redeşteptă în suflet duioşia maternă. Le dădu să sugă şi „brotăceii” se atârnară grabnic de ţâţe. Cu lacrimi în ochi, lupoaica îi boteză Romulus şi Remus, după numele puilor ei decedaţi.

Cu timpul, întâmplarea fu purtată peste mări şi ţări. Şi-o slăveau poeţii în imnuri, şi-o băsneau bătrânii, iar istoricii o compilau înfioraţi într-ale lor res gestae[1]*:*

„Şi femeia aceasta născut-a prunci doi, dolofani şi bine văzuţi de Junona[2]*. Căci pruncii la moarte fiind rânduiţi şi aşijderea mama zic unii*[3]*, milă le-au fost părinţilor zei. Tibrul*[4] *neînecându-i, ajunseră-n neagra pădure, unde sabini*[5] *şi latini*[6] *deopotrivă noaptea nu intră. Fiare cumplite pândind pretutindenea cică. Şi acolo crescuţi, cu lapte de lup neştiutorii prunci, ani câţiva trecut-au, până ciobanii în bâte pielea punându-i...”*

— Asta da! exclamă Gregor. Asta-i o reconstituire istorică. Explică faptele pe baza unor importante contribuţii

---

[1] Citat latinesc.

[2] Vechi zeu italic. Înainte de a fi detronat, avea templu pe Capitoliu, lângă pontifex maximus.

[3] Zice Titus Liviu, care a editat în ceară o Mare istorie a Romei în 142 de cărţi. Titlul s-a păstrat.

[4] Apă potabilă în vechiul Imperiu Roman.

[5] Sabinii — model de viaţă simplă şi hărnicie, persecutaţi de latini. Vezi Suetoniu, op. cit., Salustiu, op. cit, şi Tacit tot op. cit.

[6] Latinii — atunci în vrăjmăşie cu sabinii pentru nişte afaceri dubioase pe care, la atâta vreme, n-are nici un rost să le mai comentăm.

bibliografice, are trimiteri la subsol… Ce să pretinzi mai mult? Eu găsesc întâmplarea destul de convingătoare, chiar dacă unele informaţii s-au alterat, s-au deformat cu timpul. De pildă, cea după care ciobanii i-ar fi întins cosmonautei pielea pe băţ. Bănuiesc aici o influenţă folclorică, foarte firească, din moment ce amintirea evenimentului s-a transmis şi prin legende.

— Acestei fiinţe extraterestre îi datorează romanii naşterea şi înflorirea imperiului lor, observă Adalina. Probabil că lupoaica, fiind o făptură extrem de inteligentă, le-a împărtăşit celor doi copii câte ceva din experienţa ei. În felul acesta, ei s-au putut ridica deasupra nivelului obişnuit de înţelegere existent în epocă, acţionând în sensul pe care ni-l arată istoria.

— Pământenii au avut multe de învăţat de la vizitatorii cosmici, aprobă astronomul. Deşi poate că nu întotdeauna le-au ascultat sfaturile înţelepte. Nu degeaba spunea Iisus, cosmonaut ca noi şi el, în epistola către samariteni: „Ci grăi-voi pentru unii în deşert!” Erau atunci mulţi care au preferat să-l urmeze pe Satan, un misionar tuciuriu venit dintr-un sistem solar rival. Vezi, aici extratereștrii au făcut o greşeală fatală. În loc să-şi dea mâna în opera de civilizare a populaţiei primitive de pe Pământ, au început să-şi dispute valabilitatea sistemului educativ, încât a ieşit un scandal monstru. Iisus era blând, dar încăpăţânat, iar Satan avea o fire orgolioasă, schimbătoare, irascibilă. E destul să-ţi spun că, într-un moment de furie şi necugetare, a declanşat cataclismul cunoscut sub numele de potop. Numai că adversarul îi bănuise intenţiile; s-a îmbarcat în arca lui şi, după ce şi-a asigurat adepţii că va reveni, s-a topit în ceruri. Satan a mai făcut o mulţime de prostii în lunga lui viaţă. Nu e de mirare că ignoranţii au ajuns să-şi scuipe în sân, îngroziţi, la auzul numelui său nefast.

— Dar ce spui de regele Lear? îl provocă Adalina.

— Lear ăsta era un cosmonaut de treabă. Nici el n-a avut noroc. Păcat că oamenii nu l-au ascultat. Nu s-a putut impune nici măcar în faţa propriilor sale fiice din căsătoria prin telepatie cu o pământeană. L-au crezut nebun, pentru că nimeni nu se putea ridica la înţelegerea judecăţii sale. Dar cel mai nebun dintre nebuni, vreau să zic cel mai avansat dintre cosmonauţii stabiliţi pe Pământ, a fost unul Hamlet. Soarta nu i-a surâs deloc, după ce şi-a avariat nava în apropiere de Elsinor. Câte eforturi n-a făcut, săracul, ca să găsească o punte de comunicare cu cei din jur! Dar era atât de străin de tot ce se petrecea pe planetă în vremea aceea, încât nimic n-a putut înţelege la timp şi de aici i s-a tras şi moartea. Poate că vreodată vom afla care era planeta lui natală şi ne vom face datoria, trimiţând acolo un mesaj cu sincerele noastre scuze postume.

— Am auzit undeva că până şi Odin era cosmonaut, mărturisi tânăra bibliotecară.

— Odin, Budha, Allah, Hercule, Pitagora, Dante, Shakespeare, Beethoven, Tolstoi, Rigoletto şi mulţi alţii, între care şi preşedintele Washington. Toţi aceştia au fost extratereștri rămaşi accidental pe Pământ, sau veniţi anume ca să ne sprijine, în cadrul unui vast program de cooperare cosmică şi ajutorare a populaţiilor galactice în curs de dezvoltare, spuse Gregor.

— Înseamnă că printre pământeni trăiesc şi astăzi o mulţime de străini travestiţi!

— Sau măcar urmaşi de-ai lor, completă astronomul. Un fel de semizei ai erei moderne. Mă gândesc că Boldur ar putea să aibă undeva, în arborele său genealogic, o asemenea intervenţie extraterestră. De alţii nu garantez.

Gregor ar mai fi spus ceva, dar fu întrerupt de țârâitul unei sonerii.

— Sună pentru masă, observă Adalina speriată, şi încă nu te-ai hotărât ce cărţi alegi!

— Cum să nu? Uite, cele pe care le-am pus deoparte. Şi mai dă-mi raftul de colo, arătă Gregor. Dă-mi-le pe toate şi nu uita să le treci pe fişă, ca să ai activitate pe ziua de azi. Poţi să-i treci vreo două şi lui Darnaputra, gata citite şi înapoiate.

Peste câteva minute, încovoiat sub greutatea atâtor tomuri, Gregor părăsea biblioteca, îndreptându-se spre observatorul astronomic.

12

Trecând prin faţa laboratorului repartizat astro-biologului, Gregor auzi dincolo de uşă un zgomot făcut parcă de un obiect în cădere. Deduse imediat că savantul era înăuntru, dar nu încercă să se oprească, din următoarele motive: braţul de cărţi îl apăsa atât de rău, încât singura lui dorinţă din acel moment era să-şi arunce undeva, cât mai repede, nepreţuita lui încărcătură, iar pe de altă parte Vlig III nu deschidea nimănui, chiar dacă vizitatorului i-ar fi amorţit mâna bătând în uşă. Aşa că astronomul strigă, mai mult de formă: „Vlig, hai la masă!” şi trecu mai departe fără nici o ezitare, grăbindu-se să-şi tragă picioarele pe podeaua netedă a coridorului înainte ca ele, din cauza greutăţii suportate, să facă găuri şi să se înşurubeze acolo pentru totdeauna.

Nu ştia nimeni dacă ideea de a lucra zăvorit fusese doar o toană a astrobiologului, ori cercetările lui erau într-adevăr extrem de secrete. E posibil ca Vlig III să-şi fi transformat laboratorul într-o citadelă inexpugnabilă numai ca să-şi poată crea o aură de mister care să aţâţe curiozitatea echipajului; sau, dimpotrivă, nedorind ca Adalina să se amestece în afacerile lui. Dintre toţi exploratorii, ea era singura în stare să facă orice pentru a şti ce se petrecea în spatele vreunei uşi încuiate. Pe Boldur se pare că nu-l mai interesau decât registrele, jurnalul de bord şi schema de funcţiuni. Îi era deci destul să ştie că savantul primise un laborator care-l mulţumea. I-l predase cu inventar şi, până la întoarcerea pe Pământ, când avea să înregistreze stricăciunile, conducătorul expediţiei scăpase de o grijă, din moment ce Vlig III semnase că-şi asumă răspunderea pentru spaţiul respectiv. Căpitanul Pier Ulm, în virtutea funcţiei sale pe navă, avea libertatea să controleze laboratorul în timpul inspecţiei de dimineaţă.

Găsind însă mereu închis, descoperise că era mai comod să treacă faptul cu vederea, încât de la o vreme se obişnuise să ciocănească în uşă din mers, în drum spre alte laboratoare. Darnaputra, prea ocupat cu perfecţionarea metodei sale de extirpare a apendicelui prin sugestia dirijată progresiv (intenţiona să ajungă la o asemenea măiestrie, încât să-şi poată exercita forţa operatorie asupra propriei sale persoane), nu avea timp de pierdut, iar Albert, care avea destul, renunţase de mult la orice tentativă de întreţinere spirituală cu fraţii Vlig. Eşecul conversaţiilor încercate cândva îl lămurise pe deplin în privinţa bagajului de cultură umanistă (inclusiv literatură) transportat în Cosmos de eminenţii savanţi. Gregor se simţea şi el străin de preocupările lor. Însă Adalina, care era cea mai străină de aceste preocupări, rezista cu greu tentaţiei de a pătrunde în laboratorul veşnic încuiat. Curiozitatea i se ascuţise la maximum datorită insuccesului suferit de încercările sale repetate. Era o adevărată tortură morală, dar Vlig III se dovedi, spre cinstea lui, prea inflexibil ca să cedeze fie rugăminţilor, fie dulcilor înşelătorii practicate de adorabila bibliotecară.

Astfel, chiar dacă de la o vreme se bănuia că savantul efectua cercetări secrete, nimeni din echipaj n-ar fi putut spune precis în ce direcţie mergeau aceste cercetări. Circulau numai zvonuri, insuficient de alarmante pentru ca Vlig III să fie chemat în faţa consiliului argonautic spre a da explicaţii. Într-o vreme, Adalina stăruise pe lângă Boldur să aplice măsura, extremă. Cum ceilalţi se dovediseră mult mai puţin curioşi decât ea, ideea rămase în suspensie. Cu timpul slăbi şi interesul tinerei fete pentru uşa care refuza să i se deschidă.

Trebuie spus că, oricât de incredibile puteau fi zvonurile iscate din prudenţa, sau poate numai din discreţia lui Vlig III, ele erau cu mult mai puţin decât realitatea însăşi. Cui i-

ar fi trecut prin minte că în laboratorul interzis se punea la cale nici mai mult nici mai puţin decât celebra experienţă YQ, rămasă în analele descoperirilor ştiinţifice ca un pas uriaş spre o realizare care egalează alte două mari cuceriri ale omenirii: roata şi focul! Faptul producător de senzaţie a fost însă altul; la reuşita experienţei au contribuit *toţi cei trei fraţi Vlig,* fără excepţie.

Ce-i va fi determinat să renunţe la izolarea orgolioasă şi cum vor fi reuşit să lucreze, chiar şi numai câtva timp, împreună? Răspunsul la prima întrebare nu e greu de găsit. Conştiinţa. Simţul datoriei. Pasiunea şi respectul muncii ştiinţifice. Toate acestea au învins atitudinea individualistă, creând un colectiv animat de ideea unei mari descoperiri. Păcat că, în lipsa unui alt mobil comun, această splendidă tripletă ştiinţifică s-a destrămat imediat după înfăptuirea epocalei experienţe. La întrebarea „cum au lucrat împreună?” nu se poate răspunde altfel decât lăsând filmul faptelor să se deruleze singur.

Deci, înainte ca astronomul să fi trecut prin dreptul uşii, în laborator fraţii Vlig se instalaseră în jurul unei mese, așezându-și fiecare la îndemână câte un dosar pe coperta căruia scria, cu o grafie diferită: EXPERIENŢA YQ. Zgomotul auzit de Gregor fusese produs tocmai de un asemenea dosar, ajuns pe jos dintr-o manevră executată cu stângăcie de Vlig I. În spatele lui Vlig II, pe o altă masă, trona o instalaţie ciudată, încadrată de manete şi mici becuri semnalizatoare. Din mijlocul ei se înălţa un clopot de sticlă, alături de un aparat ce părea să fie un fel de termometru uriaş.

— Să recapitulăm, propuse Vlig III.

Dosarele se deschiseră, lăsând să foşnească hârtiile cercetate de savanţi.

— Cum începem? se interesă Vlig II. În ordinea vârstei, a înălţimii, sau a autorităţii ştiinţifice?

— Înseamnă că, în orice ordine am lua-o, tot eu trebuie să încep, spuse Vlig I.

— Cred că te cam grăbeşti, ripostă Vlig II. Sau ai cumva impresia că tratatul despre protuberanţe e o lucrare de mare valoare ştiinţifică? Nu-l citeşte nimeni, zace prin librării şi nici măcar studenţii tăi nu-ţi fac serviciul de a-l comanda, măcar aşa, din obligaţie morală.

— Oh!

Vlig I se înroşi la faţă, rănit până în cele mai adânci fibre ale mândriei lui.

— Te înşeli! ridică el vocea. Tratatul este solicitat chiar şi de cercetători. Mi s-a propus să scot ediţia a doua.

— Nu mai spune! exclamă matematicianul. N-am mai auzit ca o carte, care era depăşită în momentul când a apărut, să fie solicitată pentru reeditare!

Vlig III interveni, încercând să-şi împace fraţii.

— Lasă, îi zise el matematicianului, parcă antinumerele tale integrate şi… volatilizate folosesc la ceva! Cred că nici tu nu le pricepi, cum să le mai înţeleagă atunci un altul? E drept că tratatul de termodinamica protuberanţelor este astăzi depăşit, dar nu încerca nici tu să-ţi scoţi merite de unde nu-s.

— Ia te uită, cine vorbeşte! se enervă Vlig II. Unul care în toată viaţa lui n-a studiat decât aparatul excretor al moluştelor! mai bine te înecai în canalul ăla de pe Marte, unde cică te-ai documentat.

— Vorba e că, dintre noi toţi, eu singur sunt membru al unei academii de importanţa Institutului Saturnin şi…

— Pardon! Membru corespondent, observă Vlig I.

— Adică, explică Vlig II, le scrie ălora, din când în când, despre limbrici şi despre alte lighioane pe care le creşte în borcane. Frumoasă… corespondenţă!

— Am auzit că Institutul Saturnin trecea printr-o gravă lipsă de cadre când te-au ales pe tine membru

corespondent, îşi aminti Vlig I.

În ciuda tuturor acestor insinuări răutăcioase, Vlig III reuşi să-şi păstreze calmul.

— Nu suntem noi cei chemaţi să judece motivele care au determinat alegerea mea în cadrul Institutului Saturnin, zise el. Respect astrofizica şi matematicile alambicate, dar trebuie să se ştie că biologia este o ştiinţă prea vastă şi prea deosebită de ele pentru ca părerile emise de matematicieni şi fizicieni, în acest domeniu cu totul străin cunoaşterii lor, să fie cât de cât luate în seamă. În concluzie: cine nu se pricepe la moluşte sau limbrici, să nu se amestece. Desigur, să cooperăm, dar fără a trece prea mult dincolo de graniţele ştiinţelor pe care le servim cu modestele noastre puteri.

— Mie îmi e foarte uşor să mă conformez acestei indicaţii, observă Vlig II, deoarece matematica este o ştiinţă universal aplicabilă. Totul în lumea înconjurătoare, inclusiv mișcarea scoicilor prin canalele marţiene, poate fi exprimat matematic.

Vlig I interveni:

— Mi se pare că ne-am adunat aici pentru o treabă serioasă. Hai să lăsăm la o parte înţepăturile reciproce şi să începem.

— Ai dreptate, zise Vlig III. Şi dacă tot trebuie să înceapă cineva, voi face eu o prezentare sumară a experienţei YQ, apoi fiecare va discuta aspecte legate de specificul activităţii lui.

Nefiind obiecţii, savantul consideră propunerea sa acceptată şi aborda problema din unghiul cel mai general.

— Experienţa YQ se bazează pe o idee care, să zicem, ne-a venit fiecăruia, şi încă în acelaşi timp. Asta ca să nu fie prilej de ceartă. Îmi dau seama că dacă aş susţine paternitatea mea şi aş emite pretenţii în privinţa acestei idei, astrofizica şi matematica s-ar scandaliza, afirmând

contrariul. Uite că nici nu încerc. Las pe seama posterităţii încă un subiect destinat să dea bătaie de cap cercetătorilor meticuloşi. Să recunoaştem doar că ideea nu poate prinde viaţă fără o interacţiune a ştiinţelor pe care le reprezentăm — dovadă colaborarea noastră de acum. Astrofizica are meritul de a crea condiţiile desfăşurării experienţei. Matematica ne pune la dispoziţie calculele făcute pentru toate procesele întrevăzute de noi. Iar astrobiologia este deocamdată ştiinţa care profită cel mai mult de pe urma acestei experienţe de răscruce. Structura spaţiului cosmic ne-a permis…

— Nu intra în subiectul meu, îl preveni Vlig I.

— Am înţeles. Dă-i drumul cu structura.

Vlig I răsfoi hârtiile, studiindu-le conţinutul, cu toată atenţia cuvenită unor însemnări cu valoare de document, istoric.

— În afară de partea pur tehnică, am pregătit şi un material pe care l-aş numi „Scurtă trecere în revistă a concepţiilor despre…”

— Treci peste asta, îl sfătui Vlig III.

— Măcar un citat, se rugă astrofizicianul.

— Ei hai, dă-i bătaie! cedă astrobiologul. Să auzim citatul, dar nu te prea întinde, că nu avem timp de pierdut.

— Ascultaţi: *„Uriaşa luptă pentru supunerea lui zero absolut îşi trage rădăcinile cele mai depărtate din legea descoperită de doi dintre aceşti fizicieni clasici, englezul Boyle şi francezul Mariotte, lege care le poartă numele. Potrivit ei, între presiunea exercitată asupra unui gaz şi volumul pe care îl ocupă acesta există o legătură directă, care se exprimă printr-o relaţie matematică..*

— Ce ţi-am spus eu?! exclamă Vlig II.

— Nu mă întrerupe, ceru Vlig I. *„Ceva mai târziu, fizicianul Gay-Lussac descoperea, la rândul său, că şi între temperatura la care este adus un gaz şi volumul pe care*

acesta îl ocupă există o legătură directă: cu cât temperatura creşte, cu atât gazul tinde să ocupe un spaţiu mai mare, adică îşi măreşte volumul. Gay-Lussac a stabilit şi valoarea coeficientului de dilatare a gazelor, coeficient care este egal cu 1/273,16.”

— Destul. Te poţi opri aici, consideră Vlig III. Ai mai spus şi în prelegerea anterioară că în unele zone ale spaţiului cosmic gazele sunt extrem de rarefiate.

— Şi pe deasupra mai şi îngheţi de frig. Dacă nu eşti bine protejat, observă Vlig II.

— Faimosul „Zero K”, preciza Vlig I. Zero absolut. Adică undeva pe aproape de această cifră.

— Nu uitaţi că tocmai proprietăţile materiei supuse acţiunii lui Zero K ne interesează, aminti Vlig III. Fără aceste condiţii, experienţa YQ nu poate reuşi!

— Nici o grijă, asigură astrofizicianul, trecând la aparat. Avem aici instalaţia care produce frig în valoare de zero absolut. Priviţi aceste manete. Priviţi acest termometru. Sub clopot am făcut vid. Dacă pun în funcţiune motoraşul, instalaţia frigorifică începe să scadă treptat temperatura în spaţiul delimitat de clopotul incasabil.

— Eşti sigur că scade până la zero absolut? întrebă Vlig II.

— Trebuie, spuse Vlig I foarte convins.

— Atunci dă-i drumul, îl sfătui Vlig III. Facem o probă.

Astrofizicianul se conformă. Instalaţia începu să trepideze uşor, antrenată de motorul ei.

— Între timp, tu poţi să analizezi experienţa din punctul tău de vedere, i se adresă Vlig III matematicianului.

Vlig II îşi găsi şi el hârtiile de care avea nevoie pentru explicaţii.

— Eu voi fi scurt, anunţă el. Prea multă vorbă strică, mai ales când calculul poate exprima tot atât de bine şi chiar mai precis ceea ce vor să comunice cuvintele. Urmăriţi acest raţionament:

$$Qg = Qg_{crt} = \mu \cdot A \cdot pi \cdot c \left(\frac{\gamma}{\gamma_i}\right)^{\frac{n+1}{2n}}$$

Ştim însă că

$$\left(\frac{\gamma}{\gamma_{crt}}\right)^{\frac{n+1}{2}} = \left(\frac{p}{p_{crt}}\right)^{\frac{n+1}{2n}}$$

iar

$$T = T_{crt} \left(\frac{p_{crt}}{p}\right)^{\frac{1-n}{n}}$$

şi substituind

$$\varepsilon^{\frac{2}{7}} = (Z^2 + 1)^{-1}$$

soluţia este

$$Qg = \frac{V_0}{44\mu A\sqrt{T_{crt}}} \left(\frac{7}{5} Z^5_{crt} + \frac{14}{7} Z^3_{crt} + 8Z_{crt}\right)$$

unde

$$Z_{crt} = \sqrt{\frac{1}{\varepsilon} - 1}$$

— N-am priceput nimic, zise Vlig III.

— Nici tu? se interesă matematicianul.

— Nici eu, recunoscu Vlig I. Totuşi, am încredere în raţionamentul tău.

— Bine, dar e prea simplu! O soluţie atât de elegantă n-ar putea să vă ofere nici măcar calculatoarele cibernetice cu supermemorie activizată!

— Văd şi eu că-i simplu, dar tu să-mi spui dacă-i bine calculat, ceru Vlig III. E singurul lucru care mă interesează.

— Toate procesele ce se vor declanşa în timpul experienţei sunt cuprinse în aceste ecuaţii, comunică Vlig II cu o siguranță de neclintit.

— Atunci nu-mi mai rămâne decât să examinez experienţa YQ ca biolog, observă Vlig III. Voi v-aţi făcut datoria. Mai vezi de aparat, că zbârnâie prea tare, îl preveni pe astrofizician.

— Aşa face el întotdeauna, explică Vlig I. Vlig III se concentra şi începu:

— Vă voi vorbi despre celulă, pentru că aici, la nivelul celular va acţiona în ultimă instanţă temperatura Zero K şi toate celelalte mijloace de influenţare de care dispunem. Şi nu interesează atât membrana celulară, cu structurile ei specializate în funcţie de procesele de absorbţie, secreţie şi alte procese fiziologice. Deşi, cred eu, am putea urmări aceste structuri în ordine topografică şi anume: structurile specializate ale suprafeţei celulare libere; doi: structurile specializate ale membranelor celulare la nivelul suprafeţelor de contact cu celulele învecinate; în sfârşit, structurile specializate ale membranei celulare legate de modificări interne ale acesteia.

— Ce-o fi având? se întrebă Vlig I, trăgând cu urechea la zgomotul produs de aparat.

— După părerea majorităţii cercetătorilor, aceste formaţiuni servesc la puternica mărire a suprafeţei celulei, pentru intensificarea mişcării substanţelor prin membrana cu microvilii. S-a constatat că microvilozităţile sunt delimitate de…

— Cred că nu l-ai uns cum trebuie, presupuse matematicianul, amuzat.

— … şi afirm aceasta convins de faptul că atenția trebuie să ne-o îndreptăm în primul rând asupra cromozomilor. Prin metode citochimice speciale, s-a demonstrat existenţa la bacterii a unor corpi cromatinici care au fost numiţi

nucleoizi. Pe lângă cromozomul circular, s-au descoperit şi alte structuri genetice, cu capacitatea de replicare autonomă, ceea ce…

Instalaţia începuse să scoată fum şi nişte hârâieli enervante, bruind intens documentata expunere a lui Vlig III.

— … fără a mai urmări cum A.D.N. fagic este injectat sub forma unei structuri unitare, deci manifestând un singur grup de likage…

— Fă-i ceva, că nu mai aud nimic! strigă Vlig II, încercând să acopere zgomotul aparatului.

— … o moleculă lungă de A.D.N. bicatenar, cu greutatea moleculară de aproximativ…

— Nu mai ştiu ce să-i fac! ţipă Vlig I în urechea lui Vlig II. L-am… (Savantul matematician nu înţelese)… La limita lui zero absolut.

— Zero K? întrebă celălalt, pentru mai multă siguranţă. N-ai nici un…

Astrofizicianul înclină din cap.

— … reglajul activităţii enzimatice! răzbi deasupra huruitului vocea lui Vlig III, apoi se pierdu din nou.

Vlig I, aplecat peste instalaţia frigorifică, învârtea de zor şurubelniţa.

— Să nu faci vreo… Astrofizicianul nu auzi bine.

— Vreo ce?

— Explozie! urlă Vlig II în timpanele lui.

Vlig I dădu din mână şi îşi continuă ocupaţia. Curând zgomotul acela turbat scăzu din intensitate, aşa că astro-biologul se putu face iarăşi auzit.

— De pildă, zise el, dacă soluţia este injectată într-un mediu conţinând zahărul lactoză, ea sintetizează enzima delta-galactozidază, capabilă să scindeze molecula de lactoză în glucoza, galactoză şi aşa mai departe.

Vlig III se opri să-şi tragă sufletul.

— Bine că ai terminat odată cu infernul ăla, îi spuse lui Vlig I. Am crezut că ai de gând să mă asasinezi.

— Un fleac, zise astrofizicianul. Acum e în ordine.

— N-ai putea să ne spui pe scurt concluzia? se interesă Vlig II. Nu mai amina atâta şi explică în ce constă experienţa YQ, ca să putem trece la realizarea ei.

— După ce am fundamentat-o teoretic, nimic nu ne împiedică să ne ocupăm şi de partea practică, încuviinţă astrobiologul. Sinteza vieţii este astăzi o operaţie banală. Ei bine, eu m-am gândit că n-ar fi rău s-o readucem în actualitate: să sintetizăm nişte fiinţe, un fel de homunculi, dar de o natură specială. Acţionând puternic asupra cromozomilor cu soluţia de care v-am vorbit, am putea modifica structura celulelor astfel încât ele să primească o anumită rigiditate, mereu sporită, care să le transforme într-un oţel organic sau aşa ceva, o substanţă vie şi în acelaşi timp extrem de dură. Celulele şi-ar păstra şi în noile condiţii unele proprietăţi şi funcţiuni. Bineînţeles că procesul nu poate fi considerat împlinit decât prin acţiunea simultană a soluţiei şi a temperaturii Zero K. Iată la ce ne serveşte instalaţia frigorifică. Reuşita experienţei va demonstra că e posibil să cultivi o generaţie de homunculi în stare să trăiască fără măsuri speciale de protecţie în vid, la o temperatură extrem de coborâtă. Pentru omenire avantajele ar fi formidabile. Întreaga explorare spaţială ar trece în sarcina acestor creaturi indestructibile, indiferent de condiţiile găsite în Cosmos, pe planetele cercetate. Omul ar sta liniştit acasă şi ar culege informaţiile procurate de homunculi.

— Până aici e bine, observă Vlig I. Aşa scrie şi în caietele mele.

— Şi la mine scrie la fel, numai că în cifre, preciza matematicianul.

— Atunci, să începem experienţa.

— N-avem homunculi, constată astrofizicianul. Vlig III zâmbi cu superioritate.

— Ne vom procura, spuse el şi, apropriindu-se de un dulap, vâri mâna înăuntru. Iată primul homuncul care va fi, de urgenţă, redimensionat!

Îşi trase mâna afară din dulap, ţinând de ceafă un motan zburlit şi cu ochii speriaţi.

— Asta-i pisica lui Gregor! exclamă Vlig II, neştiind ce să creadă.

— Te înşeli. Nu e pisică, e pisoi! corectă astrobiologul. Prezintă toate caracterele care ne obligă să-l considerăm, din punct de vedere biologic, un exemplar de sex masculin. Puteţi să-l notaţi în caietele voastre cu simbolul F+.

Motanul spânzura nemişcat, aţintindu-i pe savanţii Vlig cu ochii săi albaştri, de siamez.

— E negru pe bot! remarcă astrofizicianul.

— Va fi un homuncul clasa întâi, asigură Vlig III.

— Şi ce-o să zică Adalina?

— Ei bine, ce-o să zică? O să renunţe la micile plăceri personale, îmbrăţişând nobilul scop al dezvoltării ştiinţei. Acest motan va inaugura o nouă eră, va revoluţiona cunoştinţele noastre despre Univers! Adalina trebuie să fie mândră că a făcut sacrificiul de a ceda motanul pentru o experienţă destinată progresului.

— Dar n-a cedat nimic! L-ai luat singur şi l-ai ţinut ascuns în dulap, zise Vlig I. Ce merite are aici Adalina? N-are nici un merit.

— Ei şi? Aşa vor scrie ziarele. E mai emoţionant.

— Am impresia că motanul începe să fie nervos, îşi exprimă Vlig II părerea rezultată din observaţiile sale asupra homuncului în devenire.

— Pregăteşte instalaţia, îi ceru Vlig III astrofizicianu-lui.

Vlig I acţiona un mecanism, ridicând clopotul incasabil. Astrobiologul se apropie cu motanul în braţe.

— Farfuria! ordonă el.

— Poftim farfuria, vorbi Vlig II, întinzându-i obiectul cerut.

Vlig III o apucă atent cu o mână (cu cealaltă strângea motanul la piept, ca să nu-i scape) şi o aşeză sub clopot, pe un suport.

— Laptele!

— Poftim laptele.

Vlig I întinse sticla cu lapte. Astrobiologul mirosi.

— Pare destul de proaspăt, constată el cu mulţumire, apoi turnă laptele în farfurie. Soluţia!

— Poftim soluţia.

Din micul recipient, Vlig III turnă în lapte câteva picături incolore.

— Şi dacă n-o să bea? presupuse Vlig II.

— În munca ştiinţifică eşti obligat să calculezi totul cu anticipaţie, spuse astrobiologul. Am prevăzut această eventualitate şi n-am hrănit subiectul timp de douăzeci şi şase de ore în şir.

Aşeză motanul alături de farfurie.

— Uite că bea! exclamă Vlig I.

Motanul lipăi în mare viteză laptele din farfurie.

— Clopotul! strigă Vlig III. Lasă clopotul! Repede, nu mai aştepta!

Vlig I reuşi să coboare clopotul incasabil înainte ca motanul, sătul acum, să ţâşnească de pe suport.

— Notaţi, ceru astrobiologul. Ora 10 şi 34 de minute. A început experienţa YQ. Motanul a băut laptele şi soluţia.

— Să fac vid sub clopot? se interesă Vlig I nerăbdător.

— Nu încă. Să aşteptăm până când soluţia îşi va face efectul. E o condiţie esenţială.

— Uite că vrea să iasă, observă Vlig II. Nu-i prea place acolo.

— Notaţi: ora 10,35. Motanul dă semne de nelinişte.

— Miaună, adăugă matematicianul.

— Începe să tremure! constată Vlig I, privind fascinat. Se clatină… A căzut!

— Ora 10,37. Procesul redimensionării a început! comunică Vlig III. Dacă totul merge înainte aşa…

— Conform calculelor mele, zise Vlig II.

— … înseamnă că experienţa va reuşi. Aveţi prilejul să urmăriţi cum, în faţa voastră, un motan obişnuit se transforma în homuncul. Dă drumul instalaţiei! Fii atent, nu scoate tot aerul dintr-odată.

Vlig I porni din nou motorul. Spre mirarea celorlalţi savanţi, instalaţia renunţă la obişnuitele sale acţiuni de subminare a nervilor.

— Presiunea?

— Scade.

— Temperatura?

— Scade.

— Perfect! Notaţi: procesul avansează. Caracterele de homuncul sunt tot mai evidente.

— Mi se pare că nu mai mişcă, zise Vlig II.

— Efectul redimensionării moleculare! explică, încântat, astrobiologul.

— Mai cobor temperatura? întrebă Vlig I.

— La cât ai ajuns?

— Minus 137 grade, citi astrofizicianul indicaţia de pe termometrul uriaş.

— Înainte! Până la Zero K!

Vlig I trase maneta până la refuz, apoi zise:

— Cred că acum homunculul e gata.

13

Pe când savanţii Vlig se ocupau de preferatul ei, Adalina primi în bibliotecă vizita lui Albert. Neaşteptata apariţie a poetului produse o oarecare emoţie în făptura atât de simţitoare a tinerei cosmonaute. Un bun psiholog ar fi observat imediat uşoara roșeață ivită brusc în obrajii ei, sau gesturile cam repezite cu care îl pofti pe vizitator să se simtă ca la el acasă.

— Doreşti vreo carte? se interesă Adalina. Sau mai bine să-ţi fac o cafea…

— N-ar fi rău, consideră Albert. Tocmai mă gândeam că o cafea trebuie să fie extraordinară în caz să o servesc aceste degete delicate, pe care îmi permit să le sărut.

Evident, lauda îi făcu Adalinei multă plăcere, ceea ce nu putea fi decât o garanţie pentru calitatea cafelei şi rapiditatea pregătirii ei. Albert se instala într-un fotoliu şi îşi aprinse o ţigară.

— Ah, dacă ai şti cât îmi place poezia! începu Adalina, împiedicând astfel tăcerea să se prelungească stânjenitor. Stau toată ziua în bibliotecă şi citesc. Înainte nu prea aveam timp. Citeam foarte superficial, mai mult romane sentimentale. Dar pe navă am descoperit poezia şi asta a fost pentru mine o revelaţie.

Pe chipul lui Albert apăru un zâmbet puţin sceptic.

— Poezia! exclamă el. Ce este poezia? O artă degradată ca atâta altele. Cândva, da, era regina tuturora, preţuită şi admirată aşa cum se cuvine să fie admirată şi preţuită o virgină pentru candoarea şi puritatea ei. Cu timpul virgina a decăzut. Cine nu compune astăzi poezie? S-a ajuns chiar la situaţia paradoxală că scriu versuri mai mulţi inşi decât cei care le citesc!

Adalina servi cafelele. Albert mirosi aburul subţire, ieşit din licoarea neagră, apoi gustă, savurând îndelung, cu

rafinament exersat ani în şir, prima înghiţitură.

— Excelentă! aprecie el, spulberând astfel neliniştea Adalinei, care avea din nou sentimentul că dă un examen de pricepere într-ale vieţii mondene şi, bineînţeles, intenţiona să facă totul ca să nu treacă drept o figură ştearsă în faţa valorosului interlocutor.

— Totuşi, vorbi ea, tocmai dumneata să judeci atât de aspru poezia!

— De ce n-aş judeca-o? întrebă Albert. Sunt aspru cu ea tocmai pentru că o iubesc şi nu-mi place s-o văd pervertită.

— Oh, da, desigur! încuviinţă Adalina. Am citit şi eu câteva poezii din care n-am înţeles nimic.

— Nu asta mă deranjează, zise Albert. Mi se întâmplă şi mie să compun versuri pe care nu le înţelege oricine, dar asta nu dovedeşte că ele nu înseamnă ceva pentru...

— Vai, dar n-am intenţionat nici o aluzie! se scuză Adalina în mare grabă, terorizată de ideea că făcuse o gafă.

— Ştiu. De altfel nici nu poate fi vorba de aluzii, afirmă Albert. Critica literară a emis în privinţa poeziei mele judecăţi care, chiar dacă nu pot fi acceptate toate, îmi sunt destul de favorabile. Recunoaşte că nu e puţin să fii, la vârsta mea, întemeietor de şcoală. Amintesc asta numai aşa, ca fapt divers. Ai citit volumele premiate?

Adalina păli şi încercă o ieşire onorabilă.

— Să vezi... Am citit numai ce am găsit în reviste. Când îmi vor cădea în mână, te asigură că... Dar e atâta harababură pe aici, în biblioteca asta!

— O! Păi atunci nu ştii nimic despre poezia abisalistă! exclamă Albert uimit.

— Ei, ştiu şi eu câte ceva, zâmbi Adalina încurcată, apoi se temu că va fi antrenată într-o situaţie fără ieşire şi bătu în retragere. Bea cafeaua, că se răceşte.

Poetul sorbi o înghiţitură şi mai trase două fumuri, trimițând pe-o nară esenţa distilată a tutunului.

— Va să zică, nu cunoşti poezia abisalistă, repetă el gânditor.

Adalina găsi o explicaţie convenabilă:

— E prea vastă, prea adâncă în sensuri ca să se poată lăuda cineva că o cunoaşte pe deplin. În orice caz, toată lumea ştie că meritul de a fi intuit această poezie îţi aparţine în exclusivitate dumitale…

Adalina fusese inspirată şi flatarea îşi făcu efectul. Albert dădu capul pe spate, zâmbind mulţumit.

— Abisalismul este un curent relativ nou, începu el. Şi nu mi-e ruşine să mărturisesc că eu însumi nu l-am preţuit suficient la începuturile carierei mele poetice. Aceste începuturi, fără altă valoare decât cea documentară, sunt situate sub o zodie foarte îndepărtată de abisalism. Personal, consider etapa respectivă de mult depăşită şi nu ştiu de ce criticii se încăpățânează să mai scoată de acolo citate comentate elogios. Recunosc că se simte şi în lucrările mele de debut o atmosferă lirică, dar acela era un lirism mai puţin profund, mai puţin rafinat… Abisalismul rămâne marea mea invenţie şi sunt convins că prin el voi impune o şcoală poetică ultramodernă, un moment literar viguros, plin de energie şi vitalitate…

— Minunat! se bucură Adalina.

— Eu şi cu şcoala mea suntem o generaţie neconformistă! se lansă Albert patetic. *Generaţia tânără,* care nu se închină la idolii perimaţi ai poeziei. Astăzi, când trăim marele exod spre steaua Beta, nu mai putem scrie ca pe vremea lui Oliver sau Iacob Petrescu! Oliverismul, căruia îi contest doar în parte (e drept, în cea mai mare parte) meritele, a ajuns o noţiune bună doar pentru a ilustra o pagină dintr-un manual răsuflat. Ce poate fi interesant în oliverism?! se miră Albert, compunându-şi o expresie dispreţuitoare. A inventat şi el câteva procedee banale, puerile, câteva scheme şi atât. Nici ideea de a plasa verbul

deasupra substantivului, considerată cândva o mare cucerire stilistică, nu mai stă astăzi în picioare. Sau poate crezi cumva că n-am dreptate?

— Te ascult cu un deosebit interes, îl încredinţa Adalina.

— Dacă îţi place oliverismul, recunoaşte cinstit! îi ceru Albert, încolţind-o fără menajamente.

— Cum ar putea să-mi placă, după toate câte mi le-ai spus? protestă Adalina.

Albert fu mulţumit de răspuns.

— Dar să lăsăm trecutul şi curentele lui, zise el. Să stabilim doar că este absolut necesar să ne rupem de lanţurile ruginite (metaforic vorbind) ale unei poezii-fosilă, permiţând spiritului să se manifeste în deplină libertate prin lucruri şi peste lucruri, căutându-le esenţa. Eu am descoperit că această esenţă nu poate exista decât în adâncuri, în *profunzime,* în…

— … abis, cu alte cuvinte, completă Adalina, furată de raţionamentul poetului.

— În abis, întări acesta, ciocănind cu degetul în masă. Aşa s-a născut abisalismul, ca o mişcare înnoitoare, ca o nouă direcţie în poezia mea. Rămâne de văzut dacă nu cumva întreaga poezie modernă contemporană va purta amprenta acestui curent. Actul de naştere al abisalismului trebuie căutat în versurile care deschid volumul *Sonor abulic*, aşa că nu degeaba te-am întrebat dacă l-ai citit. Dacă-mi dai voie, ţi le citez din memorie.

Cum Adalina se arăta nespus de încântată de propunere, Albert, se lăsă pe spate, pironi cu privirea un punct imaginar din faţa sa, se concentra şi, cu un glas monoton, recită o poezie în care era vorba de un scrâşnet universal şi de locuinţa astrală a poetului însemnat cu clorofilă în frunte. Apoi făcu o teorie întreagă despre importanţa formei, care în abisalism, zicea el, este „însuşi trupul nud al poeziei”.

— Cu specificaţia că în cazul nostru greutatea aprecierii se reflectă în conţinut, afirmă Albert. E vorba aici de calitatea ideii, de gradul spiritualizării, de forţa sugestiei. În poezia abisalistă toate acestea sunt maxime. Iată de ce mă interesează în special problematica majoră, pronunţat filosofică. Lumea trebuie să respire în abisalism prin antenele ei intime, în egală măsură pur, viguros şi suav.

Albert îşi permise să mai „spiritualizeze” o înghiţitură de cafea, dând astfel timp Adalinei să-şi învingă ezitările născute dintr-o cunoaştere aproximativă a subiectului discutat şi să întrebe:

— Dacă nu te deranjează o întrebare oarecum profană, ce ai vrut să spui cu casa aceea… a poetului? Sensul mi se pare aici mai vag, mai dificil.

Luminat de un gând, Albert se reînsufleţi.

— Mi-ai dat acum dovada clară că o poezie bună nu poate fi înţeleasă de la prima lectură, zise el. Nu mă mir că n-ai reuşit să prinzi sensul precis al versurilor mele. E şi firesc, din moment ce nu există un singur sens, ci o mulţime — fiecare oferind posibilitatea unei interpretări adânci şi substanţiale. Când am scris versul la care te referi, am avut, cred, o intuiţie a timpului pe care îl trăiesc acum. Istoria literară va vedea aici un caz enigmatic de anticipare corectă a propriului meu destin, încercând, ca de obicei, nişte explicaţii mai mult sau mai puţin hazardate. Nici eu nu ştiu prea bine cum a fost, aşa că pun totul în seama inspiraţiei de moment. După cum vezi, uneori această inspiraţie este atât de surprinzător confirmată de realitate, încât intuiţiile ţi se pot considera cu adevărat geniale.

— Înseamnă că încă de pe atunci prevedeai participarea ta la o expediţie de amploarea celei lansate spre Constelaţia Argonautului? zise Adalina neîncrezătoare.

— Nu prevedeam, corectă Albert. Era o simplă intuiţie. Ca

poet abisalist, îmi era însă interzis să scap o asemenea ocazie de a mă inspira direct din marile abise interstelare.

Poetul căută în buzunarul de la piept, de unde scoase nişte coli împăturite cu neglijenţă.

— Uite, dacă vrei, am să-ţi citesc ultima mea creaţie lirico-filozofică, propuse el. Am puşcat-o dintr-un condei şi are un profund caracter abisalist. Te interesează cumva şi felul cum scriu?

— Desigur! N-am avut încă prilejul să pătrund în laboratorul de creaţie al unui artist.

— A, nu-i cine ştie ce acolo, afirmă Albert. Un fel de haos, hai să-i zicem controlat, unde scapără din când în când cuvinte, fragmente de gânduri, idei. Şi toate astea se ciocnesc între ele, se amestecă, se contopesc. E aici (poetul lovi cu degetul în tâmplă) o frământare teribilă, o nebunie fericită de care ţi-e teamă şi te cutremuri…

— Glumeşti! zise Adalina, înfiorându-se.

— Să zicem că glumesc. Doar nu ai pretenţia să-ţi explic acum procesul subtil prin care ia naştere o poezie de esenţe rafinat distilate! La urma urmei, asta-i treaba criticilor, n-au decât să descopere singuri mecanismul, sau mai bine să-l inventeze. Datoria mea e să compun, iar a ta să asculţi.

Albert îşi aruncă privirea peste hârtii.

— Pe asta o căutam! flutură el manuscrisul cu pricina. Ascultă cum sună o poezie pe care am compus-o sub inspiraţia astrală a celor văzute prin hubloul navei:

Și mă *himeric*
înfrîng *ascuțiș*
într-acolo *de sunet*
unde *cupric*
subteran *sideral*
se surpă *cuvîntă*
OUL
de spaima *dintr-un*
golului *cleşte*
bombat *de forță*
din *smuls*
trupul *precum*
său *metaforele*

Terminând lectura, Albert încercă să surprindă efectul produs asupra frumoasei bibliotecare.

— Oul ăsta e tot o esenţă? întrebă Adalina ca să câştige timp.

— Evident, răspunse Albert. O ipostază particulară a abisului. Toate celelalte cuvinte nu fac altceva decât să sublinieze liric proprietăţile filosofice ale oului, adică ideea centrală.

— Şi cum citeşti această poezie? se interesă Adalina. De sus în jos, sau de jos în sus?

— Cum îţi vine mai bine. Mi-e indiferent dacă o apuci din stânga, din dreapta... Poţi s-o citeşti şi încrucişat. Nu ştiu precis dacă e cel mai bun poem despre ou din câte s-au scris, dar, în orice caz, sunt mândru de el. Îndrăznesc să provoc pe oricare dintre confraţii mei la o competiţie lirică pe tema oului.

În acel moment privirile lui Albert căzură pe capacul lustruit al micului calculator de care se servea Adalina la catalogarea cărţilor din bibliotecă. Ochii poetului sclipiră de

plăcerea unei demonstraţii. Se ridică din fotoliu şi veni lângă aparat.

— Funcţionează? întrebă el. Ei bine, îţi voi face imediat dovada de care ai nevoie. Poemul meu îl cunoşti. Să vedem acum ce e în stare să scoată din ea Maşina.

— Intenţionezi să te întreci cu ea? se miră Adalina.

— N-ar fi pentru prima dată, observă Albert cu mândrie şi bătu pe clape cuvântul OUL, propunând automatului obiectul în jurul căruia urma să-şi desfăşoare eforturile de creaţie artistică.

În timp ce maşina sintetiza poemul, Albert privea tăcut, cu un zâmbet superior pe faţă, jocul vioi al tamburului înregistrator. În sfârşit, o coală scrisă ţâşni din aparat. Albert o luă şi, fluturând-o prin aer, reveni lângă Adalina.

— Fii atentă, o preveni el şi începu să citească poemul compus de maşină, cu dedicaţia: „pentru copiii spaţiului adânc”.

Dimineaţa
din moment ce tot suntem părinţi
hai să le dăm copiilor
o băutură caldă: lapte sau
ceai cu lapte, sau ceai de tei cu frunze de gutui şi
1— 2 felii de pâine sau mălai copt, uns
precum am arătat la pagina respectivă.
La ora zece putem să le dăm
fructe proaspete cu pâine sau
fructe uscate şi nuci,
prune şi dovleac copt, sau mai bine
o felie de pâine sau mălai copt, uns
cu magiun, cu miere sau untură.
La prânz e bine să-i hrănim cu
o supă sau
o salată şi

o mâncare gătită şi pe cât posibil
un fruct bine spălat.
Mai târziu să le dăm o *gustare:*
pâine unsă,
un pahar de iaurt sau
lapte bătut din cel făcut în casă.
Seara să le oferim două feluri, de exemplu
mămăliguţă cu brânză, fructe sau compot
sau tâiţei cu nuci, cu magiun sau cu brânză,
sau mâncare rămasă de la prânz, dar nu
una prea grea — fasole, linte, ridichi.
Iar copiii vor creşte mari, sănătoşi
și harnici la învăţătură,
sau în orice caz perfecţi şi rotunzi ca un
zero din coada notei râvnite
din moment ce tot suntem părinţi
metodici şi bine intenţionaţi.

Albert începu să râdă.

— Uite, am făcut şi încercarea asta, zise el. Trebuie să admiţi că maşina a pierdut întrecerea. Dacă şi ăsta-i poem, eu îmi mănânc tălpile de la pantofi! Ceai de tei, pâine unsă, un pahar de iaurt… prune, dovleac şi toate celelalte… Cartea de bucate versificată. Şi nici urmă de ou, deşi acesta a constituit tema propusă.

— Poate că oul trebuie dedus din însăşi compoziţia intimă a supelor, zâmbi Adalina.

— Să fie vorba de un ou disimulat? se întrebă Albert, apoi tot el îşi răspunse: Nu, nici vorbă! Pur şi simplu, maşina şi-a dovedit incapacitatea de a crea ceva superior poemului meu. De altfel, mă aşteptam să se întâmple aşa. Oricât de pricepută ar fi, maşina nu se descurcă în abisalism. E ceva care o depăşeşte.

— Ai dreptate, observă Adalina. Explică-mi cum a apărut

versul acela: *din moment ce tot suntem părinţi*… Nu ştiu ce să mai înţeleg.

— O aberaţie, desigur. Pare cel puţin hazliu să auzi un automat vorbind astfel, asumându-şi cu naivă inconştienţă calitatea de părinte, fie şi pentru „copiii spaţiului adânc”…

Ca din întâmplare, poetul îşi aşeză palma pe coapsa tinerei sale admiratoare.

— E cât se poate de ciudat că simt nevoia să-ţi mărturisesc ceva, zise el.

Adalina îl privi întrebătoare.

— E cât se poate de ciudat că simt nevoia să-ţi mărturisesc că, din punctul de vedere al abisalismului, eşti încântătoare, preciza poetul.

Fata râmase câteva clipe pe gânduri.

— Mersi! spuse ea, intimidată. Mai doreşti o cafea? Vrei şi o dulceaţă?

— Mi-e destul că pot să te privesc pe tine, declară Albert.

Adalina roşi discret şi tocmai la momentul potrivit, ca să facă o bună impresie.

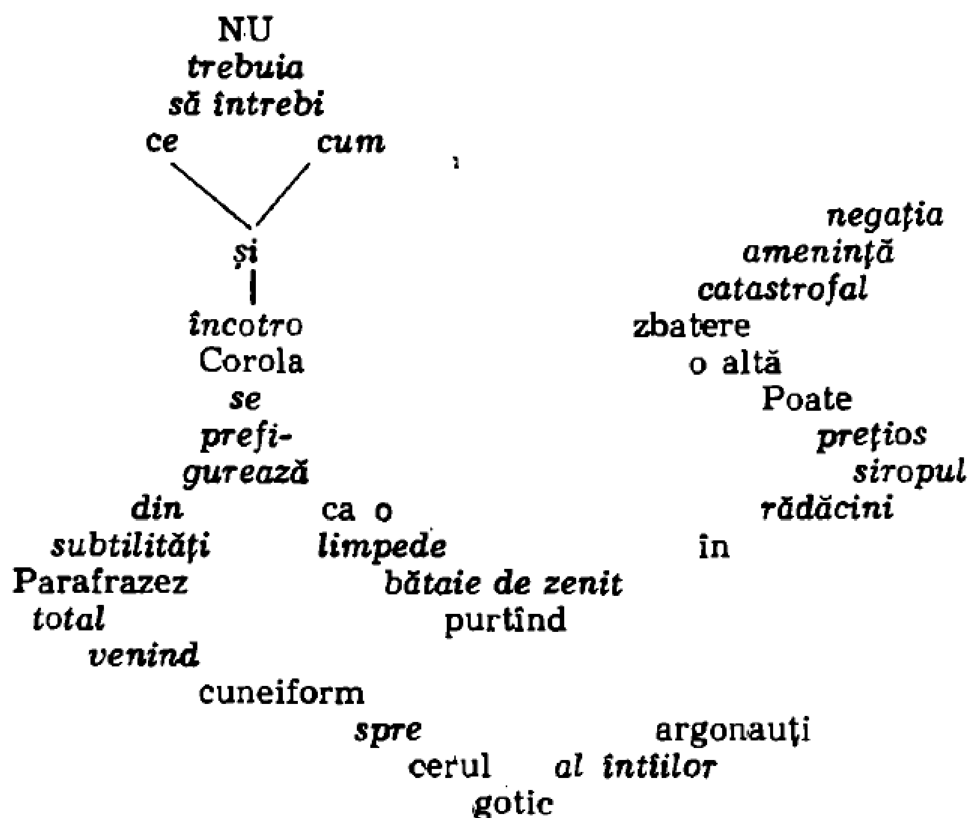
— Dacă te rog ceva, faci tu asta pentru mine? întrebă ea pe un ton care preîntâmpina refuzul.

— Orice! asigură Albert fără nici o ezitare.

— Scrie-mi şi mie o poezie, ceru fata, zâmbindu-i cu drăgălăşenie. Să ştiu că-i compusă special pentru mine… Îţi cer cumva prea mult?

— Nimic mai amplu, observă poetul. Sper să fiu în formă astăzi.

Albert îşi pregăti creionul electronic, apoi îşi luă o figură gânditoare. Când socoti că era destul de inspirat, aşternu la repezeală următorul poem:

— Poftim, citeşte! o îndemnă pe Adalina, întinzându-i hârtia plină de semne neglijent conturate.

— Ce caraghios ai aşezat cuvintele! se miră Adalina după ce-şi părăsi aerul de muză.

— Ba nu-i deloc caraghios, se împotrivi poetul. Abisalismul, fiind un curent larg şi fără graniţe rigide, permite orice fel de experienţă formală.

— Şi cum să înţeleg eu că aici e vorba de mine?

De data asta Albert rămase pe gânduri.

— E drept că nu se prea vede imediat legătura,

recunoscu el. Dar trebuie să admiţi că a ieşit un poem destul de sensibil. Ascultă: *Nu trebuia să întrebi ce şi cum şi încotro*... Spune, nu-i frumos? N-are fior? Ce-ar fi să-i pun o dedicaţie?

— Ştiu eu? zise Adalina puţin intimidată de o asemenea perspectivă plăcută. Unde mai încape şi dedicaţia?

14

Lui Gregor pur şi simplu nu-i venea să creadă. Ecranul îi arăta ceva ce întrecea orice închipuire. Prin uşa deschisă a bibliotecii o vedea pe Adalina în braţele lui Albert, care (neruşinatul!) o mângâia şi-i şoptea ceva la ureche. Aparatul, mascat cu grijă în faţa uşii respective, nu transmitea şi sunetul, dar pentru Gregor chiar şi imaginile erau prea mult.

— Uite că o sărută! strigă el, destrămând liniştea din observatorul astronomic. O sărută, nemernicul! Nemernicul!

Şi, parcă anume pentru a-l dărâma definitiv pe astronom, uşa bibliotecii se închise peste imaginea îmbrăţişată a celor doi. Se văzu clar cum Albert împinsese uşa cu piciorul.

— Uaah! gemu Gregor, apucându-se de cap, apoi întinse mâinile în sus şi rămase în această mută poziţie statuară.

„Sunt pierdut, înşelat, sunt distrus! medita el când îşi mai veni în fire. Adalina mea, să-mi facă ea una ca asta! Să batjocorească dragostea pe care i-o port prin Galaxie ca un prost, ca să-i fac numele nemuritor! Să mă înşele fără nici o jenă cu leneşul ăla, care n-are alt merit decât că umbreşte locul degeaba?”

Şi Gregor simţi că i se întunecă totul înaintea ochilor.

Ce mai era de făcut acum? Să alerge nebun în bibliotecă, unde se consuma actul cel mai dureros din propria lui dramă? Oare mai putea el să strige, ca în urmă cu cinci-șase secole: „Ticăloşilor, să daţi seamă de faptele voastre mârşave”? Atunci erau alte timpuri. Strămoşul Grigore n-ar fi ezitat să rezolve cu parul un asemenea incident, spălând astfel şi ruşinea. Dar Gregor, om civilizat, om al viitorului, de unde să facă rost de par şi cum să-l mânuiască?

— Uite în ce încurcătură m-ai băgat! se adresă el unei Adaline absente.

Privi spre ecranul secret, dar uşa bibliotecii rămânea mai departe închisă. Dacă totuşi, Albert şi Adalina nu făceau altceva decât să aleagă cărţi, aşa cum făcuse şi el cu puţin timp înainte? Presupunerea avu darul de a-l mai linişti, însă imediat îi reveni în minte scena sărutului şi îl cuprinse o disperare fără margini. Da, totul era clar, nu mai încăpea nici o îndoială. Frumoasa lui se dovedise nedemnă de iubirea pe care Gregor i-o oferea.

— Ce mi-ai făcut, Adalina, ce mi-ai făcut! se tângui astronomul, apucându-se iarăşi de cap.

„Uite, îşi zise, cum ştiu femeile să răspundă dragostei, sacrificiilor!” Şi într-adevăr, la câte riscuri nu se expusese el pentru a face dintr-o anonimă preparatoare de lapte praf o celebritate interplanetară! Se purtase fidel şi drăguţ, n-o certase niciodată, îi dăduse să înţeleagă că era dispus să rămână al ei pentru tot restul vieţii sale de harnic cercetător al spaţiilor cosmice. Îi închinase fiecare vis făurit lângă telescop, lângă telescopul *lor*, pentru că până şi unealta asta la care Gregor ţinea ca la mâna dreaptă îi fusese oferită pe jumătate, în închipuirea lui îmbolnăvită de iubire, frumoasei laborante. Şi e lesne de înţeles că astronomul n-ar fi cedat cuiva jumătate din telescop (exceptând-o pe Adalina) pentru toate nebuloasele globulare din Calea Lactee şi o stea dublă pe deasupra. Unde era atunci recunoştinţa ei? Unde rămâneau promisiunile, jurămintele fără număr, pasiunea?

— Numai tu mi-ai mai rămas, şopti Gregor, mângâind tubul rece al telescopului. Tu n-ai să mă înşeli niciodată…

Cum de nu se gândise mai dinainte la Albert? Trebuia să fi stat mereu în preajma iubitei şi atunci blazatul ăla n-ar fi îndrăznit să coboare din abisele lui tocmai în braţele Adalinei. „Ai văzut? se întrebă Gregor ros de patimă. Poezie, poezie — şi la urmă.. pac! cu piciorul în uşă. Va trebui totuşi să caut un par, acum, până mai pot să-i găsesc

pe amândoi acolo. Cum adică? Numai eu să fiu om al erei civilizate, ei nu?” Şi sub impulsul acestui gând necugetat, astronomul era aproape gata să treacă la fapte.

„Lui îi trag două şuturi în spate, îşi propuse Gregor, simţind deja furnicături prin corp. Să-l satur de poezie cu Adalina! Iar ei... ei ce să-i fac?” se întrebă nehotărât.

Cu inima grea, trebui să renunţe la represaliile imaginate. Evident, dragostea pentru Adalina era prea vie şi prea recentă ca astronomul să poată coborî atât de mult treptele demnităţii, încât să-i aplice iubitei o (chiar şi binemeritată) pedeapsă corporală. „Nu. Altceva! îşi zise Gregor. Trebuie găsit altceva, acum, imediat. Neapărat!”

Se plimba ca închis în cuşcă prin observatorul astronavei şi privirile îi rămâneau magnetizate pe ecranul care-i arăta cu o nepăsare chinuitoare inscripţia BIBLIOTECA de pe exteriorul uşii închise de Albert în modul acela suspect. Oare ce se întâmpla dincolo de uşă? „Sunt nebun! hotărî Gregor. Sunt nebun dacă mă mai întreb asemenea tâmpenii. Ar trebui să mă resemnez. Am citit undeva că noi, peste timp, nu vom mai avea pasiuni explozive şi nu vom cunoaşte violenţa. Ei bine, mă resemnez, dar mi-e insuportabil gândul că acolo, după inscripţia asta stupidă, Adalina şi... Nu! Trebuie să fac ceva, trebuie să găsesc!”

Gregor căuta o soluţie salvatoare.

— Şi numai ea, zise el disperat, ea e singura femeie de pe navă! De-ar mai fi femei... Măcar una să mai fie...

Da, în felul acesta i-ar fi plătit Adalinei cu aceeaşi monedă. Să înveţe minte! Să sufere şi ea cum suferea el acum. Să ştie că dragostea — care este un sentiment nobil, poţi citi asta oriunde — nu trebuia batjocorită cu primul tip care îţi suflă în ureche vorbe meşteşugite, alese anume pentru ameţit. Turbat, dar dispus să se sacrifice încă o dată, pentru ca Adalina să înţeleagă toate acestea, Gregor strigă vorbele atât de mult citate mai târziu:

— O femeie! Dau telescopul meu nou-nouţ pentru o femeie!…

În acel moment auzi în spatele său scrâşnetul metalic urmat de neaşteptata întrebare:

— Ce te-a apucat de ţipi aşa?

Gregor se întoarse şi înlemni. Nu pentru că în faţa lui se afla Necunoscuta. Asta însemna prea puţin în comparaţie cu faptul că femeia avea de gând să intre în observator printr-un hublou. Ca niciodată, hubloul era deschis, iar Necunoscuta îşi trecuse înăuntru capul şi umerii.

— Închide repede! strigă astronomul. Ieşi! Sau mai bine intră, dar închide asta!

Făcu semn cu mâna spre hublou. Necunoscuta nu se grăbi. Îl privea pe Gregor şi încerca să înţeleagă de ce se agita el atâta.

— Hai, n-auzi? ţipă el disperat şi, apucând-o de după umeri, o trase înăuntru, apoi trânti la loc ochiul transparent care în mod normal nici nu trebuia să se clintească.

Femeia îl privi mirată.

— De ce ai făcut asta? întrebă ea.

— Acolo e vidul! explică Gregor asudat de spaimă. Gerul cosmic. Moartea cu majusculă!

— N-am observat, zise Necunoscuta.

Gregor o privi gânditor. Femeia intrase prin hublou, deci trebuia să fi venit de afară, din spaţiul cosmic. Ce căuta ea în spaţiul cosmic? Cum trăia acolo şi de ce nu pierise el când Necunoscuta deschisese hubloul? Cine era femeia şi de ce venise? O mulţime de întrebări îi năvăleau acum în cap, cerând răspunsuri care-l depăşeau pe Gregor.

— Cine eşti? întrebă el, începând să dea semne de nelinişte.

— Acolo e lumea mea, răspunse Necunoscuta, arătând locul pe unde intrase.

— Spaţiul? Cosmosul? se miră Gregor. Femeia încuviinţă.

— Am auzit scandal şi am vrut să văd ce se întâmplă, explică ea.

Astronomul rămase derutat. „Nu cumva am halucinaţii?” se întrebă. Pentru mai multă siguranţă, atinse din nou femeia şi constată că apariţia nu avea de gând să se destrame.

— Eşti chiar o femeie reală?

Răspunsul afirmativ al Necunoscutei îl convinse pe Gregor că trebuia să ia lucrurile aşa cum erau şi să nu-şi mai facă probleme. Îşi aminti de Adalina şi, deodată, îi veni o idee grozavă.

— Ascultă, îi spuse femeii. Nu ştiu cine eşti şi de unde vii. Explicaţia ta e simplistă, dar, de vreme ce exişti totuşi aici, trebuie s-o accept, mai ales că am nevoie de tine. Uite care-i povestea, scurt: ştii să săruţi artistic?

— Ce? se miră Necunoscuta.

— Ai auzit bine. Te-am întrebat dacă ştii să săruţi. Mă mir că acolo, pe planeta voastră cu civilizaţie evoluată, n-ai învăţat lucrul acesta simplu, plăcut şi necesar. Nu-i nimic. Vino încoace, am să-ţi arăt eu cum trebuie să faci.

Gregor o trase spre el şi, până să înţeleagă Necunoscuta ce i se întâmplă, execută un sărut de cinematograf.

— Oh, exclamă femeia cosmică. Ce faci?

— Aşa! Foarte bine, se declară mulţumit astronomul, încă vreo câteva repetiţii şi scena iese minunat!

O lăsă pe Necunoscută, încă uimită, în mijlocul încăperii şi instală pe o masă un mic aparat de filmat.

— Mai la stânga puţin, ceru el. Treci acolo unde-i lumina mai bună.

Femeia cosmică se supuse. Gregor declanşa aparatul şi din trei paşi fu alături de Necunoscută.

— Fii atentă! şopti el. Acum!

Văzând-o nehotărâtă, o îmbrăţişa şi repetă sărutul cu şi mai multă pasiune. Nici nu-l mai surprinse faptul că femeia

cosmică se lăsa antrenată în noul joc ca oricare adolescentă de pe Pământ.

— Gata, zise astronomul. Îţi mulţumesc. Am aici (arătă aparatul) un film care o va face pe Adalina să leşine de necaz.

— Nu mai trebuie o dată? întrebă Necunoscuta.

— De ce nu? îşi zise Gregor şi pregăti din nou aparatul. Să facem şi seria a doua. Efectul va fi cu atât mai mare. Succes răsunător, câștig pe toată linia.

Pe când se pregătea să alerge din nou spre Necunoscută, un sunet aspru de sirenă spintecă liniştea de la un capăt la altul al astronavei. Gregor rămase neclintit, ascultând cu atenţie modulaţiile sfâşietoare.

— Alarmă! îi spuse el femeii cosmice. S-a întâmplat ceva! Mă duc să văd.

— Alarmă? Trebuie să plec?

— Nu! Adică da! Ştiu eu? Poate că-i mai bine să nu fii găsită aici. Adalina ar fi în stare să-ţi smulgă părul. Hai, du-te. Te chem eu mai târziu, dacă rămâi pe aproape.

Gregor o conduse până la hublou.

— Mai vreau, zise femeia înainte de a trece dincolo, în vid.

Gregor se supără.

— Ei, îţi ajunge! mai lasă şi pe altă dată. Nu auzi sirena? Trebuie să merg acolo, la apel.

Deschise hubloul, iar femeia cosmică ieşi din astronavă, trecând în lumea ei. Gregor îi văzu faţa lipită de geam şi, amintindu-şi de un procedeu al Adalinei, îi trimise un sărut cu vârful degetelor. Apoi înşfacă în mare grabă aparatul de filmat şi alergă în cabina de comandă.

15

Cum era de aşteptat, lipseau Adalina şi poetul abisalist. Boldur părea destul de nervos, poate şi din cauza asta. Ţinea mâinile la spate şi bâţâia din genunchiul stâng.

— Ia mai sună o dată, îi ceru el lui Pier Ulm, care făcu astronava să se cutremure de urletele tremurate ale sirenei.

În aşteptare, Gregor îşi trecea greutatea de pe un picior pe altul. În sfârşit, Albert apăru.

— Ce-i haosul ăsta? Nu mai poţi trăi pe astronavă! se plânse el. Mai încetează cu trompeta infernală, că mi-ai distrus nervii pentru cel puţin o jumătate din viaţa!

— Unde-i Adalina? întrebă Gregor, abținându-se cu greu să nu-şi scape pumnul în ceafa poetului.

— Vine şi ea, zise Albert plictisit.

— Nu mai ştiu ce să mă fac cu ei! izbucni căpitanul Pier Ulm. Trebuie să le aplic pedepse exemplare, aşa nu mai merge! Tu eşti de vină, Boldur, cu regimul tău liberalist. Ia să mă fi lăsat de la început să-i strâng eu puţin, uite-aşa! Ar fi umblat ca pe sfoară, n-ar fi existat cazuri de lipsă la alarmă, ca acum.

— Mai vezi-ţi de treaba ta! îl repezi Albert. Închistatule! Ce-i aia, o mică întârziere? Faci atâta caz din nimic. Unde vezi tu lipsă la alarmă? Nu mă vezi aici? Ce altceva mai vrei?

Poetul se dovedea periculos şi Pier Ulm hotărî să nu-i mai răspundă. Pentru el lucrurile erau destul de clare: fusese ceva putred pe astronavă, încă de la început.

Când apăru Adalina, Gregor simţi o strângere de inimă. Cele câteva agrafe aruncate la întâmplare în părul ei reparaseră cât se mai putea dintr-o înfăţişare oarecum deranjată.

— Puteai să te piepteni mai ca lumea, remarcă

astronomul acrit. Vii aici într-un hal de parcă acum te-ai fi sculat din paie!

— Şi ce te priveşte pe tine? îl repezi Adalina nervoasă; apoi, înţelegând aluzia, începu să ţipe: Nu ţi-e ruşine să jigneşti o fată care…

— Pardon, pardon! o întrerupse Gregor. Să nu exagerăm! …

— O persoană, se corectă Adalina, pe care ai minţit-o, ai ameţit-o cu vorbe, până când m-ai văzut smulsă de lângă ai mei şi aruncată în Cosmos?! Tu eşti de vină, tu, tu, tu!

— Observ că ţi-a prins bine contactul cu poezia abisalistă, zise astronomul. Nu-i nimic, uite aici revanşa mea!

Îi arătă aparatul unde înregistrase episodul cu femeia cosmică. Adalina îl privi nedumerită. Nu prea înţelegea ce voise Gregor să spună, dar bănui ceva şi se retrase într-un colţ, de unde putea să-l observe în linişte pe astronom, încercând să afle *dacă* şi *cât* anume ştia Gregor din aventura ei interstelară. Şi, mai ales, cum de aflase atât de repede?

Boldur se întoarse spre căpitan.

— Mai lipseşte cineva?

Pier Ulm făcu din ochi apelul.

— Sunt aici toţi, zise el morocănos.

— Hai, lasă formalismele, ceru micuţul Darnaputra. Spune de ce ai dat alarma.

Inventatorul făcu un pas înainte.

— Am dat alarma pentru că ne ameninţă o primejdie care poate fi gravă, explică el. Locatorul transfocator a semnalat un meteorit de dimensiuni apreciabile, deplasându-se în direcţia noastră.

— Ştiam eu! exclamă Gregor, amintindu-şi meditaţiile întrerupte de prima apariţie a lui Axanio.

— Ce ştiai? întrebă Boldur.

— Chestia cu meteoritul. Ştiam că se va întâmplă aşa.

— Şi de ce n-ai spus nimic? se înfurie căpitanul. De ce ai tăcut? Acum meteoritul vine cu o viteză formidabilă şi, dacă pocneşte nava…

Boldur interveni pe lângă căpitan:

— Lasă-l pe Gregor în pace. Să analizăm situaţia existentă şi să vedem ce e de făcut. Deocamdată nu trebuie să ne temem, aprecie el. Meteoritul se află încă destul de departe, aşa că tactica pe care o aplicăm va fi următoarea: îl lăsăm să se apropie şi, între timp, îl studiem de la distanţă. Vlig I să-i descrie traiectoria. Vlig II să i-o calculeze, iar Gregor are sarcina de a-l urmări în permanenţă prin telescop.

— Şi noi ce facem? se interesă Darnaputra.

— Mai aşteptaţi. Tu, în special, să fii gata pentru intervenţie. Recapitulează măsurile de prim-ajutor. Deşi ar fi mai bine să nu avem nevoie de îngrijirile tale.

— Nu cred să fie ceva serios, zise Albert. De la decolare aţi cam lâncezit şi acum vă alarmaţi din orice fleac.

— Hm! Vom vedea, spuse Boldur. Până atunci, toată lumea la posturi! Meteoritul nu trebuie scăpat de sub observaţie.

Întors în observatorul astronomic, Gregor trecu la telescop. Cercetă o vreme spaţiul, până când reuşi să descopere bolidul cu pricina. Era un bolovan masiv, colţuros, cu un aspect destul de inofensiv. Văzut prin telescop, părea imobil şi astronomul, sătul să se mai tot zgâiască într-acolo, începu să caşte.

— Ei, drăcie! se auzi în difuzor exclamaţia lui Vlig I, aflat în laboratorul său. Vine chiar spre noi, nu mai încape îndoială.

Intrigat, Gregor mai privi o dată prin telescop. Pietroiul cosmic se distingea destul de bine; părea la fel de inofensiv, numai că imaginea lui devenise ceva mai apropiată.

— Viteza? ceru Boldur din sala de comandă.
Vlig II comunică o cifră. Gregor auzi în difuzor fluieratul care exprima uimirea conducătorului de expediţie.
— Ce-i de făcut, bătrâne? îl întrebă Boldur pe căpitanul Pier Ulm.
— Manevra de evitare, răspunse calm acesta, amintindu-şi probabil cum se descurcase în vreun caz asemănător.
— Dă-i bătaie! mai auzi Gregor comanda celuilalt. Motorul ionic-conic-discoidal începu să vuiască uniform, împingând astronava în afara traiectoriei periculoase.
— Gregor!
— Prezent!
— Ce se vede la tine? întrebă inventatorul. Astronomul îşi lipi faţa de telescop.
— Nimic. A dispărut meteoritul!
— Caută-l. Trebuie să fie acolo, pe undeva. Interveni Vlig I:
— Corpul ceresc necunoscut păstrează vechea direcţie, anunţă el. Ipoteza ciocnirii cade.
— Perfect, zise Boldur, apoi i se adresă lui Pier Ulm: Peste cinci minute sună încetarea alarmei.
Abia trecuseră patru minute şi Gregor, alarmat, chemă cabina de comandă.
— Şefule! Iar a apărut pietroiul ăla! Boldur nu înţelese.
— Cum spui? Unde a apărut?
— Îl văd prin telescop. Se ţine scai de noi. Şi-i parcă mai aproape ca de prima dată.
Savanţii Vlig comunicară din laboratoarele lor:
— Bolidul şi-a schimbat direcţia…
— Distanţa se micşorează uniform…
— Ciocnirea se va produce în careul…
— Imposibil! strigă Boldur derutat. Unde s-a mai pomenit ca un meteorit să-şi schimbe singur direcţia?
Gregor ridică din umeri, uitând că era singur în

observator.

— Foarte bine, zise Pier Ulm. Repet manevra.

Motorul hurui din nou. Gregor simţi un fel de ameţeală, semn că astronava se căznea să-şi schimbe pentru a doua oară direcţia de deplasare.

— Totul e în regulă, afirmă Boldur după încheierea manevrei. Cum se simt cosmonauţii? întrebă el în glumă.

— Alo! Atenţiune! strigă Gregor deznădăjduit. Meteoritul e în raza de acţiune a telescopului.

— Iar?!

Vlig I transmise la rândul său:

— Corpul ceresc şi-a modificat direcţia de zbor. Coordonatele actuale sunt…

— Meteoritul ăsta a înnebunit! zise cineva. Repetă întocmai manevrele noastre.

— Se îngroaşă gluma, vibra în difuzor vocea lui Albert. Ar fi timpul să găsiţi o soluţie mai realistă.

— Uşor de zis! se auzi răspunsul iritat al lui Pier Ulm. Cine ştie unde te-ai vârât şi ai pretenţii: căutaţi, găsiţi, salvaţi-mă!

— Ia vezi, te rog! se supără poetul. Nu mi-e mai frică decât ţie. Dacă m-am închis în cameră, am făcut-o numai ca să nu vă deranjez şi să nu mă deranjaţi. („Adalina!” îi fulgeră lui Gregor prin minte). Chiar acum compun un poem intitulat *Aceste ciudăţenii cosmice.* Sper să vi-l pot citi înainte de ciocnire.

Pier Ulm spuse o vorbă urâtă şi, enervat la culme, schimbă pentru a treia oară traiectoria navei, atât de brusc, încât obiectele mai puţin asigurate căzură pe jos.

— Vrei să mă omori? urlă Vlig III şi, după zgomotele ieşite din difuzor, Gregor înţelese că savantul astrobiolog naviga într-un mod prea puţin plăcut printre sfărâmăturile aparatelor din laboratorul său.

Regăsindu-și echilibrul lângă telescop, astronomul

îndrăzni să-şi arunce încă o dată, cu precauţie, privirile în adâncurile spaţiului cosmic. Răsuflă uşurat: bolidul nu mai era acolo.

— Am scăpat? întrebă Darnaputra, retras în infirmerie.

— Alarmă! zbieră Gregor. Vine! Îl văd! Se apropie! Faceţi ceva, se rugă el, că astfel o păţim!

— Nemaipomenit! se miră Boldur. Dacă ar fi rachetă teleghidată, aş mai înţelege. Dar un meteorit... Şi ce să caute aici, la o asemenea depărtare de Pământ, rachetele teleghidate?

Conducătorul expediţiei era pus în mare încurcătură. Explicaţia nu se lăsă, totuşi, prea mult aşteptată. Astronava recepţiona următorul mesaj, pe care pilotul automat îl transmise prin toate difuzoarele:

Dragi cosmonauţi]

Şoarecii n-au mai multă minte decât pisica, altfel nu s-ar lăsa mâncaţi de ea. Experienţa ne arată că ei îşi ronţăie fără grijă bucăţica de brânză, chiţcăind de plăcere, când de fapt gheara implacabilă spânzură deasupra lor...

Aşa şi voi. Aţi scuipat, aţi fugit şi aţi uitat. N-aţi vrut să ascultaţi sfatul celui care circulă prin lucruri. Singuri v-aţi asumat toate riscurile şi, plecând, credeaţi că o jignire poate să rămână neurmărită prin timp şi prin spaţiu. V-aţi semnat în alb condamnarea. Nu rămâne decât să aşteptaţi cuminţi momentul solemn al execuţiei.

Iată, execuţia e la un pas de voi. Meteoritul este trimisul meu, împuternicit cu îndeplinirea sentinţei care îmi va repara onoarea, scutind totodată şi steaua Beta de prezenţa voastră incomodă. După cum aţi putut constata, l-am înzestrat cu aparatură capabilă să vă urmărească oriunde v-aţi ascunde. Lăsaţi orice speranţă! Piesa voastră s-a jucat, iar trimisul meu reprezintă însuşi Destinul chemat să tragă cortina.

Primiţi, vă rog, asigurarea compasiunii mele sincere şi fiţi liniştiţi în privinţa condoleanţelor, care s-au transmis familiilor îndurerate imediat după dirijarea meteoritului pe direcţia urmată de voi.

Al vostru pentru totdeauna...

— Axanio! răsună pe navă numele fatal.

Liniştea care se aşternu era cea mai convingătoare mărturie a surprizei produse în echipaj de neaşteptata revenire a inamicului considerat învins.

— Adunarea! ordonă Boldur, presimţind că, altfel, panica se va înstăpâni pe astronavă.

În timp record, cosmonauţii apărură în sala de comandă. Privirile lor mute exprimau uimire şi deznădejde.

— Nu mai e nimic de făcut? întrebă Adalina cu o voce sfâşietoare.

Nimeni nu-i răspunse.

— Se pare că vom vizita abisul chiar la el acasă, observă Albert pe un ton macabru, încercând să zâmbească.

— De fapt, asta ai vrut de la bun început, zise Gregor cu duşmănie. Fii liniştit, în curând ai să ajungi acolo.

Boldur interveni.

— Nu vă certaţi! ceru el. Acum, mai mult decât oricând, trebuie să fim uniţi în faţa primejdiei. Căpitanul Pier Ulm va scoate tot ce mai poate da astronava. Trebuie să accelerăm peste limita admisă. Cu orice risc! N-avem de ales.

Pier Ulm, la masa de comandă, încuviinţă în tăcere.

— Ticălosul de Axanio! izbucni Gregor. Trebuia să-l fi strâns de gât când l-am cunoscut.

— Cum poţi vorbi aşa despre un bolnav? se miră Darnaputra.

— Dacă e bolnav, de ce nu stă în spital? se încăpăţână Gregor. De ce se ţine de glume sinistre? Poftim, ocupă-te dumneata de el. Să vedem dacă e dispus să-ţi fie pacient.

Vlig III oftă, melancolic.

— Şi bolidul ăsta care vine, vine…

— Ei? Se simte ceva? se interesă inventatorul, întorcându-se spre Pier Ulm.

Căpitanul făcu un semn vag cu mâna.

— Am luat puţin avans, zise el, dar meteoritul recuperează. Mai mult nu pot face. Motorul e suprasolicitat şi riscăm să explodăm. Oricum, o ciocnire pare inevitabilă…

În cabină tăcerea deveni apăsătoare. Astronauţii urmăreau jocul înnebunit al acelor indicatoare pe tabloul de bord şi aşteptau. Deodată, Vlig I tresări.

— Unde-i *ăla?* întrebă el, schimbând o privire cu savantul astrobiolog.

Vlig III se răsuci, căutând în jur.

— Nu ştiu… Nu era aici? Nici n-am observat că n-a fost aici de la început.

Cel căutat nu putea fi decât Vlig II, absent din încăpere.

— Ce chestie! pufni Vlig I şi rămase afundat în gânduri.

— Poate că n-a auzit apelul, presupuse Albert. Sau poate că habar n-are de ceea ce se petrece, nici nu m-ar mira, îl cunosc prea bine!

Boldur veni iarăşi lângă Pier Ulm.

— Ei?

— Se apropie clipa, zise căpitanul.

Tresăriră cu toţii, parcă surprinşi, deşi se aşteptau la această proastă veste. Se priviră fără un cuvânt, cu o expresie încordată.

— Ticălosul de Axanio! reîncepu Gregor. Dacă scap cu viaţă şi ajung cumva acasă, îl mănânc! Îl…

Deodată, uşa se deschise şi Adalina, ocupată cu uscarea unei lacrimi încăpăţânate, se sperie şi ţipă. Era matematicianul.

Vlig II năvălise în cabina de comandă, agitând o coală înnegrită de ecuaţii.

— Repede! strigă el, înecându-se de efort. Plecaţi! Am calculat! Aici… Câteva secunde… Totul depinde de un parametru uşor variabil… Hai, ieşiţi o dată! Ce mai aşteptaţi? Aici… Acolo… Dincolo…

Fără să-i mai ia în seamă, savantul aruncă o privire pe coala scrisă, scotoci într-un buzunar până dădu peste o bucată de cretă şi desenă un cerc pe perete, într-un anume loc. Înainte de a ieşi grăbit, îi văzu pe ceilalţi, nemişcaţi, în picioare.

— Veniţi repede! le strigă din nou, gesticulând împins de o ciudată agitaţie. Dincolo! Calculele arată clar… Lasă beculeţele! se înfurie el pe Pier Ulm, care nu se hotăra să plece de lângă tabloul de bord. O să vedeţi, o să vedeţi! se bucură Vlig II, conducându-i în încăperea învecinată. E cam înghesuială aici, dar ce contează… Gata? Au venit toţi?

După ce se convinse, trânti uşa cu putere şi le făcu semn să aştepte în linişte.

— De ce ne-ai scos din cabina de comandă? întrebă Boldur, nemulţumit. Tocmai acum, când…

— Sssst! ceru matematicianul şi, supraveghindu-şi ceasul, ridică un deget, cu expresia cunoscută a unuia care aşteaptă să se producă imediat ceva.

Şi, într-adevăr, acel ceva se produse: simţiră o uşoară zguduitură.

— Ce-a fost asta? întrebă nedumerit Pier Ulm, apoi vru să deschidă uşa.

— Nu deschide! strigă Vlig II, lovindu-l brusc peste mână.

Boldur îl privi bănuitor.

— Ce s-a întâmplat? zise el cu asprime. Nu crezi că trebuie să ne dai o explicaţie?

Vlig II îşi destinse faţa într-un zâmbet.

— A lovit! se bucură el. A lovit!

— Ce a lovit? îndrăzni Gregor să întrebe.

— Cum ce? se miră Vlig II. Meteoritul a lovit în navă. Uite:

aici! Se vede foarte clar.

Îi vârî sub ochi bucata de hârtie. Apoi, nerăbdător, mototoli hârtia şi se repezi la nişa cu scafandrele de protecţie. Trase de ele şi câteva se rostogoliră pe jos.

— Îmbrăcaţi-vă cu astea, îi sfătui el, intrând în costumul spaţial. Altfel nu putem trece dincolo.

Ceilalţi îl imitară cu mişcări încete, şovăitoare. Când ultimul fu gata, matematicianul aştepta de mult lângă uşă. Echipaţi pentru vid, trecură în cabina de comandă. Vlig II alergă înaintea tuturor spre locul unde desenase cercul de cretă.

— Uite! exclamă el. Am calculat exact.

Cercul înconjura acum o spărtură largă, cu marginile zdrenţuite. Astronauţii încremeniră. Era clar că pe acolo pătrunsese un obiect voluminos, iar gaura din peretele opus indica locul ieşirii.

— Salvaţi! strigă Boldur când îşi mai reveni şi îl îmbrăţişă pe matematician. Salvaţi, salvaţi, salvaţi!

— Cum aşa? Meteoritul? întrebă Darnaputra, neînţelegând ceea ce i se înfăţişa înaintea ochilor.

— Ne-a străpuns nava dintr-o parte în cealaltă! observă Gregor uluit.

— Întocmai! zise Vlig II. Aici, în cercul calculat. Puterea matematicii! Să ţineţi minte! adăugă el cu o justificată mândrie.

— Asta înseamnă că pericolul a trecut? întrebă Adalina. Şi Axanio?

— A pierdut! A pierdut din nou! spuse Boldur, în culmea entuziasmului. Axanio e învins, iar expediţia noastră salvată ca prin minune.

— Bine, dar gaura asta…

Căpitanul arătă în silă urmele lăsate de meteorit în fulgerătoarea lui trecere prin cabina de comandă.

— Ce contează! răspunse inventatorul. Bine că nu-i atins

tabloul de bord. În felul acesta ne păstrăm libertatea de manevră. Iată o amintire care, la întoarcere o să vă urce pe socluri de eroi.

— Cum? Mergem mai departe aşa? Cu astronava avariată? întrebă poetul, simţind că-l ia ameţeala.

— Nici nu mă gândesc să întrerup drumul, declară Boldur. Acum, că am scăpat şi de Axanio, ce ne mai poate împiedica să ajungem în Constelaţia Argonautului? Un fleac de fisură în bordaj?

— Asta-i spărtură în toată legea! observă sceptic căpitanul Pier Ulm.

— Perfect! Vom naviga şi cu spărtură! Va fi cu atât mai interesant. Suntem la jumătatea drumului spre Beta. Ei bine, programul de cercetări va fi îndeplinit. Să fim totuşi atenţi să nu cădem prin gaură în vid. Poate că nu e singurul inconvenient, dar cu puţină grijă accidentul se poate evita. Hai, nu fiţi trişti! îşi îmbărbăta Boldur echipajul. Ia te uită! Astea sunt feţe de exploratori?

16

Până la urmă, Boldur hotărî totuşi să ia măsuri pentru ca spărtura aceea urâtă din bordajul astronavei să fie astupată. Cineva, parcă Albert, îl convinsese că, privită din exterior, nava arăta jalnic, încât o întâlnire în spaţiu cu reprezentanţii unei ale civilizaţii putea fi stânjenitoare, dând prilej la interpretări eronate. „Crezi că se vor lăsa impresionaţi de poveştile noastre cu încercările dificile cărora le-am făcut faţă?” întrebase poetul, strâmbându-şi buzele într-un surâs sceptic. „Fii convins că ne vor lua drept rude sărace, un fel de vântură-lume fără căpătâi, care vagabondează prin Cosmos din lipsa altei ocupaţii. Nu numai că ne vor dispreţui de la distanţă, dar mă întreb dacă vor accepta, măcar de ochii lumii, să trateze cu noi de la egal la egal...” Asta îl dădu gata pe Boldur, care, în calitate de şef al expediţiei, suferea cumplit la gândul că, dintr-un motiv oarecare, cineva i-ar fi putut desconsidera misiunea.

— De mâine începem reparaţiile, spuse el. Spărtura să fie umplută şi locul vopsit proaspăt.

Ce-i drept, până să ia hotărârea asta, trecuse un timp în care se părea că nimănui nu-i mai pasă de starea astronavei. Se obişnuiseră să ocolească sala de comandă, unde mediul era atunci identic cu cel din exterior. Cu toate protestele lui Gregor, clubul argonauţilor îşi mutase sediul în observatorul astronomic. Văzându-se neputincios, Gregor acceptă situaţia, fără să se poată însă resemna; şi e mai mult ca sigur că aici, în această stare de spirit, îşi aveau originea repetatele lui afirmaţii, cum că discuţiile care se purtau în fostul său sanctuar „îi făceau greaţă”. Ura în special discursurile contrafăcute ale lui Albert, recitalurile lui improvizate, când îşi debita producţiile, mai vechi şi mai noi, stând în picioare, ca să domine puţinul auditoriu de la înălţimea unei interminabile alcătuiri. Atunci Gregor îl putea

studia în voie, pentru că insul privea mult pe deasupra pigmeilor din faţa sa, deşi era limpede că nu putea face abstracţie de ei. Alteori, în observator se încingeau conversaţii pătimaşe, iar astronomul începea să se teamă pentru fiecare din obiectele lui ultrasensibile; mai ales de când Vlig II, într-un acces de furie, încercase să iasă învingător dintr-o dispută savantă folosindu-se împotriva celor doi fraţi ai săi de o bară smulsă din telescop. De la acea întâmplare, Gregor demontase telescopul şi, însoţit de privirile intrigate ale echipajului, îl împachetase cu grijă, aşezând piesele în nişte cutii uriaşe, pe capacul cărora pusese apoi câteva sigilii de plumb. Aştepta vremuri mai bune.

În cabina de comandă, fidel regulamentului şi instrucţiunilor, căpitanul îşi făcea veghea cu o admirabilă sârguinţă. De fapt, răbdătoarea lui siluetă, încremenită lângă aparate, voia să exprime un protest mut (nu mai puţin energic însă) la adresa unor stări de lucruri de care nu se simţea răspunzător. Echipajul îi scăpase de sub control, îşi „făcea de cap”, şi asta numai din cauză că organizatorii, în loc să-i acorde lui puteri depline, găsiseră de cuviinţă să-i aşeze pe cap un şef în persoana lui Boldur, acest „civil” iremediabil. Pier Ulm clocotea, înăbuşindu-şi mânia în străfundurile fiinţei lui, însă adesea permiţându-şi să înjure mormăit sub cască. Păzea aparatele echipat în costumul pentru explorări exterioare şi, uneori, privirile lui îşi vărsau otrava prin spărtura pe care o contempla cu un dezgust rivalizând prin dimensiuni cu infinitul.

Din când în când, vreunul din fraţii Vlig putea fi văzut trecând nervos spre aripa laboratoarelor, unde se încuia până când reuşea să-şi descarce sufletul pe povara cine ştie cărui insucces diplomatic în relaţiile cu ceilalţi doi membri ai familiei. Aceste autoexilări ostentative, pentru care se cerea traversarea spaţiului vidat al cabinei de

comandă, erau executate de cei trei Vlig prin rotaţie. De la postul său, Pier Ulm ar fi putut să spună cu precizie cui îi venea rândul la refugiu. Într-o zi, la ora când căpitanul se pregătea să predea cartul lui Boldur, apăruse pe neaşteptate Albert, gânditor şi bine dispus. Se apropiase de peretele străpuns de meteorit, se aşezase jos, cu picioarele spânzurând în afară, şi privise o vreme stelele, fredonând sub cască un cânticel atunci improvizat. Pier Ulm îl privise îndelung, întrebându-se dacă poetul va aluneca sau nu, prin spărtură, în spaţiile interstelare. Albert nu căzuse. Schimbaseră apoi câteva replici. Mai bine zis, le schimbase Albert cu sine însuşi, exclamând des şi exprimând cu voce tare câteva din impresiile unice pe care le încerca acolo, în marginea abisului întunecat.

Adalina observă curând că lucrurile nu mergeau prea bine, în ceea ce-l privea pe căpitan. Faţa lui, mai suptă şi mai pământie ca de obicei, avea însă o căutătură care o făcea pe tânăra femeie să se retragă, lipindu-se de perete, atunci când întâmplător intrau pe acelaşi coridor şi întâlnirea nu mai putea fi evitată. Apoi deveni clar pentru toţi că şeful echipajului se schimbase. Medicul Darnaputra îl auzi vorbind singur şi se oferi să-l consulte. Drept răspuns, Pier Ulm îi aruncă una din privirile sale dizolvante, încât celălalt nu mai îndrăzni să intre în vorbă cu el. De altfel, nici nu li se prea întâlneau drumurile, ăsta-i adevărul. Cea mai mare parte a timpului, căpitanul şi-o petrecea în cabina de comandă, singur, departe de preocupările dispreţuite ale oamenilor din echipaj. În pilduitorul exces de zel cu care îşi îndeplinea îndatoririle de serviciu, Pier Ulm dovedea însuşiri aproape supraomeneşti şi adesea putea fi văzut picotind, sau chiar dormind echipat, cu casca sprijinită de ecranul locatorului transfocator.

Între acestea, se petrecu şi o dramă. Incidentul cu meteoritul, invocat cu perfidie de Vlig III atunci când

Adalina începuse să-şi caute înnebunită pisoiul siamez, părea să justifice într-un fel dispariţia lui. „Linişteşte-te, dragă! o îmbărbăta astrobiologul. L-ai pierdut? L-ai pierdut! Altă dată să nu-l mai laşi în sala de comandă, nesupravegheat. A venit meteoritul, a făcut bum. În blindaj şi motănelul… adio! Expulzat, într-o fracţiune de secundă, direct între stele.. Zicând acestea, Vlig III le făcea cu ochiul, complice, celorlalţi doi savanţi, în vreme ce Adalina, cu lacrimi în ochii ei frumoşi, îşi frângea mâinile disperată.

Drama era, însă, alta. Tocmai când spiritele se mai liniştiseră, iar Adalina începea să se lase convinsă de faptul că pieirea siamezului era o pierdere chiar prea mică la un accident de proporţiile celui cunoscut, montanul îşi făcu apariţia într-un mod de-a dreptul senzaţional. După experienţa YQ, de al cărei rezultat savanţii se arătaseră nespus de încântaţi, *subiectul* rămase închis în laboratorul istoric al lui Vlig III; mai precis, fusese încarcerat într-o lădiţă pe care Vlig I lipise apoi o emblemă cu cap de mort, pentru ca nimănui să nu-i treacă prin minte să scotocească acolo, nici măcar din greşeală. Apoi fusese încuiată şi uşa laboratorului, cu mecanismul special în faţa căruia până şi Pier Ulm trebuise să se dea bătut, înainte chiar de a renunţa la controlul pe care, în zile mai bune, îl făcea cu regularitate de la om capăt la celălalt al astronavei. Aşadar, savanţii luaseră toate măsurile menite să împiedice pătrunderea cuiva la subiect, păstrat în secret până vor fi socotit că venise momentul unei demonstraţii cu adevărat impresionante. Dar atunci când încuiau lădiţa şi lipeau pe ea semnul de pericol, nici unuia dintre cei trei Vlig nu i-ar fi trecut prin minte că lucrurile puteau să ia o cu totul altă întorsătură.

Se vede că, plictisit de îndelungata înţepenire în fundul lăzii, sau, cine ştie, mânat de energiile stârnite în corpul său redimensionat, subiectul găsise la un moment dat cu

totul neconvenabil spaţiul ce i se rezervase. Două, trei lovituri cu capul (şi încă uşoare), date pe dinăuntru, făcură praf lădiţa şi făptura putu astfel să se ridice pe cele patru labe ale fostului siamez. Cum înainta poticnit prin laborator, labele lui izbeau în podea cu un zgomot metalic. La început, subiectul nu prea avea controlul mişcărilor sale, dovadă picioarele mesei, rupte în trecere, sau poate în urma unui salt dezorientat. Destul că masa se răsturnase într-o puzderie de cioburi — tot ce mai rămânea din instalaţia de preparat vid a fraţilor Vlig — cioburi peste care motanul călca fără alegere şi, fireşte, fără să se rănească.

Nimeni n-ar fi putut spune exact cât timp trebuise să treacă până când subiectul şi-a venit în fire din şocul provocat de experienţă. După pagubele din laborator, se putea presupune că starea aceea de dezorientare durase destul de mult, câteva zile probabil, fără ca vreun astronaut să fi băgat de seamă şi să alarmeze echipajul. Clubul desfăşurase, ca niciodată, activităţi calme şi nici măcar fraţii Vlig nu fuseseră văzuţi, în intervalul amintit, traversând sala de comandă spre aripa laboratoarelor. Prin urmare, subiectul avusese răgazul necesar exersării noilor sale reflexe şi mişcări. Explorase laboratorul şi, hotărându-şi în cele din urmă eliberarea din captivitate, spărsese uşa prin repetate lovituri cu capul şi ieşise în coridor.

E uşor de închipuit uimirea căpitanului Pier Ulm, martor mut al trecerii subiectului prin cabina de comandă. Faptul se petrecea la o oră când căpitanul nu moţăia cu casca lipită de locatorul transfocator. Prin urmare, era destul de treaz ca să ia în serios apariţia motanului, care ieşise din aripa laboratoarelor şi traversa încăperea spre partea din faţă a navei.

Pier Ulm privi consternat mişcările ferme ale subiectului şi ceva îl făcu să se gândească imediat la mişcările unui automat. Motanul Adalinei nu-i acordă decât o vagă atenţie,

fixându-l mai puţin de o secundă cu nişte ochi pe care căpitanul nu-şi mai amintea să-i fi văzut atât de inexpresiv dilataţi. Apoi subiectul îşi văzu în linişte de drum, pe lângă peretele străpuns de meteorit, iar Pier Ulm privea şi nu-i venea să creadă că motanul *circula* într-adevăr prin spaţiul vidat al încăperii, ca şi cum ar fi fost mediul lui natural..

Ajuns la uşa ermetic închisă, dincolo de care începea zona locuită a astronavei, subiectul dădu s-o deschidă cu laba, izbind într-o manieră care alarmă curând echipa din observator. Ieşiţi în grabă pe coridor, astronauţii ascultau zgomotul repetat al loviturilor şi se întrebau nedumeriţi ce l-o fi apucat, aşa, din senin, pe Pier Ulm. „V-am spus eu, v-am spus!” exclamă Darnaputra, clătinând din cap, cu un rânjet, şi arătând spre uşa de la capătul coridorului. Dar căpitanul încă nu-şi revenise, dincolo, din uluială şi e foarte probabil că nici nu şi-ar fi revenit curând, dacă subiectul, pe care încă îl mai lua drept motanul Adalinei, n-ar fi schimbat pe neaşteptate tactica. Nu mai izbi cu labele lui ca de plumb, dar începu să împingă cu fruntea, în partea de jos a uşii, cu o îndărătnicie şi o forţă de care nimeni (cu excepţia fraţilor Vlig) nu l-ar fi crezut în stare.

Din cauza vidului înconjurător, Pier Ulm nu auzea zgomotul infernal al loviturilor şi nici scrâşnetul uşii, care, împinsă cu îndârjire, era gata-gata să cedeze. Mai mult instinctiv, simţi jetul de aer ţâşnit de dincolo printr-o mică fisură şi înţelese că, dacă nu intervenea fără întârziere, motanul ar fi împins până când uşa coridorului ar fi plesnit ca o biată scândură ruptă.

Intervenţia oportună a căpitanului împiedică producerea unui nou accident şi salvă echipajul, pentru că Pier Ulm, în acele momente de mare primejdie, reuşi să-şi uite aversiunea şi pornirile duşmănoase împotriva tuturor celorlalţi. Îi avertiză prin megafoane şi, în câteva clipe, coridorul din spatele uşii ameninţate se goli. Apoi căpitanul

degajă el însuşi intrarea şi, astfel, subiectul experienţei YQ pătrunse în viaţa astronavei. La vederea, mai bine zis la revederea lui, Adalina dădu un ţipăt în care se amestecau uimirea, neîncrederea şi bucuria. Fraţii Vlig schimbară priviri crucişe, scăzând parcă fiecare cu câţiva centimetri, în aşteptarea îngrijorată a unui deznodământ. Adalina se repezi apoi la subiect, chemându-l pe numele siamezului: „Pufuleţ! Pufuleţ!” şi numai miorlăitul lui răguşit, scos parcă dintr-o enormă cutie de tablă, îi reteză curajul pe când încerca să-l îmbrăţişeze. Numitul Pufuleţ nu arăta prin nimic că şi-ar fi recunoscut binefăcătoarea de odinioară, ba chiar părea hotărât să răspundă agresiv la gestul aproape matern al Adalinei. Toţi îl văzură rânjind şi scuipând, cu o expresie stranie în ochii lui enormi. Şi abia atunci, retrăgându-se contrariată, Adalina observă umbletul de maşină al preferatului ei. Nu mai trebuie spus că şocul fulgerător care urmă o aruncă imediat în leşin şi se nimeri să cadă tocmai în braţele lui Gregor, ceea ce era acum o dovadă sigură că leşinul nu avea în el nimic regizat.

— Ei, drăcia dracului! exclamase Boldur, trădându-şi nedumerirea. Asta cine a mai făcut-o?

Şi, cum fraţii Vlig păreau singurii suspectaţi, adevărul ieşi la lumină încă înainte ca subiectul să-şi fi terminat inspecţia prin încăpere. Siamezul redimensionat hotărî, în sfârşit, să se oprească din cursă, iar Adalina, la trezire, îl găsi răsturnat pe una din lăzile cu telescopul demontat. Dacă n-ar fi fost ochii aceia enormi, în continuă mişcare, ai fi putut crede că acolo, pe ladă, zăcea leşul împietrit al unui pisoi, nicidecum „minunea ştiinţei contemporane, sinteză a inteligenţei omeneşti, organismul rigidificat care, folosit ca instrument de cercetare în avanposturile civilizaţiei noastre etc... ” cum spunea Vlig II, matematicianul, lansat tocmai atunci într-un discurs.

— Criminalule! strigă Adalina şi, ca o furie dezlănţuită, se

repezi asupra lui Vlig II înainte ca vreunul din cei prezenţi să înţeleagă ce se întâmpla şi să intervină. În momentul imediat următor, cele câteva smocuri de păr ale matematicianului erau făcute ghemotoc în pumnii micuţi cu care Adalina îl lovea îndârjită în piept şi peste braţele ridicate, pentru apărare, deasupra capului pleşuv.

— Opriţi-o! Luaţi nebuna de aici! ţipa Vlig II printre gemete şi, după ce astronauţii reuşiră s-o smulgă pe tânăra femeie de lângă el. Matematicianul rămase gâfâind, cu faţa congestionată, pipăindu-și îngrijorat locurile de sub ochi, unde începeau să se profileze nişte vânătăi.

— Aţi turbat cu toţii! strigă Boldur, revoltat, privind-o însă numai pe Adalina, care se zbătea între Albert şi micuţul Darnaputra, în vreme ce fraţii Vlig dădeau îngrijiri celui maltratat.

Adalina continua să se jeluiască: „Oh! Criminalul! Criminalii! Mi-au prăpădit *pisicul!* L-au nenorocit pe Pufuleţ…” ceea ce era în bună parte adevărat, numai că savanţii se situau pe o cu totul altă poziţie. Vlig III, uitând pentru câteva momente să maseze craniul pleşuv al matematicianului, se adresă femeii, gâtuit de indignare:

— Ruşine! Ruşine!… Să insulţi în felul acesta experienţa secolului…

La care Albert, uşor amuzat de întâmplare, interveni cu o întrebare încuietoare:

— Care secol?

Iar Vlig III rămase puţin derutat, fiindcă acolo, pe astronavă, erau cu toţii cam în afara timpului pământesc, căruia de mai multă vreme nu i se mai urmărea cursul. Dar Vlig III, stimulat de gemetele fratelui său, îşi reveni imediat.

— Secolul *nostru,* fireşte! strigă el, congestionându-se. Şi, la urma urmei, ce contează asta, când vorbim de acest exemplar fantastic, care nu este nici animal, nici robot, nici maşină electronică de calcul, ci câte ceva din toate, mai

precis esenţa lor la un loc?! Iar femeia asta, care îşi plânge siamezul jertfit întru nobila cauză a cunoaşterii… în loc să fie mândră de ceea ce noi am realizat, loveşte cu pumnii în capul eminentului meu frate şi matematician!… Unde ne trezim? Sub semnul terorii? Într-o epocă de persecuţie a ştiinţei şi a minţilor luminate care…

Ajuns aici, după ce glasul îi urcase, din ce în ce mai strident, pe măsură ce purpura din obraji se accentua, Vlig III se poticni şi, desfăcându-şi larg braţele, căzu pe spate ca retezat.

Neaşteptata întorsătură a lucrurilor îi tulbură pe cei de faţă, făcându-i să uite de vânătăile lui Vlig II. Savantul astrobiolog horcăia, având-i alături pe Vlig I şi pe Darnaputra. Medicul cerea: „Aer! Aer!” în vreme ce Boldur se foia de colo-colo, iar căpitanul Pier Ulm privea impasibil scena. Adalina, speriată, se retrăsese lângă perete şi nu îndrăznea să mişte, nici măcar pentru a scutura smocurile de păr ale matematicianului, care rămăseseră între degetele ei crispate. Aruncându-i o privire ucigătoare, Vlig I se ridică de lângă corpul ilustrului frate căzut şi strigă, furios:

— Uite! Şi pe asta ai făcut-o! Acum poţi să… Acum poţi să…

Dar nimeni n-avea să mai afle ce credea Vlig I că ar fi putut Adalina să facă, pentru că tocmai atunci savantul astrobiolog începu să-şi vină în fire. Privea cu ochi tulburi feţele aplecate deasupra lui şi nu păru a recunoaşte pe cineva. Apoi îşi întoarse capul, căutând ceva anume. Darnaputra îl ţinea de umeri, urmărindu-i atent mişcările, iar ceilalţi aşteptau încordaţi.

În sfârşit, privirea lui Vlig III se fixă asupra lăzii de pe care subiectul experienţei YQ urmărea şi el scena.

— E o ruşine… bolborosi cu greutate savantul astrobiolog. Produsul nobil al ştiinţei şi tehnicii

contemporane… Minunea timpului…

Apoi tăcu, epuizat, iar ceilalţi aşteptară mai departe, până când Vlig III izbuti să-şi termine gândul.

— E o ruşine să-l cheme Pufuleţ…

Pleoapele îi căzură, grele, acoperindu-i ochii înceţoşaţi. Astronauţii se priviră câteva momente în tăcere.

— Nu-l va mai chema Pufuleţ hotărî Boldur. Îi vom găsi alt nume.

— Îi vom da un indicativ! exclamă Vlig II şi faţa i se lăţi într-un zâmbet luminos.

Adalina, făcând un pas înainte, îndrăzni:,

— Bine, dar…

— Nici un „dar”! îi reteză Boldur întrebarea. Va fi aşa cum am spus. Ăsta nu mai e *motanul tău,* ci aparţine pentru totdeauna ştiinţei!

Matematicianul se apropie de urechea lui Vlig III.

— Îi vom da un indicativ! repeta el, cu gravitate, iar bolnavul clătină din cap, mulţumit, fără să deschidă ochii.

Din ziua aceea, spre deplina satisfacţie a echipajului (cu excepţia Adalinei, fireşte), subiectul avea să se numească „Triton Vega-8 Argonauticus”.

17

Mai trecuse un timp de la hotărârea luată de Boldur, şi spărtura din bordajul astronavei era tot deschisă, pentru simplul motiv că nu se putea astupa singură. Abătându-se pentru o treabă oarecare prin cabina de comandă, conducătorul expediţiei dădu din nou cu ochii de gaura cu margini zdrenţuite, dincolo de care rânjea tăcut Cosmosul. Şi se enervă cumplit, simţind privirile învinuitoare ale lui Pier Ulm pironite în ceafă. Dar din enervarea aceea nu mai rămase decât o vagă urmă când, întors în observatorul astronomic, Boldur convocă un consiliu. Nu lipsea decât Vlig III, temporar internat, aflat în convalescenţă după atacul de cord pe care îl suferise.

— Văd că m-aţi înţeles greşit! le reproşa Boldur tuturor celorlalţi. Am cerut ca spărtura să fie astupată, să nu fim puşi în situaţii penibile, să nu râdă unul şi altul de noi, dar vouă puţin vă pasă, nu-i aşa?

Fireşte, la aceste cuvinte, astronauţii murmurară, încercând să-l asigure de contrariu.

— Lasă, lasă! protestă Boldur. Vă cunosc!… Dacă ar fi după voi, am călători până la capăt în halul ăsta incalificabil!

Aici uita că tocmai el fusese cel care afirmase cândva că spărtura nu-l deranja cu nimic în zborul spre steaua Beta. Dar nu îndrăzni nimeni să-l corecteze.

— Ei, de-acum lăsăm totul la o parte şi ne punem pe treabă! hotărî conducătorul expediţiei. Nu-i cine ştie ce de făcut. Câteva plăci, acolo, potrivite în doi pereţi şi sudate bine între ele… Dacă va fi nevoie, mai facem şi o întăritură în interior.

— Nu va fi nevoie! asigură Albert, care se şi vedea obligat la un efort suplimentar, cu totul inutil.

— Dacă va fi nevoie, preciza Boldur nu prea ferm. Până

una-alta, hai să vedem cum facem. Eu zic să lucrăm în trei schimburi, ca să meargă treaba mai cu spor.

— De ce în trei schimburi? se miră tot Albert. Ajung şi două. Trei schimburi sunt de-a dreptul epuizante, uite, să spună şi Darnaputra dacă nu-i aşa, că-i medic.

Darnaputra ridică din umeri.

— Pe mine să nu contaţi, ceru Adalina.

— Dar de ce!? izbucni Gregor. Vrei să spui că tu eşti altfel decât noi?

— Eu sunt femeie, observă Adalina.

— Foarte bine! se încăpățână astronomul, hotărât să se răzbune pentru jignirile aduse marii lui iubiri, de care încă nu se vindecase. Foarte bine, o să lucrezi alături de noi. Timp de câteva milenii ai tot cerut egalitate cu bărbaţii. Acum o ai! Şi în drepturi, şi în îndatoriri…

— N-am cerut eu! protestă femeia.

— Nu-i nimic, asta nu înseamnă că ai să scapi fără să suporţi consecinţele!

— Exagerezi, scumpule! zise Albert, zâmbindu-i sfidător, în timp ce Adalina îl privea cât putea de urât.

Boldur interveni.

— Eu consider că domnişoara va trebui să lucreze totuşi cu un orar redus. Să nu uităm că treaba pe care o avem de făcut nu-i deloc uşoară.

— Sigur, zise Vlig I. Ridici plăcile, tragi de ele ca să le aşezi una peste alta, le sudezi… Complicat, complicat!

Şi oftă, schimbându-şi poziţia în fotoliu, care scârţâi sub greutatea lui în continuă creştere.

— Ilustrul nostru frate va fi scutit, sau nu? se interesă Vlig II, cu atenţia încordată şi privirile fixate asupra lui Boldur.

Conducătorul expediţiei îl privi întrebător pe medic. Darnaputra clătină capul, sceptic.

— Va fi scutit! decise Boldur. Se pare că încă nu s-a

restabilit pe deplin după şoc.

Matematicianul răsuflă uşurat.

— Îmi pare bine că judecaţi situaţia noastră cu atâta omenie. Vă mulţumesc, vă mulţumesc pentru amândoi!

Gregor îşi lungi faţa într-o expresie de uimire.

— Dumneata pentru ce mulţumeşti? întrebă.

Fu rândul lui Vlig II să se mire.

— Cum pentru ce? Pentru scutire, vezi bine!

— Dar dumneata n-ai fost scutit. Matematicianul sări în picioare.

— Cum n-am fost scutit? Nu era vorba că inapţii sunt scutiţi de efort fizic? Aţi fi în stare să scoateţi la muncă pe cineva care, după un atac de cord, abia s-a ridicat de la pat?

Vlig II îşi înălţă privirea şi braţele într-un gest al deznădejdii. Dar Gregor nu se lăsă impresionai;.

— Nu de *el* era vorba, zise. Cu el e limpede, din moment ce zace la pat. Dumneata ce ai?

Vlig II îl privi ca prostit. Apoi se repezi spre Boldur şi-l apucă de mână, scuturându-l.

— Nu vă mai amintiţi? Aţi uitat cu toţii? N-aţi fost aici de faţă, când femeia asta era cât pe-aci să-mi scoată ochii şi să mă scalpeze?...

Lămurit, Gregor zâmbi, clătinând din cap, cu subînţelesuri.

— Aha! zise el, apoi se scufundă în fotoliu, fără să-l scape din privirile devenite brusc ironice pe ilustrul matematician.

Boldur stătu o clipă în cumpănă, apoi hotărî să pună lucrurile la punct.

— Ar fi bine să nu veniţi cu tot soiul de fleacuri, zise el. Cine are motive întemeiate, va fi scutit, sau i se va face un program de muncă redus. Motive *întemeiate* am spus!

Dacă voi da curs tuturor cererilor de scutire, n-o să ajungem la nici un rezultat. Vlig II începu să fiarbă.

— Aşadar, voi aveţi impresia că eu n-aş avea motive suficient de întemeiate?

— Îhî! gemu afirmativ Albert.

— Poate credeți că nici n-am fost vreodată atacat şi maltratat?! O să mă convingeţi cumva că tot ce am pătimit din vina domnişoarei n-a fost decât o glumă? Nu?

Albert îşi desfăşură în sus statura şi începu să se plimbe cu mâinile la spate.

— Stimate coleg, zise el, ar fi cazul să nu exagerezi în privinţa…

— Nu sunt coleg cu dumneata! izbucni Vlig II. Şi să nu-mi dai mie sfaturi, că ţi-aş putea fi tată, mă auzi? Să nu-mi dai mie sfaturi! Când abia făceai ochi, eu eram membru corespondent al mai multor academii şi scriam tratatul de matematici subtile pe care ţi-ai făcut pregătirea şcolară, obraznicule şi nerecunoscătorule ce eşti!

Vlig II se ambalase şi părea destul de greu de oprit. Albert îşi păstră, totuşi, calmul şi buna dispoziţie.

— Dacă vrei să ştii, o viaţă întreagă voi regreta că mi-am muncit creierii cu inepţiile alea, veni replica lui sfidătoare. Le consideram, şi nu numai eu, adevărate mostre de prostie creatoare, n-ai decât să-ţi ieşi din pepeni, dacă nu eşti în stare să suporţi o apreciere sinceră asupra unei aşa-zise opere, fără nici o valoare artistică în ea. Dar să lăsăm asta deocamdată şi să venim la subiect, fiindcă nu e mai puţin ridicolă pretenţia de a fi scutit de datorie pe motiv că, acum câteva zile, cineva ţi-a deranjat puţinele fire de păr de pe cap. Cu atât mai mult cu cât, între noi fie vorba, acel cineva avea motive să se poarte şi mai dur cu dumneata şi cu alţii. Şi e păcat că n-a făcut-o!

Vlig I se simţi vizat.

— Faci aluzie la mine, nu-i aşa? întrebă el, pregătindu-şi contraatacul, în vreme ce doctorul Darnaputra se străduia din răsputeri să-l reţină pe matematician de la o încăierare

care i-ar fi sporit numărul pacienţilor.

Boldur bătu cu pumnul în lada care îi servea drept masă şi Gregor, cu o strângere de inimă, îşi auzi telescopul, mai precis o bucată din el, zuruind înăuntru.

— Încetaţi odată cu insultele astea! Sunteţi fenomenali! Mă tot întreb cum am reuşit... Cum am putut fi atât de orbit încât să vă adun pe toţi la un loc?...

Vlig II se linişti cu greu, iar astrofizicianul renunţă să se mai angajeze în scandal. Declară doar că, în cazul scutirii de muncă a fraţilor săi, el, unul, îşi propunea să intre în grevă, neavând chef să lucreze, singur din toată familia, spre amuzamentul sau chiar hazul celorlalţi doi. „Cum, se miră matematicianul, te gândeşti cumva că eu şi cu celălalt?” Dar Vlig I părea să pună prea puţin preţ pe sinceritatea prefăcută a unei asemenea întrebări, în ciuda tonului jignit cu care fusese rostită.

— Sigur, zise el. Eu să trag în jug şi voi să mă arătaţi cu degetul. Aşa aţi făcut întotdeauna, de când vă ştiu! Pentru că eraţi mai mici, tot greul cădea pe mine, ce vă păsa vouă!

— Tu erai mai solid, se scuză Vlig II.

— Ei bine, m-am săturat! exclamă astrofizicianul. M-am săturat să mă sacrific prosteşte, ajungând de râsul vostru. Declar aici cu toată fermitatea că, dacă măcar tu nu vii să pui mâna când o să astupăm spărtura aia, eu, unul, mă încui în laborator şi n-am să deschid nimănui, până la întoarcerea pe Pământ. Să lucreze cine-o vrea, nu mă priveşte!

Şi, ofensat, se răsuci în fotoliu, întorcându-şi spatele, într-un protest categoric, spre toţi cei aflaţi de faţă.

— Mergem mai departe! zise Boldur iritat. Mai este cineva care crede că nu poate participa la repararea navei?

— Eu!

Darnaputra se ridică în picioare. Pe faţa tuciurie, ochii lui clipeau mărunt dincolo de lentilele enorme ale ochelarilor.

Boldur rămase încurcat.
— Regret, spuse calm Darnaputra şi îşi înclină uşor făptura uscată. În următoarele zile voi veghea la căpătâiul bolnavului.
— Înţeleg, zise Boldur.
— În orice moment infarctul se poate repeta, urmă cu aceeaşi linişte micuţul Darnaputra.
— Înţeleg! zise iarăşi Boldur, încruntat. O să stai cu el în infirmerie.
Darnaputra se aşeză tăcut. Şeful expediţiei îşi roti privirile peste cei prezenţi în observator.
— Dar căpitanul Pier Ulm unde-i? întrebă. Până acum câteva clipe era aici.
Gregor privi fotoliul gol de alături.
— A ieşit, constată Albert. Cred că s-a înapoiat în cabina de comandă, dacă nu cumva a ieşit pentru altceva.
— Pentru ce? insistă Gregor.
— Ei!… pentru…
Albert îşi flutură mâna, hotărând să lase răspunsul în suspensie. Şeful expediţiei observă:
— De altfel, căpitanul nu poate intra în discuţie. Trebuie să rămână cineva să se îngrijească de evenimentele zborului. Din moment ce eu, personal, voi conduce operaţia de recuperare a cabinei de comandă, e limpede că Pier Ulm va rămâne la postul său. Şi, cu asta, cred că aproape am terminat.
— Aş mai vrea şi eu să spun câteva cuvinte! zise Albert, ceea ce îi displăcu profund lui Boldur, dar nu-l putu împiedica să vorbească.
Poetul se ridică din nou în picioare.
— Aş vrea să exprim aici adeziunea mea totală şi să vă asigur că, în calitatea mea de poet abisalist, voi fi alături de toţi cei care vor înfrunta (pentru a câta oară?), cu o exemplară dăruire de sine, vitregiile abisului interstelar.

Veţi spune, poate, că nu e mare lucru să astupi o gaură în bordajul astronavei. Ei bine, nu! E un fapt sublim, e ceva care te înnobilează sufleteşte şi-ţi dă dreptul la nemurire. Iertaţi-mă că mă simt atât de emoţionat! Dar vreau să se ştie că sunt mândru de a putea fi *martorul* acestei realizări şi vă asigur că sensibilitatea mea este de-acum pregătită să transpună în versuri fierbinţi impresiile adânci pe care nu mă îndoiesc că le voi culege la faţa locului. Puteţi deci conta pe mine! Voi fi acolo, în sala de comandă, martor al efortului constructiv, al risipei de energie creatoare, voi trăi şi voi imortaliza în artă amintirea glorioasă a acestor momente înălţătoare…

Cu acest discurs neaşteptat, care lumină faţa lui Boldur, consiliul argonautic luă sfârşit.

În ciuda unor posibile presupuneri, atmosfera optimistă dură pe parcursul executării întregii lucrări. Mai puţin antrenat în ea era Gregor, indispus de faptul că se trezise muncind de unul singur. Dacă în prima zi participarea fusese ceva mai convingătoare, curând astronauţii dispărură, unul câte unul, din rândul celor care aveau o contribuţie reală în astuparea spărturii din bordaj. Vlig II izbutise până la urmă să obţină o scutire, aranjând cu Darnaputra să-i găsească o umbră dubioasă la nivelul duodenului. Fratele său, astrofizicianul, bănuind subterfugiul, se ţinuse de cuvânt şi refuzase să mai lucreze, în ciuda rugăminţilor şi ameninţărilor lui Boldur, cu care mai discuta uneori prin uşa zăvorită a laboratorului. Cât despre mezin, îşi revenea cu greu din boală şi uneori putea fi auzit gemând şi plângând înăbuşit la infirmerie, mai ales de când medicul îl anunţase că singura garanţie a deplinei lui însănătoşiri era transplantul. Pe lângă frica nebună pe care i-o făcea gândul unei asemenea operaţii, Vlig III se întreba cu justificată nelinişte dacă ar fi fost, pe astronavă, cineva dispus să renunţe la propria sa inimă pentru a se

transforma în donator, salvând astfel o viaţă ameninţată. „Dacă n-ar fi toţi atât de egoişti, atât de egoişti!” murmura astrobiologul, cu faţa scăldată în sudoare şi lacrimi. Evident, medicul Darnaputra se vedea obligat să rămână destul de mult la căpătâiul bolnavului, relaxându-şi mâinile în vederea operaţiei complicate pe care o plănuia. Era exclus să poată participa, chiar şi numai pentru o jumătate de oră, la lucrările grele din cabina de comandă şi, pentru a avea un aliat, îl înfricoşa pe Vlig III, povestindu-i cam ce putea face mâna lui, înarmată cu un bisturiu, dacă şi-ar fi pierdut reflexele din cauza unor suprasolicitări fizice. Savantul îl asculta, cu spaima întipărită în adâncul ochilor dilataţi, iar în mintea lui începuse să clocească planuri de evadare din celula albă a infirmeriei.

Adalina acceptase să lucreze cu un orar redus, dar nimeni nu ştia ce înţelegea ea prin asta, fiindcă în puţinele zile cât fusese văzută la locul lăudatei activităţi făcuse cam ce o tăia capul, mai mult încurcându-l decât ajutându-l pe Gregor.

— Nu face mai nimic! se plânse acesta lui Boldur, când avu primul prilej. După ce că n-am pus-o decât la treburi uşoare, când am nevoie de ajutorul ei dispare. Uite, şi acum trage chiulul! Am găsit-o ascunsă într-un colţ.

Cu cutia de şuruburi lângă ea, stătea acolo şi nici nu-i păsa că mă ţinuse să aştept degeaba, sprijinind o placă grea, care era doar pe jumătate fixată…

Fiind pe aproape, Albert se crezu îndreptăţit să intervină, până când Boldur n-avea să se lase întru totul influenţat de reclamaţia astronomului. N-apucă însă să deschidă gura în apărarea prieteniei sale, că Gregor îl şi atacă:

— Iar pe ăsta să-l scoateţi de aici! strigă el, arătând costumul de protecţie în care putea fi bănuit Albert. De câte ori vine, sub pretext că se documentează, mă enervează cu „sfaturi” pe care nimeni nu i le cere. Dacă nu pune mâna la

treabă, să dispară! Că, altfel, nu garantez ce-o să se întâmple, atâta vreme cât mai este un singur locşor prin care cineva poate fi aruncat în spaţiul cosmic.

— Ei, şi tu! N-o lua chiar aşa! încercă Boldur să-l liniştească. Ştii doar că are o sarcină de îndeplinit. S-a angajat în plin consiliu pentru asta.

— Nu mă priveşte! Să nu-l mai prind pe aici! urlă Gregor, aproape să spargă membranele micilor difuzoare.

De atunci, nici Albert şi nici Adalina nu-l mai deranjară. Poetul ameninţa că, din cauza imbecilităţii astronomului, n-avea să poată duce la bun sfârşit capodopera vieţii sale. Apoi, cu timpul, indignarea îi mai scăzu şi Albert se consola, spunând celorlalţi:

— La urma urmei, n-are decât să stea singur acolo. Să fie sănătos! Am vrut să-l fac celebru într-un poem, dar trebuia să înţeleg de la început că nu-i el omul care să merite asta.

Aşa se face că Gregor rămase să tragă singur tot greul în operaţia aceea atât de necesară astronavei. Căpitanul Pier Ulm, stând tăcut la pupitrul de comandă, nu binevoia să-i arunce nici măcar o privire, în timp ce el târa de la magazie plăcile metalice şi uneltele şi toate celelalte. Cu opinteli zdravene, ridica plăcile în dreptul spărturii, şi, fixându-le provizoriu, începea să le sudeze. Transpiraţia îi curgea de pe frunte în ochi şi nici măcar n-avea cum să şi-o şteargă, iar înjurăturile nu-i erau atunci de nici un folos. Gregor lucra îndârjit, insensibil la aprecierile lui Boldur, care din când în când venea să „ia în primire ce se lucrase între timp” şi să dea preţioase sugestii. În câteva rânduri, şeful expediţiei găsi că era folositor să laude fără rezerve munca subordonatului său şi promise chiar că, la un viitor consiliu, va aprecia public dăruirea de sine cu care acesta înţelegea să participe la efortul colectiv de refacere a navei avariate.

Auzind acestea, Gregor scrâşnea din dinţi şi lucra mai departe, dar nu avu totuşi curajul să-i mărturisească şefului

că zelul său exagerat pornea numai din convingerea că, odată nava reparată, ceilalţi aveau să se împrăştie prin cabinele lor, eliberându-i observatorul astronomic, pe care în alt fel nu vedea cum ar fi reuşit să-l recupereze.

18

Efortul fizic exagerat îl slăbi pe Gregor şi-l făcu să aibă un somn agitat, aruncându-l, în repetate rânduri, în apele tulburi ale coşmarului. La festivitatea prin care astronauţii ţinură să marcheze redarea în folosinţă a deplinei capacităţi a navei, Gregor venise atât de obosit încât adormise în fotoliu şi scăpase astfel prilejul de a-şi auzi numele pomenit în coada unui şir de alte nume care s-ar fi ilustrat în conducerea şi executarea lucrărilor. Nici aplauzele şi nici chiar programul artistic pe care îl improvizase echipajul nu reuşiră să-l trezească pe astronom, frânt de oboseală cum era. Pe fundalul acela de zgomote confuze, Gregor se visă ajuns într-un moment de vârf al unei adevărate avalanşe a groazei. Se făcea că era tot într-o navă (poate aceeaşi), numai că Axanio fusese şi el îmbarcat, nu se ştie cum, şi făcea parte din echipaj. Tocmai ieşiseră dintr-un război interplanetar, care avea să rămână în istorie sub denumirea de *războiul* cu *efemeridele.* Fusese ceva demenţial, încât Gregor nici măcar în vis nu voia să-şi amintească anumite scene; pur şi simplu le refuza.

Se făcea, aşadar, că ieşiseră victorioşi din război, iar astronomul se gândea cu o ascunsă bucurie la înapoierea pe Pământ şi la apropiata lui căsătorie cu Adalina. Unde mai pui că restricţiile impuse de călătoria îndelungată şi mai ales de asediu se apropiau de mult aşteptatul sfârşit. Cam asta era situaţia când, pe neaşteptate, Axanio pătrunse în sala de comandă, deschizând uşa cu o violentă lovitură de picior. Se opri în cadrul uşii, ridicol şi ameninţător, sprijinit cam rigid pe picioarele uşor crăcănate. Gregor şi ceilalţi, *băieţii,* aşteptau calmi părerea lui, în funcţie de care aveau să fie ale lor.

— Unde-i jigodia care mi-a scotocit prin cabină? şuieră Axanio, într-un fel care arăta că întrebarea lui trebuia luată

în serios. Cine mi-a manglit termosul de sub pat?

Adevărul e că băieţii habar n-aveau că Axanio ţinea un termos în cabină, şi încă sub pat. Dar acela avu proasta inspiraţie să înainteze, privindu-i pe rând, cercetător, şi adulmecând aerul cu nările lui zbârcite, de şacal bătrân. Ajuns în dreptul lui Gregor, nu se ştie ce-l opri şi, încordându-se deodată, strigă:

— Duhneşti a gin, podoabă! Unde mi-ai ascuns termosul? Să mi-l dai imediat!

Şi, înțelegând că numai cu atâta nu rezolva nimic esenţial, adăugă furios:

— Eşti un hoţ şi un porc!

Asta, chiar şi în vis, întrecea orice măsură. Cu toată surprinderea, Gregor se reculese rapid şi, în momentele următoare, lovit în maxilar, Axanio sălta caraghios dintr-un perete în altul, lungindu-se elastic şi adunându-se apoi ca o minge. În timp ce Axanio făcea jocul acesta, astronomul îşi ceru scuze, cam aşa:

— N-ai obraz, bătrâne! Nu era cazul să mă faci hoţ şi mai ales porc aici, de faţă cu martori. Pentru că atunci te întreb şi eu de unde aveai gin, ca să-l bei pe ascuns, în timp ce altora li se scurg luminile ochilor la etichetele de pe nişte sticle goale…

Gregor îi mai servi vreo două idei moralizatoare, apoi Axanio, revenit pe podea, se retrase cam clătinat şi-i lăsă, pe toţi, uitându-se amuzaţi unul la altul.

Aşa a început o altă poveste cu Axanio. Provocarea la duel n-a mai surprins pe nimeni. Gregor o aştepta. Cineva îi şopti lui Axanio că Gregor n-ar primi provocarea şi-l făcu astfel să spumege de furie.

— Am să-l ucid ca pe un câine! urla Axanio pe coridoarele astronavei. Două gloanţe în cap şi trei în burtă! O să-l spintec cu laserul până-n brâu! Uite-aşa îl calc, uite-aşa!

Şi lovea cu călcâiele în podea, stârnind un bubuit

infernal, ca de tobă, imaginându-şi-l pe Gregor strivit în răzbunarea sa.

Nu mai era nici o cale de scăpare. Gregor acceptă duelul, deşi i-ar fi displăcut profund să se lase găurit tocmai acum, după ce scăpase viu din războiul interplanetar. Cum însă nu era laş, se visă alegându-şi martorii şi, prin ei. Trimise răspuns adversarului, cum că intenţiona să-l lichideze „înainte chiar de a mai apuca să clipească din frumoşii lui ochi bovini” şi alte câteva complimente, în acelaşi stil concepute.

— Spune-i ăluia, îi ceru lui Albert, care transporta mesajele belicoase, spune-i că dacă îi dă tremuriciul în mână, poate să-şi facă de pe acum harakiri! Să-ţi lase şi ţie ceva, prin testament, ca să-i porţi amintirea în suflet, veşnic vie.

Albert povestea apoi că Axanio era să fie lovit de dambla, când au ajuns vorbele acelea la el. „Mie?! Mie îmi tremură mâna? Aşa a zis bestia, ordinarul, nemernicul, blegul, papă-ceapă ăla? Mă înfruntă pe mine, care am şcoli superioare de tir, unul cu antrenamentele făcute la fără frecvenţă?!” Poate că o parte din epitete fuseseră adăugate de Albert, cunoscut fiind zelul său în a pune paie pe foc. Totuşi, din acel moment Axanio, căruia îi intrase un fir de îndoială în suflet, îşi reluă cu sârguinţă şi seriozitate antrenamentele. Timp de câteva ore pe zi, poligonul special amenajat pe astronavă vuia de rafale înfundate, urmate de exclamaţiile savantului, când îşi verifica ţintele făcute ciur.

Gregor visă apoi că între astronauţi viitorul său duel stârnise o rar întâlnită însufleţire. Curiozitatea sporea pe măsură ce el şi Axanio reuşeau să se enerveze reciproc în aşa hal, încât şi unul şi celălalt aproape că-şi pierdeau minţile de furie. Grupurile înconjurătoare, extrem de elastice, ezitau să se fixeze definitiv în adepţi ai unuia şi adversari ai altuia, fiindcă amănuntele luptei psihologice, ca

şi rezultatul final, îi interesau pe toţi deopotrivă.

Se făcea că zvonurile despre incident ajunseseră în scurtă vreme până la căpitan. La un moment dat, Pier Ulm intră în observatorul astronomic, posac, fără să privească pe nimeni. În timp ce lunganul Albert, care purta grade de sergent, îi dăduse raportul, căpitanul nici măcar nu făcea efortul de a-şi ascunde nemulţumirea.

— Vă ţineţi de măgării! îl auzea Gregor în toiul coşmarului său. Ce înseamnă toată povestea asta, cu duelul?

Gregor încercă să-l lămurească, dar parcă avea gura lipită. Când reuşi să-şi descleşteze maxilarele încleiate în gumă de mestecat, căpitanul îl repezi:

— Tu să taci, până la noi ordine! Vorbeşte, sergent! apoi se petrecu ceva din care Gregor pricepu că Albert se umflase nemăsurat şi plesnise, iar băieţii râdeau cu gura până la urechi, aruncând cu coji de pâine în căpitan.

— Nesupunere? Revoltă la bord? întrebă Pier Ulm, înverzindu-se de ciudă.

Iar un tip care semăna teribil cu Vlig I, deşi cu toţii îi ziceau când Namilă, când Jimmy Butelie, îl prinse în braţe şi începu să-l pupe zgomotos pe obraji, asigurându-l că echipajul se săturase să stea în faţa lui „ca nişte căţei dresaţi să prindă pietre în gură”.

Cum Namila i se aplecase apoi deasupra ca o ameninţare iminentă, căpitanul căută rapid o retragere strategică. Din uşă mai ameninţă cu pumnul şi strigă:

— Piraţilor! Contrabandiştilor! Mercenari împuţiţi! O să vă fac raport! O să vă reclam Ducesei! O să vă înfund în tribunalul militar!

Gregor visă mai departe, netulburat de cele ce se petreceau în jurul său, unde festivitatea se prelungea, într-o atmosferă mai relaxată. Visă că, într-o privinţă cel puţin, căpitanul se ţinuse de cuvânt: îi reclamase pe nedisciplinaţi

Ducesei. Se văzu chemat împreună cu Axanio dincolo de uşile blindate ale apartamentului locuit de stăpână. Se simţea stânjenit în salonul luxos, cu covoare groase şi aurărie. Axanio încerca probabil aceeaşi senzaţie, dar se ţinea ţeapăn şi grav, ca un cuier de modă veche..

Astronomul o recunoscu imediat pe femeia cosmică. „Aşadar, tocmai ea e Ducesa!” se miră Gregor, intrigat că nu fusese, la rândul său, recunoscut.

— V-am chemat, zise femeia cosmică jucând excelent rolul Ducesei, ca să lămurim o chestiune. Aveţi de gând să vă bateţi în duel?

— Da! strigă Axanio şi i se aprinseră ochii, ca de febră, sclipindu-i pe faţă pământie.

Gregor încuviinţă şi el; ce era să facă?

— Bine. N-am nimic împotrivă, declară femeia cosmică. Voi patrona eu însămi această cavalerească înfruntare. Dar, pentru că în cazul cel mai fericit unul din voi va fi ucis, iar celălalt rănit, vreau să ştiu cum stăm cu treburile care vi s-au încredinţat.

Axanio se grăbi să răspundă:

— Inventarul pierderilor şi al prăzii de război e gata. Mai lipseşte doar semnătura Voastră pe toate cele cinci exemplare, alteţă.

— Bine, zise femeia cosmică, mulţumită de răspuns. Dar tu, Gregor?

N-avea nici un rost să mintă. Oricum, stăpâna l-ar fi mirosit imediat, aşa că recunoscu sincer:

— Alteţă, cu respect vă raportez că sarcina încredinţată mie mă depăşeşte.

— Cum adică?

— Am făcut câteva însemnări şi… cam atât. N-am stil, ăsta-i adevărul.

Femeia cosmică începu să se înfurie.

— Şi cine vrei să-mi scrie cronica războiului cu

efemeridele? De ce crezi că te-am pus să ţii în ordine jurnalul de bord al astronavei? Spune, pentru ce te plătesc?

Gregor încercă o scuză, făcând pe ofensatul.

— Bine, dar faptele mele de arme…

— Nimic! Nici o vorbă! N-aveţi decât să nu vă supuneţi căpitanului, dacă nu vă place mutra lui. Vă priveşte! Ştiţi însă ce înseamnă neexecutarea ordinelor pe care eu le dau?

Era o ameninţare sub care şi Gregor şi Axanio se încovoiară aproape involuntar.

— Atunci, exclamă Gregor, luând o expresie de disperare, uşor exagerată — ce-mi rămâne de făcut, alteţă?

— Să te apuci de lucru! porunci femeia cosmică. Nu-mi convine că, de la moartea tragică a ultimului meu cronicar paginile jurnalului de bord au rămas aproape albe.

— Sărmanul Albert! oftă astronomul, ipocrit. Ducesa, în persoana femeii cosmice, mai zise:

— În cazul acesta, ne-am înţeles. Ai să continui cronica de unde a lăsat-o Albert întreruptă.

— Da, stăpână…

— Să fii atent cum scrii despre mine.

— Da, stăpână…

— În rest, să scrii numai adevărul.

— Da, stăpână!

A intervenit, derutat, Axanio:

— Şi cu duelul meu cum rămâne? Am investit capital în acţiunea de propagandă, în campania anti-Gregor mi-am plătit martorii…

Încruntându-se, femeia cosmică îl făcu să amuţească.

— Toate la timpul lor. Vă răfuiți după ce Gregor termină de scris jurnalul.

Şi, cu un gest imperativ, îi concedie pe amândoi, lăsându-i în grija roboţilor din gardă, care aveau să-i conducă dincolo de uşile blindate. Gregor visă că, mai

târziu, la ieşire, nu se putuse abţine să nu-i râdă lui Axanio în nas. „Ai dat de naiba! conversa cu el, în gând. Te joc eu cum îmi place, te fierb în zeamă proprie până te sfrijeşti de tot şi-ţi dai sufletul. Duel ţi-a trebuit? Ei bine, o să vezi duel când o să-ţi plesnească fierea de veninul strâns în atâta aşteptare!” Ştiindu-se la adăpost de orice agresiune, Gregor îşi propuse să profite din plin de răgazul oferit de Ducesă şi să-l chinuie pe Axanio cu o mie şi una de provocări, care aveau să transforme viaţa aceluia într-un calvar.

Ajuns aici, Gregor fu deşteptat de o mână care îi scutura energic umărul. Buimăcit, îngăimă:

— Axanio… Femeia cosmică… Jurnalul de bord… La numai câteva palme de obrazul său, recunoscu faţa rotundă şi surâzătoare a lui Vlig I.

— Trezeşte-te, Gregor! Vino să bei şi tu un păhărel cu noi. Doar n-o să rămâi pe dinafară tocmai în situaţiile în care se întăreşte colectivul…

19

În timpul petrecerii, astronomul povesti cu lux de amănunte ciudatul său vis şi toţi ceilalţi, înfierbântaţi de licoarea tulburătoare care le circula prin vine, se amuzară copios pe seama regretatului Axanio.

— Chiar aşa? întrebase Boldur, bine dispus. Era să vă bateţi în duel?

— Dacă nu m-ar fi obligat să redactez cronica războiului cu efemeridele, ajungeam acolo înainte de a mă fi deşteptat şi v-aş putea povesti acum deznodământul, zise Gregor.

Albert observă cu o uşoară afectare:

— Dar aşa, va trebui să aştepţi un alt prilej, pentru acest final de-a dreptul dramatic.

— Voi aştepta! îl asigură Gregor.

— Trebuie să recunoaştem că Axanio, ăsta, nu ne dă pace nici în vis, oftă Adalina.

Boldur preveni:

— Să nu aud nici o referire la isprava cu meteoritul! Acum, că spărtura este astupată, consider afacerea încheiată şi nu vreau să se pomenească numele acelui dement decât în situaţii vesele, cum e cea povestită de Gregor.

— Dar nu era vesel deloc! protestă astronomul.

— Un duel în vis are totuşi ceva vesel în el, aprecie Albert, sprijinindu-şi şeful.

— În visul altuia! aprecie Gregor, fără să cedeze poziţia.

Observă apoi sticlele golite, unele aruncate pe jos, altele îngrămădite pe mese, şi le reproşa celorlalţi că băuseră aproape totul singuri.

— Ce să-i faci? Dacă dormi!? Noi sărbătoream aici evenimentul, iar tu ne deranjai cu sforăitul tău infernal. Noroc că din când în când îşi amintea cineva să te prindă

de nas.

Vlig II ceru să se mai desfunde o sticlă.

— Nu mai avem pentru azi, comunică Adalina.

— Dar porţia lui Vlig III? întrebă matematicianul. Boldur îl privi înveselit de-a binelea.

— Vlig III nu are porţie, zise. Alcoolul este interzis cu desăvârşire celor bolnavi. Scrie la regulament.

— Dacă îi face rău, mă jertfesc eu în locul lui! se oferi matematicianul.

— De ce? Numai tu îi eşti frate? se interesă Vlig I, agitându-şi supărat braţele cu mâini enorme.

Boldur interveni imediat.

— Nu vă certaţi! V-am mai spus că Vlig III, fiind internat, n-are porţie. Cel mult, una de medicamente! Dacă ţineţi neapărat s-o împărţiţi…

Vlig II se aşeză îmbufnat.

— Nu-i corect! protestă el şi rămase morocănos în tot restul „seratei”.

Căpitanul Pier Ulm, care îşi păstrase aerul posomorât în ciuda mulţumirii cauzate de redarea în folosinţă a cabinei de comandă, reţinuse visul lui Gregor şi medita profund la el. Fireşte, astronomul omisese, în povestire, nişte amănunte care l-ar fi prezentat pe căpitan într-o lumină compromiţătoare. Aşa că Pier Ulm n-avu motiv de enervare şi putu să cugete în linişte, fără să mai urmărească discuţiile agitate ale celorlalţi. Îl impresionase în mod deosebit ideea războiului cu efemeridele şi în sinea lui se mira cum de o asemenea uluitoare perspectivă apăruse tocmai în somnul neisprăvitului de astronom. Căpitanul îşi lăsă liber gândul, tulburat fiind de toate câte şi le imagina. Pentru câteva momente se vedea ieşit din curgerea plată a evenimentelor de pe astronavă. „Da, un război interplanetar e cu totul altceva”, gândea Pier Ulm şi, lăsându-şi creierul să se înfierbânte într-un mod atât de

secret încât nimic din ce se petrecea înăuntru n-ar fi răzbit afară, fantază în imaginea visului lui Gregor, construindu-şi cu ochii deschişi propriul său vis. Pentru el, duelul cu Axanio era o fantasmagorie bună să excite simţurile unor naivi. Dar un război în toată legea — asta era cu totul altceva! Căpitanul întrevedea nelimitate posibilităţi de exersare a propriei sale personalităţi. După ce zăbovi un timp în apele unei asemenea năluciri înviorătoare, îşi aminti că totul începea dintr-un vis şi, din păcate, n-avea nimic de-a face cu realitatea.

— Dacă ar exista *efemeridele!* şopti Pier Ulm, neauzit de ceilalţi. Dacă ar exista…

Şi gândul acesta avea să-l obsedeze multă vreme încă de atunci înainte, producându-i adevărate suferinţe prin confruntarea perspectivei imaginate cu realitatea comună, adesea anostă a zborului lor. Odată, la câteva săptămâni după evenimentul festiv, în timp ce Boldur era cufundat în nişte socoteli, căpitanul Pier Ulm măsura în lung şi-n lat cabina de comandă, preocupat de gândurile lui ascunse. Se tot plimbase aşa, învăluit în tăcere, până când, la un moment dat, pe neaşteptate, se opri în mijlocul încăperii şi, aruncându-şi mâinile în lături, izbucni într-un oftat care îi exprima toată tulburarea ascunsă şi, mai ales, tot regretul:

— Ce să-i faci! Dacă nu-s, *nu-s!*

Boldur îşi ridică privirile de pe hârtia pe care făcea socoteli şi-l urmări câteva momente tăcut, aşteptând ca Pier Ulm să-şi continue laconica intervenţie printr-o confesiune, sau, dacă nu, măcar printr-o explicaţie cât de cât lămuritoare. Aşteptare zadarnică, deoarece căpitanul părea atunci, mai mult decât aricind, hotărât să nu-şi dezmintă stilul. După exclamaţia aceea care trăda o îndârjire resemnată, în măsura în care putea să trădeze şi o resemnare îndârjită, Pier Ulm se aşeză în fotoliul său, închizându-se în muţenia-i binecunoscută. Boldur îi mai

studie câteva secunde profilul încremenit, apoi, fără să pună întrebări şi fără să se mire, îşi reluă ocupaţia întreruptă.

După un timp, tensiunea care, din motivele ştiute, planase asupra echipajului scăzu până în limitele normalului. Adalina reuşi să se împace cu gândul că motănelul ei scump şi drag era definitiv pierdut, dar nu-i venea deloc la îndemână când se întâlnea, cine ştie pe unde, cu subiectul experienţei YQ. Ce-i drept, aşa-zisul „homuncul” nu dădea semne de agresivitate, căuta compania oamenilor şi, după teoriile formulate de Vlig I, acesta era motivul pentru care creatura încercase, cu câtva timp în urmă, să strice uşa care-l despărţea de echipaj. „Puneţi-vă în locul lui, sugera savantul. Stătea singur, închis în lădiţa aceea întunecoasă… Oricât ar părea de surprinzător faptul, eu am convingerea că i se făcuse urât, singur, acolo. Poate că n-a uitat că provine totuşi dintr-un motan şi că viaţa lui *dinainte* şi-a petrecut-o aproape de oameni!” La care Vlig II, nu se ştie dacă din spirit de contradicţie sau bazându-se pe argumente serioase, îl înjura amical şi-i cerea să-l mai „slăbească” odată cu explicaţiile lui sentimental-fanteziste.

— Savant eşti tu? Om de ştiinţă emerit? pufnea matematicianul. Nu ţi-e ruşine să vii aici cu argumente de alchimist — ce spun eu, alchimist! Aia aveau măcar scuza de a fi fost nişte tâmpiţi consideraţi înţelepţi între alţii care erau mai tâmpiţi decât ei — şi tu vii acum cu ideea că în subiectul celei mai extraordinare experienţe, probată strălucit, s-ar fi redeşteptat reflexele existente cândva în prăpăditul de motan care i-a dat naştere! Ai noroc că n-a ieşit încă, ştii tu cine, de la infirmerie, că ţi-ar arăta el ce înseamnă să te bagi, ca un semidoct ce eşti, în domenii care ţi-au fost, îţi sunt şi îţi vor rămâne veşnic străine.

— N-ai decât să pălăvrăgeşti ce vrei şi cât vrei! riposta

blând astrofizicianul. Eu rămân la părerea că această creatură are pentru noi o simpatie evidentă şi, la urma urmei, aşa trebuie să fie. În fond, intenţiile noastre (nu mai vorbesc de interesul nostru!) n-au fost nici pe departe îndreptate spre producerea unui monstru. Dimpotrivă. Şi, cel puţin judecând după manifestările de până acum ale subiectului, nu avem de ce ne plânge, n-a zgâriat şi n-a muşcat pe nimeni, după câte ştiu…

— Asta ne-ar mai lipsi! exclamă Gregor.

— Chiar aşa! acceptă Albert. Deocamdată, bestia se mulţumeşte să ne observe, fără să dea semne de agresivitate. Rămâne de văzut până când.

Fireşte, prudenţa poetului îşi atrase critici severe din partea lui Vlig I, ca şi neinspirata idee de a numi creatura „bestie”. Adalina nu fu în stare să treacă peste resentimentele ei şi, cu toate apelurile făcute la pasiunea de odinioară pentru Pufuleţ, tânăra femeie refuză categoric să declare, aşa cum i se cerea, că subiectul experienţei YQ se bucura în continuare de simpatia ei nedrămuită. De altfel ar fi fost ridicol, întregul echipaj ştia că apariţia neaşteptată a subiectului, cu atitudinea lui rigidă şi neliniştitoare, o aducea pe Adalina, uneori, în pragul isteriei. Nu o singură dată, în liniştea orelor de odihnă răsunaseră strident, pe tonuri neverosimile, ţipetele femeii, atunci când fostul siamez, devenit fără consimţământul ei celebrul Triton Vega-8 Argonauticus, îi ieşea înainte, săgetând-o cu privirile lui stranii. „Nu mă pot obişnui şi gata!” explicase Adalina, sfătuită să adopte faţă de creatura fraţilor Vlig o atitudine mai rezonabilă.

— Domnişoară! îi atrase la un moment dat atenţia Boldur, şi se văzu imediat că-l nemulţumeşte ceva. Nu te obligă nimeni să fii de părerea majorităţii în *această* problemă. Treaba dumitale! Sentimentele sau resentimentele pe care le ai faţă de Triton Vega-8 te

privesc direct şi personal. Dar, în calitatea mea de conducător al experienţei — accentua el, privind-o insistent pe Adalina, cu o uşoară încruntare a sprâncenelor — în această calitate, domnişoară, ţin să te previn că nu pot tolera să te tot văd plimbându-te dintr-un capăt în altul al astronavei, fără nici un rost, fără nici o treabă, indiferent de pretextele pe care le invoci. Nimic nu poate scuza lipsa de activitate în care te complaci de la o vreme încoace. Şi nu numai dumneata, ci şi alţii! preciza Boldur, rotindu-se pe călcâie, ca să-i cuprindă în câmpul său vizual pe ceilalţi astronauţi. Ce spun eu acum este valabil pentru toată lumea. Ar fi cazul să mai terminăm odată cu plimbările şi să ne vedem de treabă, nu-i aşa? Altfel, unde o să ajungem? Fiecare are sarcini bine stabilite la bord, cunoscute încă de la decolare. Ori o să pretindeţi că nu le-aţi cunoscut, că n-aţi ştiut ce se aşteaptă de la voi şi de ce anume o să răspundeţi?

Boldur conta pe o reacţie care întârzia să vină, o pândi, gata să contraatace o eventuală ripostă. Dar ceilalţi nu păreau dispuşi să-l contrazică. Albert îşi privea apatic degetele lungi, cu unghii bine îngrijite, Vlig II studia mozaicul pardoselii, Darnaputra cântărea în mână nişte chei, iar Adalina se retrăsese încet într-un colţ, bosumflată.

— Da! zise Boldur, mulţumit de efectul intervenţiei sale. Să punem lucrurile la punct. Pentru totdeauna! Prea multă inactivitate, prea multă trândăveală! constată el. Nu v-am spus până acum, pentru că aşteptam să văd până unde o să mergeţi cu povestea asta, aşteptam să vă daţi seama singuri, să înţelegeţi că totul are o limită. A fost ciocnirea? A fost! Dar a şi trecut, nu-mi puteţi invoca astăzi, la mai bine de patru săptămâni după întâmplare, că lucrările vă stau în loc din cauza șocului nervos sau mai știu eu din ce altă cauză…

Vorbind, Boldur se îndârji, începu să se plimbe cu mâinile

la spate, încruntat, privind de data asta în jos, la doi paşi în faţa sa, urmărit în tăcere de ceilalţi astronauţi.

— Am greşit! Recunosc, am greşit! exclamă Boldur, oprindu-se după câteva clipe. Am vrut să fiu bun şi văd că nu e bine. Trebuia să vă urmăresc mai îndeaproape, să vă controlez, să vă împing de la spate, nu-i aşa? Dar am crezut că nu mai e cazul să vă împing de la spate, doar nu mai sunteţi copii, nu-i aşa? Şi uite că m-am înşelat, mi-aţi înşelat aşteptările. Până unde o să mergem tot aşa, până unde?

Albert ridică din umeri, ceea ce putea să însemne fie că nu ştia, fie că nu-i păsa până unde. Boldur vorbi mai departe, îşi făcu o autocritică formală, întorcând-o în aşa fel încât să ricoşeze spre ceilalţi, promise că va fi mai ferm, mai drastic, promise să se schimbe, să devină chiar rău, dacă aşa era cazul.

— N-aveți decât să credeţi ce vreţi despre mine! hotărî el. N-aveţi decât să mă bârfiţi! Treburile navei stau mai presus de toate, s-a înţeles? De-acum înainte mă văd obligat să trec la sancţiuni împotriva celor care nu-şi fac datoria, desconsiderând activitatea profesională, planurile trimestriale şi, în sfârşit, treburile noastre de fiecare zi. Cui nu-i place, să plece! Să ne părăsească! N-avem nevoie de leneşi şi de chiulangii la bord, m-aţi înţeles?

Astronauţii îl priveau cu o uimire abia disimulată, de multă vreme nu-l mai văzuseră pe conducătorul expediţiei atât de mânios. „Ce l-a apucat aşa, dintr-odată?” se întreba Gregor, neîndrăznind să se foiască pe scaun, unde aproape că amorţise. Căpitanul Pier Ulm se simţea jignit, deşi nu credea, îi era greu să creadă că Boldur l-ar fi putut vârî în aceeaşi oală cu echipajul, mustrându-l şi pe el, care, oricum, era şef de echipaj şi răspundea de pilotarea navei. Şi totuşi, căpitanul se enervă, dovadă că simţea răsfrângându-se şi asupra lui ceva din reproşurile, din

ameninţările pe care Boldur le trimitea fără o adresă precisă, mai bine zis le adresa tuturor, într-un discurs devenit neaşteptat de vehement, crescut din el însuşi, mult dincolo de ceea ce se anunţa la început, când şeful expediţiei o chemase la ordine pe Adalina.

Pier Ulm îşi rumegă în tăcere mânia, privind în tavan, ca să nu i se vadă în ochi scăpărările acelea întunecate. „O să treacă şi asta, îşi zise. O să se pună ele, lucrurile, la punct, odată şi odată…” Şi din nou se gândi la efemeride, regretând că regulamentul îi cerea ca, în vreme de pace, să se supună unui şef civil atât de nesuferit, cum era Boldur. „Asta, gândea căpitanul, crede că face ceva cu discursul lui! Foc de paie, asta face! N-o să-l ţină ambiţia nici până mâine, lasă că-l ştim noi cât plăteşte… Numai gura-i de el. E bun să ţină şedinţe şi să rostească discursuri, dar când să pună umărul undeva, când să organizeze ceva ca lumea, s-a terminat… Şi se mai miră că pe navă e indisciplină, că fiecare face numai ce-l taie capul. *Dacă* face!” Scârbit, căpitanul îşi întoarse capul spre stânga, urmărind crispat jocul liniilor pictate de Albert, cu puţină vreme în urmă, pe suprafaţa translucidă a peretelui.

Contrar aşteptărilor lui Pier Ulm, râvna îl ţinu pe Boldur încă vreo câteva zile, în care şeful expediţiei împărţi sarcini, le reaminti pe cele vechi, făcu scandal pentru nişte termene depăşite, fixă altele, cercetă registrele pe care se depusese praful şi, nemulţumit de constatările făcute, îşi obligă echipajul să-şi reia ocupaţiile abandonate. Mai mult, îl mustră pe Pier Ulm, care, în calitatea lui de şef de echipaj, dăduse dovadă de slăbiciune, scăpase din mână colectivul, se dovedise incapabil să pună frână anarhiei ce se înstăpânea, încetul cu încetul, pe navă. Pier Ulm era să facă şi el infarct când auzi cum conducătorul expediţiei îl învinuia, direct, de lipsurile pe care, cu câteva zile în urmă, Boldur şi le recunoştea drept ale lui. Surpriza îi fusese atât

de mare încât, abia după ce Boldur ieşi din sala de comandă, reuşi să înţeleagă subtila manevră a celuilalt, menită să transfere răspunderile pe umerii altcuiva. Izbucnind într-un muget furios, Pier Ulm izbi cu picioarele în câteva ecrane, le făcu ţăndări, ameninţă stelele şi toate vieţuitoarele pe care natura le presărase vreodată sub ele, apoi se linişti şi, după o jumătate de oră de meditaţii sumbre, telefona la magazie, să i se trimită ecrane de schimb.

Gregor şi Darnaputra fură primii care, dintr-o înțeleaptă înţelegere a situaţiei, acceptară fără cârtire să-şi reia ocupațiile încredinţate la angajarea lor pe navă. Aşa se face că, îndată după trecerea furtunii — pe bună dreptate apreciată de fiecare dintre ei drept „o furtună într-un pahar cu apă” — puteau fi văzuţi în club, aşezaţi la două mese alăturate, pline de hârtii mâzgălite şi de topuri intacte. Devenise limpede pentru tot echipajul că medicul și astronomul hotărâseră să-şi facă de atunci înainte datoria conştiincios, începând cu întocmirea acelui plan de activitate zilnică, atât de insistent pretins de Boldur în timpul crizei sale de autoritate.

Vlig III mai zăcea în infirmerie, unde se pare că Darnaputra avea ambiţia să-l ţină încă multă vreme prizonier, judecând după zâmbetul mulţumit cu care medicul cel pirpiriu îşi redacta planul de activitate. Şi, într-adevăr, planul lui Darnaputra se contura destul de frumos, bogat în tot felul de detalii. Întrucât starea de preinfarct a bolnavului fusese totuşi depăşită, medicul hotărî să-i facă o serie de analize, în urma cărora să-l găsească suferind, rând pe rând, de bronşită cronică, de ulcer gastric, de febră tifoidă şi încă vreo zece boli uitate, ale căror nume şi simptome le scotea cu râvnă dintr-un tratat imens de istoria medicinii. Conspectă datele care-l interesau şi, meticulos, nota din când în când pe fişa astrobiologului,

transformându-i-o cu încetul într-unul din cele mai interesante documente medicale ale mileniului trei. Concentrat, Darnaputra îşi mişca botișorul tuciuriu în ritmul scrisului şi uneori zâmbea, având întipărită pe faţă toată plăcerea provocată de intuirea unor neaşteptate perspective oferite artei sale de pacientul Vlig III. Nu uită să adauge pe fişă o apendicită acută, pe care o programă imediat după emfizemul pulmonar, deci peste aproximativ treizeci şi cinci de zile. Până atunci avea vreme să-şi trateze pacientul de toate celelalte boli; aşa că, după ce văzu încă o dată lanţul impresionant al acestora, hotărî ziua a treizeci şi şasea pentru apendicită, apreciind cu satisfacţie că venise, în sfârşit, momentul să-şi încerce pe pielea cuiva ingenioasa metodă de extirpare a apendicelui prin sugestia dirijată progresiv.

Darnaputra avea deci toate motivele să-şi frece mâinile cu încântare deasupra planului de activitate care lua treptat contur pe masa din faţa sa. Îşi aruncă privirile spre Gregor şi rămase foarte surprins să-l vadă mâzgălind ceva pe o pagină pe jumătate ascunsă sub planşa pe care ar fi trebuit să întocmească planul de lucru al observatorului astronomic. Înţelese imediat că Gregor, sub pretextul unei activităţi serioase şi legale, făcea altceva.

— Scriu versuri, recunoscu astronomul imediat, fără să încerce măcar să mintă; era, pesemne, la rândul său, convins că Darnaputra n-avea să-l toarne lui Boldur sau şefului de echipaj.

— Eşti nebun! aprecie medicul, de-a dreptul şocat. Te-ai molipsit de la zăpăcitul ăla de Albert.

Gregor nu răspunse imediat, se vedea, după expresia crispată a feţei lui, cât era de concentrat. Urmărit de privirile stăruitoare ale lui Darnaputra, mai aruncă pe hârtie câteva rânduri, şterse, adăugă şi iarăşi şterse. Abia când găsi cuvântul căutat, chipul i se lumină şi, întors spre

colegul de alături, astronomul spuse:

— Nu-s nebun şi nu m-am molipsit de la Albert, pe care eu, unul. Îl consider un poet ratat. Asta e, dacă vrei să ştii: un poet ratat. Toţi rataţii se cred geniali, am observat chiar că ratarea este direct proporţională cu genialitatea pe care şi-o afirmă.

De data asta medicul fu cel care nu răspunse, deşi s-ar fi putut crede, după pauza lăsată, că astronomul aştepta o intervenţie din partea lui.

— Ai puţină răbdare? se interesă Gregor. Aş vrea să ţi le citesc, ca să văd ce părere îţi faci despre ele. Vreau să fiu sigur că au să placă.

— Cui? întrebă Darnaputra.

— Eh!... Cui! exclamă astronomul şi făcu un gest care nu avu darul să înlăture imediat nedumerirea medicului.

Apoi, împurpurându-se puţin la faţă, Gregor se decise, după ce mai întâi lăsă impresia că ar fi fost în pragul renunţării. Apucă între degete fila şi, cu o voce uşor tremurată de emoţie, citi:

Tu, Adalina, mi-ai spus deschis
că drumul meu către tine-i închis.
Te întreb acum, pentru ce?
Cu ce ţi-am greşit, cu ce?

Am greşit că te iubesc!
Se prea poate să greşesc.
Dar, Adalina, înţelege-mă bine,
Eu am nevoie de tine...

Pentru ce n-o crezi?
Când că sufăr singură vezi.
O, fată cu nume drag mie.
Vino, fii a visului meu soţie!

— Ah! Asta era! exclamă Darnaputra, clătinându-şi de

mai multe ori capul, apoi îşi ţuguie buzele şi îşi încruntă sprâncenele stufoase, cenuşii.

Gregor îl privi nemulţumit.

— Ce te surprinde? întrebă el.

— Te credeam vindecat, explică medicul.

— Vindecat de ce? întrebă astronomul, privindu-l chiorâș.

— De... *amoris maladiae,* formulă în latineşte Darnaputra, fericit că aflase pe loc termenul savant pe care-l căuta.

Gregor rămase câteva clipe descumpănit, se foi pe scaun, vru să spună ceva, dar tocmai atunci intră Pier Ulm, în drum spre sala de comandă, şi amândoi — medicul şi astronomul — tresăriră involuntar, apoi se grăbiră să-şi aplece umerii peste planşele cărora le completau rubricile cu diversele elemente ale planului de activitate pe trimestrul următor. Căpitanul îi privi scârbit şi trecu mai departe, fără să le adreseze vreo vorbă.

— De la un timp încoace, ăsta-i mereu cu capsa pusă, observă Darnaputra după ieşirea şefului de echipaj. Nu m-aş mira să-mi devină, cât de curând, pacient.

Astronomul îşi trase iar poezia de sub planul de activitate, unde o ascunsese, la vreme, de privirile căpitanului.

— Să-ţi citesc mai departe? întrebă el, privindu-l aproape rugător pe medicul cel pirpiriu.

— Citeşte! încuviinţă acesta, iar Gregor îşi drese glasul şi, uşor răguşit, continuă lectura, descifrându-şi versurile dintre numeroase ştersături.

Cuvântul l-ai aruncat
Ca pe o piatră în mine...

— Cine? îl întrerupse Darnaputra, descumpănindu-l iarăşi pe astronom, care îl privi încruntat, suspectându-l acum de rea-credinţă.

Cum însă medicul nici măcar nu zâmbea, Gregor rămase

cam derutat şi, după câteva secunde, se mulţumi doar să exclame, la fel ca mai înainte:

— Eh!… Cine!

Ca şi cum totul ar fi trebuit să se înţeleagă de la sine. Ce rost mai aveau explicaţiile? Şi ceru să nu mai fie întrerupt, dacă medicul dorea să asculte versurile până la capăt.

— Bine, nu te mai întrerup! promise Darnaputra. Gregor urmă:

Apoi nemiloasă ai plecat
Spunând încă: rămâi cu bine.

De data asta, Darnaputra zâmbi, abţinându-se cu greu să comenteze. Îşi aminti în ultimul moment de promisiunea făcută, așa că astronomul putu să-și ducă până la capăt creaţia, sfârşind într-o ridicolă ameninţare, încărcată însă de tremurul vocii emoţionate a îndrăgostitului respins:

Şi va veni o zi
Când vei spune: „Păcat!”
Atunci ai să mă crezi
Dar timpul va fi prea înaintat..

Gregor îşi ridică ochii de pe fila mâzgălită. Aştepta un răspuns, un comentariu, o reacţie măcar, de aprobare sau dezaprobare, mai degrabă una de aprobare decât una contrară. Darnaputra păru însă să nu-i ia în seamă aşteptările. Strofa finală îl găsi răsfoind preocupat tratatul de istoria medicinii, în căutarea altei boli pe care s-o arunce în seama lui Vlig III, care, închis în infirmerie, habar n-avea ce-l aşteaptă.

— Ei, ce zici? rupse tăcerea Gregor, ros de curiozitate.

— Referitor la ce? se interesă Darnaputra.

— Păi… De ce ţi-am citit chestiile astea? întrebă astronomul, indispus. Ca să-ţi dai şi tu cu părerea!

Medicul se răsuci iarăşi spre colegul său de zbor, îşi trecu

o mână prin părul încărunţit, apoi şi-o propti sub bărbie, gânditor.

— Gregor, băiatule, zise el, nu înţeleg de ce ai nevoie de părerea mea, care nu scriu şi nici n-am să scriu vreodată versuri. Ce să-ţi spun? Că nu-mi plac? Te-aş jigni. Că-mi plac? După cum poate că ai băgat de seamă, poezia nu mă interesează, prin urmare cum ar putea să-mi placă, în general, ceea ce, tot în general, nu mă interesează?

Gregor se simţi căzut din plopul metafizic în care se cocoţase.

— Atunci de ce naiba m-ai pus să-ţi citesc? se mânie el.

— Pardon! Nu te-am pus eu, ai vrut tu singur.

— De ce naiba m-ai ascultat! reveni astronomul, pus pe ceartă.

— Eu ascult pe toată lumea, preciza medicul. Aşa-i meseria… Dacă vrei să afli ce-i cu poezia ta, du-i-o lui Albert să ţi-o citească. El se pricepe, altfel nu l-ar fi delegat cei de la Uniunea Interplanetară a Scriitorilor să ne însoţească.

Gregor se îmbufna. Numele lui Albert, pronunţat pentru a doua oară în nici o jumătate de oră, îi făcu stomacul să tresară dureros.

— Şi, de fapt, ce urmăreşti tu, băiete? reveni Darnaputra. Ce vrei să obţii cu versurile tale? Glorie? Mă îndoiesc. Bani? N-ai nevoie şi nici n-ar fi pe aici cine să ţi-i dea. Artă pentru artă? Hai să fim serioşi! Ţi-ai lăsa oare telescopul în paragină, cu pânzele de păianjen atârnând uite-atâta de pe el, ca să te apuci acum, deodată, de arta pentru artă… Prin urmare? Prin urmare vrei s-o câştigi pe Adalina.

Gregor tresări, ca sub efectul unei lovituri.

— Am sau n-am dreptate? întrebă Darnaputra. Am! îşi răspunse tot el, văzând expresia de derută de pe faţa astronomului. Ce altceva ar putea să însemne povestea aceea cu: dar *va veni* o *zi, atunci ai să mă crezi* etcetera?

Pentru oricine cunoaşte cât de cât psihologie, e limpede. Prin urmare, dacă tu asta vrei, dacă asta urmăreşti, ce aştepţi de la mine? Aş putea, cel mult, să-ţi dau un sfat, dar nu cel pe care îl aştepţi, nu în legătură cu talentul tău literar. Aş putea să-ţi spun: din moment ce tot ai scris-o, trimite-i-o, şi gata!

20

Elanul lui Boldur nu ţinu totuşi mai mult de două săptămâni şi, pe măsură ce trecea timpul, era tot mai evident că şeful expediţiei se înmuia; schimbare aşteptată şi, mai ales, privită cu multă simpatie, nemărturisită însă decât din priviri, de fiecare astronaut. Cei care, ca Gregor şi Darnaputra, îşi duseseră planurile de activitate la semnat aveau să constate că Boldur îi primea cu un fel de mirare întipărită pe faţă. Ca şi cum el însuşi nu s-ar fi aşteptat ca iniţiativa lui — de dinamizare a vieţii de pe navă, de smulgere a echipajului din lâncezeala în care părea să fi intrat — să aibă dintr-odată atâta succes. E drept că unii, de pildă Adalina, Albert şi matematicianul, nu se grăbeau deloc să se înfăţişeze, conform dispoziţiei, cu planurile la semnat. Vlig II se făcea că nu pricepe despre ce era vorba, tânăra cosmonaută evita întâlnirile cu conducătorul expediţiei, iar poetul, atunci când era întrebat, schimba cu multă abilitate subiectul. Sau, dând impresia că rămâne foarte preocupat de planul de activitate ce i se ceruse, pălăvrăgea minute în şir despre nişte proiecte fabuloase, pline de intelectualitate, demne de premiul Nobel, clasa interplanetară; proiecte pe care le avea, chipurile, în lucru ori se pregătea să le abordeze.

Albert discuta cu plăcere, dar nimic nu se grăbea să iasă, rotunjit, de sub mâna lui, nici măcar o banală schiţă de plan de muncă, pe care Boldur voia s-o pună la dosar Aşa încât conducătorul expediţiei începu să creadă că toate discuţiile cu poetul — uneori acesta îl căuta şi-i răpea timpul preţios cu relatarea unor subiecte epopeice, cu expunerea detaliată a vreunui sistem estetico-filozofic atunci născocit — toate discuţiile acelea n-aveau să ducă la nimic concret, fiind pur şi simplu o pierdere de vreme. Singurul care câştiga ceva din asta rămânea Albert, el se simțea trăind în

acele momente, îşi vedea în minte elucubraţiile luând forme materiale, consolidate în tomuri şi opuri de a căror valoare el, unul, n-avea cum să se îndoiască. Boldur, dimpotrivă, părea din ce în ce mai convins că proiectele descrise aveau să rămână nerealizate, fiind ele însele nerealizabile, pe de o parte, iar pe de alta din cauză că nu avea încredere în voinţa poetului de a duce la capăt nişte planuri atât de ambiţioase. Insistenţa cu care Albert pretindea de la o vreme să-i fie ascultată vorbăria despre ce făcea şi ce intenţiona să facă sfârşi prin a-l scoate din sărite pe Boldur. În mod surprinzător, tocmai el, care făcuse uz de funcţie pentru a le impune celorlalţi să realizeze ceva în răstimpul petrecut pe navă, începu deodată să-l ocolească pe Albert şi nu mai pomeni nimic despre planurile de activitate, cerute la început cu atâta insistenţă; ba chiar părea destul de îngrijorat la gândul că, până la urmă, poetul avea să se ţină de cuvânt, obligându-l să-i citească şi să-i semneze toate lucrările acelea îngrijorător de complicate.

Prin urmare, pe lângă Albert profitară astfel şi alţii, dintre aceia care nu prea se arătaseră dornici să-şi întocmească în scris planurile de activitate. Boldur le făcu uitate şi, ca să scape de sporovăială plictisitoare a poetului, îi încredinţa o sarcină de mare urgenţă. Îşi aminti că nu mai trimiseseră de cine ştie când mesaje spre Pământ; scăpare de care se simţea întru totul răspunzător, dar ţinu asta pentru sine, găsindu-şi imediat o mulţime de scuze. În orice caz, se bucură că-i venise în minte, tocmai atunci, ideea mesajului şi-l însărcina pe Albert cu redactarea textului care, înregistrat pe undele electromagnetice, avea să ţâşnească din antenele navei spre omenirea lăsată în urmă, la mai mulţi ani-lumină distanţă.

— Compune-l concis, fără prea multe înflorituri! se simţi Boldur dator să pretindă. Şi nu uita să treci la sfârşit că

„argonauţii se simt bine”.

— Fireşte! încuviinţă Albert şi vru să adauge ceva, dar conducătorul expediţiei i-o reteză cu câteva zvâcniri repezi de mână, care-i trădau nerăbdarea de a fi lăsat în pace.

— Neapărat în formularea asta! preciza el, expediindu-l cu o uşoară jenă pe poet.

Înainte de a redacta mesajul pentru pământeni, Albert avu o discuţie cu Adalina, care-l căută în cabina lui, de fapt în cabina lor, pentru că tânăra laborantă nu-şi mai ascundea de nimeni sentimentele, după întâmplarea aceea din bibliotecă. Veni indignată la Albert, fluturând o hârtie pe jumătate mototolită, iar faţa ei avea ceva din expresia unei mici amazoane întărâtate.

— Ce-i asta? întrebă Albert.

— Citeşte şi ai să vezi! îl îndemnă Adalina şi rămase tăcută, fierbând însă de necaz, tot timpul cât poetul parcurse cu ochii scrisoarea.

— Ia te uită! exclamă la un moment dat Albert, uimit. Idiotul ăla s-a apucat să scrie poezii…

— Sunt de-a dreptul revoltată! izbucni femeia. Ce crede el, cu *cine* are de-a face?! Să nu-l mai văd în ochi!

— Uşor de zis, greu de realizat, observă Albert. Ia stai. Ia stai puţin… Şi, pe măsură ce citea versurile, faţa i se destindea într-un zâmbet luminos, oglindind satisfacţia care-l încerca în clipele acelea. În cele din urmă, râse din toată inima, intrigând-o astfel pe Adalina.

— Ce te amuză? Ce găseşti de râs? se interesă ea, înciudată.

— Păi tu nu vezi? zise poetul şi râse iarăşi. Nu vezi ce tâmpenii scrie ăsta aici? Aşa ceva, să te munceşti o sută de ani, tot n-ai reuşi să aşterni pe hârtie. Şi uite că vine cineva şi-ţi serveşte „perla” ca pe tavă! Cum să nu te distrezi…

Furioasă, Adalina bătu din picior.

— Aşa! ţipă ea. Eu sufăr şi tu te distrezi… Eu sunt jignită,

iar pe tine te amuză! Te rog să te duci imediat şi să-i bagi tipului minţile în cap! Unde se crede? Să înveţe să se poarte civilizat!

Era atât de pornită, încât Albert, deşi n-avea chef de vreun scandal, trebui să-i promită că avea să-l caute pe Gregor, ca să-l pună la punct. Deşi, judecând după impresia pe care i-o făcuseră versurile infantile ale aceluia, astronomul părea să-i fi devenit mai degrabă simpatic, decât inamic sau rival demn de luat în seamă.

Se întâlni cu Gregor din întâmplare, pe coridor.

— Ascultă, amice! îl luă în primire, măsurându-l de sus. Înainte de a te apuca să compui versuri pentru femeile care nu-ţi aparţin, ce-ar fi să mai umbli puţin pe la şcoală? N-am nimic împotrivă să-i scrii Adalinei, dar pretind să-i scrii măcar ca unul care şi-a însuşit cultura generală. Am impresia că dumitale tocmai asta îţi lipseşte!

Gregor rămase pe loc, năucit; apoi, cum poetul se îndepărta surâzător, îl înjură din urmă şi-l ameninţă cu pumnul. Mai târziu, însă, meditând la ce-i spusese Albert cu intenţia de a-l jigni, acceptă totuşi că ar fi putut avea un dram de dreptate. Şi, cum Adalina îşi neglija cu totul, de la o vreme, obligaţiile de bibliotecară, astronomul se strecură în biblioteca navei şi, încuiat acolo, începu să tocească singur carte după carte, cum îi cădeau în mână. „De ce să mă jignească unul şi altul?” se întreba, îndârjit, străduindu-se să se pună la punct cu lectura din domeniul umanist al culturii, cea de care făcea atâta caz Albert, care nici măcar să înmulţească exact două cifre nu era în stare.

Trei întâmplări demne de a fi relatate avură loc în aceeaşi zi la bordul astronavei. Întâi şi-ntâi evadarea lui Vlig III, sătul de stagiul, exagerat de lung, făcut în infirmerie, dar mai ales sătul de rolul de cobai la care îl supunea, conform planului său riguros întocmit, Darnaputra.

După timpul Pământului, trebuie să fi fost cam ora trei

după-amiază când, dinspre infirmerie, izbucniră pe neaşteptate răgetele acelea furioase şi un vârtej turbat străbătu astronava, de la un capăt la altul, trezindu-i pe astronaut! din somn. Vârtejul, însoţit de tropăituri şi bufnituri în pereţii coridorului principal, se deplasă atât de repede, încât cei ieşiţi cu feţele speriate în uşile întredeschise ale cabinelor abia mai apucară să vadă pata vişinie, dungată, a unei haine de pijama, dispărând la capătul coridorului odată cu insul care o purta. În urma lui, cu paşi mărunţi, împiedicându-se des, alerga Darnaputra, cu mâinile larg desfăcute, ca şi cum ar fi vrut să prindă, sau să se prindă de ceva. Chipul lui tuciuriu se transfigurase, ochii îi ieşiseră din cap, prin gura întredeschisă respira precipitat, şi în primul moment astronauţii nu înţeleseră dacă schimbarea aceea se datora spaimei, ori numai efortului făcut în urmărirea insului cu pijama vişinie. Oamenii se uitară unii la alţii, nedumeriţi, apoi reintrară în cabine, unii ca să se trântească la loc, morocănoşi, pe paturile răvăşite, alţii ca să se îmbrace în pripă. Unul după altul, Boldur, Albert şi, ceva mai la urmă, Adalina, porniră pe coridor în direcţia în care dispăruse medicul cel pirpiriu şi obiectul mişcător al atenţiei sale.

— Ce-a fost asta? se interesă Albert, apropiindu-se de Boldur, care păşea în fruntea micului grup.

— De unde vrei să ştiu eu? răspunse Boldur. Deschise o uşă, apoi alta, dar sălile din spatele acestora erau goale. Aşteptară câteva secunde, concentraţi, până când zgomotele reizbucniră, mai slabe, undeva, înspre partea terminală a navei: păreau să vină din direcţia observatorului astronomic. Boldur o luă la fugă într-acolo, urmat de ceilalţi îndeaproape.

— Deschide! striga Darnaputra, ghemuit lângă uşa observatorului. În numele legii, deschide!

— Ce se întâmplă aici?! întrebă conducătorul expediţiei,

pe un ton care se dorea cât mai autoritar.

Albert îl dădu la o parte pe Darnaputra, smulgându-l de umăr, şi apăsă cu toată puterea pe clanţă. Uşa rămânea încuiată. De dincolo nu se auzea nici o mişcare.

— A scăpat ăla... a fugit! explică Darnaputra.

— Cum a fost posibil? zise Boldur, privindu-l cu asprime.

Medicul ridica din umeri, având însă un aer uşor vinovat.

— Ce să fi făcut? întrebă el. E solid, ca un taur! M-a împins şi a ieşit în fugă pe lângă mine... Am strigat, l-am rugat să se întoarcă, dar parcă aveai cu cine vorbi? L-am urmărit până aici, era să scoată sufletul din mine! S-a încuiat în observator.

Boldur se aplecă şi cercetă gaura cheii. Se ridică imediat, cu un zâmbet triumfător şi, scotocind într-unul din buzunarele salopetei, scoase de acolo o cheie, pe care o vârî în broască.

— Asta-i de-aici? se interesă Albert, fixându-l pe Boldur cu o privire admirativă.

Cheia se răsuci în broască. În acelaşi moment, dincolo se stârni agitaţie. Câteva izbituri, precum şi dificultatea cu care se deplasa uşa observatorului, dădeau de înţeles că omul refugiat acolo proptea uşa cu spatele, împiedicând-o să se deschidă.

— Vlig! strigă Boldur prin deschizătură. Vlig III, nu face pe nebunul! Lasă uşa în pace, n-auzi?

Gemete şi bolboroseli. Cel de dincolo se încorda, încât, ca să nu închidă uşa la loc, trebuiră să se opintească toţi cei aflaţi în faţa ei, pe coridor.

— Nu mai merg! Să vă ia dracu! urlă Vlig III, răguşit. Nu mă mai întorc acolo...

— Vlig, ieşi afară! porunci Boldur.

— Hai afară, prietene!... scânci Darnaputra, rugător. Un muget fu reacţia lui Vlig III, îndată ce auzi glasul doctorului. Uşa se mişcă din nou, gata să se îndoaie.

— Monstrule! Monstrule! urlă gâfâit Vlig III, adresându-i-se, fără îndoială, lui Darnaputra. Să te cari! Să piei din faţa mea! Când îţi văd mutra pocită, simt că-mi ies din minţi…

— Vedeţi, vedeţi? scânci Darnaputra, întorcându-şi faţa amărâtă spre cei pe care-i lua drept martori. Aşa face în ultimul timp. O să încărunţesc de tot din cauza lui…

— Vlig III, degeaba opui rezistenţă, suntem mai mulţi! îl preveni Albert pe evadat.

Adalina se retrăsese lângă un perete al coridorului şi urmărea consternată sforţările care se făceau pentru deschiderea uşii. În sfârşit, tăblia cedă, scăpată de presiunea exercitată asupra ei din interiorul observatorului astronomic. Boldur, Albert şi Darnaputra fură proiectaţi înăuntru şi îşi reveniră tocmai la timp ca să vadă pijamaua lui Vlig III fluturând în direcţia marelui telescop. Dintr-un salt, evadatul se aruncă pe aparat şi, spre stupoarea urmăritorilor, începu să se cațere, ajutându-se cu picioarele desculţe, pe tubul telescopului, înălţat oblic spre cerul înstelat. Când Adalina trecu şi ea pragul, pijamaua vişinie ajunsese tocmai în vârf, la un metru sub cupola transparentă.

— Coboară de-acolo! porunci Boldur, fără a înceta să se mire de ideea şi, mai ales, de performanţa savantului astrobiolog.

De sus, Vlig III întoarse spre ei o faţă de nerecunoscut. Ochii mici, injectaţi, priveau cu ură pe deasupra unei clăi răvăşite; în infirmerie îi crescuse barba de două palme şi figura lui de animal hăituit îi sporea aerul fioros, încât Adalina nu-şi putu reţine un ţipăt. Savantul cuprinsese cu mâinile şi cu picioarele tubul telescopului, aproape de capătul lui înălţat.

— Nu cobor! mârâi el. Boldur nu ştia ce să mai facă.

— De ce nu cobori? întrebă, ca să mai câştige timp.

— Cobor, cu o condiţie! se răzgândi Vlig III.

— S-o auzim.

Evadatul întinse o mână spre Darnaputra, care-l privea de jos, cu capul dat pe spate, cu gura întredeschisă.

— Ăla! zise Vlig III. Să fie linşat! Sau cel puţin expulzat de pe navă. Asta-i condiţia! Altfel nu mă dau jos.

Involuntar, toţi ochii se îndreptară spre Darnaputra. Medicul îşi ridică braţele într-un gest de neputinţă, care voia să însemne: „Ei vedeţi? Ce v-am spus?! Ce mai poţi face cu el?” Boldur privi din nou în sus, spre cel cocoţat sub cupola observatorului astronomic.

— De ce să-l expulzăm? se interesă şeful expediţiei. Vlig III gemu şi se zbătu în vârful telescopului.

— Mă chinuie! seinei el, fără să-şi mai poată reţine lacrimile. Mă ţine încuiat... Îmi face injecţii!... până şi cu apă distilată...

— Minciună! izbucni de jos Darnaputra. Îţi aplic tratamentele care trebuie, fiindcă eşti bolnav.

— Nu sunt bolnav, nu sunt bolnav! se zbătu Vlig III, lăcrimând mai departe; apoi, observând că lunecase cu vreun metru mai jos, se caţără la loc, în vârf. Nu sunt bolnav! urlă el, fluturându-şi barba zburlită. Numai ţigănosul ăsta zice că-s bolnav, ca să-şi poată face el damblaua, să experimenteze pe pielea mea... Ce ţi-am făcut eu ţie, se tângui savantul, pe cine ţi-am omorât de mă torturezi atâta?

Darnaputra îşi plesni mâinile, uimit.

— Auziţi-l! exclamă el. Ascultaţi ce-i poate ieşi din gură! Eu mă zbat să-i fac analize, să-i găsesc bolile, să-l vindec, iar el afirmă că vreau să-l omor. Zice că-i sănătos! Cum poate fi sănătos cineva care stă cocoţat acolo?

Astronauţii clătinară din cap, dându-i dreptate.

— Stau aici pentru că nu vreau să mă întorc la infirmerie ! vorbi Vlig III, ceva mai liniştit.

— Bine, dar cât timp crezi că *poţi* să stai? întrebă Boldur.

— Cât va fi nevoie, răspunse celălalt.

În sfârşit, răbdarea lui Boldur cedă. Pentru el era limpede acum că evadatul trebuia capturat cu orice preţ şi depus acolo unde avea şansele cele mai mari să se însănătoşească. Gestul lui disperat dovedea o depresiune nervoasă gravă, dintre acelea faţă de care nu trebuie să te a lăţi prea îngăduitor. Şi Boldur nu se arătă. Urmărit cu nelinişte de Vlig III, se apropie de afetul telescopului, apucă fără nici o ezitare manetele, smuci de ele, imprimă o mişcare viguroasă roţii care dirija deplasarea în plan vertical. Uluit, evadatul constată că tubul telescopului se înclina treptat spre podea, unde ceilalţi, înţelegând manevra lui Boldur, se pregăteau să-l înşface îndată ce distanţa avea să le-o permită. Vlig III se târî înapoi, dându-şi drumul să alunece pe tubul telescopului, dar mişcarea se dovedi neinspirată, pentru că-l aduse mai aproape de urmăritori şi, în câteva secunde, tras pe podea, se zbătea urlând în mâinile lor.

— Să nu-l omorâţi! ţipă Adalina, îngrozită de priveliştea la care era obligată să asiste: o vânzoleală de trupuri rostogolite lângă piedestalul telescopului, într-un efort titanic, însoţit de gemete şi gâfâituri.

Pe neaşteptate, Vlig III se smulse de sub adversari şi sări în picioare, cu bluza de pijama sfâşiată, lăsându-şi un smoc de barbă între degetele crispate ale lui Darnaputra. În clipa următoare, prizonierul se năpusti pe uşă şi dispăru în coridor, lipăind pe pardoseala de plastic cu picioarele lui desculţe.

— După el! comandă Boldur şi bărbaţii, fără a-şi mai aranja cât de cât ţinuta şifonată, reîncepură urmărirea, de data asta în sens invers. Îl ajunseră pe Vlig III abia la capătul coridorului, după o goană de aproape cincizeci de metri. Fugarul se oprise numai datorită faptului că pista de alergări se sfârşea printr-o uşa blindată, dând spre

compartimentul plin de radiaţii nocive al celebrului motor ionic-conic-discoidal-simetric-focalizat, uşă pe care în acel moment nenorocitul se străduia din răsputeri s-o deschidă.

Îl ajunseră înainte de a-şi duce treaba la bun sfârşit. Epuizat, înţelegând că toată împotrivirea i-ar fi fost zadarnică, Vlig III se lăsă înhăţat şi condus la infirmerie, unde medicul îi administra o doză uriaşă dintr-un calmant şi-l zăvorî în separeul pe care savantul, înainte de-a evada, îl răvăşise într-un hal fără de hal.

— Să stai aici, cuminte! îl sfătui Boldur înainte de a se retrage. Trebuie să te însănătoşeşti!

— Nu vreau! gemu, din pat, gata să adoarmă, savantul astrobiolog. Nu sunt bolnav… Nu vreau să mă însănătoşesc, mormăi el, sub efectul narcoticului, apoi adormi.

Boldur se întoarse spre Darnaputra, care avea o vânătaie splendidă sub ochiul stâng şi, în plus, şchiopăta.

— Ai grijă de el, îl sfătui conducătorul expediţiei.

— În regulă! acceptă Darnaputra, cu un zâmbet abia ascuns; îşi frământa mintea, plănuind să-i mai încarce lui Vlig III fişa cu încă vreo câteva boli, plus tratamentele respective. Se socotea îndreptăţit la răzbunarea aceea, după toate câte-i făcuse evadatul.

Faţă de acest incident, întâmplarea la care fusese martoră Adalina, cam în aceeaşi vreme, pare de mai mică importanţă, dacă nu cumva urmările ei se vor vedea mai târziu. Tânăra femeie îi pierduse din vedere pe cei angajaţi în urmărirea lui Vlig III şi, îngrijorată de soarta lui Albert, începu să-l caute. La infirmerie îl găsi doar pe Darnaputra, pe când îşi ungea cu o alifie vânătaia studiindu-şi-o atent într-o oglindă. Medicul nu ştia încotro plecase Albert. Mai liniştită, Adalina se întoarse şi luă camerele la rând, până când ajunse în faţa intrării care conducea în cabina de comandă. Întredeschise uşa, dar nu mai apucă să intre, se opri în prag, contrariată de spectacolul pe care-l surprindea.

Pier Ulm n-o remarcase şi, ghemuit pe vine, continua să se ocupe de monstrul fraţilor Vlig. Căpitanul mânuia o vergea terminată cu un fel de lampă verzuie, o purta prin faţa ochilor lui Triton Vega-8, iar acesta, fapt straniu. încremenise pe picioarele lui rigide şi îşi purta doar capul, la stânga şi la dreapta, fixând cu ochii lui rotunzi luminiţa din capătul vergelei. Paralizată, Adalina privi micul patruped restructurat în decursul experienţei YQ, dar formele lui colţuroase, abia mascate de perii sârmoși, nu mai aveau nimic din fineţea fostului pisoi siamez, încât femeii i se strânse inima, copleşită de un dureros regret. „Ce face ăsta aici?" se întrebă apoi şi, cuprinsă de uimire, își zise că Pier Ulm voia, pesemne, să dreseze subiectul. Pe măsură ce căpitanul avansa, împingând luminiţa verzuie mai aproape de ochii jivinei metalizate, blana lui Triton Verga-8 începu să scapere mici scântei, ca încărcată electric. Pe neaşteptate, din mustăţile micului monstru ţâşni o flacără, însoţită de un pocnet sec, iar capătul vergelei se răsuci, sfărâmându-se.

Adalina ţipă, trânti uşa, fugi pe coridor şi se ascunse în prima cabină care-i ieşi înainte. Râmase acolo până când se încredinţa că nu era urmărită. Dar imaginea monstrului în care fusese transformat Pufuleţ o urmări multă vreme după aceea, înfiorându-i pielea de câte ori şi-o amintea.

A treia şi ultima întâmplare dintr-o zi îndeajuns de agitată îl avu drept erou pe Gregor, care, în bibliotecă, retras în liniştea solemnă a cărţilor, făcea eforturi să-şi umple golurile din cultura generală. Lipsit de ajutorul bibliotecarei (de când se pusese sub protecţia lui Albert, Adalina aproape că uitase de slujba care îi fusese încredinţată pe navă; cu atât mai mult nu şi-ar fi reamintit-o când era vorba să-l servească pe astronom), Gregor scotocea singur prin rafturi, răsfoia, spicuia, uneori se adâncea chiar în lectură, acolo, sus, cocoţat pe scară. Din când în când, praful depus

pe tomuri şi vânturat acum, pentru întâia oară, de un nepoftit îl făcea să strănute. Dar astronomul, scufundat în uitare — uitare de sine, de ceilalţi, de tot ce există — constată după un timp că se simţea bine acolo. Şi continuă să cerceteze cu râvnă rafturile, regretând că nu descoperise mai din vreme plăcerea acestei ocupaţii.

Spre seară, Gregor dădu peste un cilindru de aluminiu care conţinea un teanc de foiţe cu semne mărunte, înscrise îngrijit. Materialul părea mai rezistent decât hârtia, nu însă de calitatea plasticului, pentru că o parte din file erau atacate de o ciupercă de culoare brun-deschis şi fundul cilindrului se umpluse de praful fin în care se transformaseră porţiunile complet deteriorate:

Gregor întinse pe o măsuţă paginile manuscrisului, aşa cum erau, întregi sau înjumătăţite. Le privi emoţionat, le studie, încercă să găsească o metodă utilă pentru descifrare. Simţea că se află la un pas de o mare descoperire şi regreta că n-o putea, totuşi, duce la capăt de unul singur. Scrisul nu semăna cu nimic din ceea ce cunoştea el. Nici măcar cu semnele folosite în limbile moarte; o mulţime de liniuţe scurte întrerupeau, căzând sub diferite unghiuri, un lung fir orizontal, ondulat. În cele din urmă. Astronomul hotărî să renunţe la o ambiţie care i-ar fi depăşit puterile şi să ceară aprobarea de a analiza textul cu ajutorul maşinii electronice de calcul.

21

La data când găsea manuscrisul marţian, document care, aşa cum avea să se dovedească ulterior, era de o inestimabilă valoare, la data aceea Gregor nu putea să bănuiască importanţa reală a întâmplătoarei lui descoperiri şi nici măcar faptul că acesta, manuscrisul, avea să aducă pentru o vreme colectivul sub acelaşi acoperiş, după serioasele divergenţe care se manifestaseră în sânul lui. Fireşte, asta nu însemna că toate conflictele se aplanaseră. Cu atât mai mult nu însemna că ar fi dispărut brusc sentimentele sau resentimentele nutrite de argonauţi unul pentru altul. Dar interesul stârnit de existenţa manuscrisului era de netăgăduit, încât până şi Vlig III, mai liniştit acum, putea fi suspectat de o oarecare curiozitate în raport cu soarta documentului; deşi, atunci când medicul îi comunicase vestea, savantul astrobiolog afirmase că-l doare undeva de marţieni şi de toate rămăşiţele lor. Vlig III şedea în vârful patului şi citea o revistă, veche de vreo cincisprezece ani; îl interesa în mod deosebit programul anunţat de televiziune pentru ziua aceea de luni 26 septembrie.

Ca şi cum s-ar fi pus cu adevărat problema alegerii unei emisiuni. Darnaputra nu se descurajă, îşi lăsă pacientul în pace, fără a uita însă să-l ţină la curent cu tot ce apărea nou în chestiunea manuscrisului marţian.

Cu nesperată uşurinţă, Gregor obţinuse de la conducătorul expediţiei dreptul de a folosi calculatorul de bord. Nu aparatul anemic din bibliotecă, ci pe acela care deservea cabina de comandă şi, în general, toate circuitele navei, inclusiv pilotul automat. De la prima privire aruncată asupra filelor mucegăite, Boldur apreciase că propunerea astronomului merita toată atenţia, dar dintr-un alt punct de vedere decât cel luat în seamă de Gregor. Intuise că,

introducând în viaţa navei manuscrisul necunoscut, atrăgând asupra lui atenţia astronauţilor, i-ar fi reţinui pe orbita mai stabilă a unui echilibru colectiv, altfel mereu ameninţat cu destrămarea.

— Gregor, băiatule, dă-i bătaie! Ai totul la dispoziţie! spusese Boldur, bătându-l amical pe umăr, iar când astronomul îşi exprimase îndoiala în colaborarea lui Vlig II, conducătorul expediţiei îi promise tot sprijinul său.

Aşa se face că, în ciuda neîncrederii lui Gregor, matematicianul acceptă totuşi să cerceteze manuscrisul şi să pregătească textul pentru calculator. Şi (culmea!) făcu totul atât de bine, încât îi uimi pe toţi ceilalţi, cu excepţia lui Vlig I, singurul care nu se lăsă impresionat. Nici măcar atunci când maşina, în loc să explodeze, continuă să rumege în tihnă informaţiile prelucrate de Vlig II, ilustrul astrofizician nu acceptă să creadă că fratele său ar fi putut face o treabă bună.

— Aşteptaţi! îi sfătuia el pe martorii experienţei. Aşteptaţi până la capăt şi-o să mai vorbim noi atunci!

— Şi dacă, până la urmă, ajungem la un rezultat corect? se interesă Gregor, înciudat pe atâta rea-credinţă.

— Întâmplarea poate face multe, susţinu Vlig I, fără să dezarmeze însă. Dintr-un cap stricat şi un computer bun nu poate ieşi nimic demn de luat în seamă. Dar dintr-un cap stricat şi un computer dereglat ar putea ieşi cu o probabilitate de unu la nu ştiu câte milioane, rezultatul care trebuie…

Matematicianul nu era de faţă, fapt care explică de ce Darnaputra nu primi chiar atunci un nou pacient, internat în stare gravă la infirmerie.

Curând apărură primele rezultate, întru totul surprinzătoare. Calculatorul electronic stabilea originea de netăgăduit a manuscrisului marţian.

— V-am spus eu? Aşa ceva nu se poate! rânji Vlig I

Nimeni nu-l luă însă în seamă.

— Extraordinar! exclamă Boldur. Asta schimbă întrucâtva ceea ce ştiam noi despre marţieni, nu-i aşa? Dacă nu mă înşel, s-au găsit numeroase vestigii arheologice pe planeta aceea, suficiente ca să reconstitui, în linii mari, o civilizaţie, dar nici un document scris.

— Aşa e, confirmă Albert. Hârţoagele astea, dacă reuşim să le descifrăm, au să facă mult zgomot la întoarcerea noastră pe Pământ.

— Să mai spună cineva că marţienii erau analfabeţi! reveni Boldur, apoi dădu instrucţiunile necesare urgentării operaţiei migăloase pe care o efectua computerul.

Primele cuvinte traduse din marţiană, aşteptate cu nerăbdare de întreg echipajul, fură acestea:

...și acum se-mi dai voiă, iubite...

Astronauţii se priviră cu nedumerire. Cuvintele cu aspect arhaic îi uimeau, ca şi cum s-ar fi aşteptat la altceva, ca şi cum vreunul dintre ei s-ar fi aşteptat măcar la ceva anume!

Pentru ca interesul astronauţilor să nu se anemieze pe parcurs, ci, dimpotrivă, să crească neîntrerupt, Boldur luă hotărârea să le interzică accesul în preajma calculatorului, cu excepţia lui Gregor, în calitate de descoperitor al manuscrisului marţian, şi a lui Pier Ulm. Acesta, însă, fără să refuze direct, ocoli o vreme cabina de comandă, se refugie într-unul din laboratoare, urmat cu supunere de către subiectul Triton Vega-8.

— Ce mai e nou? îl întrebau colegii de zbor pe Gregor, când îl întâlneau pe coridor, iar el înţelegea după expresia lor că fiecare era, în felul său, ros de curiozitate. Până şi Adalina îl privea cu mai multă bunăvoinţă, fără a îndrăzni totuşi să intre în vorbă, poate şi din cauză că începuse să se simtă vinovată faţă de el.

Astronomul se mulţumea să zâmbească enigmatic şi, ajuns lângă tăbliţa care apăruse pe unul din pereţii coridorului, lua o bucată de cretă şi scria: astăzi (data) computerul a tradus paginile 12 a, 13 şi 105, sau: astăzi prelucrează paginile 29—33. Apoi pleca plin de importanţă, revenind în sala de comandă şi lăsându-i pe ceilalţi să se zgâiască la rândurile scrise pe tablă, frământaţi de diverse presupuneri, care de care mai lipsite de temei.

Într-o dimineaţă, Darnaputra intră în salonaşul bolnavului cu un surâs larg întipărit pe faţa-i tuciurie.

— S-a hotărât! anunţă el, clipind din ochişorii strălucitori. Au convocat consiliul argonautic.

Cocoţat în vârful patului, Vlig III mânca preocupat, cu poftă, orez fiert în lapte şi lingura lui făcea *cling, cling!* prin farfurie.

— A murit cineva? se interesă el, după ce-şi termină orezul şi puse farfuria deoparte.

Medicul rămase descumpănit.

— N-a murit nimeni! răspunse el, revoltat de faptul că un membru al echipajului putea pune o astfel de întrebare.

— Păcat!

Vlig III se întinse şi îşi trase cearşaful până sub bărbie, mai bine zis sub barba castanie, ceva mai îngrijită acum, că fusese ţesălată nu prea demult cu pieptenele. Darnaputra se gândi să-l pedepsească şi, întâi, căută din ochi termometrul, pe cel care nu cobora niciodată sub 38 de grade şi trei linii. Apoi renunţă şi se apropie de patul bolnavului, de data asta animat de intenţii mai omeneşti.

— Te simţi mai bine? întrebă.

Vlig III mârâi ceva nedesluşit şi se întoarse cu faţa la perete.

— Încă nu poţi umbla, aprecie Darnaputra, dar au să vină să-ţi instaleze aici un minivizor legat, prin circuitul intern, cu sala de comandă.

Astrobiologul tresări, întoarse spre medic o privire pe jumătate mirată, pe jumătate speriată. Întrebă:

— Ce nevoie am eu de un minivizor?

— Ca să participi la lucrările consiliului.

— Mă doare-n cot de lucrările consiliului! declară savantul astrofizician. N-au decât să discute şi fără mine.

— Cum, zise Darnaputra, nu eşti curios să afli conţinutul manuscrisului?

Vlig III scuipă într-o parte, dispreţuitor, dar nu protestă atunci când Albert aduse minivizorul şi i-l aşeză pe pat, la picioare.

— Să nu dai cu picioarele, că-l spargi! îl preveni poetul în glumă.

Exceptându-l pe Vlig III, care rămase la infirmerie, se adunară cu toţii în cabina de comandă a navei. În gesturile, în privirile unora se simţea o oarecare emoţie, sporită de aşteptare. Până şi Gregor era emoţionat, deşi el cunoştea conţinutul documentului marţian, sau tocmai de aceea. Părea că nu-şi mai găsea locul. Stătea cu un ochi aţintit spre Boldur, care se aşezase pe scaunul pilotului, iar cu celălalt studia neliniştit sala, urmărindu-i nerăbdător pe cei care apăreau unul câte unul.

— Ei. Am aşteptat destul, nu-i aşa? zise Boldur, zâmbind, apoi se întoarse spre astronom şi-i făcu cu ochiul, în aşa fel încât semnul să fie observat de toţi. Colegul nostru Gregor şi-a terminat lucrul la computer şi are de gând să ne înfăţişeze rezultatele eforturilor sale. Vă propun să-l ascultaţi cu atenţie şi, dacă e ceva neclar, să-l întrebaţi. M-a asigurat că o să vă răspundă cu plăcere.

Gregor încuviinţă. Se ridică în picioare şi, parcă tot mai emoţionat, aruncă o privire peste ascultători, de la colţul în care se vârâse Vlig II şi până lângă tabloul de bord, de care se sprijinea Albert, înfipt în podele cu picioarele lui lungi, puse unul peste altul.

— După cum aţi auzit, începu el, textul a fost descifrat. N-o să vă spun prea multe înainte de a vi-l citi. Vă reamintesc doar că acest document stă mărturie, alături de atâtea alte probe materiale, pentru înalta civilizaţie dezvoltată pe Marte cu mult timp înainte ca viaţa superior organizată să-şi fi început cursa pe propria noastră planetă.

— Prin urmare, marţienii cunoşteau totuşi scrierea! observă Vlig I, scobindu-se neglijent într-o ureche.

— Evident. Documentul descoperit de mine este cea mai limpede dovadă, răspunse astronomul. O scriere foarte originală, șerpuită, cu semne care îşi schimbă înţelesul în funcţie de unghiul sub care liniuţele secundare intersectează linia de bază.

— Interesant! aprecie Darnaputra.

— Înainte de a citi documentul, trebuie să vă mai spun că unele pagini lipsesc, ba chiar pe aceeaşi pagină exista discontinuităţi, din cauza unei afurisite de ciuperci terestre, care a găsit foarte pe placul ei scriitura marţiană şi, mai ales, materialul pe care a fost aşternută. Dar, zise Gregor, precizez că, în ciuda acestor lipsuri prezentate de document, am putut stabili numeroase elemente care ne permit să afirmăm cu certitudine că avem de-a face cu…

— Mai scurteaz-o, nu te întinde! ceru poetul abisalist.

— Avem de-a face cu un manuscris, rămas de la un bătrân înţelept de origine marţiană, redactat sub formă de scrisoare filosofică şi adresat, după toate probabilităţile, unui alt bătrân înţelept, tot de origine marţiană.

— Mersi! se strâmbă Vlig III pe ecranul care-i aducea faţa aproape, tocmai din infirmerie. Parcă ar mai fi avut cui, altcuiva, în vremurile acelea…

Gregor aruncă o privire surprinsă spre ecran. Apoi îşi ridică sub nas foile pe care le tot frământase în mâini şi, după ce mai făcu precizarea că, în principal, manuscrisul conţinea o foarte interesantă cosmogonie, începu lectura

textului tradus:

Şi acum se-mi dai voiă, iubite, ca satisfăcând unei gâdilitoare plăceri private, ce mereu mă ispitesce, se-ţi presînt o nouă istoria a creaţiunei, aşa precum mi-o am ticluit eu cu ajutorul sciinţelor biet câte mi-am putut acapara până în moment…

Din mai multe piepturi izbucniră exclamaţii.

— Ce-i asta? întrebă Albert surprins.

— Ăsta-i textul, asigură astronomul. Aşa l-a tradus computerul. Şi, la urma urmei, de ce vă miraţi? Ce, aveţi impresia că marţiană, limbă moartă cu mult înainte ca omul să fi apărut pe Pământ, are atâtea asemănări cu a noastră încât traducerea să fie posibilă într-un limbaj cursiv şi modern?

— Asta aşa-i! observă Boldur. Zi-i mai departe.

Din colţul său, Vlig II, matematicianul, ridică mâna.

— Eu n-am înţeles cum vine chestia aia cu „satisfăcând unei gâdilitoare plăceri private”, zise el.

— Pe naiba! exclamă Boldur. Dacă o iei şi dumneata aşa, fără un pic de imaginaţie…

— Cu sau fără, se încăpăţână matematicianul, dar eu pretind să mi se explice expresia. Parcă aşa ne-a fost vorba la început, să punem întrebări.

Conducătorul expediţiei ridică din umeri şi se întoarse, întrebător, spre Gregor. Astronomul se încruntă în căutarea sensului exact, îşi muşcă buza de jos, apoi găsi că era mai cu folos să ceară ajutorul lui Albert, declarându-l pe poet cel mai calificat să întreprindă o analiză lingvistică şi stilistică a frazei marţiene. Măgulit, Albert înjghebă un răspuns perifrastic cu care, spre surprinderea tuturor, matematicianul se declară mulţumit, aşa că Gregor putu să citească mai departe.

— La început era Lulemdeu…

— Ha! exclamă din ecran astrobiologul. Cine era

Lulemdeu?

— Taci şi ascultă! se enervă Gregor. Cum vrei să ştii, dacă nu mă laşi să citesc textul până la capăt? Şi reluă:

La început era Lulemdeu, adecă forţa creatrice primordială. Puterea aceasta resida în materiă, adecă într-un ether luminos şi rotitor, ce cuprindea în sine toate elementele necesarie la procreaţiune.

— Tare, nu-i aşa? întrebă Boldur, aplecându-se înainte, peste spătarul scaunului, ca să le transmită şi celorlalţi ceva din entuziasmul său. Nu-i prost bătrânul marţian, nu-i prost deloc… Dar mai bine să-l ascultăm, să vedem tot ce-i poate mintea.

Şi-i făcu un semn încurajator astronomului.

În urma rotirei, materia de lumină au luat formă de glob, care condensându-să din ce în ce mai mult s-au aprins: iată Soarele-Mare. Însă soarele mare, continuând a se condensa, celeritatea rotaţiunei sale a crescut atât de mult, încât bucăţi mari s-au rupt dintrănsul, fiind aruncate departe în spaţiul remas acum gol şi rece… Aici lipseşte, anunţă Gregor, apoi urmă:… *ci ele, respinse de o parte şi atrase de alta, au trebuit să iee forma de glob şi se rotească în jurul propriei axe, precum şi în jurul soarelui tată, din carele s-a născut. Eată: câte bucăţi aruncate, atâția sori noui.*

Gregor făcu o pauză de efect, îşi ridică ochii de pe file şi aşteptă.

— Ia te uită, ia te uită! exclamă astrofizicianul. Să nu-ţi vină să crezi… Cunoşteau şi ei ipoteza naşterii Universului dintr-un imens nor de materie, luminos!

— O să ne schimbăm substanţial părerile despre ei, observă Boldur. Dacă nu mă înşel, până astăzi se credea despre marţieni că n-ar fi fost în stare să producă decât o civilizaţie pur tehnică. Ruinele cercetate de arheologi conţineau suficiente dovezi în acest sens. Ştiu că, de câte

ori venea vorba de problema culturii spirituale a vecinilor noştri planetari, savanţii se împotriveau cu toată energia unei asemenea idei, considerând-o pură speculaţie.

— Nici nu-i de mirare, din moment ce nici o altă înregistrare de-a lor nu s-a mai păstrat! aprecie Gregor, plin de mândrie.

— Apropo, zise Albert, privindu-l pe matematician. Parcă dumneata ţi-ai făcut studiile pe planeta Marte…

Vlig II protestă energic.

— Nu eu, tinere, nu eu! Studiile mele au fost studii serioase. Uite, ăla de colo, dacă chiar vrei să ştii, discută cu el!

Şi arătă spre ecran, unde mutra bărboasă a lui Vlig III îşi reliefa trăsăturile uşor obosite.

— Da, am făcut *nişte* studii acolo! recunoscu savantul astrobiolog. Dar m-am ocupat de moluşte, nicidecum de stafiile marțienilor, sau de alte prostii.

— Aha! zise poetul, iar Gregor citi mai departe:

— Câţi vor fi fost? Nu ştim…

Boldur ridică mâna, întrerupându-l.

— Stai, nu aşa! Citeşte cum scrie.

Astronomul reluă: *Câţi vor fi fost? Nu scim! Atâta scim cu siguranţă, că Soarele-Mare nu au avut numai un fiu unul născut, dincontră, o mulţime de sori sunt binecunoscuţi scienţelor. Printre aceştia se găseşte şi dulcele nostru soare… aşa că nu ne remâne alta decât se ni resignăm în credinţa că el este numai unul dintre fiii Soarelui-Mare.*

— Corect! stabili Vlig I. Soarele, ca de altfel şi celelalte stele ale Galaxiei, derivă din acel imens nucleu explodat, despre care văd, cu surprindere, că înţeleptul marţian avea sciinţă.

— Ştiinţă! îl îndreptă Adalina, zâmbind. Am impresia că începem să ne contaminăm de stilul documentului.

Ni resignăm de silă ca de voe bună, dar avem satisfacţia

se putem constata că creaţiunea nu s-au fârșit aici. Nu! Pentru că densimea marilor sori crescând într-una, celeritatea rotaţiunei lor luând proporţiuni ameţitoare, de nou s-au frânt dintr-înşii bucăţi mai mari, mai mici, aruncate în golul nemărgenit. Eacă: planetele şi printre ele iubitul nostru Marţiu.

— Prin urmare, e limpede că-i vorba de Marte! aprecie Gregor.

— Ba nu-i limpede deloc, zise Vlig I. Vă rog să mă scuzaţi că, pentru o clipă, m-am lăsat furat de conţinutul filelor pe care ni le citeşte simpaticul nostru Gregor. Uitasem că-i vorba de un aşa-zis document indescifrabil, prelucrat de un aşa-zis ilustru matematician, aici de faţă. Părerea mea o ştiţi, nu fac decât să o reafirm: n-am nici o certitudine că textul original a fost interpretat corect şi că istorioara pe care o ascultăm noi acum nu-i altceva decât o mistificare.

— Te rog! Te rog! interveni Boldur, indignat.

Lucru de mirare, Vlig II râmase pe scaunul lui, nemişcat, privindu-şi doar cu un total dispreţ fratele.

— Mă rog, cedă acesta. Eu n-am spus decât ce cred. N-am spus decât că e foarte posibil ca semnul din manuscris care s-a crezut că reprezintă numele planetei Marte să fie cu totul altceva; să denumească, de pildă, o planetă oarecare a stelei Delta Cefeu. Să nu-mi spuneţi mie că un computer, oricât de obiectiv, nu poate fi influenţat în aşa fel încât să ne dea datele pe care *noi* le dorim de la el! Şi care nu întotdeauna sunt cele adevărate.

Discuţia începută de astrofizician ameninţa să abată atenţia argonauţilor de la esenţa documentului, aşa că Boldur interveni prompt şi, provocând o consultare rapidă a tuturor celor prezenţi, îi obligă să-şi exprime deschis părerea. Exceptându-l pe Vlig I, toţii fură de părere că în manuscris se vorbea despre planeta Marte şi nu despre altă planetă. Până şi Pier Ulm mormăi un „mda” când fu întrebat

dacă e de acord cu această ipoteză.

— Mă rog, eu n-am spus nimic, se înmuie astrofizicianul. Dacă voi vreţi aşa, fie şi aşa. Eu n-am spus nimic.

Şi se retrase în colţul lui, urmărit de privirea victorioasă a fratelui său, ilustrul matematician.

Însă planetele — continuă Gregor lectura — *dorind cu tot denadinsul să aibă şi ele parte la creaţiune, au dat nascere unor blânde fice, lunelor, pe care le ţin pecât se poate aproape de dânsele, cum ţin maicile pre ficele lor.*

Albert fluieră admirativ. După zâmbetul care flutura pe figura sa nu puteai însă să-ţi dai seama imediat dacă atitudinea lui în cazul dat era întru totul ironică, ori numai pe jumătate.

În chipul acesta s-a desvoltat o imensă lume de corpuri vecinic rotitoare, vecinic produptive, vecinic schimbătoare, în fugă mare rotesc lunele în jurul planetelor, planetele în jurul sorilor şi cu toţii împreună în jurul Soarelui Mare, din carele au ieşit. Eată sistemul întregului Univers! Toţi şi toate rotesc pururea în aceeaşi direcţiune în jurul acestui Tată-mare, el singur rotesce numai în jurul propriei axe. Singur el şi feţiorii sei prim-născuţi sunt masculini, toate celelalte (planetele, lunele) sunt femenine. Bărbaţii sori vecinic fruptifică planetele lor. Eată un secret dintre minunatele secrete ale procreaţiunei în natură! Toate aceste corpuri ale Universului rămănând supuse unei vecinice schimbări de forme, creiază mai departe.

O undă de veselie trecu peste cei prezenţi. Tonul fu dat de poetul abisalist, care nu se putu abţine să nu exclame un „Olala!” descreţitor de frunţi, după care îşi exprima. Convingerea că înţeleptul marţian trebuie să fi fost, el nu avea acum nici o îndoială, vreun obsedat sexual.

— De ce obsedat? De ce neapărat obsedat? se repezi matematicianul. Părerea mea e că filosofia lui include nişte elemente, privitoare la progresul formelor, pe care nu

trebuie să le luam *stricto sensu.* Sunt denumite acolo nişte principii de evoluţie, totuşi.

— Cam limitate, observă Darnaputra.

— Limitate, fireşte, iar întrucâtva eronate! acceptă Vlig II, apoi îşi aminti de astrofizician şi se întoarse într-acolo. Uite, ăsta pândeşte, abia aşteaptă să scap din gură ceva, cât de cât şubred, ca să mă atace. N-am să-ţi dau prilejul, amice! îl preveni el. N-ai decât să-ţi expui tu punctul de vedere asupra cosmogoniei marţianului, că doar tu eşti specialistul în fizica astrală!

Vlig II accentuase dispreţuitor „specialistul”, iar faptul că Vlig I se pregătise să-i demoleze eventualele păreri era cât se poate de adevărat. Se văzu asta din fâstâceala cu care, surprins, astrofizicianul se foia pe scaunul său. Totuşi, Vlig I reuşi să pareze la timp ofensiva fratelui său.

— Atâta vreme cât nu cunosc textul în întregime, nu mă pronunţ! declară el, răsuflând uşurat.

— Just! aprecie Boldur. Să ascultăm mai departe. Simţind din nou atenţia celorlalţi îndreptată spre el, astronomul îşi netezi cu dosul palmei filele şi citi. Marţianul zicea:

Se stîng corpurile de foc, dar numai pentruca să dea vieaţă altor existenţe, fiinţelor vii, cărora nu le priesce focul. Se sting, am spune, cele ceresci, dar numai pentruca să dea vieaţă celor pământesci. Aşa s-au recit la tempul seu Marţiu, dulcele şi amărui nostru pemânt. Fost’a norocul au nenorocul nostru? Nu seim! Atâta e cert, că de nu s-ar fi recit, noi nu am fi trăit...

— Bravo! exclamă din ecran savantul astrobiolog; însă, când toate privirile se întoarseră spre el, așteptându-i comentariul, renunţă şi se mulţumi să se învelească mai bine în cearşaf.

— Hm! zise Boldur. Marţianul are aici dreptate. Într-un fel a fost un noroc, într-altul a fost curat ghinion pentru ei, dovadă că la ora asta nu mai există picior de marţian în

sistemul solar. Cine ştie pe unde s-au refugiat, după răcirea planetei, cu tot optimismul existenţial pe care-l arată ăsta aici, când se face că habar n-are ce destin îi aşteaptă neamul…

Gregor îl întrerupse, nemulţumit.

— Să nu anticipăm! propuse el. N-am ajuns încă decât la fenomenul apariţiei vieţii.

— Ai dreptate, încuviinţă Boldur.

Iubitul nostru Marţiu s-a stins la suprafaţă — citi astronomul. *Fumega din greu, dar nu mai ardea. Pe urmă a încetat şi de a fumega. Aburea numai cum aburesce şi azi ori decâte ori soarele cată să-i încălzească scoarţa rece. Aburii au devenit atmosferici, iar atmosfera, mamă* a *tot ce viează pe acest pământ. Razele soarelui au fruptificat materia mai nainte sterilă, acum însă prin înfluinţa atmosferei făcută capabilă de reproducţiune; şi astfel s-a dat drum liber unei imense desvoltări de varietăţi vieţuitoare, a căror cunună suntem noi înşine.*

— Şi acum, zise Gregor, fiţi atenţi, cei care îl suspectaţi pe înţeleptul marţian de prea mult optimism!

Planeta Marţiu recesce din zi în zi şi după ani milioane-şi va pierde toată căldura. O, jale! atunci va fi sfârşitul, pentru că fără căldură nu mai e posibilă vieaţă. Când Marţiu va fi ajuns la catastrofa finală şi inevitabilă, căreia-i zicem moarte, atunci vom muri şi noi de tot. („Ca să vezi!” exclamă Albert, dar astronomul nu-i dădu răgazul să intervină), *neavând altă mângâiere decât aceea că nu vom simţi şi nu vom vedea nimic din toată această nefericită catastrofă. Nu vom vedea şi nu vom sâmţi nimic, pentru că moartea măicuţei noastre nu va fi instantaneă, ci cu milioane de ani înainte pregătită. (*„Auzi! auzi! Zice bine marţianul!” porniră din mai multe direcţii încuviinţări.) *Cu milioane de ani înainte va fi încetat orice vieaţă, iar noi vom fi atunci cenuşă, care nu preţuieşte nimic…*

Adalina lacrimă. Gregor îi auzi suspinul şi, oprit din lectură, privi în direcţia ei. Ghemuită pe scaun, cu batista în colţul ochiului drept, femeia îi părea fascinantă în atitudinea aceea compătimitoare şi astronomul regretă că obiectul emoţiei ei nu era el însuşi, ci un marţian oarecare, pierdut în negura mileniilor.

— Iar acum, anunţă Gregor, un fragment pentru cei care-l suspectează pe filosoful marţian de pesimism excesiv.

Marţiu însuşi nu se va sfârşi nici în urma recirei totale, ci el din contră se va aventura la o nouă vieaţă. Pe patul de moarte va chema la sânul seu pe ficele sale satelite şi aceste fice, de mult văduvite şi lipsite de căldură şi vieţă, se vor arunca cu mare dor în braţele lui. Îmbrăţeşarea va fi atât de vehementă, încât se vor aprinde şi contopi într-un singur glob de foc, cum fusese odinioară. Şi noul glob va roti mai departe în jurul sorelui ce-l creiase la timpul seu. Şi în urma rotirei, condensându-se din ce în ce mai mult, de nou va arunca din sine una sau mai multe lune. Apoi de nou va reci la suprafaţă, de nou va deveni atmosferic, de nou va produce fiinţe vii şi marţieni neui. Fi-vom şi noi printre aceşti marţieni? Noi nu, dar vor fi alţii asemenea nouă. Iată: marţianul muritor ca individ, nemuritor ca product al naturei!

— Ia să mă mai slăbească! răbufni din difuzor glasul iritat al lui Vlig III.

Savantul astrobiolog se înfuriase şi, de ciudă, azvârlise cu o pernă din patul său izolat în infirmerie, lucru văzut destul de limpede pe ecran.

— Ce te nemulţumeşte? întrebă în microfon Boldur,

— Chestia asta spiritistă cu moartea şi învierea planetelor. Voi nu aveţi impresia că ăla, aşa-zisul filosof marţian, o cam ia razna?

— Vrei să spui că a cam luat-o razna! corectă Albert. Nu uita că insul a produs cugetări pe vremea când noi, pe

Pământ, cercetam nămolurile carboniferului, suportând cu eroism stadiul de batracieni.

— Sau cu multă vreme mai înainte! interveni Gregor.

— Şi ce-a câştigat din asta? întrebă astrobiologul, provocator. La ora când îi citim fantasmagoriile, noi suntem vii, iar pe el îl suflă vânturile îngheţate prin Calea Lactee. Asta-i avantajul de a intra în viaţă ceva mai târziu decât alţii!

— Nu văd aici nici un avantaj, zise Albert şi, renunţând la sprijinirea tabloului de bord, îşi trase un scaun mai aproape de Adalina, fapt care-l indispuse întrucâtva pe astronom.

Din infirmeria lui, Vlig III nu se dădu bătut.

— Totuşi, să nu-mi spuneţi voi mie că povestea îmbrăţişării lui Marte cu cei doi sateliţi ai lui, din care se va naşte cică o nouă lume vie, trebuie s-o iau în serios!

Şi-l invită pe astrofizician să lămurească el lucrurile. Dar Vlig I refuză, amintindu-le că promisese să nu-şi exprime părerea înainte de a cunoaşte întreg conţinutul documentului.

— Exact! se regăsi Gregor. Vă citesc mai departe, pentru că jocul acesta între speranţă şi deznădejde încă n-a luat sfârșit, o să vă convingeţi imediat, din cele ce urmează.

După alte miriade de ani însuşi sorele se va stinge la suprafaţă, apoi pe-ncetul, şi în internul seu. Atunci nu va mai putea nutri şi fruptifica cu razele sale planetele. Nu va urma nici atuncia sfârşitul, pentrucă îmbetrânitul Sore va chema pe ficele sale, planetele, întru ajutor. („Iar povestea cu îmbrăţeşarea!” se agită Vlig III pe ecran, exasperat.) *Nu pe tote deodată, ci una câte una în intervale de ani miriade şi în ordinea inversă de cum le măritase prin vastul Univers. Va chema mai întâi pe fica sa cea mai tineră, planeta Mercur. Aceasta se va repezi cu mare dor la sânul tatălui seu.* („Ce v-am spus eu? comentă Albert. Marţianul vostru animist e un ins absolut admirabil!”) *Puternica imbrăţeşare*

’i va aprinde şi contopi într-un nou glob de foc, ori Universul va avea un nou sore pe mulţi şi mulţi ani înainte. Câte planete, atâte vehemente îmbrăţeşări, de atâtea ori mândrul soare, consumând toate ficele sale, va îmbetrâni şi va renasce la o nouă vieaţă!

Vlig I nu mai putu răbda.

— Ah! izbucni el, ridicându-se furios pe de scaun. Nu-mi pică mie în mână marţianul ăsta imbecil, să-i spun vreo două... Ce l-aş mai face de râs într-un congres ştiinţific, ar merita-o din plin, ca răsplată pentru bazaconiile pe care ni le serveşte pe marginea unui pretins sistem cosmogonic! zice că-i evoluţionist, dar ce fel de evoluţionist? Ruşine! Aşa ceva-i de nepermis. Să-ţi baţi joc de marile probleme ale astrofizicii, să vezi în toate fenomenele cosmice o dezgustătoare conjuncţie sexuală între nişte puteri elementare, să antropomorfizezi sau, mai exact, să *marţianizezi* în halul ăsta incalificabil nobila substanţă care alcătuieşte lumile, care compune astrele şi se transformă după legi serioase şi ferme... Uite, suntem aici cu toţii, îmi cer scuze de la ilustrul meu frate şi matematician, căruia i-am subestimat priceperea în ce priveşte interpretarea manuscrisului. Acum, însă, îmi recunosc greşeala, pentru că, realmente, o asemenea profanare a astrofizicii numai un marţian putea s-o facă!

— Nu te înfierbântai îl sfătui Boldur, temperându-i elanul, în vreme ce în ochii lui Vlig II sclipi o scânteie de satisfacţie, efect al victoriei pe care însuşi astrofizicianul i-o recunoştea. Nu te înfierbânta, reveni Boldur, că mai avem de ascultat o parte.

— Nu mai ascult nimic! strigă Vlig I, dar vociferările nemulţumite ale celorlalţi îl constrânseră în cele din urmă să se aşeze şi să se calmeze.

Jenat, Gregor le aduse la cunoştinţă că nu mai aveau de aşteptat prea mult. El, unul, îşi cerea scuze, dacă se răpise

cumva în mod abuziv din timpul atât de preţios al astronauţilor. În orice caz, importanţa descoperirii rămânea totuşi covârșitoare, spuse el; primul manuscris marţian cunoscut şi descifrat merita oboseala şi aşa mai departe. Din păcate, tocmai de aici înainte se deteriorase şi lipsea o bună parte din text, aşa că fragmentul pe care intenţiona să-l mai citească, de altfel ultimul inteligibil, părea să fi făcut parte din finalul documentului, completând probabil un capitol referitor la evoluţia vieţii pe planeta Marte. Textul păstrat era:

…marţianul de azi, carele este cea mai perfectă dintre fiinţe, marţianul acesta este infinit mai perfect decât marţianul-mămuie al cărui schelet ’l găsim în fossile şi cu dezvoltarea la care a putut ajunge în zece mii de ani mai perfect decât myticul Anadam. Dar marţianul acesta nu va stă pe loc, ci va continuă a se dezvolta până la acea graniţă de extremă maturitate, la care odată ajuns va da o nouă specie de marţieni, la tot cazul superioară celei de azi. Timpul acela va fi fără îndoială foarte departe. Un lucru însă e cert: deja marţienii unui viitor apropiat fi-vor neasemănat mai perfecţi, mai puternici şi mai frumoşi decât noi cei de astăzi. Vor fi atunci mii şi mii de femele ca Miss Univers şi pe strade vor mătura marţieni având aceeaşi aprofunziune în sciinţă şi aceeaşi forţă în cugetaţiune, cum o avea un Khandt, un Gootte, un Sekk Şpyr…

Albert căscă şi, ca să-şi învingă plictisul, se răsuci spre Adalina, care înţepenise pe scaun, cu privirile pierdute undeva, printre cadranele tabloului de bord.

— La ce te gândesci? întrebă poetul.

— Nu sciu, răspunse Adalina, tresărind. Ascult ce ne povestesce Gregor. Tu ce crezi, fost-a cum adeveresce marţianul?

— Ce să fie? nu pricepu Albert.

— Cu ficele şi feţiorii aceia neasemănat mai perfecţi…

— Aş! exclamă poetul. De unde atâta celeritate întrânşii? Sau poate cu tot denadinsul vrei să crezi…

Adalina oftă.

— Atunci, zise ea şi mai oftă o dată, atunci nu ne mai remâne alta decât să ni resignăm.

22

Din fericire, strania maladie căreia astronauţii îi deveniseră victime nu ţinu mult; aşa că, odată cu documentul, căzu în uitare şi obiceiul de-a vorbi într-un limbaj care, după părerea computerului, era echivalentul marţianei pe Pământ. Din când în când, mai rar, câte unul se trezea întrebând sau dând răspunsuri în acel surprinzător grai extraterestru, dar o conversaţie serioasă nu se putu închega niciodată, din cauze lesne de priceput. În primul rând, datorită faptului că nimeni din echipaj nu ajunse să stăpânească marţiană (sau cel puţin, să-i zicem, modul de exprimare specific marţian) în aşa măsură încât să redea coerent nu doar nişte simple gânduri omeneşti, ci o construcţie mentală complexă. Un timp discutară în jurul problemei: dacă marţiană, în calitatea ei de limbă moartă, ar putea fi resuscitată vreodată şi adusă la un asemenea grad de înflorire încât să fie atribuită vreunei populaţii cosmice în declin, pe cale de a-şi pierde deci limba proprie. Răspunsurile, diferit argumentate, unele chiar neargumentate, convergeau spre aceeaşi concluzie: marţiană a fost şi va rămâne limbă moartă, iar documentul care o impusese atenţiei pământenilor putea avea orice altă menire, în afară de aceea de a repune în circulaţie vorbirea poporului dispărut în nelămuritele împrejurări ale decăderii planetei Marte. Că lucrurile stăteau chiar aşa o dovedeşte rapida abandonare de către echipaj atât a limbii, cât şi a documentului marţian, reintrodus în cilindrul său de aluminiu şi aşezat din nou, tot de mâna lui Gregor, în fundul unui raft de bibliotecă.

Ar mai fi de spus că astronomul îl pusese la loc ferit cu gândul ascuns de a şi-l însuşi la întoarcerea navei pe Pământ, pentru colecţia lui particulară de curiozităţi diverse. Numai că-l dosi atât de bine, încât uită şi el unde-l

pusese şi, mai târziu, răscoli degeaba o jumătate din vasta bibliotecă de bord, că tot nu-l mai găsi. Cu un asemenea prilej, îi căzu însă în mână, pentru a doua oară, romanul intitulat *Ecranul paragalactic.* Cum odinioară nu apucase să-i citească decât rezumatul, găsi nimerit să reia lectura şi, nederanjat de nimeni, îl citi până la capăt.

Mai trecu un timp, greu de apreciat în durate terestre, fiindcă astronava zbura într-o deplină nedependenţă de timpul planetei originare. Era chiar foarte bine aşa. La urma urmei, gândea Boldur, ce folos că devii conştient de dimensiunea reală a decalajului dintre cele două timpuri, al navei şi al Pământului? Fireşte, toată lumea ştia, nu era nimeni în echipaj care să nu fi reţinut că există o nesincronizare, dar era greu de găsit cineva în stare să indice valorile acestui decalaj într-un anume moment al zborului. Şi asta din cauză că orologiul indicator al timpului terestru se defectase la puţină vreme după start. Mai ciudat era că orologiul se defectase tocmai atunci când nostalgiile după Pământul pierdut se înmulţiseră într-un asemenea hal, încât ameninţau să umple nava cu un val de tristeţe. Deşi ar fi tăgăduit cu îndârjire, Boldur nu era străin de oprirea aparatului. Dar nu avusese încotro. Trebuia să aleagă: sau lasă echipajul să se demoralizeze complet, sau îi rupe ultima legătură cu spaţiul terestru, chiar şi aceasta firavă, iluzorie, înspăimântătoare însă prin consecinţe, în cazul celor care deveneau conştienţi de conţinutul ei. Prin urmare, orologiul terestru se opri atunci când decalajul faţă de timpul navei nu luase încă un avânt prea mare, era vorba de numai două sute cincizeci şi şapte de ani. Ce se întâmplase după aceea? Cine ar fi putut să spună?! Astronauţii mai umblau prin cabina de comandă şi, în virtutea obiceiului, priveau ecranul fatal cu un fel de nelinişte, cu un fel de teamă. De când cifra 257 încremenise acolo, fără nici o perspectivă de creştere în sus

sau în jos, lucrurile se mai liniştiseră, până şi teama dispăru, dovadă că-i mai uşor să suporţi o situaţie dramatică în care n-ai nici un punct de reper, decât una jalonată de tot felul de indici precişi, care să-ţi arate în fiecare clipă dimensiunile catastrofei.

Asta fusese însă demult. Şi tot cam de atunci nu se mai interesa nimeni de timpul terestru, decât ca să-l vadă pe colegul întrebat ridicând din umeri, într-o deplină nedumerire. Din păcate, nu toate iniţiativele lui Boldur avuseseră rezultatul excelent al ideii cu orologiul de măsurat timpul terestru. Unele suferiră eşecuri, dovedindu-se inoportune, sau tardive, sau anacronice, în ciuda renumelui de bun psiholog de care conducătorul expediţiei se bucurase cândva. Aceste experienţe nefericite duseră în cele din urmă la o nouă încordare a relaţiilor dintre astronauţi, la puţină vreme după povestea cu manuscrisul marţian. E foarte probabil că altfel ar fi decurs lucrurile dacă Boldur nu s-ar fi încăpăţânat iarăşi să creadă că va reuşi să-şi dinamizeze micul colectiv, recăzut în lenevoasa-i vegetare din care, cu rezultate diferite, se străduise în mai multe rânduri să-l scoată.

Şi nu s-ar putea spune că, în acest sens, Boldur nu dăduse dovadă de inventivitate, că nu aplicase elastic, alternându-le în funcţie de situaţie, atât principiul cointeresării, cât şi pe cel al constrângerii. Manuscrisul marţian, de pildă, fusese un excelent stimulent, dar alte manuscrise nu se mai iviră şi e mai mult ca sigur că, şi dacă s-ar fi ivit, ele n-ar fi fost în stare să reediteze nici pe departe succesul primului. Astronauţii se saturaseră, pesemne, nu reacţionau mulţumitor la nici o altă încercare de stimulare a interesului lor spre un obiectiv serios şi, din nou, sectoarele încredinţate fiecăruia începură să suporte doar prezenţe fizice, nicidecum dispuse la o activitate care presupune solicitarea intelectului sau o oarecare risipă a

energiei musculare. Mai rău era că nici constrângerea nu mai dădu, de la o vreme, roade.

— Ce-şi închipuie ăsta? se vorbea despre Boldur. Cu toată indignarea pe care o puteau stârni insistenţele lui, crescute, în a cere planurile de muncă la semnat. Să ne mai lase în pace! Unde se trezeşte? Toată lumea înţelege că suntem în spaţiul cosmic, numai el se face că nu? Nici aici să nu mai avem o clipă de linişte?…

Şi, bineînţeles, aproape nimeni nu se mai prezenta cu planurile la semnat. Mai mulţi refuzară deschis, iar alţii căutau de fiecare dată să abată discuţia în altă parte. Singur Albert păru mai rezonabil; dar, când îşi aruncă ochii pe foaia cu propunerile lui, şeful expediţiei simţi că i se face negru înaintea ochilor. Poetul îşi propusese să alcătuiască o odisee a călătoriei spre steaua Beta din Constelaţia Argonautului, scrisă în limba marţiană şi structurată pe bazele unui abisalism teoretic de tip nou, ale cărui principii, doar enunţate, îi produseră lui Boldur ameţeală.

— Să vă ia naiba! se înfuria el uneori, singur, în cabina pe care şi-o transformase în birou. Ce, e după cum vreţi voi, sau după cum cred *eu* că trebuie să fie?!…

Dar momentele de revoltă dispăreau repede, înghiţite în plictiseala majorităţii, încât Boldur începu să se teamă că nu va mai putea redresa moralul echipajului, că nu-l va mai putea ţine multă vreme în mâini. Atunci avu pentru întâia oară conştiinţa slăbiciunii sale, mai precis atunci când, înţelegând că ar trebui să pedepsească pe cineva în mod exemplar, ca să dea o pildă întregului echipaj, mai înţelese şi faptul că nu era în stare. Se simţea incapabil până şi de vreun discurs fulminant, din cele care altădată, pe Pământ, îi făcuseră gloria. Pesemne că lunga călătorie interstelară, convieţuirea cu subalternii şi atâtea altele îşi aveau şi ele vina aici, în amorţirea energiei lui de om cu mari responsabilităţi, însărcinat să vegheze asupra bunului mers

al expediţiei pe care el însuşi, cu aceeaşi exemplară dăruire, o organizase. De câte ori încerca să iasă din inerţie, împingându-şi echipajul într-o direcţie oarecare, impulsionându-l, cu alte cuvinte, simţea crescând fie indiferenţa, fie ostilitatea astronauţilor. Până şi sub atitudinea indiferentă părea să se ascundă o ostilitate rece, mută, nu mai puţin gravă însă.

Copleşit parcă de propria lui neputinţă, dovedită încetul cu încetul, Boldur se văzu la un moment dat foarte dezorientat, încât în singurătatea lui aproape că blestema expediţia şi-i venea să plângă.

Dar, la urma urmei, ce ştiau argonauţii de suferinţele conducătorului lor? Nu ştiau nimic, n-aveau de unde să ştie! Ei îşi vedeau înainte de traiul lor comod, începuseră chiar să se şi îngraşe. Haina stătea pe burtica lui Vlig II atât de întinsă, încât părea gata-gata să crape la cusături. Până şi Adalina rotunji puţină guşă sub bărbie, se mai împlini în şolduri şi, dacă lucrurile mai mergeau multă vreme aşa, era foarte probabil să-şi piardă în curând talia. Faptul începu s-o îngrijoreze serios, fiindcă odată cu talia îşi pierdea în mod precis şi rochiile, potrivite după silueta zveltei fete care, odinioară, smulgea ropote de aplauze la fiecare apariţie pe scena culturală a Combinatului de lapte praf.

— Aşa, aşa! mormăia Boldur, nemulţumit, când îşi întâlnea echipajul zăcând fără ocupaţie prin cabinele navei. Îngrășați-vă, până o să plesniţi! Ce vă pasă! Să vă meargă vouă bine, s-aveţi ce mânca… în rest, ce să zic! Simţul datoriei să rămână pentru alţii!…

Acei alţii erau, bineînţeles, el. Boldur se convinsese acum că nici pe căpitan nu se putea baza. Chiar dacă flerul său îi spunea că Pier Ulm nu trebuia băgat în aceeaşi oală cu ceilalţi, devenise limpede că nu-i oferea nici un sprijin în încercările lui, din ce în ce mai infructuoase, de a instaura o disciplină de muncă pe navă. Conducătorul expediţiei

constată, la început cu surprindere, apoi cu o enervare mereu sporită, că acela care trebuia să-i fie primul său ajutor se eschiva de fiecare dată de la orice i-ar fi cerut: sfat, sprijin moral, exemplu personal de disciplină, orice.

— N-am timp, răspundea Pier Ulm, acrit. Am altă treabă. Vorbeşte cu *băieţii.*

Şi, într-adevăr, se ocupa cu toată energia de antrenarea lui Triton Vega-8, ambiţionându-se să facă din el ceva ce nimeni nu ştia şi, de altfel, nu interesa pe nimeni, cu excepţia lui Boldur; dar şi în cazul acestuia interesul se stârnise mai mult din cauza atitudinii refractare a căpitanului decât dintr-o reală curiozitate.

— Ce tot faci cu motanul ăla redimensionat? întreba el cu ciudă, ezitând totuşi să-l tragă pe Pier Ulm la răspundere fără menajamente, aşa cum s-ar fi cuvenit; în fond, îşi zicea uneori, cine-i mai mare pe nava asta? conducătorul expediţiei, sau şeful de echipaj?!

Fireşte, nu şeful de echipaj, dar avea şi el o autoritate care trebuia recunoscută, un orgoliu care trebuia menajat. Boldur îşi simţea fierea înverzindu-i-se de ciudă când răspunsurile lui Pier Ulm veneau în doi peri, ori nu veneau deloc. Căpitanul se mulţumea uneori să-i întoarcă spatele şi să iasă din sala de comandă, îndreptându-se spre cabina lui, unde-l aştepta, zăvorât, subiectul experienţei YQ.

— Asta-i sprijinul pe care mi-l dai? se mânia Boldur şi striga în urma lui, prin uşa întredeschisă. Poftim! îşi răspundea tot el. Cu ăştia să faci treabă!…

Atmosfera se încărca încet-încet de o tensiune care ameninţa să devină periculoasă.

La un moment dat, Boldur făcu nişte calcule, verifică singur informaţiile aparatelor de bord, calculă din nou şi obţinu câteva rezultate excelente, din care reieşea că nava se apropiase mult de ţinta călătoriei sale cosmice. Steaua Beta nu mai putea fi departe, calculele îl convinseră pe

Boldur că tatonau acum pe undeva, pe la periferia sistemului ei. Descoperirea îl făcu să sară în picioare de bucurie, convins că, odată cu steaua, venea şi sfârşitul acelei stranii inerţii spirituale în care căzuse echipajul.

O nouă deziluzie îl aştepta. Când îi împărtăşi vestea lui Pier Ulm cu toată bucuria întipărită pe faţă, căpitanul păru să nu-i împărtăşească sentimentele, deşi îl asculta atent, lucru nu tocmai greu de citit în privirile lui întunecate.

— Eşti sigur? întrebă Pier Ulm, arătându-se sceptic.

— Absolut sigur! exclamă Boldur. Uite, dacă vrei, verifică şi tu calculele. Nu mai am nici o îndoială că intrăm în sistemul stelei Beta.

Pier Ulm cercetă în fugă pagina arătată. Apoi, contrazicând aşteptările lui Boldur, ridică din umeri.

— Ei, şi ce dacă intrăm? întrebă el nepăsător, apoi se îndepărtă, lăsându-l interzis pe conducătorul expediţiei.

Boldur încă mai spera că vestea va stârni în echipaj entuziasmul menit să-l smulgă din inerţie, realizând astfel ceea ce nu-i reuşise lui prin atâtea alte încercări. „Steaua Beta apare tocmai la timp!” gândea el, aproape fericit, pentru că vedea deodată impasul depăşit şi lucrurile reintrate în normal. Aşteptarea cea lungă avea să ia în curând sfârşit, iar explorarea unui sistem solar necunoscut era tocmai ce le trebuia atunci astronauţilor, era activitatea care nu se putea să nu-i „prindă”, să nu-i învioreze. Aşa că Boldur se grăbi să împărtăşească tuturor vestea.

Astronauţii nu se prea pierdură cu firea.

— Şi… chiar vrei să credem povestea asta? întrebă Albert, zâmbind ironic, convins că Boldur le turna gogoşi, în scopul întreţinerii optimismului argonautic.

— Pe onoarea mea! se jură conducătorul expediţiei. Suntem mai aproape ca niciodată…

Poetul clătină din cap, surâzător. Cu Vlig II lucrurile merseră chiar mai rău, pentru că matematicianul, auzind

de steaua Beta, se făcu foc şi începu să tune:

— Ce-nseamnă asta? Ce căutăm noi lângă Beta din Argonautul? De ce ne-am abătut din drum?

— Nu ne-am abătut, zise Boldur uimit.

— Cum nu ne-am abătut?! nu se lăsă Vlig II, spume-gând de furie. Era vorba să explorăm steaua Alfa, nu să coborâm cu o treaptă mai jos. Dacă facem atâta amar de drum, măcar să explorăm steaua Alfa!

Boldur înţelese că matematicianul pur şi simplu uitase în ce direcţie porniseră şi trebui să-i explice iarăşi, pe îndelete, istoria cu omiterea stelei Alfa din cataloagele astrale, precum şi scopul real al expediţiei argonautice.

Vlig II îl privi cu stupefacţie.

— Daa? se miră el. Şi de ce-mi spui toate astea *abia* acum?

Boldur simţi că-i fuge podeaua navei de sub picioare. Şi măcar de-ar fi fost totul!

23

Neînţelegerile dintre Boldur şi echipaj îl ocoliră întrucâtva pe Gregor. Rămas, aşadar, şi după descifrarea manuscrisului marţian cu pasiunea bibliotecii, astronomul îşi mutase sediul, din observator, între rafturile cu cărţi, îşi aranjase până şi un pat acolo, într-un colţ, pe un maldăr de colecţii vechi, ca să fie mai aproape de volumele prăfuitelor înţelepciuni. Pe la telescop umbla mai rar, doar ca să-l lustruiască şi să-i şteargă lentilele. O anume relaţie afectivă între om şi aparat se menţinea încă, mult slăbită. Vizitele lui în observator se terminau, fireşte, printr-o largă panoramare a cerului cosmic, dar ochiul scrutător al telescopului nu mai zăbovea acum, ca odinioară, îndelung asupra vreunei stele care putea constitui obiectul pasiunii cercetătorului. Nu! Ochiul sticlos se abătea de-a curmezişul cupolei transparente cu o grabă suspectă, ca şi cum ar fi făcut o corvoadă, nu tocmai dificilă, nu tocmai neplăcută, şi totuşi corvoadă. Interesul lui Gregor pentru astre ajunsese — lucru de neconceput înainte — cu totul pasager; aşa se face că astronomul nu văzuse el însuşi ceea ce Boldur constatase cu creionul şi hârtia. Pentru el, ca şi pentru ceilalţi argonauţi, steaua Beta rămânea încă pierdută, la mari depărtări, în beznele săgetate de radiaţii cosmice invizibile.

Înainte de a putea să se detaşeze complet de atmosfera navei, pentru a se scufunda între cărţi, Gregor primi pe neaşteptate vizita Adalinei. De când stătea singur în bibliotecă avusese vreme să se convingă de faptul că nimeni, exceptând persoana lui, nu mai călca pragul acestei străvechi instituţii, nici măcar din greşeală. Era tocmai perioada de inerţie şi nepăsare în care echipajul se lăsase antrenat, spre marea disperare a conducătorului de expediţie.

Adalina intră cu un aer uşor indecis, după ce mai întâi bătuse discret în uşă. Intră fără să audă răspunsul celui dinăuntru şi, nevăzându-l imediat, dădu să se retragă. Apoi îl descoperi pe astronom, în colţul unde acesta zăcea trântit pe ziare, cu o carte deschisă într-o mână. În cealaltă ţinea un covrig pe jumătate mâncat, dovedind astfel că nu se dezobişnuise întru totul de mai vechea lui deprindere de a face mai multe lucruri odată.

Gregor îşi ridică privirile pe de pagini. Cu toată nedumerirea, cu toată emoţia care urmă, nu renunţă să-şi ronțăie în tăcere bucata de covrig vârâtă deja în gură. Ochii lui o priveau pe Adalina întrebător.

— Ce faci aici? întrebă femeia, mirată.

Gregor se reculese şi, înţelegând că nu-şi primea musafira tocmai în poziţia cuvenită, îşi retrase picioarele, până atunci sprijinite cu călcâiele într-un raft. Se ridică în capul oaselor şi, cu destul calm, răspunse:

— Ce să fac? Uite, citesc.

Adalina îşi roti privirile prin bibliotecă.

— Aici stai tu? se miră ea, ridicându-şi vocea într-o dulce arcuire, încât ai fi putut presupune că exprima, dincolo de simpla uimire, chiar şi o sinceră admiraţie.

— Cum vezi, mormăi Gregor.

Femeia se aşeză pe un fotoliu prăfuit, cercetând mai departe încăperea, până nu demult propriul său domeniu.

— De ce-ai venit? se interesă astronomul, neliniştit. Adalina tresări. Îşi întoarse spre el ochii uşor înveseliţi.

— Ştii, Gregor, nici nu-mi vine să cred că n-am mai dat pe aici de un car de vreme! exclamă ea. Uite, toate lucrurile astea îmi sunt atât de cunoscute… Să mă crezi că le-am simţit lipsa! Habar n-am cum a trecut timpul… Parcă ieri stăteam aici, la pupitru, şi distribuiam cărţi echipajului.

— Mda! zise astronomul, apoi aşteptă, cu cartea răsturnată alături, ca să nu i se închidă paginile.

— Nu te-am mai văzut de mult, vorbi Adalina. Înainte de a răspunde, Gregor căută să citească dincolo de vorbe, în gândurile încă ascunse ale femeii. Nu se putea spune că-i mai purta vreun resentiment, dar amintirea încercărilor prin care trecuse din pricina ei îl determina să rămână prudent.

— N-am prea ieşit.

— Stai aici, ca un sihastru, scufundat între cărţi! observă tânăra femeie, pe un ton compătimitor.

— Nu mi-ai spus de ce-ai venit, îi reaminti Gregor. Adalina râse, arătându-şi dinţii frumoşi.

— Ce-ai zice dacă mi-aş relua slujba? se interesă ea.

— Ce slujbă? nu pricepu, sau se făcu, mai degrabă, că nu pricepe, Gregor.

— Asta. De bibliotecară, explică Adalina. Astronomul o privi năucit.

— Glumeşti! zise el. Hai, spune-mi că glumeşti!

— Nu glumesc deloc, vorbi Adalina, urmărindu-i cu atenţie reacţiile. De ce-aş glumi? În fond, nu m-a concediat nimeni. Vina e a mea, că o vreme m-am lăsat furată de alte treburi şi am uitat de bibliotecă. Îmi recunosc vina.

Gregor se lăsă pe spate, răsucindu-se în aşa fel încât să-şi poată sprijini capul de raftul cu cărţi. O privi câteva clipe în tăcere, frământat de gânduri întunecate.

— Ce-ţi veni, aşa, deodată? întrebă el cu glas surd, stăpânit de o abia ascunsă mânie; se simţea gata-gata să izbucnească.

— Dacă ai şti...

— Ce să ştiu? întrerupse Gregor. Ce să mai ştiu? De ce nu mă laşi în pace, spune? De ce nu-mi laşi măcar locul ăsta, unde m-am refugiat, unde simt că am devenit alt om, unde sunt, în sfârşit, eu însumi? Spune! îi ceru astronomul. Ai făcut ce ţi-a plăcut, m-ai dus de nas cum ai vrut. Ce mai vrei acum?

— Gregor!...

— Să dispar? Să mă omor cu zile?! Vrei să mă sinucid, asta vrei? Spune, dacă asta vrei…

Adalina se sperie.

— Gregor, nu vorbi aşa! îl rugă ea, neliniştită.

— Să nu vorbesc? se miră astronomul. De ce să nu vorbesc? Şi cum să vorbesc altfel, după toate câte mi le-ai făcut şi vrei să mi le faci?

— Te rog… gemu Adalina, ghemuindu-se în fotoliu. Astronomul era însă prea tulburat ca să se poată linişti.

— Aşa-mi trebuie! strigă el, sfâșiind cu călcâiele ziarele din colecţiile care-i serviseră drept aşternut. Aşa-mi trebuie, dacă nu mi-a fost învăţătură de minte ce-au păţit atâția alţii înaintea mea şi m-am încrezut în cineva care, după ce mă face de râsul întregii astronave, mă alungă ca pe un netrebnic de pe oriunde mă aşez… Cine face ca mine, ca mine să păţească! decretă Gregor, exteriorizându-şi disperarea prin câţiva pumni traşi fără milă peste tâmple.

Adalinei îi dădură lacrimile şi, de emoţie, îşi ascunse faţa în palme. Descumpănit, astronomul se potoli.

— Cum? Plângi? întrebă el, dar femeia nu-i răspunse, iar plânsul i se transformă în hohot.

— Plângi! se convinse Gregor, tulburat. De ce plângi? Adalina plânse mai departe, cu umerii tresărind, până când simţi pe braţ atingerea ezitantă a bărbatului. Abia atunci hohotele se stinseră într-un şir de suspine, iar ochii ei, sclipind umed din cauza lacrimilor, ridicară spre astronom un reproş abia conturat.

— Plâng, zise Adalina, pentru că nimeni nu mă înţelege pe nava asta! Am crezut că măcar tu, pe care te-am ştiut întotdeauna prieten… măcar tu să mă înţelegi şi să lui mă jigneşti…

— Ce s-a întâmplat? se interesă astronomul, cuprins de remuşcări.

— Gregor, începu tânăra femeie, sunt disperată! Nu ştiu

ce să mai fac… Am plâns toată dimineaţa. N-am pus în gură nimic, te rog să mă crezi.

Gregor îi întinse bucata de covrig pe care o mai ţinea încă în mână. Adalina o privi cu nedumerire, cu gândul aiurea. Apoi refuză:

— Nu, mulţumesc.

Astronomul se aşeză alături, pe câteva cărţi clădite, închipuind un scaun nu prea solid, dar acceptabil. Adalina se aplecă spre el şi, prinzându-i mâna într-o strânsoare prin care astronomul îi simţea tremurul degetelor, îl privi drept în ochi şi spuse pe un ton dramatic:

— Gregor! Albert nu mă mai iubeşte… Involuntar, mâna astronomului se retrase cu o zvâcnire. Gregor privi chipul disperat al tinerei femei şi consternării din prima clipă i se adăugară sentimente mai puţin lămurite.

— Nu te mai iubeşte?! întrebă el, sugrumat, mirându-se, încercând să-şi revină din surpriză în acelaşi timp.

Adalina respiră adânc şi, cu colţul batistei, îşi şterse lacrimile pe jumătate uscate. Imediat, obrajii palizi i se mai colorară. „Prin urmare, îşi zise astronomul, de asta m-a căutat!” Şi nu ştia dacă trebuia să se bucure sau să se întristeze.

— Cum s-a întâmplat? întrebă el, gânditor.

— Gregor, mi-e penibil să-ţi spun, scânci Adalina. M-a bătut…

— Te-a bătut?! exclamă astronomul şi sări în picioare, răsturnând tomurile care-i serviseră drept tron.

Adalina încuviinţă, umilită, cu privirile abătute.

— Ah! Ce-i fac! strigă astronomul, strângându-şi pumnii. Ah, ce-i fac!… Să pună el mâna pe tine…

Şi izbucni într-un torent de invective, îl făcu pe Albert în fel şi chip, noroc că acela era lipsă. Dar şi aşa Adalinei i se păru la un moment dat că Gregor depăşise măsura, încât interveni, apărându-se de cuvintele lui cu mâinile ridicate.

— Nu! Nu!… Gregor, te rog… Eu am fost de vină, eu, eu!

Astronomul se opri, derutat.

— Cum aşa?

— Eu, numai eu l-am provocat! recunoscu Adalina năpădită de tristeţe, iar Gregor, dezumflându-se, gândi: „Trebuia să-mi închipui!” Dar nu mă mai iubeşte, Gregor! Ce să mă fac, spune, ce să mă fac? se căina tânăra femeie, implorându-i sprijinul.

— Mde! evită astronomul un răspuns care să-l angajeze prin ceva. Ştiu eu ce să te faci?

Încruntat, Gregor privea, pe deasupra Adalinei, un punct invizibil.

— Sigur! reluă femeia. Sigur că l-am supărat! Lui îi e foarte uşor să se supere. Poate că asta a şi aşteptat, poate că abia a aşteptat să-i spun că nu-mi convine ceva, ca să mă alunge… Ah, Gregor, dacă ai şti cât de jignită, cât de umilită sunt! Tocmai el, omul în care am avut atâta încredere, în care mi-am pus toate speranţele! Spune, cum a fost posibil să-mi facă tocmai el una ca asta?…

Astronomul o privi cu mai puţină milă, aducându-şi aminte cum fusese el însuşi tratat de către aceea care acum îi implora înţelegerea şi ajutorul. Adalina îşi suflă discret nasul în batista umezită de lacrimi. Apoi astronomul şi-l imagină pe Albert pălmuind-o şi, scuturându-se ca de o nălucire rea, pricepu că n-o ura într-atâta pe Adalina încât să nu fie de-a dreptul revoltat de mârşăvia poetului.

— Oricum, zise el, n-avea dreptul să te bată. Cine-i dă lui libertatea să ridice mâna asupra unei femei?!

— Chiar aşa! aprobă Adalina. Dacă nu mă mai iubeşte, să-i fie de bine! N-am să mor din pricina asta. Deşi… Gregor, nu ştiu cum să-ţi spun… Totul începuse atât de frumos, atât de poetic!

— Poeţii ăştia sunt nişte jivine scârboase! pufni astronomul, îndârjit. După ce că nu fac nimic util, după ce

că scriu nişte măgării, mai şi profită de pe urma bunei credinţe a celor din jur. Sper că, după câte ţi-a făcut, eşti destul de înţeleaptă ca să nu-l mai iubeşti.

Adalina tresări.

— Nu ştiu, Gregor, nu ştiu! suspină ea. Încă nu-mi dau seama. Poate că nu-l mai iubesc.

— Ar trebui să-l dispreţuieşti, observă astronomul, dându-şi osteneala să pună, cu perfidie, paie pe foc.

— Ar trebui, acceptă Adalina. Poate că-l şi dispreţuiesc! Deşi sunt atât de tristă, atât de tristă… Nu mă pot împăca nici o clipă cu gândul că a vrut să mă alunge. Ştii, de asta m-am întors aici! se învioră tânăra femeie. Ce era, să fac? Unde să fi mers, nu-i aşa?

Îl privi pe Gregor cu nişte ochi întrebători, iar astronomul se împurpura discret la faţă, neştiind cum să deschidă discuţia pe o temă care-i intrase chiar atunci în minte şi nu-i mai dădea pace. Se tot foi pe patul de ziare, unde se aşezase iarăşi, şi abia după câteva momente de ezitare îndrăzni:

— Adalina… tu ştii că eu… Tu ştii cât am ţinut eu la tine! … Chiar dacă, să zicem, au fost nişte… neînţelegeri la mijloc… eu, ca să zic aşa… eu, unul, mă bucur… Îmi pare rău adică… Mă rog, tot ce-i aici e al tău, în fond aici ai fost repartizată şi n-are nici un sens ca eu să mă încăpățânez. Mai ales acum, când nesimţitul ăla de Albert… dar o să-i arăt eu lui, lasă-l în seama mea! O să-l prind eu odată la strâmtoare… Poţi fi convinsă de asta!

Adalina simţi imediat că astronomul se intimidase şi nu s-ar putea spune că nu-i plăcu asta.

— Uite, dacă vrei, reluă Gregor emoţionat, putem sta aici împreună.

Şi, deşi scăpat de o mare povară, astronomul rămase la pândă, aşteptând reacţia femeii.

— Vezi tu, Gregor, totul a venit atât de repede! zise

Adalina. Povestea asta cu Albert, despre care nu ştiu ce să cred… O să stau o vreme aici, în bibliotecă, îţi mulţumesc că mă înţelegi. Tu ai fost întotdeauna un băiat atât de drăguţ, atât de bun… Dar, înțelege-mă până la capăt, ştii, n-aş putea… Acum nu pot…

Adalina scutură din cap, nemulţumită de propriile ei ezitări.

— În sfârşit! Tu ai cabina ta, te poţi muta înapoi, acolo. Pe când eu, ce am eu pe nava asta? Nimic altceva decât necazuri şi umilinţe…

Îşi duse iarăşi batista la nas, suspinând. Apoi îşi îndreptă ochii spre astronom, cu o speranţă care aducea în ei o sclipire înviorată.

— Bine, Gregor? întrebă şi, văzând dezastrul din privirile lui, adăugă: Cel puţin o vreme… Să mă liniştesc, să stau singură.

— Trebuie, într-adevăr?

— Trebuie, Gregor, trebuie!

Şi, pe când astronomul îşi strângea încruntat lucrurile, pentru o nouă mutare, femeia găsi de cuviinţă să-l încurajeze, asigurându-l că, nu peste mult, toate se vor aranja de la sine.

24

Se adeveri curând că ţinta călătoriei, steaua Beta din Constelaţia Argonautului, era nesperat de aproape. Atât de aproape încât echipajul se şi sperie atunci când Boldur le-o arătă, în transmisie directă, de la camera de televiziune fixată pe învelişul exterior, în partea din faţă a navei. Beta nu strălucea atunci cine ştie ce, nici nu se compara cu Soarele văzut de pe Pământ, dar distanţa despărţitoare se micşora continuu şi aveau toate şansele să se apropie de ea atâta cât îşi propuseseră.

— Pentru că n-aţi crezut şi nici măcar n-aţi avut curiozitatea să vă deplasaţi până la observator, le spuse Boldur, v-am adus imaginea stelei chiar aici, ca să vă convingeţi singuri.

Astronauții se convinseseră. Nu era deci o glumă proastă, nu era farsa de care îl suspectaseră pe Boldur. Era chiar steaua Beta, un disc încă mic, de culoare alb-gălbuie, un ochi luminos, conturat pe fondul negru al Cosmosului, mărindu-se, ca să desluşească şi el, cu uimire, minusculele vieţuitoare împroşcate în direcţia lui de sistemul solar.

— Prin urmare, asta-i Beta! exclamă Albert, cântărind din priviri astrul fixat în centrul ecranului.

Lui Vlig I i se păru că exclamaţia poetului conţinea mai multă nemulţumire decât încântare.

— Ce? Te-ai aşteptat cumva la altceva? se interesă el.

— Ei, nu, fireşte! Atâta astrofizica mai cunosc şi eu, ripostă poetul. Nu ştiu de ce, însă, aveam impresia că va fi o stea de culoare albastră.

Vlig I îl privi contrariat.

— Ştii, explică Albert, toate poemele pe care i le-am închinat pomenesc de o stea albastră.

— Şi ce-i rău în asta? întrebă astrofizicianul.

Albert îşi vântură nemulţumit pletele, scuturând din cap.

— Cum, nu înţelegi? Va trebui să retuşez poemele, să înlocuiesc culorile şi, din păcate, albastru nu rimează cu galben. O să am de furcă!

Darnaputra, aflat prin apropiere, interveni:

— La urma urmei, de ce nu laşi cum ai scris? Va suferi poezia abisalistă din faptul că în versuri steaua Beta are altă culoare decât cea reală? Nu va suferi. Sunt atâtea şi atâtea alte exemple, celebre…

Albert îl întrerupse:

— Nu mai scriu poezie abisalistă, preciza el, apoi adăugă: cel puţin deocamdată.

— Nu mai scrii? întrebă Darnaputra şi, retrăgându-se un pas, se trezi uitându-se la Albert cu o suspiciune profesională.

Poetul făcu un semn în direcţia lui Boldur.

— Nu-mi dă voie ăsta, explică el cu o mână de dezgust. Mi-a respins toate proiectele despre care i-am vorbit. „Mie, zicea, mie să-mi scrii versuri pe care să le pricep şi eu. Să nu-mi vii cu fleacuri metafizice. Pe alea, dacă ţii neapărat, lasă-le pentru când te întorci pe Pământ… ” Auzi colo, ce pretenţii!

— Şi i-ai făcut pe plac? întrebă în şoaptă Darnaputra.

— Da, încuviinţă poetul. Ce mă costă? Scriu numai versuri clasice, cu ritm şi rimă.

Boldur îşi strânse oamenii şi dădu dispoziţiile necesare în noile condiţii. La viteza navei, pătrunderea în zona învecinată stelei Beta nu putea întârzia mai mult de o lună-două. Prin urmare, echipajul trebuia convins să facă pregătirile cerute de exploatarea zonei şi, mai ales, trebuia descoperită planeta, sau planetele, unde expediţia să descindă pentru nişte cercetări care aveau să devină, fără îndoială, corolarul întregii activităţi argonautice.

Conductorul expediţiei, căruia îi revenise patima discursurilor, insistă în mod deosebit asupra acestor puncte

din program.

— Iată, zise el entuziasmându-se, a venit în sfârşit ziua mult aşteptată! Până mai ieri steaua Beta rămânea ascunsă vederii, până mai ieri nici măcar telescoapele nu ne-o puteau arăta în toată splendoarea strălucirii ei. Singură mintea omului — acest superb instrument cu care desţelenim solul nefertil al lumilor astrale, transformându-l în humus rodnic pentru seminţele noastre pământeşti — ea singură, spun, a fost în stare să şi-o imagineze, aşa cum o vedeţi pe ecran: rotundă, luminoasă, izvor nesecat de radiaţii cosmice risipite cu dărnicie în toate direcţiile. Peste câteva săptămâni, steaua Beta va fi soarele nostru reînviat, aici, la sute de ani-lumină depărtare de casă, va fi însăşi casa noastră cea nouă, ospitalieră, care ne va oferi găzduirea binemeritată după osteneala şi grijile unui zbor greu, dar sublim…

— Şi dacă vom găsi casa ocupată? întrebă Vlig II.

— Cum adică? nu pricepu Boldur, vizibil nemulţumit de întreruperea elanului său oratoric.

— Aşa, bine! Dacă-i găsim pe alţii intraţi, stabiliţi, cu acte în regulă, în noua noastră casă?

Matematicianul arătă în direcţia stelei de pe ecran.

— Ei! Aşa ceva nu se poate! zise Boldur.

Şi, ca să nu fie reţinut pe un teren care nu-i convenea, îşi reluă discursul cu şi mai multă însufleţire. Vorbi echipajului cu un entuziasm pe care nu-l mai atinsese din vremurile bune, când, pe Pământ, depunea rodnice eforturi întru întemeierea expediţiei spre Constelaţia Argonautului. E drept că, tot de pe atunci, nu-l mai văzuse nimeni atât de asudat, atât de transpus. Înţelegea că-şi joacă ultima carte. Dacă nici acum, când era atâta nevoie, nu reuşea să mobilizeze forţele astronavei, să le dirijeze cum o cerea dificila sarcină a explorării unui sistem solar necunoscut, Boldur ştia că toată expediţia s-ar fi dus de râpă; ar fi avut

un renume cu nimic mai strălucit decât atâtea altele care se întorseseră din spaţiul interastral, dacă nu chiar cu mâinile goale, în orice caz cu rezultate din cele mai modeste. Iar Boldur, după tot ce promisese la plecare, n-avea de gând să-şi vadă irosite eforturile şi speranţele tocmai acum, la un singur pas de obiectivul urmărit.

— Să fim la înălţime! îşi sfătui el echipajul. Să arătăm ce putem! Gândiți-vă că, la întoarcere, toţi ochii vor fi pe noi. Să nu dezamăgim.

Învioraţi, astronauţii îi dădură toate asigurările necesare şi se împrăștiară prin navă, pregătind, fiecare în felul său, momentul întâlnirii cu steaua Beta. Boldur îl reţinu pe astronom în cabina de comandă şi, luându-l prieteneşte într-un colţ, i se adresă pe un ton confidenţial:

— Gregor, băiatule, în tine mi-e toată nădejdea! N-am vrut s-o spun în public ca să nu creadă ăia cine ştie ce. Dar poţi să fii sigur că depinde de tine, şi numai de tine, dacă ne întoarcem sau nu pe Pământ cu fruntea sus.

Astronomul fu de-a dreptul surprins, neînțelegând unde bătea conducătorul expediţiei. Temându-se apoi de cine ştie ce lucru neplăcut, se retrase puţin şi-l privi pe Boldur cu o anume rezervă.

— Găseşte-mi, Gregor, găseşte-mi planeta aceea! izbucni Boldur cu o implorare nedisimulată în glas. Fără planetă suntem pierduţi, mai ales dacă ea există. Ce raportăm la întoarcere? O să-i putem mulţumi pe cei de-acasă numai cu observaţiile privitoare la stea? Poate că da, dar mai sigur e că nu. Ştii tu prea bine, nu-i aşa? Ştii prea bine că în asemenea cazuri toată lumea aşteaptă o planetă, doreşte o planetă… Să le dăm o planetă, Gregor, să le dăm!

Auzind despre ce era vorba, astronomului îi mai veni sufletul la loc. Îl cântări pe Boldur, îi studie expresia, se strădui să aprecieze rapid cam ce ar putea scoate de la el în momentul acela de mare strâmtorare pentru

conducătorul expediţiei, apoi spuse:

— Bine o să ai o planetă.

Faţa lui Boldur, până atunci crispată şi atentă, se destinse imediat într-un zâmbet larg.

— Ştiam eu c-ai să mă înţelegi… Că n-ai să mă laşi! aprecie Boldur şi-l bătu pe umăr, ca şi cum ar fi fost dispus să-i amintească de camaraderia lor de odinioară, când întâmplarea îi adusese sub acoperişul aceleiaşi şcoli elementare.

— Am să ţi-o găsesc, reluă Gregor, dar de data asta nu scapi: vreau ceva în schimb.

Fu rândul lui Boldur să-şi retragă, surprins şi indispus, mâna cu care-l ţinuse pe astronom de umăr, amical.

— Vreau să-l sancţionezi pe Albert în mod exemplar, ceru astronomul. Să fie limpede! Altfel degeaba mă rogi, nu vei avea planeta.

— Eşti nebun! izbucni Boldur. Tocmai acum, când îmi trebuie un colectiv unit şi pornit pe treburi serioase, tocmai acum îmi ceri tu, mie, asta?

Gregor se încăpăţână.

— Dacă nu iei măsuri, mă văd obligat să-mi fac dreptate singur. O să iasă un scandal de toată frumuseţea! Şi nici n-o să găsesc planeta, pentru că pur şi simplu nu voi avea timp să mă ocup de ea. Prin urmare, alege: un scandal mai mic şi o planetă, sau un scandal mai mare şi nimic altceva.

Boldur rămase pe gânduri. Situaţia nu-i convenea, oricum ar fi întors-o, aşa că nu părea grăbit să decidă într-un sens sau în altul. Ca să nu piardă teren, Gregor continuă atacul.

— A bătut-o pe Adalina, zise el revoltat.

— Cum, şi numai pentru atâta…

— Aşaa! exclamă astronomul. În loc să-i iei şi tu apărarea, cum ar trebui să facă oricine, te coalizezi cu el? îl justifici, îl aperi? încurajezi asemenea fapte reprobabile, atentate la bunul simţ şi la morală? Îţi convine, deci?!

Sub avalanşa de ameninţări, Boldur bătu în retragere.

— Nu-mi convine, dar te-ai întrebat cumva în ce fel au decurs lucrurile? Nu te-ai întrebat. Cum îmi poţi pretinde acum să-l sancţionez pe Albert pentru ceva de care nici măcar nu sunt sigur? Pentru asta ar trebui făcute cercetări şi n-am vreme de ele acum.

— Nici eu n-am! zise astronomul, încăpăţânat. Dar trebuie să punem capăt nesimţirii şi abuzurilor de pe navă!

— Nesimţire, înţeleg. Dar de ce abuz? încercă Boldur să câştige un răgaz. Nu ţi se pare că ai cam întrecut măsura?

— Abuz, neabuz, asta-i! conchise Gregor. Trebuie să pui lucrurile la punct. Ori îl sancţionezi pe Albert şi-l faci să-şi ceară scuze, ori rezolv eu problema, aşa cum ştiu. Şi-atunci o să ai de dat mai multe sancţiuni, dar te-am „ras” de planetă!

Până la urmă, Boldur fu nevoit să-i facă pe plac. Astronomul era prea pornit împotriva lui Albert, nimic nu l-ar fi determinat să renunţe la ce-şi pusese în cap. „Treaba lor! gândi conducătorul expediţiei. Îi priveşte ce au unul cu altul, dar mie nu mi-e indiferent dacă ăsta găseşte sau nu planeta…” În alte împrejurări era absolut limpede că nu i-ar fi dat lui Gregor satisfacţia cerută, cu atât mai mult cu cât afacerea era cam dubioasă. „Ca toate afacerile în care se vâră femeile!” medita Boldur, cu o clipă înainte de a semna avertismentul sever dat lui Albert „pentru comportare imorală şi neîndeplinirea la timp a sarcinilor de serviciu”. Hârtia apăru imediat, afişată, pe tăbliţa folosită de Gregor când cu descifrarea manuscrisului marţian.

Fireşte, Albert luă foc îndată ce dădu cu ochii de sancţiune. Cu paşii lui exagerat de mari, străbătu tot coridorul, mormăind proteste şi ameninţări, dar cel căutat nu era de găsit atunci nicăieri.

— Nu ştii unde-i Boldur? îl întrebă poetul chiar pe Gregor, dar acesta ridică din umeri, bucurându-se în sinea lui de

efectul pe care-l produsese sancţiunea asupra rivalului. Albert plecă furios, căută până şi în infirmerie, fără să ştie că şeful expediţiei avusese inspirata idee de a controla tocmai atunci antenele fixate pe bordajul navei, în exterior.

Mulţumit, Gregor se puse pe treabă şi curând reuşi să descopere planeta. Vestea stârni cuvenitul interes, astronauţii doreau să afle amănunte. De data asta se adunară în observatorul astronomic, unde Gregor găsise de cuviinţă să-i cheme, ca să fie mai aproape de telescop. Toate ar fi mers strună, dacă Albert, prezent şi el, nu şi-ar fi pus în gând să aibă cu orice preţ o răfuială cu Boldur, pe care abia atunci izbutise să-l abordeze; prudent ca întotdeauna, conducătorul expediţiei îşi făcuse de lucru, în ultimele zile, cam pe acolo pe unde bănuia că întâmplarea nu-l putea pune faţă în faţă cu poetul sancţionat.

— Vreau o explicaţie! strigă Albert de îndată ce intră în observator şi-l văzu pe Boldur printre astronauţi.

Gregor, care vorbea de câteva minute, îi aruncă o privire răutăcioasă şi, întrerupându-se, pufni nemulţumit.

Însă poetul n-avea atunci ochi pentru el. Din câţiva paşi fu alături de Boldur.

— Ce s-a întâmplat? se prefăcu Boldur cuprins de mirare.

— Mai întrebi?! izbucni Albert. Ce înseamnă chestia aia de pe panou? Ştii prea bine care… Porcăria cu avertismentul!

— Vă rog, mai încet! interveni Gregor, sprijinindu-şi discret şeful. Aici se discută lucruri serioase.

— Tu să taci! îl contră Albert, furios. Nu-i vorba de tine.

Astronomul se înfurie şi el.

— Dar de cine-i vorba? Ce, nu eu vorbesc aici? Dacă nu te interesează amănuntele despre planeta stelei Beta, n-ai decât să ne scuteşti! Aici nu rămân decât cei pe care-i interesează.

— Mă… Fac ceva pe planeta ta! ripostă Albert, apoi se

întoarse spre Boldur. Te rog să-mi spui: cu ce drept mă sancţionezi, şi încă fără să fiu întrebat?

Boldur ezită un moment, mutându-şi greutatea de pe un picior pe altul.

— Ce, vrei să susţii cumva că nu-i adevărat? întrebă el. Că te învinuiesc de fapte nereale? Uite — şi îşi roti privirile prin încăpere — păcat că nu-i aici şi Adalina, să te confrunt puţin cu ea! Să văd ce mai zici după treaba asta…

Şi Boldur râse, uşor forţat.

— Ei, şi ce? făcu Albert, nepăsător. Cu Adalina eu mă cert, eu mă împac! Dacă vreau! preciza el, mândru, în vreme ce Gregor, de alături, simţi din nou furnicături în picior, şi fu gata-gata să şi-l proiecteze înainte, într-atâta îl supărase afirmaţia poetului, privitoare la o eventuală împăcare cu fosta lui amantă.

Se stăpâni, totuşi, şi se întoarse spre ceilalţi, silindu-se să se concentreze, să-şi adune gândurile pentru a-şi urma expunerea, cu atât mai mult cu cât îl auzise pe Vlig II, matematicianul, spunând: „La naiba! Noi ce facem aici? Discutăm despre planetă, sau ne luăm la bătaie?” Cum Albert nu se potolea, Boldur luă deodată o atitudine rigidă.

— Ar fi bine să-ţi vezi de treabă! spuse, ameninţător. Dacă ai ceva de obiectat, fă o contestaţie în scris.

Şi-i întoarse spatele. Cu asta, incidentul, se stinse, cel puţin pentru moment. Gregor putu să-ţi ţină expunerea, prezentă coordonatele orbitale ale planetei descoperite de el, numi distanţele de la steaua Beta până la astronavă. Arătă şi câteva fotografii mărite, pe care vedeta zilei figura abia cât o gămălie de ac.

— Şi zici că o să descindem acolo? întrebă Darnaputra, nu îndeajuns de convins, cel puţin dacă te-ai fi luat după figura lui.

— Mai încape vorbă?! se miră Boldur. Evident că vom descinde, doar de asta am venit până aici!

Gândindu-se că erau de luat nişte măsuri grabnice privind abordarea mult visatei planete, se roti pe călcâie, în căutarea lui Pier Ulm. Abia atunci observă că pilotul nu era de faţă.

— Pier Ulm de ce nu-i aici? se interesă. Nu l-aţi văzut careva pe Pier Ulm?

Unii ridicară din umeri.

— Nu ştie de planetă?

— Ştie, zise Gregor, dar zice că nu-l interesează. Îl interesează doar javra aceea de motan denaturat. Mă întreb: ce are de gând să facă din el? Să-l dreseze? Să organizeze vreun circ?

— Hm! mormăi conducătorul expediţiei, nemulţumit, amintindu-şi cu neplăcere de atitudinea cam stranie a căpitanului, judecat prin prisma evenimentelor din ultimul timp. „Îşi cam neglijează îndatoririle, se face că nu-i pasă de nimeni şi de nimic! gândi Boldur. Dacă o duce aşa până la capăt, tocmai el, care e pus aici să fie mâna mea dreaptă, foarte bine… o să-i torn la întoarcere un raport de-o să mă ţină minte cât o trăi!”

În zilele următoare, Gregor făcu noi observaţii asupra planetei. Rezultatele fură din ce în ce mai îmbucurătoare, spectrografele arătară prezenţa aerului, a apei pe sol. „O să avem o nouă patrie! se bucura Boldur. Exact ca Pământul! Eh, ce mai colonizări o să fie, ce mai colonizări…” Apoi, pe neaşteptate, se răspândi un zvon care tulbură întreg echipajul. Se zvoni că planeta, departe de a fi pustie, ar fi fost populată de fiinţe raţionale potrivnice omului, care abia aşteptau ca nava să se apropie, să le pice în gheară.

— Ştii, îi zise Adalina lui Gregor, într-o seară. Mi-e teamă! Planeta aia-i plină de efemeride!

— Ce fel de efemeride? se miră astronomul.

— Ei! Parcă tu nu ştii ce fel de efemeride! Habar n-am cum arată, dar am auzit că-s tare primejdioase.

— Cine ţi-a spus? se interesă Gregor, surprins de vestea aceea şi, fireşte, nu prea dispus să-i acorde imediat credit.

— Vuieşte toată nava! exclamă tânăra femeie.

— Aiurea! spuse Gregor. Efemeridele nu există. Le-am visat eu, dar visu-i vis şi realitatea-i alta.

Adalina nu păru chiar atât de convinsă.

— Ştiu eu? se întrebă ea. Atunci de ce s-ar tot vorbi de ele pe navă? I-am întrebat pe astrofizician ce crede despre toate astea. El zice că, la urma urmei, pot fi orice, chiar şi efemeride. Dar să-l întreb mai bine pe frate-său. O să-i fac o vizită la infirmerie. Trebuie să aflăm precis, nu-i aşa? Doar n-o să descindem chiar în gura lor…

Şi Adalina făcu o mutrişoară pe care nedumerirea şi revolta copilărească se îmbinau perfect, într-un tot plin de un farmec aparte, încât Gregor, învingându-şi timiditatea, o cuprinse în braţe şi o sărută.

— Vai, Gregor, mi-e ruşine! încercă ea o vagă apărare.

Dar astronomul nu se mai lăsă înșelat şi, spre uimirea lui, Adalina nu se mai opuse când fu vorba să-şi petreacă noaptea împreună, în colţişorul pe care îl amenajase cu gust în bibliotecă.

Fu o noapte fericită, prin urmare fără istorie. Atâta doar că, spre dimineaţă, când Gregor adormi trudit, visă din nou efemeride şi, trezindu-se, începu să creadă şi el că zvonurile care circulau pe navă puteau fi justificate.

25

A doua zi, Gregor nu-şi mai încăpea în pene, umbla falnic printre ceilalţi astronauţi şi, pe cât putea, se ţinea aproape de Adalina, în aşa fel încât să fie cât mai des văzuţi împreună. Ce-i drept, nici unul nu se simţi tocmai bine când drumul li se încrucişa cu al lui Albert. Astronomul avu o strângere de inimă, o tresărire mascată imediat sub un aer de nepăsare. Albert le aruncă o privire deloc binevoitoare, fireşte, însă nu păru nici surprins, nici foarte afectat de întâmplare. Prin urmare, celor doi le veni sufletul la loc şi, dându-şi unul altuia dovezi de atenţie intenţionat exagerate, îşi petrecură întreaga dimineaţă în mijlocul echipajului; până când Boldur, nemulţumit de faptul că astronomul pierdea timp preţios în compania Adalinei, îi reaminti că „steaua Beta nu aşteaptă” şi-l expedie în observator.

— Ce-am văzut?! se miră Darnaputra, întâlnindu-l pe Albert în faţa infirmeriei. Astronomul s-a băgat pe fir şi ţi-a suflat-o!

Albert se strâmbă, zâmbind de undeva, de sus şi aruncându-şi umărul într-o parte, fără să-şi scoată mâinile adânc vârâte în buzunarele pantalonilor.

— Pe naiba! zise el. Eu i-am dat drumul. M-am săturat de toate inepţiile ei, nu mai aveam nervi pentru ele! Dacă ştiam de la început în ce complicaţii mă bag, îmi vedeam de treabă şi i-o lăsam ăluia, că prea se jeluia după ea! În sfârşit, bine că s-a rezolvat! Nu mai trebuie să mă tem că rămân cu ea pe cap.

Înainte de-a se îndepărta, poetul adăugă:

— Dacă ăla-i fraier, n-are decât să şi-o ţină!

Despre efemeride se mai vorbi, în aceiaşi termeni vagi, care caracterizează zvonurile, întemeiate sau nu, până să fie confirmate sau infirmate. Nu se ştia de unde plecase

zvonul, cine îl întreţinea, cine strecura din când în când câte o informaţie menită să-l întărească. Boldur ar fi dat oricât să poată descâlci încurcătura aceea, la capătul căreia îl bănui la început pe Gregor, pentru că zvonul apăruse după descoperirea planetei necunoscute şi, mai ales, în strânsă legătură cu ea. Tot aşa, printre câteva noi informaţii privind ultimele observaţii ale astronomului, îşi găsea loc şi câte o veste subversivă, referitoare la efemeride. Dar Gregor negă vehement, se jură că nu era el acela care răspândea zvonurile; ce-i drept, întrebat fiind dacă el, unul credea sau nu în existenţa efemeridelor pe planeta stelei Beta, avu un moment de ezitare, după care recunoscu sincer că nu ştia ce să creadă. Prin asta, însă, astronomul nu se deosebea cu nimic de ceilalţi astronauţi. Mai în glumă, mai în serios, fiecare se arăta interesat de noutăţile privitoare la efemeride.

— La urma urmei, zise Gregor, nu înţeleg de ce te nelinişteşti, de ce faci atâta caz din povestea asta. O să descindem acolo şi o să ne convingem. Dacă efemeridele există, totu-i în regulă, înseamnă că ceea ce numim acum zvon va primi tărie de adevăr. Dacă nu le găsim, ipoteza cade şi-o să uităm de ea, ca de atâtea altele.

Dar Boldur avea părerea lui în legătură cu zvonurile care circulau pe navă tocmai în ajunul descinderii proiectate. Şi nu fără motiv se străduia să pună mâna pe cel care se distra, aducând în atenţia astronauţilor efemeridele.

— Cum să nu fac caz? îi răspunse el lui Gregor. Cum să nu mă nemulţumească toată istoria asta idioată?! Tu nu vezi ce se întâmplă? Până şi oamenii serioşi, ca fraţii Vlig, au ajuns să mă întrebe dacă mai are rost să descindem pe planetă, din cauza efemeridelor… Sau mai bine să facem cale întoarsă! Auzi acolo! Să facem cale întoarsă, fără a explora sistemul solar pentru care atâta am ostenit! Tu, Gregor, eşti chiar atât de naiv încât să nu vezi cum cineva

ne tulbură, ne subminează moralul, încearcă să ne abată atenţia de la ceea ce ne-am propus? Nu pricepi că expediţia-i în pericol?

— Serios? se miră astronomul.

Văzându-l neîncrezător, Boldur trânti cu pumnul în masă.

— Eu mă zbat! Eu îmi fac probleme, încerc să pun lucrurile la punct şi să scot echipajului din cap nişte prostii care pot deveni primejdioase, iar el mă întreabă dacă-i serios! exclamă conducătorul expediţiei, exasperat. Spune! reluă el mai calm. După părerea ta, cine ar avea vreun interes să ne pună beţe în roate, acum, când am ajuns la un pas de ţintă?

— Axanio, răspunse Gregor fără să clipească.

— Lasă-l pe Axanio! ceru Boldur, nemulţumit. Cu el am terminat. Cineva de aici, de pe navă.

— Albert! se grăbi să presupună astronomul.

— Lasă-l pe Albert, şi cu el am terminat! Ţi-am făcut o dată pe plac, sancţionându-l. Ce, nu-ţi ajunge?

— Atunci cine? întrebă astronomul.

— Ei, vezi? Aici am vrut să ajung! zise Boldur şi bătu de câteva ori în tăblia mesei, cu palma, abia stăpânindu-şi enervarea.

E de presupus, totuşi, că Boldur ar fi vrut să ajungă şi mai departe, ar fi dorit să deschidă o anchetă care să lămurească în cele din urmă de unde porneau balivernele purtate de astronauţi din gură în gură, şi să se termine prin punerea la punct a celui care le scornea. Mai este de presupus că Boldur ar fi reuşit să-şi pornească ancheta, dacă n-ar fi intervenit în ultimul moment un fapt de o gravitate aparte: după luni şi luni de funcţionare ireproşabilă, motorul ionic-conic-tronconic-simetric-focalizat se defectă pe neaşteptate.

Când îi aduse vestea, căpitanul Pier Ulm avea în colţul gurii un mic rânjet care parcă-i trăda bucuria că-l vedea pe

Boldur prins într-o asemenea încurcătură. Nu e mai puţin adevărat însă că, la început, conducătorul expediţiei nu-l crezu.

— Asta-i tot un zvon înrudit cu cele despre efemeride! exclamă Boldur, mânios. Motorul meu nu se defectează niciodată.

Pier Ulm rânji mai departe, aproape provocator, şi-l invită în cabina de comandă. Boldur îl urmă imediat şi nu-i trebui să cerceteze mult timp harta stelară, ca să priceapă că nava înainta pe o direcţie de zbor uşor deviată. Se aşeză în fotoliul pilotului, făcu nişte contacte, urmări cadranele, mânui câteva manete, cu gesturi din ce în ce mai precipitate, trădându-i întâi nedumerirea, apoi neliniştea în creştere.

— E defect! Dacă-ţi spun eu că-i defect!… Zicea Pier Ulm de la spatele lui şi Boldur fu nevoit să-i dea dreptate.

— Nu-mi explic… Nu înţeleg cum s-a putut întâmpla! murmură el, cu privirile pierdute pe cadranele sub care acele indicatoare rămâneau moarte.

— Asta n-are nici o importanţă, aprecie Pier Ulm. Vorba-i: ce facem? Eu nu pot pilota o navă care merge în inerţie, fără motor.

Clătinând din cap, Boldur îi dădu şi de data asta dreptate.

— Ce-ar fi să-l reparăm? întrebă el, privindu-l rugător pe căpitan.

Acesta ridică din umeri, evitându-i privirea.

— Nu mă pricep! răspunse el cu un aer mulţumit.

— Păi eşti pilot, ar trebui să te pricepi, observă Boldur. Căpitanul se arătă jignit.

— Eu *conduc,* nu repar! preciza el. Ce, eu l-am inventat? Dumneata l-ai inventat, dumneata trebuie să-l cunoşti, să ştii ce merge în el şi ce nu merge… Mie-mi dai nava în perfectă stare şi ţi-o conduc până-n galaxia din Andromeda, dacă vrei… Dar aşa, cu motorul defect… De unde să ştiu eu

ce-i stricat în el şi ce-i de făcut să nu fie?

Lui Boldur nu-i plăcu eschiva căpitanului.

— Bine, am să-l verific eu! acceptă, indispus. Dar te rog, *insist* să vii cu mine, să mă ajuţi.

Pier Ulm refuză, motivând că el trebuia să rămână la postul său, în cabina de comandă, ca să poată controla, de la tabloul de bord, starea circuitelor pe tot parcursul intervenţiei. Înjurându-l în gând, Boldur fu nevoit să-i dea dreptate pentru a treia oară şi să se lipsească de ajutorul căpitanului. Mental, îşi trecu în revistă întreg echipajul, intenţionând să-şi aleagă un om de nădejde. „Unul la infirmerie, îşi zise, naiba să-l ia! Altul pe care abia l-am sancţionat, prin urmare e limpede că o să refuze. Ceilalţi sunt nişte nepricepuţi, nici n-aş avea curajul să intru cu ei la motor, de frică să nu li se întâmple ceva..” Îi apăru limpede că trebuia să facă totul de unul singur. Şef-neşef, interesele expediţiei, de data asta realmente amenințată, cereau inventatorului să uite o clipă de funcţia ce i se acordase.

— Şi cât mai repede! îl zori Pier Ulm, cuprins deodată de nerăbdare. Uite-aici, pe hartă: dacă mai zburăm mult timp aşa, lipsiţi de motor, o să trecem pe lângă planetă, la distanţă, fără să putem opri… Fără să putem măcar manevra! Drept în stea! Drept în steaua Beta, care îşi încinge vatra anume ca să ne primească!

Boldur nu ţinea minte să-l mai fi auzit vreodată pe căpitan vorbind atât de mult. Se miră, dar puse zelul verbal al celuilalt pe seama surescitării cauzate de accident. Bodogănind nemulţumit, scotoci prin sertare după un detector de radiaţii, un cleşte-patent şi alte câteva aparate mici.

Apoi, cu ele în mână, ieşi din sala de comandă, străbătu coridorul spre partea posterioară a navei şi, îmbrăcat într-un costum de protecţie, dispăru dincolo de uşa blindată

care separa echipajul de compartimentul marelui motor amuţit.

Trebuie spus că, din sala de comandă, Pier Ulm urmări cu multă atenţie, pe ecranele telecircuitului interior, drumul lui Boldur. După concentrarea fetei lui, s-ar fi putut crede că se temea de un singur lucru: ca nu cumva Boldur să se răzgândească în ultimul moment. Când îl văzu intrat în compartimentul motorului, un zâmbet triumfător înflori pe faţa crispată a căpitanului. O simplă manevră de la tabloul de bord şi zăvoarele uşii blindate se înţepeniră în lăcaşurile lor. Pier Ulm deschise circuitul telefonic şi aşteptă. Nu peste mult timp auzi exclamaţiile care trădau surprinderea lui Boldur, urmate de o înjurătură. „Ei, drăcie!” zbârnâi vocea din difuzor, iar Pier Ulm şi-l imagină pe Boldur, după zgomotele auzite, coborând scăriţa metalică şi dând ocol masivului corp metalic al motorului.

— Pier Ulm! chemă conducătorul expediţiei. Căpitane Pier Ulm! Mă auzi? Răspunde dacă mă auzi!

Glasul îi era poruncitor, aparatele nu reuşeau decât într-o prea mică măsură să estompeze indignarea lui Boldur.

— Te aud! rânji Pier Ulm.

— Ce-i farsa asta?! izbucni Boldur. De ce m-ai făcut să intru aici? Motorul funcţionează.

— Funcţionează? întrebă căpitanul în microfon, simulând o mirare care în primul moment reuşi să-l înşele pe celălalt.

— Simt pereţii vibrând, constată Boldur. Şi indicatorii de presiune, şi contorul de radiaţii, toate arată aici o funcţionare normală a motorului…

Vocea conducătorului expediţiei se frânse brusc.

— Căpitane, zise el ceva mai târziu, cum îţi explici că din sala de comandă motorul părea defect, iar aici totul e în regulă?

— Depinde de unde priveşti! răspunse Pier Ulm, îngăduindu-şi să se mai joace puţin cu Boldur. De aici, de

unde sunt eu, se vede altfel.

Cuprins pesemne de o presimţire neagră, Boldur tăcu şi urechea lui Pier Ulm îi prinse doar ecoul paşilor, precipitaţi în sus, pe scăriţă. Ajuns la uşa blindată, Boldur încercă s-o deschidă, dar o găsi, aşa cum se temuse, zăvorită.

— Pier Ulm! Căpitane Pier Ulm! Ge-nseamnă asta? strigă Boldur, mânios. Deschide imediat uşa!

Căpitanul căută butonul camerei de televiziune corespunzătoare locului unde se afla Boldur atunci. Îl apăsă şi, pe ecran, desluşi costumul de protecţie de la adăpostul căruia celălalt izbea cu pumnii în uşa blindată.

— N-auzi? Pier Ulm, eşti surd? Deschide uşa! ţipa mai departe Boldur din compartimentul motorului.

— Nici nu mă gândesc! rânji căpitanul. Loviturile încetară brusc.

— De ce? întrebă Boldur, uimit şi parcă fără supărare. De ce m-ai încuiat aici?

Pier Ulm vorbi în microfon, cu o voce pe care şi-o făcu cât putea mai aspră, mai autoritară.

— Din acest moment eşti arestat! comunică el. Ţi se ia conducerea expediţiei şi întreaga putere trece în mâinile unui Înalt Comandament. Vei fi judecat şi, eventual, condamnat pentru delicte grave.

Dincolo, în compartimentul motorului, Boldur amuţi.

— Eşti neserios, Pier Ulm! zise el peste câteva clipe. Transformi piesa în mascaradă. Dă-mi drumul şi hai să ne vedem fiecare de treburile lui. Doar n-o să mă ţii aici până mă răzbesc radiaţiile!

— Ţi-am spus doar că eşti arestat! se enervă căpitanul. Nu pot să te eliberez înainte de a ţi se hotărî soarta.

— Şi mă ţii, până atunci, aici?! ţipă Boldur speriat.

— O să mă mai gândesc, răspunse Pier Ulm. Aşteaptă instrucţiunile Înaltului Comandament.

— Pier Ulm!... mai încercă să intervină Boldur, dar

căpitanul i-o reteză, scurt:

— Nici un Pier Ulm! Am grad şi funcţie. Îţi ordon să mi te adresezi cum se cuvine. Cum scrie la regulament!

Boldur se înmuie.

— Am înţeles, acceptă el posac. Aş avea o întrebare… Ce învinuiri mi se aduc?

— Incapacitate. Neglijenţă în exerciţiul funcţiunii. Slăbiciune, lipsă de autoritate morală asupra echipajului. Subaprecierea şefului de echipaj, urmată de o intolerabilă eschivă de la o colaborare la care regulamentul te obligă! înşiră Pier Ulm. Şi mai multe altele…

— Protestez! strigă Boldur. În numele raţiunii, Pier Ulm, te rog să-ţi revii şi să…

Dar căpitanul întrerupse contactul şi-l lăsă pe ex-conducătorul expediţiei să-şi reverse mânia asupra pereţilor metalici ai compartimentului marelui motor. După o clipă de gândire, îşi zise că nu era totuşi destul pentru înfrângerea fostului său şef şi, întinzând mâna spre tabloul de bord, îi stinse şi lumina, încât Boldur rămase să se calmeze pe întuneric.

26

Ora lui Pier Ulm bătuse! Rămas singur în cabina de comandă, căpitanul îşi freca mâinile cu bucurie, ştiindu-se în sfârşit stăpân pe situaţie. Fără să fi devenit mai puţin ursuz, pentru cine îl cunoştea bine parcă nu mai era acelaşi, parcă era alt om. Încetul cu încetul, însă, bucuria de a-i fi reuşit foarte riscanta răsturnare a sorţilor presupusă de preluarea puterii pe navă dispăru de pe faţa lui, care îi redeveni preocupată şi severă. Ştia că tot ce făcuse cu câteva minute în urmă nu era decât un început. Un început pentru care mocnise într-însul, făurind planuri şi variante, timp îndelungat, de când încolţise în mintea lui gândul că situaţia nu se putea redresa pe navă decât prin măsuri de mână forte. Iar Boldur nu părea omul cel mai potrivit pentru a conduce astfel, era prea înfundat în mlaştina birocraţiei şi prea inconsecvent în urmărirea deciziilor luate cu diferite prilejuri. Pentru căpitan, Boldur rămânea un exemplu de neurmat, Pier Ulm fiind de părere că nu cu sclipiri oratorice, adesea lipsite de conţinut, umflate, bombastice se conduce o navă. „O mână de fier face mai mult decât o mie de fraze sforăitoare!” gândea căpitanul, cu superioritatea celui care se simte a fi o astfel de voinţă puternică, dispreţuind un talent ce nu-i fusese dat. Unde mai pui că perioadele de maximă agitaţie în jurul treburilor navei erau urmate inevitabil, la Boldur, de pauze lungi, când aceleaşi probleme pentru care se omorâse mai înainte cădeau într-un deplin dezinteres. Iar echipajul, profitând de slăbiciunile conducătorului de expediţie, speculându-i greşelile, ajunsese acolo unde ajunsese, în delăsarea şi nepăsarea care lui Pier Ulm îi întunecau privirile de furie, atunci când le vedea. „Lasă că o să vă iasă vouă toate astea pe nas!” gândise căpitanul, nu o singură dată. Lucru hotărât: Boldur nu se dovedise la înălţimea

sarcinii şi funcţiei îndeplinite. Şi atunci căpitanul îşi spusese că trebuia neapărat făcut ceva, clocise în minte planul, calculase totul cu grijă, ca să înlăture orice eşec. Şi, evitând pe cât posibil contactele cu echipajul, păstrându-se într-o aparentă defensivă, pândise momentul. Conform planului său, întâi şi-ntâi Boldur trebuia imobilizat, pus în imposibilitate de a riposta. Asta îi reuşise peste aşteptări, prin închiderea aceluia în compartimentul motorului pe care el însuşi îl inventase. Urma acum ca Pier Ulm să-şi consolideze poziţia, preluând controlul asupra întregului echipaj.

Manevra fusese condusă cu atâta abilitate, încât despre dramaticele evenimente petrecute la bordul navei astronauţii nu aflară decât atunci când pe tăbliţa din coridor, care de la un timp servea drept afişier, apăru un petic de hârtie cu următorul conţinut:

COMUNICATUL NR. 1

Condiţii excepţionale au determinat ca astăzi, la ora 9,37 (ora locală), conducerea expediţiei să fie preluată de un Înalt Comandament care ordonă:

Art. 1: Se instituie starea de urgenţă pe întreaga suprafaţă a navei. Orice împotrivire, nesupunere, injurie adusă recentelor schimbări se pedepseşte conform legii marţiale.

Art. 2: Efemeridele există!

În numele Înaltului Comandament al navei,
Maior Pier Ulm

Vlig II trecu pe-acolo grăbit, absent, şi nu observă comunicatul. Gregor, care venea imediat după el, se opri. Citi. Apoi îl strigă pe matematician.

— Ai văzut chestia asta? întrebă astronomul.

— Ce să văd? se miră Vlig II.

— Citeşte şi dumneata! îl îndemnă Gregor, uluit. făcându-i celuilalt loc lângă tăbliţa-afişier.

Vlig II îşi scoase ochelarii vechi şi, apropiindu-şi-i de nas, urmări încet rândurile scurtului comunicat.

— Ei, şi ce-i cu asta? zise el calm.

— Ce-i cu asta?! exclamă Gregor. Păi dumneata nu înţelegi? Nu vezi că toate s-au întors cu susul în jos?

— Nu văd decât că Pier Ulm a fost înaintat în grad, declară matematicianul. Ce zici, dacă-l felicităm, dă ceva de băut?

Gregor simţi că se clatină pe picioare. Se pare că matematicianul nu pricepea în ce fel şi în ce măsură se schimbase situaţia pe navă. „Condiţii excepţionale? Aiurea! îşi zise astronomul. Asta-i o manevră a lui Pier Ulm!” Reciti textul, ca şi cum ar fi vrut să se convingă că la prima lectură greşise, că altceva scria acolo. Dar nu, lucrurile erau limpezi. Afurisitul de căpitan dăduse o lovitură cum nimeni nu aşteptase!

Vestea se răspândi ca fulgerul. Ieşiţi în grabă de prin cabine, astronauţii se precipitară pe coridor. Până şi Vlig III veni de la infirmerie, şontâcăind în urma lui Darnaputra.

— Asta-i curată porcărie! remarcă astrofizicianul. Revoltat. Unde-i Pier Ulm?

— Unde-i Boldur? întrebă cineva. Cum de admite una ca asta?

— Ce-i aia maior? se interesă Adalina, care, cu nepriceperea ei într-ale gradelor militare, nu-şi dădea încă seama dacă Pier Ulm fusese avansat sau retrogradat.

Albert nu zise nimic, ceea ce nu înseamnă că apariţia comunicatului semnat de Pier Ulm nu-l surprinsese. Poate că s-ar fi manifestat cu totul altfel, dacă n-ar fi înţeles imediat că Boldur, cel care-i făcuse afrontul cu avertismentul, căzuse peste noapte, aşa cum, după părerea

poetului, o binemerita.

Astronauţii mai discutară o vreme între ei, înflăcăraţi, neliniştiţi, lansând exclamaţii care le trădau uimirea şi indignarea.

— Voi înţelegeţi ceva? întrebă Vlig II, surprins de atâta agitaţie stârnită în jurul unui petic de hârtie. Lămuriţi-mă şi pe mine, explicaţi-mi ce se întâmplă!

— Păi tu nu vezi?! strigă Gregor. Individul ăla. Care îşi zice maior, pretinde că-i datorăm supunere deplină. Pe deasupra, ne mai şi ameninţă!

— Eu? Să mă supun lui Pier Ulm?! izbucni Adalina. Ce-şi închipuie? Nu cumva crede că are de-a face cu…

— Obrăznicie! Revoltător! izbucniră strigăte din mai multe guri odată. Unde-i Boldur? Ce înseamnă glumele astea stupide? Căpitanul să fie obligat să dea o dezminţire, imediat!…

Gălăgia spori. Cineva propuse să se organizeze pe loc un marş de protest asupra cabinei de comandă.

— Ce! Asta ne trebuie nouă, lovitură de palat? strigă astronomul. Acum, când în mod normal ar trebui să coborâm pe planeta stelei Beta?

În acelaşi moment, uşa sălii de comandă se dădu în lături, iar în cadrul ei apăru Pier Ulm, cu însemnele de maior recent cusute pe veston.

— Vrem explicaţii! strigă Gregor, așezându-se în fruntea grupului de protestanţi. Spune că nu-i adevărat!

Pier Ulm, încruntat, îi opri cu o privire rece.

— Comunicatul numărul doi, verbal! anunţă el. Manifestaţiile îndreptate împotriva înaltului Comandament şi având drept obiect comentarea ordinelor din Comunicatul numărul unu sunt strict interzise! Agitaţiile cu caracter subversiv se pedepsesc conform legii marţiale.

Gregor nu se lăsă impresionat.

— Să ni-l dai pe Boldur! ceru. Ce-ai făcut cu el? Să-ţi vezi

de treabă şi să-ţi dai demisia! N-avem nevoie de nici un Înalt Comandament! Vrem să descindem în linişte pe planeta stelei Beta.

Pier Ulm bloca mai departe uşa sălii de comandă.

— Comunicatul numărul trei! zise proaspătul maior. Întrucât planeta stelei Beta este populată de efemeride, descinderea se va face numai sub strict control militar.

— La naiba! se înfurie astronomul. Jos cu efemeridele! Jos cu tresa de maior a căpitanului Pier Ulm, complotistul şi trădătorul…

Gregor se înflăcărase şi lucrurile începeau să ia o turnură dramatică. Deodată, grupul se dădu înapoi, într-o mişcare de spaimă. Pier Ulm se retrăsese, înlocuit în cadrul uşii de binecunoscutul Triton Vega-8 Argonauticus, căruia perii lungi şi zburliţi, încărcaţi cu electricitate, îi scăpărau sântei. Astronauţii văzură cu uimire că, sub îngrijirea lui Pier Ulm, subiectul experienţei YQ mai crescuse şi, în orice caz, devenise în mod cert agresiv. Întors cu spatele, astronomul nu-l observă la timp, era prea preocupat de ideea transformării camarazilor săi în nişte combatanţi anti-Pier Ulm. Aşa că lovitura îl păli pe neaşteptate: o descărcare electrică, un fel de fulger globular care ţâşni din laba lui Triton Vega-8, izbindu-l drept între umeri.

Gregor se prăbuşi. Adalina ţipă şi se aruncă lângă el, în genunchi, apoi începu să se vaite. Ceilalţi rămaseră cu totul descumpăniţi. Chipul lui Pier Ulm se ivi iarăşi în uşă, în spatele micului monstru, care stătea nemişcat, aşteptând parcă un nou ordin.

— Luaţi aminte! ceru Pier Ulm, rânjind. Asta-i doar un avertisment. De acum înainte, cine nu se supune ordinelor date de înaltul Comandament al navei, va păţi şi mai rău.

Gregor îşi reveni imediat. Rămase câteva clipe buimac, în capul oaselor, rotindu-şi privirile aiurite, ca şi cum nu şi-ar fi dat seama unde era şi încerca să priceapă ce se

întâmplase. Apoi dădu cu ochii de Triton Vega-8. Ca împins de un resort, sări în picioare, sprintă printre astronauţii dezorientaţi şi dispăru după un scurt cot al coridorului. Exemplul fu urmat îndată de toţi ceilalţi, aşa că pe terenul înfruntării rămaseră, învingători, doar Pier Ulm şi aghiotantul său jumătate - fiinţă, jumătate - mecanism.

Aşadar, şi a doua bătălie fusese câştigată! Pier Ulm avea de ce să fie mulţumit. Nu degeaba se ocupase el îndeaproape de subiectul experienţei YQ, abandonat de savanţi. Singur el, căpitanul autoavansat maior, intuise posibilităţile de stimulare a facultăţilor micului monstru şi avantajele celui care l-ar fi stăpânit. Singur el îl privise pe Triton Vega-8 în perspectiva unei posibile transformări a aceluia într-o armă de temut. Şi uite că arma funcţionase fără greş, anunţându-se un instrument care, manevrat cu abilitate de Pier Ulm, avea să ţină echipajul în ascultare şi supunere. Acum, mai mult ca oricând, noul şef al expediţiei avea nevoie de întreaga putere asupra navei. Planeta stelei Beta din Constelaţia Argonautului era din zi în zi mai aproape. Pier Ulm ştia că, oricum, nu va putea evita o descindere pe suprafaţa ei şi, de altfel, nu avea nici un motiv s-o evite.

Făcu din nou legătura cu Boldur. Conducătorul detronat zăcea dincolo de uşa blindată şi, o clipă, Pier Ulm avu impresia că omul murise din cauza radiaţiilor din compartimentul motorului ionic-conic-focalizat. Îl strigă şi Boldur nu întârzie să se mişte. Aţipise în interiorul carapacei costumului său spaţial.

— Protestez! bolborosi Boldur, încă buimăcit de somn. Unde sunt? întrebă el apoi, începând să se dezmeticească.

— În captivitate! îi reaminti fostul său adjunct.

— A! Tot dumneata ești, Pier Ulm?

— Maiorul Pier Ulm! preciza interlocutorul nevăzut, accentuând gradul pe care îl pretindea rostit odată cu

numele.

— Ah, da! Uitasem…

În sala de comandă, Pier Ulm apăsă un buton şi i se arătă lui Boldur, pe un mic ecran de control.

— Arestat, ascultă-mă cu atenţie! vorbi el. Îţi aduc la cunoştinţă că întreg echipajul s-a supus Înaltului Comandament al navei, a cărui autoritate o recunosc şi o respectă.

Dincolo, Boldur oftă. Nu mai părea atât de dispus să se războiască, să-şi apere cauza, cum se arătase imediat după detronarea şi izolarea lui.

— Arestat, urmă Pier Ulm, acum urmează ceea ce-i esenţial. Deşi te-ai făcut vinovat de grave delicte, Înaltul Comandament este dispus să-ţi redea libertatea. Mă auzi, arestat?

— Aud! gemu Boldur.

— Trebuie să promiţi însă că te resemnezi, că eşti mulţumit cu noua stare de lucruri, că n-ai să unelteşti împotriva actualei conduceri a navei. Trebuie să te supui, împreună cu toţi ceilalţi, ordinelor care se vor da!

— Niciodată! răcni Boldur. Niciodată…

— În cazul acesta, nu mai avem ce discuta! observă Pier Ulm şi dădu să întrerupă legătura.

— Nu! strigă Boldur. Maior Pier Ulm, nu întrerupe! Cât timp vrei să mă ţii aici, expus tuturor radiaţiilor nocive?

Pier Ulm nu stătu mult pe gânduri.

— Înaltul Comandament va decide dacă rămâi încarcerat acolo pe viaţă, sau dacă vei fi transportat într-un loc ce se va anunţa interior, zise el.

— Criminalule! urlă Boldur. Vrei să mă ţii aici până îmi dau sufletul… Şopârlă ce eşti! Dacă ştiam cu cine am de-a face, te lăsam acolo, pe Pământ, să şomezi până ţi se urcă-n gât, nu-ţi dădeam o pâine albă-n mână, nu te angajam pilot pe astronava mea, pieri-ţi-ar numele în cel dintâi

curent interstelar care îţi iese în cale! Cădea-ţi-ar în cap un meteorit uite-atâta de mare, uite-atâta!

Boldur mai ţipă o vreme, de unul singur, pentru că Pier Ulm închisese circuitul şi habar n-avea de cele ce se întâmplau în compartimentul marelui motor. Altfel, fără nici o îndoială, injuriile proferate de Boldur i-ar fi adus acestuia, pe loc, o pedeapsă exemplară şi în nici un caz Înaltul Comandament n-ar fi revenit, o oră mai târziu, cu promisiunea de-a elibera prizonierul în caz că jură să se conformeze ordinelor sale. Ce-i drept, după atâta energie risipită, Boldur era tare obosit, scârbit de toate şi mai ales înfricoşat de perspectiva rămânerii în mediul nociv din preajma motorului ionic-conic-discoidal- simetric-focalizat. Aşa că Pier Ulm nu mai întâmpină nici o rezistenţă. Fostul conducător al expediţiei acceptă tot ce i se cerea şi, pus în „libertate supravegheată”, văzu uşa blindată deschizându-se singură înaintea sa.

„Ai să mi-o plăteşti tu! Ai să mi-o plăteşti!” gândea Boldur, strângând din dinţi, posac, pe când îşi târa paşii, în lungul coridorului, spre cabină. Dar înţelegea foarte bine că deocamdată era lipsit de orice putere; ceva se schimbase pe navă, din moment ce nebunul acela de Pier Ulm era lăsat să dicteze aşa cum îi trăsnea prin minte. Trecând prin faţa afişierului, ochii îi alunecară involuntar spre Comunicatul numărul nouă, agăţat acolo într-o pioneză. *Efemeridele există* — suna comunicatul. *După toate probabilităţile, ele au întăriri pe planetă, pe platourile din emisfera sudică. Echipajul se va prezenta în sala de comandă pentru instrucţiuni.*

Boldur clătină încet din cap, gânditor, apoi îşi găsi cabina, deschise bâjbâind uşa, intră şi se trânti pe pat fără să se mai dezbrace. Îi era ruşine, se simţea umilit, înfrânt, răzbit de o disperare fără margini.

— Oh! gemu el, înfundându-şi faţa în pernă. Că nu mai

ajungem odată înapoi, pe Pământ!…

27

A doua zi, Boldur se trezi ceva mai optimist. Apăru în mijlocul echipajului bine dispus, ba chiar vesel. Glumi cu Adalina, îl bătu prieteneşte pe umăr pe Gregor, găsi câteva vorbe pentru fiecare în parte, fapt care-i miră nespus pe astronauţi; îl miră şi pe Pier Ulm, postat în faţa ecranului din cabina de comandă, de unde urmărea atent mişcările echipajului, ca să fie prevenit din timp de tot ce s-ar fi pus la cale.

— Am auzit că ai avut un accident, îi zise Boldur astronomului, trăgându-l deoparte.

Gregor privi în toate părţile şi, asigurându-se că nu putea fi auzit, vorbi pe un ton scăzut, cu o îndârjire pe care nu şi-o putea ascunde:

— Monstrul ăla! Bestia fraţilor Vlig… Mai bine-i suceam gâtul când era încă motanul Adalinei! Cine şi-ar fi închipuit că o să ajungem să ne terorizeze…

— Îţi mulţumesc că mi-ai luat apărarea, şopti Boldur. Mi-a spus Darnaputra, ştiu tot!

— Din păcate, *tipul* e stăpân pe situaţie! observă astronomul, cu tot regretul zugrăvit pe faţă. Discută cu noi numai prin comunicate şi ordine de front, parcă am fi într-o continuă stare de asediu! Se zice că monstrul. Cel mic e cel care i le afişează.

— Cum?! Triton Vega-8?…

— Chiar el. N-ai văzut cât de zgâriată-i tăblia afişierului? O zgârie cu ghearele, când se caţără pe ea!

Gregor nu-l lăsă pe Boldur să-şi consume toată uimirea. Se uită încă o dată în jur, cu prudenţă.

— Apropo, cât e ceasul? întrebă el. Boldur îi spuse.

— Să nu întârziem la adunare! zise Gregor îngrijorat. Cine ştie ce-i mai trece ăluia prin minte! Şi, scuipând într-o parte, adăugă: N-ai auzit? Toată noaptea am avut patrulă

pe coridor, prin faţa cabinelor.

— Cine? Pier Ulm? se miră Boldur.

— Nu!… Aghiotantul…

Pier Ulm îi aştepta în picioare, lângă tabloul de bord. Alături, pe un piedestal înalt, Triton Vega-8 se întinsese alene şi părea că dormitează, ceea ce era cu totul fals, pentru că Pier Ulm îi împrospătase abia cu puţin timp în urmă rezerva de electricitate. Argonauticus veghea. El nu dormea niciodată.

— Mai repede, mai repede! strigă Pier Ulm, nemulţumit de încetineala cu care ceilalţi treceau pragul, ca să se alinieze lângă perete. Când o să învăţaţi odată să vă mişcaţi cum trebuie? Drepţi! Staţi jos! comandă apoi şi, văzându-i aşezaţi, îi măsură câteva momente cu privirea, cercetător.

Astronauții tăceau, stăpâniţi de nelinişte şi, de ce n-am recunoaşte, de o oarecare emoţie care aducea a teamă. Când socoti că momentul psihologic se crease, Pier Ulm îşi începu discursul, care, ce-i drept, nu se prea putea lăuda cu cine ştie ce calităţi oratorice, după cum pe alocuri nici prea coerent nu părea să fie. Lucru întru totul firesc la cineva obişnuit să pună pe primul plan fapta şi abia mai la urmă vorba; la urmă de tot. Din această cauză stilul lui Pier Ulm, dacă nu foarte sobru (se va vedea că nu dispreţuia un anume limbaj înflorat), era în orice caz departe de cel al fostului conducător de expediţie.

— Dacă mai întârzie careva atunci când vă convoc, voi lua măsuri dintre cele mai drastice! vorbi cu asprime Pier Ulm. Să vă intre minţile în cap! Ne-am înţeles! Unde vă treziţi? La mama acasă?! Starea de urgenţă e una pentru toţi, nu cum o înţelege fiecare… Ce, ne jucăm? Aşa credeţi, că ne jucăm? Cu efemeridele în coastă? Să se termine cu debandada pe coridor şi, în sfârșit, oriunde pe navă! Cui îi trebuie debandadă, să se anunţe, că-l bag la arest. Înaltul

Comandament mă împuterniceşte să fac asta! Aud că unii dintre voi sunt nemulţumiţi. Şi de ce, mă rog? Nu vă convine? Ce, aţi uitat unde vă aflaţi? Vă convine, nu vă convine, ordinu-i ordin şi nu se discută! Se execută! Sau poate că n-aţi mai auzit de aşa ceva… Şi atunci să mă mai mir că era cât pe-aci să ne ducem de râpă! Cu nişte „tămâioşi” ca voi… Să nu mai aud nici un zâmbet ironic despre efemeride! Tot ce va interveni nou se va afişa. O să coborâm pe planetă, s-ar putea să fim atacaţi imediat. Prin urmare, toată lumea la posturi! Să nu fim luaţi prin surprindere. Iar cine se fofilează şi lipseşte de la program, are de-a face cu mine şi cu Triton Vega-8… Alarma poate suna oricând, să n-aud alte vorbe! Când sună, rapid adunarea aici, pe coridor, în faţa sălii de comandă! Şi să nu aşteptaţi să vin după voi! În pas alergător, toată lumea…

— Şi eu? îndrăzni Adalina. Pier Ulm o privi nemulţumit.

— Toată lumea! Am spus: toată lumea. Fără excepţie! Ca să rezistăm la atacurile efemeridelor, trebuie să fim organizaţi, instruiţi. Mă uit la voi şi mă-ntreb: cu cine naiba am pornit în misiune?! Sunteţi nişte neinstruiţi, vai de voi! Până când credeţi că o să meargă tot astfel?!

Şi Pier Ulm îi beşteli aşa până când simţi că începea să-l doară gura. Echipajul îl asculta posomorit, înţelegând că de-acum înainte se sfârşise cu gluma, pentru simplul motiv să n-aveau cu cine glumi. Pier Ulm ducea lipsă de umor, lua totul în serios şi în primul rând ceea ce făcea el. După o oră de moralizare în stil cazon, îi concedie, nu pentru multă vreme însă. Când socoti că fiecare ajunsese în cabina lui, ca să răsufle uşurat, Pier Ulm sună alarma şi-i obligă să se adune din nou, în mare grabă, înjurând printre dinţi şi murmurând.

— Ce?! Nu-i convine cuiva? se interesă fostul căpitan şi pilot, pe un ton ameninţător-interogativ. Asta-i adunare la alarmă? Aşa înţelegeţi voi să percutaţi când nava ajunge în

pericol? V-am cronometrat, aţi ajuns aici într-un timp de trei ori mai lung decât ar fi trebuit. Până acum, efemeridele ar fi avut răgaz să invadeze nava, norocul vostru că nu-i decât un exerciţiu şi nu o situaţie de luptă.

Şi, furios, Pier Ulm îi risipi în fugă prin coridor, ca să poată suna încă o dată alarma. De dată asta, echipajul se adună mai repede. Se vedea însă că fiecare făcuse eforturi considerabile pentru a ajunge la timp. Astronauţii gâfâiau şi le trebui aproape un minut până să-şi liniştească respiraţiile accelerate şi să se alinieze. Cu cronometrul în mână, Pier Ulm avea tot o expresie nemulţumită, însă aprecie că, pentru început, „mai mergea”. Dar se putea şi mai bine.

— V-aţi îngrăşat de când vă tot faceţi de cap pe navă! îi învinui el, înciudat. Nu-i nimic, o să scot eu untul din voi! Ce, vreţi să vă am sufletele pe conştiinţă? Dacă vă mişcaţi atât de greu, la prima înfruntare cu efemeridele sunteţi terminaţi! Vă mănâncă alea de vii, asta vă fac. Efemeridele nu iartă! Degeaba smiorcăi! îi zise Adalinei, observând că tânăra femeie începuse deodată să plângă. Aşa-i cum spun eu, ţine minte! Lacrimile n-au ce căuta aici. Acasă, în pat, acolo da! Şi voi, ceilalţi, aţi priceput? Aici nu ne târguim.

Vlig I ridică mâna. Încruntat, Pier Ulm îl invită să vorbească.

— Raportez! zise astrofizicianul. Eu, în calitatea mea de cunoscător al structurilor cosmice…

— Scurt, scurt! îi ceru Pier Ulm, grăbit.

— N-am văzut nici o efemeridă! continuă Vlig I. Habar n-am cum arată. După ce s-o recunosc dacă, din întâmplare, o întâlnesc?

Pier Ulm îl asigură îndată, rânjind:

— Ai s-o recunoşti! Dacă nu, o să-ţi plângem de milă. Prin urmare, ochii în patru! Aici câştigă cel care îşi recunoaşte la vreme duşmanul… Cu o clipă înainte ca el însuşi să fie reperat şi recunoscut. Altceva mai ai de raportat? Dacă nu,

până la următoarea alarmă aveţi program „de voie”.

Sub asemenea auspicii începea, aşadar, explorarea stelei Beta. Ca să nu piardă terenul, Pier Ulm se străduia să fie extrem de sever, impunând echipajului, cu forţa, ordinea şi disciplina pe care Boldur, prin alte metode, nu fusese în stare să le impună. Nu e mai puţin adevărat că o asemenea brutală smulgere din inerţie nu convenea deloc astronauţilor. Dar, la urma urmei, cui îi păsa de asta? Ameninţările ieşeau lanţ din gura lui Pier Ulm, care nu admitea să fie contrazis niciodată, de teamă să nu cedeze şi el argumentelor născocite de minţile abile ale unora dintre cei mai certaţi cu disciplina. Albert încercase la început câteva manevre, convins că superioritatea lui intelectuală şi larga pregătire culturală avea să-l impună în ochii lui Pier Ulm şi să-i asigure o poziţie aparte în echipaj. Bineînţeles că se înşelase. În fiecare încercare a poetului de a-şi afirma personalitatea, Pier Ulm simţea un pericol direct, iar instinctul îi poruncea să treacă de urgenţă la represalii. Cu atât mai mult cu cât nu putea şti încă dacă Albert, lăsat să vorbească, i se adresa pe un ton serios sau îl lua peste picior. Ca să evite asemenea jigniri, făcu în aşa fel încât cei pe care îi suspecta că ar putea fi ironici se bucurau de un tratament cu ceva mai dur chiar decât restul echipajului. „Să nu şi-o ia în cap! gândea Pier Ulm, justificându-se. Să nu creadă că ei sunt mai mari aici, pe navă, că le merge cu ironii şi cu de-alde astea…” Şi nu le mergea, fiindcă şeful echipajului era mereu cu simţurile treze, gata să reprime pe loc orice intenţie îndreptată spre subminarea autorităţii Înaltului Comandament al navei; deşi gurile rele spuneau că povestea cu Înaltul Comandament era mai mult o gogoaşă răsuflată, din moment ce, procedând prin excludere, constatai că din acest organism-fantomă nu puteau face parte alţii decât Pier Ulm şi Triton Vega-8. E drept că gurile rele spuneau asta în şoaptă, pe la colţuri, neîndrăznind să

întrebe deschis ce era cu comandamentul acela. Şi chiar de-ar fi întrebat, cine să le fi dat vreo lămurire? Nu trecuseră nici două zile de la preluarea conducerii şi, enervat de încăpăţânarea cu care Gregor îşi pretindea nu ştiu ce drept, înscris în regulamentul navei, Pier Ulm descoperi formula aceea surprinzătoare, valabilă oricând ar fi ajuns la strâmtoare, scut împotriva oricăror subtile provocări, adăpost şi refugiu din calea tuturor lucrurilor neînţelese sau care, mai ales, nu convin.

— Când vorbeşti cu mine, să taci! urlase Pier Ulm, roşu la faţă, gata să-l înghită pe astronomul recalcitrant. Când vorbeşti cu mine, să taci!

Aşa că Gregor tăcu şi, la fel, ceilalţi, înspăimântaţi de violenta ripostă a lui Pier Ulm. De atunci înainte, acesta nu mai admise vreo replică şi, pe măsură ce nava se apropia de planeta stelei Beta, deveni tot mai energic, tot mai întărâtat. Alarmele se succedau într-un ritm exasperant, smulgându-i pe astronauţi de la diversele lor preocupări, sau chiar din paturi, când inspiraţia şefului de echipaj le programa în timpul somnului. Se întâmpla aşa, că Pier Ulm stătea în cabina de comandă, cercetând hărţi stelare, sau traiectorii, sau fotografia mărita a planetei spre care se îndreptau. La un moment dat, pe neaşteptate, îşi amintea de Boldur, sau de Gregor, sau de alţii din echipaj… Ia să văd ce mai fac ăia.. Îşi zicea şi, cu un zâmbet crud pe buze, întindea mâna spre butonul sirenei de alarmă. Sirena începea să urle, umplând coridorul cu un vuiet care ar fi scos şi morţii din groapă; până şi Argonauticus, cu toată rezistenţa câştigată de pe urma experienţei fraţilor Vlig, tresărea speriat şi venea în goană de pe unde îşi făcea rondul. Apoi, ca purtaţi de un vânt rău, apăreau astronauţii, cu ochii umflaţi de somn şi cu hainele abia aruncate pe ei. Pier Ulm îi urmărea în tăcere, cum se aliniau în grabă pe coridor, în faţa cabinei de comandă; îşi punea ochii pe oiţe

unul şi, savurând cu anticipaţie plăcerea hărţuielii apropiate, îşi alcătuia în minte planul de atac.

— Ce-i asta? Asta-i ţinută?! se mira el, apropiindu-se de Vlig II şi cercetându-i haina boţită. Mie unuia mi-ar fi scârbă să pun pe mine aşa ceva. De ce nu ţi-ai cusut nasturele ăsta? Şi de câte ori să-ţi spun să nu mai ţii mâinile în buzunare? Uite-aici, uite ce dungi de jeg, uite ce dungi…

Şi-l răsucea pe ilustrul matematician în jurul axei sale, ca să poată fi văzut de toţi ceilalţi.

— Priviţi-l! Admiraţi-l! Uite, hal de astronaut! adăuga Pier Ulm, exagerându-şi expresia de dezgust pe care şi-o întipărea pe faţă.

Numai că Vlig II, pe jumătate adormit, nu părea să se sinchisească de observaţiile şefului de echipaj. Făcea o mutră nepăsătoare şi, în ciuda zelului moralizator al lui Pier Ulm, care-l trăgea de haină ca să se vadă mai bine aţele rămase de la nasturele căzut, Vlig II se scărpina cu mâna liberă în lungul coloanei vertebrale. Când înţelese ce făcea, Pier Ulm rămase câteva momente amuţit de uimire.

— Ahaa! zise el cu un glas în care mirarea şi o enervare crescândă se amestecau. Şeful de echipaj vorbeşte şi vouă vă vine să vă scărpinaţi în spate! Eu mă zdrobesc cum să apăr nava de efemeride, iar voi dormiţi, ce vă pasă! Pot să vină jivinele alea şi să vă umfle pe sus. Cu pat cu tot…

Şi, întărâtat, îl expedie pe Vlig II în rând cu ceilalţi astronauţi, care priveau în podea, stăpâniţi de înciudarea omului deranjat în toiul nopţii pentru asemenea prostii. Cu o altă ocazie, Pier Ulm observă că Adalina lipsea la apel şi făcu un tărăboi nemaipomenit, mai ales că nimeni nu ştia unde se ascunsese femeia. Nici măcar Gregor. El, cel puţin, aşa zicea. Cum însă Pier Ulm nu voia nici în ruptul capului să-l creadă, îl trimise imediat s-o scoată „din fundul pământului”, ameninţându-l că, dacă n-o aduce el, o declară dezertoare şi-o lasă în seama lui Triton Vega-8,

pentru care nu exista vreun cotlon utilizabil ca ascunzătoare pe navă. Aşa că Adalina apăru, bosumflată, motivând că alarma o surprinsese la toaletă şi, prin urmare, trebuise să mai aştepte acolo. Pier Ulm îi ţinu şi ei cuvenita morală, în termeni care smulseră neîntârziat lacrimi din ochii tinerei femei.

Dar scandalul cel mare explodă la o săptămână după preluarea cârmei de către Pier Ulm. Abia atunci şeful de echipaj observă lipsa din rând a lui Vlig III şi înţelese că nu-l văzuse pe astrobiolog la niciuna dintre alarmele anterioare.

— Unde-i Vlig III? întrebă Pier Ulm, uluit. Ceilalţi se uitară nedumeriţi unii la alţii.

— La infirmerie, zise Darnaputra.

— Unde?!? răcni Pier Ulm, nevenindu-i să-şi creadă urechilor. Să vină aici imediat!

Darnaputra plecă grăbit şi se întoarse tot singur.

— De ce nu-l aduci? întrebă şeful de echipaj.

— Nu vrea să vină! comunica nepăsător Darnaputra. Zice că-i internat, ce să caute el, care-i bolnav, la activităţile navei?

— Aşaa!?

Pier Ulm se făcu roşu la faţă.

— Îi arăt eu lui! ameninţă, proţăpindu-se mai ferm pe picioarele uşor crăcănate. Îi scot eu boala din cap! Îl învăţ eu să mai fugă de program, să stea ascuns în vreme ce noi mergem înainte! Să se prezinte aici imediat, până nu mă duc eu să-l scot afară, de guler!

— Nu i-am făcut încă ieşirea din infirmerie, observă Darnaputra, cu un glas cam şters.

— De ce nu i-ai făcut-o? Să i-o faci imediat! tună Pier Ulm. Ce, aştepţi, să i-o fac eu? Asta aşteptaţi? Să vină şeful de echipaj şi să facă treaba voastră?... Uită-te la ei. Uită-te la ei! pufni Pier Ulm, îndârjindu-se.

Vlig III nu apăru nici la a doua solicitare. Înşiraţi lângă

peretele coridorului, astronauţii urmăreau progresul mâniei pe faţa lui Pier Ulm şi aşteptau cu groază desfăşurarea evenimentelor. Nu trebuiră să aştepte prea mult, pentru că lipăitul grăbit al unor picioare desculţe îi făcu să-şi îndrepte privirile în direcţia de unde venea, gâfâind, astrobiologul, urmărit de necruţătorul Triton Vega-8.

Abia când Vlig III se aruncă, epuizat, între ceilalţi astronauţi, monstrul electric renunţă la urmărire şi îşi reluă locul în dreapta lui Pier Ulm.

— Sunt bolnav! strigă astrofizicianul printre gâfâituri. Sunt bolnav, lăsaţi-mă în pace!

— Drepţi! comandă Pier Ulm. La stânga fuga marş! La dreapta fuga marş! Culcat! Târâș marş! Târâş pas alergător marş!

Îi alergă şi-i târî aşa, în lungul coridorului, până când îi slei şi-i buimăci pe toţi. Apoi îi alinie din nou şi-l scoase pe Vlig III în faţă. Se uită cu scârbă la făptura lui mătăhăloasă, îmbrăcată în pijamaua şifonată şi plină de praf.

— Ce cauţi aici în ţinuta asta?! se prefăcu Pier Ulm mirat.

— Sunt bolnav! gemu Vlig III. Uite-aşa îmi bate inima…

Dar fu întrerupt imediat.

— Lasă, că ştim noi! Cunoaştem tertipul! Afirmă Pier Ulm. Cum vrem să lipsim de la datorie, să tragem chiulul, ne facem bolnavi, nu-i aşa? Taci, nici o vorbă! răcni el, văzând că celălalt voia să adauge ceva. Acum eu vorbesc!

Şi vorbi încă vreo zece minute, scrofărindu-l pe Vlig III în fel şi chip, până când Gregor, nemaiputând răbda, începu să vocifereze şi, cu toate ameninţările lui Pier Ulm. Astronomul nu se lăsă până nu-şi vărsă tot năduful.

— Asta-i bătaie de joc! strigă el, ridicându-şi vocea deasupra celei cu care şeful de echipaj încerca să-l intimideze. Omul e bolnav şi, în loc să fie lăsat în pace, e târât aici ca un animal…

— Da?! se miră Pier Ulm. Ai ceva împotrivă? Nu-ţi

convine disciplina? Vrei anarhie? La arest! La arest!

Şi astfel Gregor ajunse să fie închis în magazie, printre tot felul de materiale, lăzi, colaci de sârmă, saltele şi salopete noi şi vechi, aruncate claie peste grămadă. Asta n-ar fi fost prea grav, pentru că astronomul se grăbi să-şi aştearnă un pat din câteva pături, între două lădoaie. S-ar putea spune că se bucura în sinea lui de faptul că scăpase de la tortura zilnică a alarmelor. Mai rău era însă că Pier Ulm îl postase pe Triton Vega-8 în faţa uşii, încât Adalina nu îndrăzni să se apropie cu cei câţiva biscuiţi sustraşi de la prânz, pentru a-i strecura în magazie prin vreo crăpătură; aşa că Gregor râmase flămând toată ziua.

28

Pe o orbită eliptică, nava dădea ocol planetei, apropiindu-se încet de zona superioară a atmosferei. Prin urmare, momentul descinderii nu mai putea fi departe. Pier Ulm petrecea ore întregi în cabina de comandă (compartiment ocolit în ultima vreme de ceilalţi astronauţi), făcând calculele necesare. Uneori îl ajuta Boldur, care parcă uitase de neînţelegerile dintre ei, sau le făcea uitate. Fireşte, nu-i putea fi uşor, pentru că şeful de echipaj îl trata şi pe el în acelaşi stil dur, ca nu cumva fostul conducător al expediţiei să creadă că restabilirea vechilor raporturi pe navă ar mai fi posibilă. Din aceeaşi cauză, probabil, când îşi pusese problema unor avansări în grad, stimulatoare, Pier Ulm îl preferase pe Albert şi se încăpăţână să-l ţină pe Boldur pe loc. O nouă dovadă că şeful de echipaj nu era lipsit de o inteligenţă practică, bazată în egală măsură pe simţul riscului şi pe prudenţă.

Albert nu se aşteptase să fie ridicat în grad, după cum nimeni, de altfel, nu s-ar fi aşteptat. Ordinul afişat nu specifica pentru ce merite primea poetul gradul de sergent. La primul apel, Pier Ulm îl chemă „în faţa frontului" şi, felicitându-l pe un ton neutru, îi agăţă pe mâneci tresele corespunzătoare noii sale poziţii în echipaj. Astronauții priveau scena cu gurile căscate, întrebându-se ce va fi determinat o asemenea hotărâre, care, ce-i drept, fusese prevestită de un vis mai vechi al lui Gregor. Albert nu se arătă foarte încântat de avansare, ceea ce nu era tocmai adevărat. Deocamdată, după Pier Ulm — chiar dacă destul de departe în urma aceluia — el avea gradul cel mai mare şi poetul era destul de inteligent ca să priceapă că, în condiţiile nou create pe navă, asta îi putea asigura o serie de avantaje. Oricum, hotărârea lui Pier Ulm, justificată sau nu, îl ridica imediat cu o treaptă deasupra celorlalţi. Albert

se felicită că în toiul evenimentelor nu se remarcase prin proteste şi, în general, printr-o atitudine contestatară la adresa maşinaţiunilor lui Pier Ulm. Nu că n-ar fi fost revoltat şi el de cele ce se întâmplau. Dar, dacă Gregor apucase să ţipe el cel dintâi, Albert socotise că era mai bine să-l lase în faţă pe astronom, de fiecare dată când se anunţa o încordare a relaţiilor cu noul conducător al expediţiei. Aşa se face că poetul apăru în ochii lui Pier Ulm mai puţin recalcitrant decât odinioară, sau, cel puţin, mai puţin încăpăţânat decât ceilalţi. După avansare, Albert se strădui să-i confirme întru totul părerea, făcu exces de zel în îndeplinirea ordinelor şefului său, şi nu dintr-un real talent militar, nici dintr-o deosebită chemare ori pricepere, ci dintr-un calcul făcut la rece, după care, dacă nu-i „freca” el pe ceilalţi, le-ar fi împărtăşit soarta. Cum Albert nu dorea deloc fie el cel „frecat”, alese prima variantă; deveni un sergent silitor şi, întrucât gestul jignitor al lui Boldur (când cu avertismentul scris) îi era încă proaspăt în memorie, se ocupă îndeosebi de instruirea acestuia. Drept urmare, în mai multe rânduri inventatorul fu văzut alergând cu tot echipamentul de astronaut în spinare, cu sudoarea curgându-i de sub masca antiradiaţii, în vreme ce de la capătul coridorului răsunau comenzile sonore ale recent avansatului sergent. Pier Ulm fu atât de mulţumit de activitatea lui Albert, încât hotărî să i-l încredinţeze şi pe arestat pentru câteva ore de instrucţie zilnică şi numai faptul că problema descinderii pe planetă ajunsese prea presantă îl salvă pe Gregor de la alergătură şi corvezi.

Pe afişier, comunicatele se schimbau mereu, aducând la cunoştinţa echipajului, în răgazurile dintre alarme, hotărârile Înaltului Comandament. Unul dintre ele, cel care purta numărul 54, glăsuia:

Art. 1: Efemeridele atacă atât ziua, cât şi noaptea,

folosind armele lor de preferinţă, care rămân a se vedea. Orice informaţie în acest sens se va raporta urgent, pe cale ierarhică, fiind secret militar.

Art. 2: S-a semnalat o deplasare a zonei de influenţă a efemeridelor, din sectorul sudic al planetei, spre nord-vest, unde se presupune că duşmanul are tabere întărite şi avanposturi. Înaltul Comandament al navei ordonă trimiterea imediată a lui Triton Vega-8 în misiune de explorare cu caracter strict confidenţial.

Art. 3: În următoarele zile starea de urgenţă se accentuează. Orice suspect găsit la bord va fi reţinut şi înaintat spre cercetări. În cei dovediţi a fi efemeride se va trage fără somaţie.

Art. 4: Din surse încă neconfirmate rezultă că efemeridele stau sub comanda trădătorului Axanio, care s-a înhăitat cu duşmanii Pământului pentru a împiedica pătrunderea expediţiei în sistemul stelei Beta. Ordin: vigilenţă sporită la ieşirea din navă; nimeni nu iese neechipat regulamentar şi neînarmat.

Art. 5: Înaltul Comandament îl condamnă pe trădătorul Axanio la moarte în contumacie. Moarte trădătorilor!

Comunicatul, semnat tot de Pier Ulm, stârni iarăşi agitaţie în rândul echipajului, „Ia te uită! exclamau astronauţii. Şi aici şi-a vârât coada Axanio ăla! Nu i-a fost de-ajuns ce ne-a făcut atunci, când cu meteoritul... Ce tot vrea de la noi? Ce-i mai trebuie? Cât o să ne tot urmărească?” Desigur, nimeni n-ar fi putut da răspuns acestor întrebări, iar asta sporea neliniştea echipajului. Priveau discul planetei, conturat uriaş pe cerul cosmic şi, din gesturi, din expresiile preocupate ale feţelor, din vorbele mai degrabă ezitante şi temătoare, nicidecum pline de buna dispoziţie de altădată, puteai înţelege foarte limpede în ce măsură se înstăpânise şi creştea pe nava

tensiunea.

Triton Vega-8 Argonauticus fu lansat spre suprafaţa planetei încă din straturile înalte ale ionosferei. Astronauţii asistară la eveniment cu o neascunsă emoţie. Micul monstru ţâşni printr-o trapă, îl văzură plutind o vreme alături de navă, în spaţiul cosmic şi, pentru prima dată, o oarecare simpatie pentru subiectul experienţei YQ se declanşa în sufletele lor. În clipele acelea, Argonauticus reprezenta avangarda expediţiei. El urma să atingă, cel dintâi, solul planetei necunoscute şi nu se putea şti dacă nu cumva avea să înfrunte, în locul celor rămaşi pe navă, la adăpost, primul atac al efemeridelor. Văzând în el un sacrificat, un mic martir, Adalina îşi zise că, la urma urmei, diferenţa dintre Triton Vega-8 şi Pufuleţ al ei nici nu era chiar atât de mare, că Argonauticus nu era chiar atât de rău şi urât pe cât i se păruse. Emoţionată, tânăra femeie lacrimă.

De la pupitrul de comandă, Pier Ulm îl dirija pe Argonauticus. Încet-încet, cercetaşul se îndreptă, căzând, spre planetă. Nava rămase să patruleze mai departe în spaţiul cosmic, în aşteptarea primelor informaţii transmise de jos. Nu se ştia exact când aveau să vină.

— Sergent! strigă Pier Ulm, când îl pierdu din vedere pe Triton Vega-8, descoperindu-şi în schimb echipajul.

Albert se prezenta la raport.

— Ce caută ăştia aici? vru să ştie Pier Utan. De ce nu sunt la posturile lor?

— Au ţinut să vadă lansarea, încercă Albert să-i scuze.

— Daa?! se miră şeful de echipaj, apoi răcni în stilul său obişnuit: Şi dacă în timpul ăsta efemeridele se infiltrează în navă?! Dacă ne trezim cu ele aici, pe cap? Ce ordine am dat eu, în numele înaltului Comandament? Aşa înţelegeţi voi să întăriţi şi să păstraţi vigilenţa? Pas alergător, afară din cabina de comandă! ordonă el şi, smulgându-se din loc,

astronauţii dispărură în coridor. Sergent! strigă din nou Pier Ulm, făcându-l pe Albert să se întoarcă din uşă. Răspunzi cu capul! ameninţă şeful de echipaj, apoi se întoarse spre aparate şi îşi văzu de treabă în linişte, căutând lungimea de undă a cercetaşului.

În capătul coridorului, Vlig I, astrofizicianul, înjură bombănind, apoi i se adresă lui Boldur.

— Cât o să mai răbdăm? întrebă el. Ce-ar fi să folosim momentul şi să terminăm odată?!

Boldur îl privi surprins.

— Cum adică, să terminăm?

— Uite-aşa, bine! Să, profităm de faptul că monstrul ăla care ne bagă spaima în oase lipseşte. Îl luăm pe Darnaputra, intrăm în sala de comandă şi-l declarăm pe Pier Ulm nebun. Darnaputra o să-l interneze la infirmerie. Dacă se împotriveşte, îl declarăm periculos şi-l închidem acolo până la întoarcerea acasă.

— Aşa-i! aşa-i! aprobă Vlig III, rânjind mulţumit. Să vadă şi el ce bine-i să zaci închis în infirmerie!

— Eu nu mă bag, zise Darnaputra.

Vlig I se întoarse brusc spre medicul pirpiriu.

— Nu te bagi?! se miră. De ce nu te bagi? Ce, nu-i un client destul de bun pentru tine? Frate-meu era bun, puteai să faci pe el toate experienţele care-ţi treceau prin cap, iar ăla, dacă-i şef de echipaj, îţi pare că trebuie căutat în coarne?

— Nu merg şi gata! se încăpăţâna Darnaputra.

— De ce? stărui Vlig I.

— Tu crezi că reuşeşti ceva? Crezi că monstrul nu se mai întoarce? Dă-mi pace, n-am de gând să păţesc ce-a păţit Gregor. Joacă-te tu cu javra aia de Argonauticus, dacă-ţi dă mâna!

— Ţi-e frică! observă astrofizicianul. Ţi-e frică, hai? Laşule!.

În clipa aceea, Darnaputra auzi după colţ paşi grăbiţi.

— Vine sergentul! anunţă el în şoaptă şi, cu toții se împrăștiară prin cabine, încât Albert nu mai avu de unde să-i ia; mulţumit, îşi văzu de drum spre bucătărie, socotind că nu strica să-şi procure ceva de mâncare şi un păhărel-două din rezerva de alcool sintetic, dacă avea norocul să dea peste el, acolo unde îl ascunsese Pier Ulm.

Între timp, Triton Vega-8 ajunsese pe suprafaţa planetei. Cu greu, dar ajunsese. Desfăcut în bucăţi, împrăştiat pe o suprafaţă de cel puţin două mile pătrate, de unde se realcătui treptat, pe baza programului ce-i fusese imprimat în memoria acum uşor răvăşită. Când totul fu gata, transmise semnalul. Pier Ulm recepţiona sunetul tremurat, abia deosebit dintre zgomotele de fond făcute de paraziţii radiofonici, şi aşeză nava pe traiectoria de coborâre. Nu trecu mult şi motoarele de frânare porniră, apoi îşi înteţiră activitatea. Străpungând straturile joase ale atmosferei, nava alunecă spre sol, aşezându-se pe un platou aproape neted, nu departe de locul unde poprise Argonauticus. Când orice mişcare încetă, Pier Ulm se destinse, ieşi brusc din încordarea care îi stăpânea fiinţa şi, imediat, apăsă butonul de alarmă. Sirena îşi revărsă în lungul coridorului vuietele modulate. Echipajul apăru în faţa cabinei de comandă şi se alinie în grabă. Se vedea de departe că oamenii câştigaseră în ultima vreme deprinderi noi, deveniseră mai sprinteni şi mai bine pregătiţi psihologic, încât adunările efectuate „în cea mai mare viteză”, vorba lui Pier Ulm, nu mai aveau aspectul acela de haos derutat şi derutant pe care îl avuseseră înainte de introducerea instrucţiei în programul de activitate al argonauţilor. Sergentul Albert privi cu un ochi critic în lungul şirului, făcu semn Adalinei să iasă puţin mai în faţă, iar lui Vlig II să-şi sugă burta, destul de îndrăzneţ crescută, încât depăşea sistematic linia imaginară după care se făcea alinierea. Pier

Ulm ieşi din cabina de comandă şi Albert, tresărind, îşi înălţă capul şi se pregăti să-i vină în întâmpinare, pentru raport. Pier Ulm îl făcu semn să renunţe; nu mai avea timp de pierdut cu formalităţi, aşa că intră direct în problemă.

— Argonauţi! vorbi şeful de echipaj, arătându-le un chip pe care se citea exaltarea. Am descins pe planetă. Din înălţimea istoriei veacurile vă privesc şi ne admiră. Fiţi mândri de victoria asta!

Pier Ulm ridică braţul, ca să oprească uralele pe care le presimţea gata să se dezlănţuie din piepturile oamenilor din echipaj.

— În urma îndeplinirii cu succes a acestei importante misiuni, Înaltul Comandament al navei ordonă…

Şi Pier Ulm desfăcu o bucată de hârtie, de pe care citi:

— Se avansează maiorul Pier Ulm la gradul de colonel… Doi: se avansează Sergentul Albert la gradul de sergent-major. Felicitări!

Îi strânse mâna lui Albert, regretând puţin că nu şi-o putea strânge şi pe a sa. Ură celor avansaţi noi succese, noi trepte urcate în cariera care le stătea în faţă. Vorbind, Pier Ulm privea zâmbitor peste capetele oamenilor din echipaj şi nu era deloc absurd să crezi că în clipa aceea proaspătul colonel zâmbea însemnelor de general, discret profilate în mintea lui.

— Putea să-ţi dea măcar un grad de sublocotenent! observă Boldur, adresându-i-se în şoaptă lui Albert.

Sergentul-major nu spuse nimic, nici nu-l aprobă, dar nici nu protestă, ceea ce putea fi tradus drept o expresie a unei nemulţumiri ascunse. Pier Ulm ceru să fie adus Gregor de la arest.

Astronomul apăru. Slăbise şi-i crescuse barba, concurându-i-o, fără succes însă, pe a lui Vlig III. Când îl văzu, Adalina nu-şi putu reţine un oftat, mai degrabă un uşor ţipăt, înăbuşit cu dosul mâinii.

Pier Ulm se încruntă, părându-i-se că astronomul îi privea cu prea multă insistenţă şi cu o neascunsă mirare însemnele de colonel.

— Arestat! zise el, trezindu-l pe Gregor la realitate. În timp ce îţi ispăşeşti pedeapsa pentru faptele tale nedemne, astronava a aterizat. Ai acum prilejul să te reabilitezi, să arăţi că te căieşti pentru vina ta, că doreşti să reintri în rândurile echipajului şi în drepturile tale. Îţi dau posibilitatea să ştergi pata ruşinoasă care-ţi pătează onoarea de argonaut, răsfrângându-se dezonorant şi asupra lor — îi arătă pe cei aliniaţi în faţa sălii de comandă — asupra tuturor.

Gregor deveni mai atent. Îl privi pe Pier Ulm cu surprindere, neînţelegând unde voia acela să ajungă.

— Îţi ofer, deşi n-o meriţi, cinstea de a ieşi prunul pe suprafaţa acestei planete! zise Pier Ulm şi făcu un pas înainte, pregătindu-se să-i strângă repede mâna.

Astronomul rânji. Prin urmare, asta era!

— Nici nu mă gândesc! strigă el. Ce, vrei să scapi de mine. Să mă omori? Să mă arunci drept în gura efemeridelor? Şi încă o aduci din vorbă în aşa fel, încât să mă ofer singur drept victimă garantată?!

Pier Ulm pricepu îndată că dăduse greş. Îi făcu un semn nervos lui Albert, urlând:

— La arest! înapoi, la arest! Omul ăsta n-are nici un pic de demnitate în el… Aşa înţelege el să se reabiliteze! Aşa înţelege să-şi facă datoria de argonaut, de explorator şi de luptător! Refuză să pună piciorul afară din navă, de teama efemeridelor… Aşa ceva n-am mai pomenit!

Furios, şeful de echipaj tună şi fulgeră, vărsându-și în capul tăcuţilor ascultători toată indignarea pe care el, colonelul şi conducătorul expediţiei argonautice, o simţea, pus în faţa laşităţii şi insolenţei unuia ca Gregor. La sfârşit, hotărât să dea el însuşi un exemplu de demnitate şi

temeritate, anunţă că va ieşi din navă în fruntea bravilor săi argonauţi, pregătit să înfrunte toate primejdiile pe care le-ar fi revărsat asupra lui planeta stelei Beta.

În ungherul său din magazie, trântit pe pături, Gregor rodea mulţumit biscuiţi şi din când în când ducea la gură o sticlă din rezerva atât de insistent şi atât de infructuos căutată de sergentul-major Albert în bucătărie. Pesemne că şi Pier Ulm uitase unde o ascunsese; altfel, fără îndoială, i-ar fi găsit astronomului un alt loc pentru temporara lui încarcerare. Pe când echipajul, avându-l în mijlocul lui pe ambiţiosul colonel, ieşea în prima explorare planetară, Gregor ajunsese deja „groggy”, încât lălăia în magazie cântece vesele şi o striga, din vreme în vreme, pe Adalina.

29

Nici prima, nici a doua şi nici celelalte ieşiri nu dovediră existenţa efemeridelor prin apropiere. De unde la început se arătaseră destul de prudenţi, astronauții îşi simţiră curând inimile bătând omeneşte şi n-ar fi trecut, poate, multă vreme până să recunoască, în sfârşit, că se simt în largul lor. Uneori se făcea haz de acele prime incursiuni, reduse la perimetrul imediat învecinat navei, când aşteptau din clipă în clipă declanşarea unui atac şi păreau dispuşi s-o rupă la fugă înapoi, la cel mai mic semn de primejdie. Au existat şi câteva mici incidente, unul legat de Vlig I, care fusese de-a dreptul caraghios când, proptit în uşă, blocase ieşirea altora şi nu voia cu nici un chip să pună piciorul jos, se zbătuse acolo, speriat, până când Pier Ulm, înfuriat de circul făcut de astrofizician, dăduse ordin celor dinăuntru să-l scoată afară, iar Vlig I fu îmbrâncit pe scară, ajungând să cunoască el, cel dintâi, cu fesele, duritatea solului planetar. Eroul altui incident fu, spre marea surpriză a tuturora, tocmai sergentul-major Albert. Pe când dădeau ocol navei, tăcuţi, concentraţi, cu armele automate strânse în mâind de se aburiseră ţevile şi pe dinafară şi pe dinăuntru, Albert apăsă din greşeală pe trăgaci şi, în panica stârnită de împuşcături, e de mirare că nu începuseră şi ceilalţi să tragă, împuşcându-se unul pe altul. Se pare că numai faptul că, exceptându-l pe Pier Ulm, la auzul rafalei scăpaseră cu toţii armele şi ridicaseră instantaneu mâinile în sus, numai asta a salvat echipajul de la un dezastru provocat prin accident. E drept că Pier Ulm, revenindu-şi imediat din şoc, îl luă pe sergent la înjurături, ameninţându-l cu degradarea (asta se întâmpla la o jumătate de oră după ce-l avansase în grad!) şi poate că ar fi făcut-o chiar acolo, pe loc, pedepsind astfel stângăcia nepermisă cu care un gradat umbla cu arma, dacă în momentul imediat

următor nu l-ar fi înfuriat şi mai cumplit atitudinea echipajului, încremenit cu mâinile ridicate. Colonelul se făcu roşu la faţă, atât de roşu, încât până şi globul străveziu, purtat pe cap, i se împurpura.

— Netrebnicilor! începu să strige Laşilor! Argonauţi împuţiţi! La primul foc de armă vă predaţi cu toţii?! Ce să mă fac cu voi la un atac adevărat, dacă acum, că n-a fost decât o greşeală, aţi aruncat armele ca nişte trădători?

Şeful de echipaj spumega. Cât era de mânios se putea vedea din faptul că el, care în ultimul timp se dovedise destul de liber şi buruienos la gură, îi plesnise atunci, pentru întâia oară (dacă facem iarăşi abstracţie de visul lui Gregor), cu calitatea de „împuţiţi”. Ar mai fi de spus că n-avea cine să se supere din cauza asta, pentru că oamenii păreau atât de îngroziţi, încât Pier Ulm trebui să-i scuture zdravăn de umeri şi de mâneci, ca să-i trezească din amorţeală şi să-i oblige, aşa palizi cum erau, să-şi ridice armele scăpate. Drept pedeapsă, îi alergă de câteva ori în jurul navei, pe platoul cu tufe scunde, spinoase, unde rând pe rând îşi lăsară câte o fâşie sau câte un petic din frumoasele lor costume, proaspăt curăţate şi călcate pentru întâlnirea cu planeta stelei Beta. În felul acesta îşi mai reveniră şi ei din şoc, şi Pier Ulm din furie, putându-şi duce la bun sfârşit misiunea de explorare, cea dintâi de când se aflau acolo.

Puţinele plante şi animale întâlnite nu păreau deloc primejdioase. Cum atacul efemeridelor întârzia, astronauţii se calmară şi, încetul cu încetul, devenură mai îndrăzneţi. În grupuri de câte doi, se îndepărtară, cu prilejul altor expediţii, atâta cât le permitea curajul: unii până la stânci, alţii dincolo de stânci, unde descoperiră un firicel de apă caldă, năpădit de alge. Cel mai entuziasmat se dovedi Vlig III, astrobiologul, ocupat până peste cap cu recoltarea mostrelor de viaţă scoase în cale de planeta explorată. De

altfel, el se încumeta să se îndepărteze cel mai mult, în ciuda avertismentelor date de Pier Ulm la plecare. Ajunsese, în sfârşit, în elementul său şi nu i s-ar fi putut reproşa excesul de zel, decât de către un răuvoitor. Un asemenea răuvoitor deveni fratele său mai mare, Vlig II, dar e cazul s-o spunem că nu de la început, ci numai după o anume întâmplare, când, lipsind astrobiologul la apel după încheierea unei incursiuni prin exterior, matematicianul fusese trimis să-l caute şi se rătăcise el; se rătăci cu adevărat, încât abia îl mai găsiră ceilalți, lihnit de foame, rotindu-se în loc pe platou, cu busola în mână. „Ce naiba faci acolo?” întrebă Boldur, cel care-i dăduse, cu mare greutate, de urmă. „Haide înapoi, nu-l mai căuta, că s-a întors singur la navă!” Dar Vlig II îl opri cu un gest. „Stai aşa!” îi zise, privindu-şi concentrat busola, după indicaţiile căreia făcea un pas sau doi la stânga, apoi la dreapta. „Nu-l caut pe el, caut Polul Sud”, mărturisi matematicianul. Şi, cum nu reuşi să găsească polul, deşi era convins că trebuia să fie pe aproape, îşi aminti deodată că din cauza lui Vlig III colindase în neştire, frânt de oboseală, locurile acelea străine. Pe drumul de întoarcere o ţinu doar în ocări, alternate cu diverse calcule complexe, făcute şi ele cu glas tare. Din loc în loc se oprea, scotea busola, privea nemulţumit acul magnetic, iar Boldur se vedea obligat să-l strige mereu, întorcându-se ca să nu-l scape din ochi şi să-l piardă iarăşi, după ce că abia dăduse de el.

Pasivitatea efemeridelor începu să-l neliniştească pe Pier Ulm. Timpul trecea, fără ca explorările să aducă noutăţile aşteptate.

— De ce nu atacă? De, ce s-au retras? se întreba colonelul, cercetând în cabina de comandă o hartă încărcată de steguleţe.

Îşi alcătuise un plan foarte exact, cu mai multe variante, pentru cazul că atacul efemeridelor s-ar fi produs dintr-o

parte a navei sau din cealaltă, din faţă sau din spate; prevăzuse până şi situaţia, de nedorit, dar posibilă, când echipajul ar fi fost nevoit să se retragă, cu unele pierderi, să se replieze pe o altă linie, în interiorul perimetrului iniţial controlat. Fireşte, din planurile lui lipseau două variante extreme, şi anume: cea care ar fi avut în vedere înfrângerea deplină a astronauţilor, masacrarea echipajului şi, în acest fel, nimicirea întregii expediţii, precum şi aceea — considerată de Pier Ulm cu totul nerealistă, dar mai ales neconvenabilă, în lumina evenimentelor din ultimul timp — care ar fi exclus înfruntarea directă dintre pământeni şi efemeride. Pe prima, şeful de echipaj o omisese din convingerea care-l însufleţeşte pe orice luptător înaintea bătăliei, din încrederea în victorie, fără de care n-ar mai lupta, ci, în mod ruşinos, ar da încă de la început bir cu fugiţii. Pe a doua refuza s-o ia în considerare — de ce n-am recunoaşte? — şi din teama secretă că, în cele din urmă, lucrurile se puteau întâmpla chiar aşa, iarăşi spre ruşinea întregii expediţii. „De ce ne-am deplasat până aici? De ce-am făcut atâta drum. Dacă nu reuşim să susţinem nici măcar o luptă serioasă? ” se întreba Pier Ulm, nemulţumit, nu însă şi descurajat, dovadă că Triton Vega-8 era trimis mereu în misiuni dificile, din ce în ce mai departe de locul unde poposise nava. Pier Ulm nu pierduse nădejdea că, odată şi odată, Triton Vega-8 avea să revină cu vestea mult aşteptată. Şi nu ezita să-şi îmbărbăteze echipajul ori de câte ori avea prilejul, ca să nu-i dea vreme să lâncezească sau să se demoralizeze.

— Ştiu că sunteţi trişti! le zise într-o zi, când astronauţii se aliniaseră ca să-i dea raportul pe terenul neted de lângă navă, iar steaua Beta încălzea atât de tare încât oamenii transpirau abundent sub globurile care le acopereau capetele, protejându-i de aerul viciat şi împiedicându-i în acelaşi timp să-şi şteargă sudoarea de pe frunţi. Ce, parcă

eu nu sunt?! izbucni Pier Ulm, ridicând brusc tonul. Dar se vede asta, argonauţi? Nu se vede! răspunse tot el. Colonelul e trist, dar nu disperă. Voi sunteţi trişti şi disperaţi. Asta-i deosebirea dintre noi! conchise Pier Ulm, exagerând puţin, pentru că echipajul, la ora aceea a amiezii, nu arăta chiar atât de disperat pe cât de transpirat.

Vlig I se aplecă spre umărul lui Boldur, vecinul său. Şi-i vorbi, lipindu-şi globul de al celuilalt, după ce în prealabil avusese grijă să închidă circuitul radiofonic colectiv.

— Dacă ne mai ţine mult aici, în picioare, ai cuvântul meu de argonaut că dezertez! spuse astrofizicianul, iar Boldur încuviinţă din cap, în semn că-l auzise şi-l înţelegea.

Numai că Pier Ulm, deşi înfierbântat atât de vorbă, cât şi de razele nemiloase ale stelei Beta, surprinse mişcarea, fără să audă însă ce spusese celălalt. Bănuind că se complota în jurul persoanei sale, făcu rapid o nouă criză de personalitate şi începu să strige:

— Aşa, aşa! Dă-i înainte! Colonelul vorbeşte, iar un pârlit de argonaut comentează! Oare n-o să vă dezvăţaţi niciodată de prostul obicei de-a vorbi neîntrebaţi? Ce mai vreţi iarăşi? V-am tot pedepsit, v-am alergat, v-am trântit cu burta de pământ, crezând că doar-doar vă mai iese energia şi vă disciplinaţi şi voi. Dar văd că-i în zadar. Ia spune, ce aveai de comentat? i se adresă direct lui Vlig I, care, bineînţeles, tăcu. Vrei să te trimit în prima linie, acolo unde luptă eroic Triton Vega-8? Dacă asta vrei, spune! Spune cu voce tare, să te audă toţi…

Vlig I tăcu mai departe, cu încăpăţânare. După o scurtă pauză, Pier Ulm îşi continuă muştruluiala, pe un ton mai potolit, care nu prevestea însă nimic bun, cunoscut fiind faptul că şeful de echipaj obişnuia să-l folosească atunci când intenţiona să le ţină discursuri lungi. Însemna că nu era destul de furios ca să termine repede, avea chef de vorbă, în cunoscuta sa manieră de a se deplasa spectaculos

de la o idee la alta, de la un personaj la altul, în vreme ce echipajul *ascultă* nemişcat, apatic, şi uneori chiar *auzea.*

— Sigur! zicea Pier Ulm. Ce vă pasă vouă! Şeful de echipaj să-şi bată capul cu toate problemele, voi să vă îmbuibaţi burţile şi să dormiţi… Iar când vă pretinde cineva să faceţi ceva, ştiţi să comentaţi, dar vă mişcaţi ca melcul. Vlig II e aici? Ia vino mai în faţă! Ce ordin ţi-am dat, ia spune?! Era vorba să calculezi reperele pentru Argonauticus şi să le treci pe hartă. Le-ai trecut? Nu le-ai trecut! Păi, ce mai aştepţi? Ziua de mâine? Îţi dau o oră, începând din clipa când ne terminăm treaba aici. Să calculezi totul exact şi să muţi steguleţele pe hartă, cum ţi-am ordonat. Că, aşa cum spuneam, vouă ce vă pasă de Argonauticus! El, săracul, conştiincios, la datorie, fără să crâcnească, în cele mai primejdioase misiuni… Şi asta numai ca să vă scutesc pe voi de greul expediţiei, să nu cumva să vă ciocniţi nas în nas cu vreo efemeridă!… Că doar n-o să-mi spuneţi că o să ne meargă tot aşa de bine până la sfârşit. V-ar conveni, nu? Sigur că v-ar conveni, nu spuneţi nimic, dar citesc asta în ochii voştri. Şi să ne întoarcem acasă aşa, ca de la promenadă… Cum să nu! Şi mai ce? Că efemeridele sunt chiar atât de proaste cum credeţi voi… Degeaba zâmbeşti, sergent-major, degeaba zâmbeşti! îl luă în primire pe Albert. Te ţii mai deştept cu cinci minute, dar habar n-ai, pun pariu cu tine că habar n-ai cum să te descurci cu trupa atunci când eşti împresurat. O să vină şi asta, n-ai nici o grijă! Noroc că-i şi colonelul printre voi, noroc că-i el aici, să tragă greul şi să ia pe umerii lui răspunderea. Că el poate orice, nu-i aşa? Numai voi nu puteţi, nu vă stă capul la nimic serios. Era vorba să-mi compui un marş, sergent! îşi aminti Pier Ulm. De ce nu te-ai prezentat până acum cu marşul? Cine să-l facă? Tot eu să-l fac?

Cu fruntea sus, Albert raportă că lucrul la marşul cerut

mergea bine, mergea cu spor, iar dacă redactarea finala avea să mai întârzie, aici nu era nimic de făcut, totul se datora unor condiţii obiective. Nu era uşor să compui un cântec care să traducă, în cuvinte şi muzică, optimismul argonautic, constituind în acelaşi timp şi un stimul eficient în pregătirea psihologică a echipajului pentru înfruntarea cea mare cu efemeridele. Redevenit pentru câteva momente poet, sergentul major descrise în linii mari cam ce înţelegea el să facă pe baza indicaţiilor lui Pier Ulm şi se văzu că, în ciuda trecutului său abisalist, Albert înţelesese totul aproape bine. Singurul lucru care-l nedumeri pe Pier Ulm fu afirmaţia de la sfârşit, care venea să justifice o dată mai mult întârzierea proiectatei opere. Albert spunea că lucrurile se complicau şi datorită faptului că, deşi pornit după canoanele clasice, marşul erupsese dincolo de ele şi ameninţa să se transforme într-o *marşeieză.*

— Ce fel de *marşeieză?* întrebă Pier Ulm, nedumerit.

Albert începu să explice cum vedea el marşeieza în general şi mai ales marşeieza lor, adaptată la zborul cosmic, la efemeride, la echipaj. Intona chiar câteva note pe care debuta refrenul, dar Pier Ulm îl întrerupse cu un gest de enervare.

— Ţi-am spus să-mi faci un marş, nu o marşeieză! preciza el, ţintuindu-l pe Albert cu o privire cruntă. Un marş, şi atâta tot. Când o să vă învăţaţi să faceţi doar atâta cât vi se cere şi nimic mai mult? Auzi! pufni Pier Ulm, înciudat. Colonelul îi dă ordin pentru un marş, iar sergentul-major vrea marşeieză! Asta-i neexecutare de ordin, debandadă curată! Uite, în loc să avem la ora asta un marş gata făcut, pe care să-l învăţăm, să-l cântam, stăm şi ne uităm unii la alţii, din cauză că sergentul major se ambiţionează să scrie o marşeieză… Unde o să ajungem, dacă mergem înainte tot aşa?

Evident, Pier Ulm nu aştepta un răspuns la aceasta

întrebare, cum nu aştepta niciodată răspunsuri de la subordonaţii săi, indiferent despre ce ar fi fost vorba. Şeful de echipaj nu-şi părăsise încă maxima „Când vorbeşti cu mine, să taci!” — prin urmare întrebările lui erau nişte false întrebări, erau nişte momeli care chemau, tot de la el, răspunsuri. După toate probabilităţile trebuia să urmeze şi acum un răspuns, dat de Pier Ulm la propria sa întrebare. Dacă acesta n-a mai urmat, asta se datoreşte micului incident produs de Darnaputra, fără voia lui. Bătut mereu în cap de razele fierbinţi ale stelei Beta, medicul leşină; îşi pierdu deodată echilibrul şi se întinse la picioarele celorlalţi, cu globul străveziu înfipt pe jumătate în nisip.

Se stârni rumoare. Echipajul uită de Pier Ulm (ori poate că abia aşteptase un prilej şi un motiv serios ca să-l poată face uitat) şi se adună în jurul leşinatului.

— A murit Darnaputra! A murit Darnaputra! începu să strige Vlig II, ca un apucat, deşi nici el nu era tocmai sigur de adevărul celor spuse.

Pier Ulm înţelese abia atunci că exagerase puţin, că lungise şedinţa moralizatoare până la limita rezistenţei astronauţilor. Nu-i plăcu nici faptul că, agitându-se în jurul lui Darnaputra, echipajul făcea atâta zgomot pentru nimic, în loc să-l ia pe cel leşinat şi să-l transporte în navă, pentru acordarea primului ajutor.

— Duceţi-l la infirmerie! ordonă el, încercând să redevină stăpân pe situaţie. Să i se acorde acolo îngrijiri.

— Bine, zise careva, dar cine să i le acorde?

Era adevărat: când însuşi medicul expediţiei căzuse, cine să fi fost în stare să-i ia locul?

— Să-l îngrijească Adalina! ordonă Pier Ulm, hotărât să rezolve într-un fel, cât mai repede, incidentul.

Dar Adalina nu se arătă prea entuziasmată de idee. N-apucă însă să-şi exprime părerea, pentru că Vlig III se oferi voluntar să facă pe sanitarul şi ceru să-i fie încredinţat lui

corpul medicului suferind. După graba cu care se oferise, dar şi după lucirile pline de vioiciune ale ochilor săi, puteai fi convins că astrobiologul avea să fie un bun şi meticulos sanitar, nescăpând prilejul să-şi plătească toate poliţele adunate în timpul cât fusese pacientul lui Darnaputra.

Între timp, leşinatul începu să clipească din ochi şi mare îi fu uimirea văzându-se sprijinit de subsuori, gata să fie săltat şi dus pe sus spre astronavă.

— Ce s-a întâmplat? Ce-i cu voi? mormăi el, cu limba încă grea şi împleticită, adresându-se celor care-l înşfăcaseră, deşi în mod normal ar fi trebuit să întrebe „ce-i cu mine”.

Vlig III, postat în faţa lui Darnaputra, se pregăti să-i comunice vestea schimbării rolurilor în infirmerie şi, întrucât savura cu anticipare momentul, un zâmbet fericit i se lăţi pe faţă, fluturând odată cu barba, care-i umplea pe jumătate globul de sticlă al costumului de protecţie.

Nu-i fu dat însă, nici lui, să-şi ducă bucuria până la capăt.

— Ia priviţi! Ia priviţi! strigă Vlig I din spatele grupului, atrăgându-le atenţia asupra unui punct mişcător, care apăruse între nişte tufe ofilite. „Efemeridele!” fulgeră un gând prin mintea fiecăruia şi, în clipa următoare, atenţia le era definitiv abătută de la Darnaputra, încât medicul putu să se ridice şi, încă buimăcit, să-şi scuture praful de pe costum.

— Nu-s efemeridele! anunţă Boldur. Oare avea vederea mai bună. Se întoarce Triton Vega-8.

Respiraţii de uşurare izbucniră din mai multe piepturi simultan. Argonauticus se apropie şi, curând, reuşiră să-l vadă bine cu toţii. Ceva părea însă a nu fi în regulă. Fără să poată preciza ce, astronauţii rămaseră mai departe nemişcaţi, cu atenţia îndreptată spre făptura mecanizată care venea alene spre ei.

— Ce naiba are? se întrebă cu voce tare Pier Ulm.

— Parcă-i deşelat!

— Asta-i! exclamă Boldur. E deşelat de-a binelea...

— Fir-ar să fie! izbucni Pier Ulm şi făcu câţiva paşi înainte, ca şi cum ar fi vrut să iasă în întâmpinarea lui Triton Vega-8, dar imediat se opri. Prudent, nedumerit, neliniştit.

Argonauticus se târî mai aproape.

— Oh! strigă Adalina, frângându-şi degetele mâinilor împreunate. Ce-au făcut din el!...

Argonauticus arăta într-un hal inimaginabil. Pur şi simplu părea să fi fost desfăcut în bucăţi şi montat la loc, aiurea. Înţepenite strâmb, labele i se mişcau asimetric, încât una din spate, datorită unghiului sub care se îndoia, avea tendinţa să păşească înapoi, frânându-le pe celelalte trei, care — de bine, de rău — trăgeau corpul înainte. Dar ce corp! Unul răsucit în aşa fel că burta părea să salte fără grabă spre dreapta şi în sus, de câte ori fiinţa dezarticulată îşi legăna capul rânjit în direcţia opusă, ca spre a contrabalansa efectul involuntarei răsuciri. Privind mai atent, astronauţilor li se păru că stufoasa coadă a lui Argonauticus, cu peri sârmoși, mai pleoştiţi acum decât altădată, venea mai la urmă, desprinsă de corp şi, prin cine ştie ce minune magnetică, încăpăţânându-se să-l urmeze.

— Asta-i culmea! aprecie Pier Ulm şi, smulgându-se din loc, merse cu paşi grăbiţi spre movila pe care Triton Vega-8, cu ultimele puteri, eşuase fără suflare.

Ceilalţi îl urmară. Strânşi roată în jurul cercetaşului, îl priveau cu o uimire exteriorizată adesea prin exclamaţii dintre cele mai elocvente.

— Uite, nici mustăţi nu mai are! observă Vlig II, matematicianul. Parcă i le-a tăiat cineva cu briciul. Nu vi se pare?

Argonauticus zăcea pe labele împrăştiate. Dacă ochii cu reflexe metalice nu i s-ar fi învârtit în cap, urmărindu-i pe cei aplecaţi deasupra sa, ai fi zis că, în cazul lui, totul se

sfârşise. Dar cercetaşul, chiar aşa, dereglat cum era, nu se putea săvârşi din viaţa lui stranie înainte de a da raportul asupra celor întâmplate. Pier Ulm ştia asta şi, prin urmare, se mai linişti.

— Cine a făcut asta? întrebă Adalina, cuprinsă de milă. Efemeridele?

— Vezi bine că ele! zise Pier Ulm, nervos.

— Oh! Pufuleţ, Pufuleţ! îl alintă femeia pe Argonauticus cu numele lui de mai demult. Şi i se păru că, impresionat de mila pe care i-o arăta, micul monstru clipise din ochi, în semn că o recunoştea pe Adalina şi-i aprecia compasiunea.

Tulburat, echipajul începu să vocifereze.

— Ce mai aşteptăm? De când am aterizat, stăm aici şi lăsăm efemeridele să-şi facă de cap pe planetă.

— Priviţi ce-au făcut din Argonauticus! Aşa ceva nu poate fi lăsat nepedepsit.

— E o jignire!

— Dacă nu intervenim acum, imediat, aşa o să păţim şi noi, cu toţii! Ce, credeţi că după isprava asta efemeridele au să se astâmpere?

— Nici vorbă că ne vor căuta, ca să ne vâneze pe rând!

— De ce nu faci ceva? îl luă în primire Darnaputra pe Pier Ulm. Eşti şef de echipaj, ce mai aştepţi? Ai aici o dovadă limpede de felul cum procedează efemeridele. Doar n-o să aştepţi până ne vezi pe toţi aşa…

Pier Ulm se ridică de lângă Argonauticus, unde stătuse ghemuit ca să-l poată studia mai bine.

— Şi ce-ai vrea să fac? întrebă el, mânios, uitând pentru o clipă că mai trebuia să-şi dea şi răspunsul.

— Să lupţi! Să luptăm! Doar pentru asta am venit aici! se auziră îndemnuri din mai multe părţi.

— Să pornim imediat în urmărirea efemeridelor! Pier Ulm îşi privi echipajul cu nişte ochi tulburi, ca şi cum ar fi avut, pentru prima dată de când îl conducea, ezitări. Apoi, pe

neaşteptate, se enervă şi începu să ţipe:

— O să mă învăţaţi voi ce am de făcut! Nu? O să înveţe puiul pe găină şi argonautul pe colonel... Vă trebuie luptă, da? Până acum vă făceaţi mici de cum pomeneam de efemeride, iar astăzi vreţi să le mâncaţi prăjite... Foarte bine! Vom lupta. Dar să vă intre bine în cap: *eu* decid când şi cum!

Se aplecă, vârî mâna în ceafa lui Triton Vega-8 şi, ridicându-l într-un straniu acompaniament de tinichele lovite una de alta, îl arătă echipajului.

— Argonauticus trebuie răzbunat! declară el. Argonauticus *va fi* răzbunat! Deocamdată îl iau cu mine ca să văd ce informaţii mai pot scoate de la el înainte ca...

Îl mai privi o dată, încruntat, după care scutură din cap, energic, şi îşi urmă în alt fel gândul:

— De ce să fim fataliști? Poate că o să-şi revină.

Cu Argonauticus spânzurându-i bleg în mână, se îndreptă spre scăriţa proptită de navă.

— Iar dacă se va întâmpla, cumva, să... În cazul acesta Argonauticus e un erou. A căzut la datorie şi-i vom păstra o amintire veşnic nepieritoare! bombăni Pier Ulm în timp ce urca primele trepte.

Lucrurile nu merseră însă până acolo. Alimentat de la reţeaua de curent electric a navei, cercetaşul îşi recâştigă energia, se întremă, cu alte cuvinte, şi chiar găsi puterea de a se alcătui la loc, cu preţul unor dureroase contorsionări, judecând după miorlăiturile frânte care izbucneau dincolo de uşa închisă a cabinei de comandă. Când echipajul vru să-l vadă, Pier Ulm refuză să-i primească, motivând că Triton Vega-8 era în convalescenţă şi avea nevoie de linişte deplină; cu atât mai mult cu cât eroul, dând dovadă de un excepţional devotament faţă de expediţie, nu acceptase să adoarmă înainte de a-şi face raportul, ale cărui date se prelucrau chiar atunci în

computer.

Oamenii se mai liniştiră. Pe măsură ce se calmau, discuţiile puneau în lumină existenţa unor fisuri în unitatea de păreri a echipajului, care era cât pe-aci să fie dovedită cu prilejul întoarcerii lui Argonauticus mutilat de efemeride. Dacă atunci reacţia fusese limpede şi unanimă, în orele următoare circulară pe navă păreri dintre cele mai diferite, multe dintre ele cu totul potrivnice ordinelor date de Pier Ulm, şi numai faptul că acesta era prea ocupat cu privegherea lui Triton Vega-8 îl făcu să rămână deoparte, să nu reprime drastic opiniile indezirabile. Campionul acestora, Boldur, ieşit în mod surprinzător din pasivitatea în care tot atât de surprinzător se scufundase imediat după detronare, găsi nenumărate ocazii să-i ironizeze pe fraţii Vlig, numindu-i naivi şi chiar proşti, pentru că se încăpăţânau să ceară pedepsirea exemplară a efemeridelor, acolo unde vor fi fost ele răspândite pe planeta stelei Beta.

— De ce ne faci proşti? se revoltă Vlig I.

— Nu eu vă fac, sunteţi gata făcuţi! răspunse Boldur. Voi nu înţelegeţi că ăla vrea să ne prostească pe toţi cu efemeridele lui? La naiba! Aţi văzut aici vreo efemeridă? N-aţi văzut! Prin urmare, ele nu există.

— Demonstraţia nu-i corectă, aprecie matematicianul.

— Ba-i foarte corectă! se îndârji Boldur. Să vedem acum, să vedem ce mai scorneşte căpitanul Pier Ulm, ca să întreţină psihoza printre nişte fraieri ca voi.

— Nu-i căpitan, e colonel! corectă astrofizicianul.

— Ba-i căpitan! Eu aşa l-am angajat în echipaj şi aşa rămâne în ochii mei, un pârlit de pilot cu gradul de căpitan. Ce-mi pasă că şi-a atârnat nişte însemne de colonel! N-aveţi decât să-l adulaţi voi, dacă la atâta vă duce mintea! Eu, unul, cred că acum, chiar în momentul acesta, iubitul vostru colonel o să dea chix.

— Cum adică? se interesă Vlig III, nepricepând unde bătea fostul conducător al expediţiei.

— Foarte simplu, zise Boldur. Chestia asta cu Argonauticus, despre care, între noi fie vorba, eu cred că şi-a scrântit capul şi coada prin cine ştie ce formaţiuni planetare *absolut* naturale, chestia asta îl obligă pe stimabilul nostru Pier Ulm să ia hotărârea de care se teme cel mai mult. Asta echivalează cu o dilemă, o autentică şi cumplită dilemă! Dacă renunţă, Pier Ulm va trebui să accepte că efemeridele nu există şi, fireşte, ne va da socoteală pentru tot ce-a pus la cale sub pretextul acestui pericol imaginar. Dacă se încăpăţânează să le caute, o să devină limpede, nu imediat, dar în viitorul foarte apropiat, că paneta e populată de orice altceva, în afara efemeridelor. În concluzie, dacă nu se demască singur, natura însăşi, realitatea însăşi îl va demasca, arătând tuturor că efemeridele *nu pot* să existe, că ele nu există decât în capul lui înfierbântat…

Şi Boldur îşi freca mâinile, mulţumit, convins că nu avea să treacă multă vreme până când farsa lui Pier Ulm urma să fie dovedită.

Într-adevăr, fără să ştie ce se punea la cale pe coridorul astronavei, şeful de echipaj se simţi obligat să ia o hotărâre, afişând spre seară un comunicat. Se bulucіră cu toţii să-l citească. Dacă Boldur se înghesuia şi el, atunci, lângă afişier, o făcea însă numai din curiozitatea de a afla cu o clipă mai devreme care din cele două căi, din cele două soluţii ale dilemei fusese aleasă de Pier Ulm. Convins de eşecul celuilalt, oricare va fi fost alegerea lui, Boldur zâmbea satisfăcut şi numai încetul cu încetul i se stinse zâmbetul, pe măsură ce se convingea că şeful de echipaj găsise totuşi o soluţie care-l scotea din impas şi la care el, Boldur, nu se gândise.

Comunicatul sintetiza informaţiile aduse de Triton Vega-

8. El conţinea vehemente atacuri la adresa „trădătorului Axanio”, care, printr-o manevră abilă, reuşise să atragă expediţia într-o capcană. Ce altceva decât o capcană, o fundătură oarecare a Universului putea fi planeta aceea, unde argonauţii fuseseră ademeniţi numai şi numai pentru a-i elimina din calea planurilor criminale ale trădătorului rasei umane? „În timp ce noi pierdem vremea aici — glăsuia comunicatul — Axanio, în fruntea legiunilor lui de efemeride, a atacat sistemul solar!” Pământul e în primejdie! proclama mai departe documentul. Argonauticus stabilise că în vecinătatea planetei de baştină se desfăşurau mari bătălii, care cereau de urgenţă concentrarea tuturor forţelor pentru înfrângerea efemeridelor invadatoare şi a instigatorului lor dement. În final, Înaltul Comandament al navei ordona câteva măsuri excepţionale: decolarea neîntârziată şi întoarcerea expediţiei, pe traiectoria cea mai scurtă, în sistemul solar; intrarea argonauţilor în război, de partea forţelor terestre reunite şi împotriva duşmanului comun. Cu această ocazie, date fiind importanţa şi gravitatea noilor misiuni, lui Pier Ulm i se acorda gradul de general.

— Ei, ce mai zici acum? întrebă Vlig I, privindu-l triumfător pe Boldur.

Şi, într-adevăr, Boldur nu mai avea ce să spună, rămăsese mut de uimire. „L-am subapreciat! gândi el, mâhnit. L-am subapreciat…” Şi se îndepărtă fără să scoală o vorbă.

30

Pe drumul de întoarcere, Triton Vega-8 se refăcu acceptabil, ceea ce nimeni n-ar fi crezut la început, ştiindu-se starea de accentuată demolare în care îl aduseseră efemeridele. Echipajul îl întâmpina cm prietenoasă veselie şi, lucru iarăşi surprinzător, micul monstru se arătă atât de impresionat de primire, încât începu să dea din coadă. Părea un prim pas făcut spre întoarcerea lui la condiţia anterioară, chiar dacă gestul acela, legănatul cozii era caracteristic mai degrabă neamului Canis decât celui pisicesc. În orice caz, astronauţii se bucurară şi aproape că l-ar fi considerat de-al lor, dacă n-ar fi existat prea numeroase momente când Argonauticus, recăzut în condiţia mecanică la care îl obligau urmările experienţei YQ, le respingea cu nepăsare, uneori chiar cu o anumită agresivitate, atenţiile.

Steaua Beta rămase mult în urmă, încât nu mai putea fi văzută cu ochiul liber. Viaţa pe navă se desfăşura destul de uniform, s-ar putea spune că mai puţin interesant decât în prima parte a călătoriei, cu toate că acum apărea un element nou, dat de angajarea fără echivoc a argonauţilor în războiul cu efemeridele. Evoluând mai departe pe „scurtătură”, străpungând deci constelaţiile Perseu şi Coroana Boreală, nava nu avu prilejul să întâlnească alte pericole, dintre cele presupuse cândva, şi asta îl miră foarte tare pe Pier Ulm, care se văzu nevoit să conecteze vechile hărţi.

— Uite de ce ne-am speriat! îi spunea el, într-o asemenea împrejurare, lui Argonauticus. Uite de ce m-a obligat nătărăul ăla de Boldur să ocolesc vreo cincisprezece parseci şi jumătate şi abia apoi să îndrept nava spre Steaua Beta!

Triton Vega-8 nu răspunse, poate din cauză că în

momentele acelea nu avea vreo părere, dar mai probabil e că tăcerea lui îşi avea explicaţia în faptul că torcea. Pier Ulm deveni deodată atent, ascultând ciudatul sforăit al lui Argonauticus. Îl privi neliniştit, întrebându-se dacă nu cumva cercetaşul cosmic intrase brusc în comă. Se convinse însă destul de repede că nu putea fi vorba de aşa ceva; ghemuit într-un colţ, sub tabloul de bord, eroul redescoperea torsul sforăit al speciei sale originare, adăugându-i nişte valori în plus, care te trimiteau cu gândul la sunetele amplificate într-o cutie de rezonanţă. Nemulţumit, Pier Ulm se aplecă iarăşi peste hartă şi, cu vârful unui creion electric, desenă o săgeată care traversa zona haşurată, considerată a fi impracticabilă până atunci.

Pe măsură ce nava se apropia de sistemul solar, Pier Ulm înteţi antrenamentele echipajului, crescând, în cadrul lor, importanţa acordată exerciţiului tactic. Iniţie chiar un ciclu de lecţii despre efemeride, pe care le preda el însuşi, în cabina de comandă. Apărea întotdeauna cu strălucitoarele însemne de general aplicate pe haină şi se arăta ceva mai zâmbitor când sergentul major îi dădea raportul. Pe Albert încă nu se hotărâse să-l avanseze în grad, din cauza marşului încă nescris şi mereu amânat, sub diferite pretexte. Îi promisese însă o decoraţie, condiţionată şi ea de momentul predării, într-o fază care să le facă bune de cântat, a celor trei-patru strofe şi a refrenului.

La fiecare lecţie tactică, Pier Ulm tuna şi fulgera împotriva „inamicului crud şi feroce”, îi incrimina metodele de luptă, lipsa de scrupule, laşitatea, modul de viaţă inuman şi înclinaţia spre antropofagie. Pentru că, spunea el, ultimele mesaje recepţionate din direcţia sistemului solar arătau clar că „efemeridele sunt antropofagi”.

— Antropofage? întrebă Adalina, cu intenţia de a îndrepta subtil greşeala lui Pier Ulm.

— Nu. Antropofagi! preciza el, trecând apoi la

prezentarea succintă a ororilor săvârşite de efemeride în timpul unei bătălii care se desfășurase, cu un rezultat indecis, în vecinătatea planetei Jupiter.

— Până acolo s-au înfipt? se miră Vlig I, astrofizicianul.

— Până acolo. Au profitat de neatenţia unor căscaţi, că nu pot să-i numesc altfel! Au făcut o manevră de ocolire şi s-au năpustit cu tot grosul, pe lângă planeta Neptun, adânc, în inima sistemului solar. Iar cei care le aşteptau în avanposturile întărite de pe Neptun s-au văzut dintr-odată „întorşi”, rupţi de restul trupelor, riscând să fie încercuiţi şi nimiciţi cu toţii. Ce şi-au zis ei atunci? Ia să ne predăm, ia să aruncăm armele şi să ne lăsăm, frumuşel, luaţi prizonieri, că efemeridele n-au altă grijă decât să ne ţină de o parte, pe mâncărică şi băutură, cu femei şi cu muzici… S-au predat ca nişte proşti, aşa că efemeridele i-au nimicit fără a-i mai încercui. I-au păpat ca pe nişte gângănii!

Satisfăcut de efectul relatării sale, Pier Ulm zâmbi aspru, apoi trase concluzia:

— Aşa păţesc toţi căscaţii!

Era limpede că făcea aluzie la propriul său echipaj, considerând că întâmplarea fusese suficient de semnificativă ca să se tragă din ea toate învăţămintele. Lui, unuia, nu i-ar fi convenit deloc să calce pe urmele nefericiţilor de la bazele de pe Neptun, aşa că îşi pregătea echipajul să evite asemenea greşeli care, vorba lui, costă mult şi se plătesc cu viaţa.

Pe la mijlocul ciclului, Pier Ulm îşi întrerupe brusc lecţiile şi astronauţii îl aşteptară în câteva rânduri zadarnic, aliniaţi pentru raport.

Ce-i cu el, de ce nu vine? se întrebau unii pe alţii, dar privirile erau aţintite îndeosebi spre Albert, ca şi cum sergentul-major ar fi trebuit să ştie şi, prin urmare, de la el erau aşteptate noutăţile privitoare la şeful de echipaj. Albert ridica însă din umeri, neştiind nimic, apoi le dădea

libers sfătuindu-i totuşi să nu se îndepărteze prea mult de ușa sălii de comandă.

Dincolo de uşă, Pier Ulm se scufundase iarăşi în calcule, prelucrase nişte date, fără ca rezultatul să se anunţe la fel de încurajator ca altădată. Judecând după faţa întunecată a şefului de echipaj, era clar că lucrurile nu mergeau tocmai bine. La un moment dat, Pier Ulm îl chemă pe sergentul-major şi-l trimise după Boldur, cu invitaţia de a se prezenta urgent în sala de comandă. Boldur îl privi pe Albert cu un fel de mirare lipsită de entuziasm.

— Eu? De ce tocmai eu? întrebă el.

Dar, cum nimeni nu se oferea să intre la Pier Ulm în locul lui, Boldur se văzu nevoit să-l urmeze pe Albert până în faţa uşii, pe care tot Albert i-o deschise, obligându-l astfel să nu mai piardă timpul şi să intre. Boldur făcu un pas înainte, apoi închise cu grijă uşa ce da spre coridor.

Pier Ulm era acolo, aplecat peste hărţi. Auzind zgomotul, îşi ridică privirea ostenită şi, fapt nemaipomenit, nu-l repezi pe fostul conducător al expediţiei. Dimpotrivă, îi vorbi pe un ton calm, chiar blând în asprimea naturală a sunetelor lui.

— Am nevoie de ajutorul tău, zise Pier Ulm.

Faţa lui Boldur se destinse. Înţelegea că Pier Ulm făcuse eforturi cumplite ca să se poată hotărî să pronunţe cuvintele acelea.

— Despre ce-i vorba? întrebă, căutându-şi un ton cât se poate de neutru.

Pier Ulm îşi aruncă mâinile în lături.

— Nu ştiu cum s-a întâmplat! Am rătăcit drumul, mărturisi el, privind neliniştit harta cerească.

Boldur îl privi cu o satisfacţie bine mascată.

— Aha! Şi ce vrei de la mine?

Pier Ulm cerceta mai departe harta, stânjenit.

— Să-l căutăm, să-l găsim împreună!

— Păi… De unde să ştiu eu ce-ai făcut pe-aici de când le

rânduiești pe toate după capul tău? întrebă Boldur. Pun pariu că, dacă te conduc acum în observator, de unde se pot vedea stelele Galaxiei, habar n-ai care dintre ele e Soarele şi încotro trebuie să îndrepţi astronava.

Boldur îi spunea asta cu încântarea celui care avea acum prilejul să sancţioneze aroganţa şi încăpăţânarea unui rival mai puternic. Pier Ulm se simţi fierbând de ciudă, dar reuşi totuşi să se stăpânească.

— Cum îţi permiți să vorbeşti astfel cu generalul tău? zise el potolit, dar tăios. Ţin să-ţi reamintesc că eşti dator să execuţi ondinele care se dau, iar acum ordinul sună să găseşti Soarele cât mai urgent.

Boldur ridică din umeri.

— Dacă-i aşa, atunci fii liniştit! vorbi el nepăsător. Pot să-l caut o sută de ani! Trebuia să-mi spui de la început că nu eşti în stare să ţii cap-compasul pe Soare, l-aş fi ţinut eu, ca să nu ne împotmolim aici, ori în altă parte. Dar aşa… odată pierdut, n-am cum să te ajut.

— Eşti dator! strigă Pier Ulm, gata să se repeadă la el şi să-l apuce de guler. Atâta vreme cât eşti sub ordinele mele, să nu crezi că admit…

— Dacă *nu pot,* nu pot! ridică şi Boldur tonul. Eu nu sunt astronom. Asta nu-i treaba mea, asta-i treaba lui Gregor.

Pier Ulm rămase cu elanul suspendat undeva, aproape de tavanul cabinei de comandă, de unde bătu imediat în retragere, înțelegând că fostul său şef avea totuşi dreptate. Trimise după Gregor, care îşi ispăşea la magazie a nu ştiu câta pedeapsă, pentru veşnicele lui comentarii făcute — neîntrebat, fireşte — în timpul orelor de pregătire tactică ale lui Pier Ulm. Astronomul refuză să iasă din magazie înainte de a-şi împlini toate zilele de încarcerare primite. „Dacă vrea să mă vadă, n-are decât să vină el aici!” îi spusese lui Albert, fără să se mişte de pe păturile aşternute pe jos, dar având grijă să-şi dosească la vreme sticla de

ţuică, pe jumătate golită, în spatele unei lăzi cu piese de schimb pentru tabloul de bord.

— Nu vrea să vină! raportă sergentul-major.

Pier Ulm tresări, gata să izbucnească. Se mulţumi să-şi strivească o înjurătură printre dinţi. Stătu o vreme pe gânduri, mohorât; neaşteptat de mult, pentru el, până să ia o hotărâre.

— Du-te şi spune-i că-l eliberez. Chiar acum.

Albert ieşi.

— Zice că stă până la capăt, comunică el la întoarcere, apărând în pragul cabinei de comandă tot fără astronom.

Pier Ulm se supără de-a binelea.

— Uite-al naibii argonaut! strigă el, mânios, dar şi mirat în acelaşi timp. Stă la „zdup” şi, când dau ordin să iasă, face mofturi! Pesemne că nu-i merge rău acolo... Navigăm în derivă, fără să ştim exact încotro mergem şi unde o să ajungem, iar el, în loc să vină unde-l cheamă datoria, cum i-am ordonat, face pe prinţul anacronic şi aşteaptă să vin eu să-l caut!

Totuşi, până la urmă Pier Ulm fu nevoit să se deplaseze, în persoană, la magazia unde stătea Gregor închis. Avea prea mare nevoie de astronom atunci, urgent, până când nava nu ieşea cu totul din spaţiul cât de cât cunoscut, trecând în vreo zonă din care localizarea fără eroare a Soarelui ar fi fost imposibilă. Aşadar, Gregor se trezi vizitat de superiorul său şi se convinse astfel că nu era doar o simplă glumă de-a lui Albert, menită să-l scoată de la arest fără ordin, cum crezuse el la început, ca să mai fie pedepsit o dată. Venirea Iul Pier Ulm îl surprinse, dar îl făcu să înţeleagă imediat cât de mare nevoie era de prezenţa sa şi se pregăti să se vândă scump, până nu-i scădea iraşi cota. Promisiune îndeplinită întocmai, îndată ce astronomul pricepu despre ce era vorba. Se târgui cu Pier Ulm fără pic de ruşine şi, în ciuda ameninţărilor, în ciuda cuvintelor

frumoase cu care mai apoi şeful de echipaj încerca să-l convingă, nu se lăsă până nu-i smulse pentru sine un grad absolut nemeritat („orice, acolo, nu contează, numai să fie mai mare decât al lui Albert, că mi-e jenă de Adalina...”), precum şi o scutire de la program, pe termen lung, atât pentru el cât şi pentru tânăra lui iubire.

La început, Pier Ulm se împotrivise, în special la această din urmă condiţie, pentru că n-ar fi vrut nici în ruptul capului să creeze un precedent.

— Cum, zise el, tocmai acum, când suntem ca şi intraţi în războiul cu efemeridele, acum îmi ceri scutiri de la program? Şi cine o să se instruiască în locul tău? Ce, tu nu trebuie să te instruieşti?

Dar astronomul nu cedă. Jură că nu pune mâna pe telescop până când nu i se acorda tot ce-şi pusese în gând. Văzând că din cauza încăpăţânării lui Gregor nava era ameninţată să eşueze în vreun capăt de galaxie, iar pe de altă parte simţind că, dacă nu se grăbea să accepte, astronomului începuse să-i umble mintea şi la vreo medalie cu care să se fălească la întoarcere, Pier Ulm promise tot ce trebuia şi în felul acesta expediţia ieşi din impas. Gregor redescoperi Soarele, după nişte repere numai de el ştiute, iar nava îşi schimbă direcţia de zbor şi se angaja pe noua-i traiectorie, de-a dreptul spre sistemul solar.

Este cazul să spunem că Pier Ulm nu se ţinu de cuvânt în ce-l privea pe Gregor. Nu-i acordă nici scutirea solicitată, şi nici grad, condiționându-l pe acesta de felul cum se va comporta astronomul în prima bătălie cu efemeridele. Bineînţeles că şeful de echipaj îşi permitea să dărâme visele astronomului abia după ce direcţia bună spre Soare fusese găsită. Şi se mai înţelege că Gregor fu atât de şocat de ipocrizia lui Pier Ulm, încât nu i-o va ierta niciodată. Cu atât mai mult cu cât, în plus, fu pedepsit cu alte zece zile de arest pentru neobrăzarea de a fi pus condiţii unui

general, atunci când întreaga expediţie ajunsese la strâmtoare.

La periferia sistemului solar, Pier Ulm înteţi alarmele şi psihoza efemeridelor atinse treptat altitudinea maximă. În această stare de spirit îşi făcură argonauţii intrarea în vecinătatea Soarelui şi consemnul lui Pier Ulm fu urmat întocmai, atunci când depăşiră staţiile plasate la nivelul planetelor Pluton şi Neptun fără să răspundă la apelurile repetate ale posturilor de control.

— Să nu ne lăsăm înşelaţi! cuvântase şeful de echipaj cu puţin timp în urmă. Amintiţi-vă că efemeridele au nimicit avanposturile Pământului şi chiar aici, lângă Neptun, au masacrat toţi prizonierii care le-au căzut în plasă. Efemeridele sunt viclene, ele vă pot ademeni cu glas omenesc, s-au mai văzut din astea! Ceea ce nu înseamnă că, dacă va încântă frumos, sunt mai puţin efemeride decât altele, care nu vorbesc, dar stau la pândă. O mişcare greşită, o neatenţie, un individ care doarme în post — şi ajungem, fără alegere, victimele lor. Iar efemeridele, cum bine ştiţi, nu iartă, ele întâi ucid şi abia apoi te întreabă cine eşti şi ce-i cu tine.

Aşa se face că nimeni nu răspunse chemărilor lansate de staţiile de control ale sistemului solar, nici măcar atunci când vocile care se încrucişau în eter aveau dulcele sunet feminin, atât de rar auzit pe astronavă, de când Adalina, pierzându-şi exuberanţa de odinioară, căzuse într-un pronunţat acces de tristeţe; ai fi zis că se închisese în sine.

— Dacă este cineva care simte că nu poate să reziste acestor voci înşelătoare, să spună! ceru Pier Ulm. Vom lua măsuri să se distribuie ceară de la magazie, pentru urechi.

Argonauţii rezistară însă şi fără să-şi umple urechile cu ceară. Fu suficient să se închidă circuitele radio şi tele, care transmiteau vocile inamicului deghizat. Astfel, în deplină linişte, echipajul ocupă poziţie în spatele micului tun

amplasat în partea din faţă a navei, servind pentru distrugerea corpurilor meteoritice de mici dimensiuni, dar adaptat de mai multă vreme, din iniţiativa lui Pier Ulm, la necesităţile războiului contra efemeridelor.

În uniforma lui strălucitoare, crispat de tensiunea în care îl ţinea gândul apropiatei bătălii, Pier Ulm îşi trecu în revistă, cu o privire cercetătoare, echipajul.

— Sunteţi toţi prezenţi, sergent? se interesă el, cam neregulamentar, deşi vedea bine că nu lipsea nimeni. S-ar putea spune că făcea eforturi ca să nu se lase copleşit de emoţie.

Albert raportă că toţi argonauţii erau la datorie.

— Bine, murmură Pier Ulm, apoi le arătă, departe în faţă, abia conturându-se pe cerul negru al Cosmosului, silueta unei staţii interplanetare. Argonauţi, acolo este inamicul vostru! vorbi din nou şeful de echipaj, cuprins treptat de o însufleţire care îi bomba pieptul sub şirurile de decoraţii atârnate pe veston.

Discursul fu scurt şi mobilizator, reieşi limpede că staţia aceea ocupată mişeleşte de efemeride trebuia distrusă neîntârziat, pentru ca imediat după luptă nava să se îndrepte spre Pământ, în vecinătatea căruia grosul omenirii rezista eroic atacurilor date de trădătorul Axanio. Explică fiecăruia care îi era misiunea şi dădu ordinul de încărcare a tunului cu proiectile radiante aduse de Vlig I şi Vlig II într-un cărucior.

— N-ar fi mai bine să-l trimitem acolo pe Triton Vega-8, să vadă cum stau lucrurile? îndrăzni Darnaputra să întrebe.

Pier Ulm rămase uşor descumpănit, dar numai pentru o singură clipă.

— Sigur că ar fi bine! strigă el, indignat. Sigur că ar fi bine, numai că javra de Argonauticus nu-i bun de nimic la ora asta. Naiba ştie ce i-au făcut efemeridele, că parcă i-au stors toată vlaga, stă toată ziua în colţul lui şi toarce. Am

isprăvit-o cu eroicul cercetaş, seamănă din ce în ce mai mult cu un motan. Azi-mâine o să miaune să-i dăm lapte!

— O fi încetat efectul experienţei! presupuse Vlig III şi dădu să înceapă o discuţie cu ceilalţi doi savanţi, surprinşi şi ei de neaşteptata întâmplare. Dar Pier Ulm le tăie elanul, reamintindu-le că se aflau în plin atac; ca dovadă, staţia interplanetară se mărea vizibil în centrul hubloului prin care o urmăreau.

Sergentul-major Albert primi ordinul să treacă la tun. După ce-şi făcură treaba, cei doi încărcători se retraseră exagerat de repede şi-i lăsară loc să urce în şaua nu tocmai comodă.

Albert era cam derutat şi îi tremurau mâinile. Cocoţat în şa, privi tulburat mecanismele aflate în faţa lui, până la nivelul peretelui de metal pe care ţeava tunului îl străpungea, profilată ameninţător în neantul cosmic. Îşi întoarse capul spre cei care-l urmăreau cu sufletele la gură şi cu toţii avură impresia că poetul, palid, speriat, nu se simţea deloc bine acolo unde stătea.

— Foc! strigă Pier Ulm, de lângă un hublou lateral. Asupra inamicului comun, foc, foc!

Albert îşi scăpă mâna pe maneta care declanşa salva. Blindajul navei se zgudui. Pier Ulm controla lovitura şi, după figura nemulţumită cu care se întorcea spre echipaj, era clar că Albert nimerise alături.

— Foc! urlă iarăşi Pier Ulm, dar salva următoare nu porni, pentru simplul motiv că Albert leşinase şi atârna din şaua tunului, cu capul în jos, gata să alunece pe podea.

Pier Ulm înjură. Fără să piardă vremea, se repezi la Albert, îl trase din şa, îl împinse alături, cât era de lung, apoi sări în locul sergentului-major şi, ochind, începu să bombardeze staţia interplanetară. Bubuiturile tunului, vibraţiile pereţilor, balansul perceptibil al naivei, toate la un loc îi făcură pe astronauţi să se arunce la podea, cu

palmele apăsate pe urechi.

Vacarmul dură aproape o veşnicie, fiindcă Pier Ulm, odată dezlănţuit, dădea impresia că nimeni şi nimic nu-l va putea opri înainte de a se convinge singur că făcuse praf ultima efemeridă. Din şaua înaltă, şeful de echipaj comanda icnit încărcarea tunului, cei doi Vlig, servanţii, săltau mecanic proiectilele din căruciorul mobil, le repezeau în gaura parcă mereu deschisă a namilei metalice, care le scuipa cu icnete repetate încotro ochea Pier Ulm, asudat, cu faţa stăpânită de o vie surescitare.

Deodată, pe când se pregătea să mai arunce o porţie de proiectile în staţia pe jumătate ruinată, Pier Ulm se simţi apucat de umăr şi smuls cu brutalitate din şa. Se trezi deci înhăţat de doi necunoscuţi care, scuturându-l zdravăn de umăr, urlau amândoi odată. Pier Ulm nu înţelese imediat ce spuneau, era prea surprins de apariţia pe navă a străinilor; o mulţime se agitau în jurul său, iar paşii altora bocăneau grăbit pe coridor, în liniştea aproape nefirească prin contrast cu infernul zgomotos de mai înainte. Pier Ulm vedea chipurile desfigurate ale celor doi şi le simţea degetele înfipte în muşchii lui, strângându-l, apăsându-l, scuturându-l. „Efemeridele-s aici!” îi trecu prin minte un gând, iar prin corp un fior de spaimă. Şi abia atunci înţelese ce-i urlau cei doi la ureche, furioşi.

— Nenorociţilor! strigau ei. Ne-aţi demolat distileria!...

*

Ceea ce urmează poate fi socotit, ca în bunele romane clasice, drept un epilog, fără de care nu s-ar putea şti ce s-a ales din argonauţi şi, lucru grav, cineva ar putea crede că expediţia s-a încheiat cu un tragic sfârşit. Din fericire, necunoscuţii nu erau efemeride travestite, invadatori care să fi folosit drept suport învelişuri umane, aşa cum echipajul înclinase să-a ia la început. Erau lucrătorii angajaţi în schema distileriei interplanetare de coniac „3 secole”,

care îşi avea sediul în staţia distrusă de Pier Ulm. Când faptele se lămuriră, echipajul află povestea acestei mari întreprinderi destinate comerţului galactic şi mai ieşiră la lumină o mulţime de noutăţi privitoare la ceea ce se întâmplase, în lipsa lor, în sistemul solar. Astfel, deveni limpede pentru toţi că alţii, deşi plecaţi în urma lor pe marile trasee cosmice, stabiliseră legături trainice cu câteva grupuri de metacosmici, cu care Pământul pusese bazele unei rodnice colaborări. Distileria era doar unul din fructele acestor legături interstelare — aflară argonauţii. Ea fusese proiectată şi construită special pentru populaţiile zoomorfe ale sistemului Alfa Centauri, care nu preţuiau nimic din produsele civilizaţiei terestre mai presus de coniacul marca „3 secole” şi, de când intraseră în legătură cu pământenii, ajunseseră să-l folosească în hrana lor drept aliment de bază. Cu acelaşi prilej, argonauţii aflară şi lucruri mai puţin vesele, ca — de pildă — lista pagubelor pricinuite de eroarea lor, prin distrugerea staţiei şi incendierea uriaşului rezervor, la data aceea aproape plin cu coniac pentru export.

Cifra totalului era atât de mare încât, de teama consecinţelor, cu toţii se grăbiră să arunce întreaga responsabilitate pe umerii lui Pier Ulm.

— Pier Ulm e de vină! strigau ei, luându-se martori unul pe altul în faţa celor pe care îi păgubiseră atât de grav.

Boldur găsi nimerit să facă un amplu raport privind uzurparea puterii de către fostul său adjunct şi nu se sfii să descrie în culori violente ceea ce numea el „cea mai neagră perioadă din întreaga istorie a navei, tirania întunericului şi teroarea lui Pier Ulm”. Îl sfătui şi pe Gregor să protesteze pentru repetatele încarcerări la care fusese supus de către şeful de echipaj. Astronomul nu se lăsă rugat de două ori; îşi înşiră suferinţele într-un memoriu separat, descrise într-un stil voit plângăreţ ungherul mizer din magazie, unde îşi

petrecea zilele de arest, fără a pomeni nimic, desigur, despre rezerva de alcool pe care o găsise întâmplător şi s-ar putea spune chiar că îl *îndemna la* săvârşirea unor mici abateri, ca să fie încarcerat periodic acolo. O puse şi pe Adalina să semneze memoriul, cerându-i să adauge cât de mizerabil se purtase Pier Ulm cu ea, cum voise el s-o expulzeze în spaţiul cosmic, încă de la constatarea existenţei sale pe navă şi toate celelalte. Dar Adalina refuză.

— Dă-l naibii! zise ea. Bine că am ajuns pe Pământ.

Şi îşi scutură capul, alungind parcă un gând urât, apoi zâmbi unui viitor care se profila spectaculos în direcţia planetei de baştină, încă departe, dar fără a putea să înşele intuiţia şi simţurile tinerei femei.

Ceilalţi se dovediră mai puţin iertători. Darnaputra, de pildă, declară că din cauza condiţiilor de viaţă, dure, impuse de Pier Ulm echipajului nu şi-a putut duce până la capăt cercetările medicale, fiind obligat să-şi abandoneze până şi programul de gimnastică yoga, început sub auspicii atât de promiţătoare. Dacă Pier Ulm îl lăsa să-şi vadă de treabă, zicea medicul, n-ar fi ratat şansa de a-l opera de apendicită pe Vlig III, pe care şeful de echipaj îl scosese din infirmerie înainte de a se fi restabilit complet şi-l pusese să facă instrucţie în rând cu ceilalţi. „Ca şi cum asta ar fi mai important decât intervenţia chirurgicală prin metoda sugestiei dirijate progresiv!” exclama Darnaputra, iar în finalul memoriului său ceru să i se încredinţeze conducerea unei mari clinici, unde să-şi poată continua cercetările întrerupte, spre bucuria şi alinarea suferinţelor bolnavilor de orice fel.

Albert se interesă întâi cum stăteau lucrurile cu abisalismul. Dacă mai exista, dacă reprezenta ceva între valorile literare cultivate după plecarea sa de pe Pământ.

— Sigur! i se răspunse. Toată lumea ştie astăzi de

abisalism. E un curent literar străvechi, care se învaţă în şcoli, poţi să cercetezi manualele, ca să te convingi.

Chipul lui Albert se lumină brusc.

— Ştii, îi zise lui Boldur, eu în adâncul sufletului meu întotdeauna am fost un abisalist…

Zâmbind fericit, se îndepărtă ca să-şi redacteze propriul său memoriu, îndreptat, fireşte, tot împotriva lui Pier Ulm. Nu uită să-şi sublinieze în el meritele de întemeietor al abisalismului literar şi nici să protesteze, să se arate indignat de batjocura suferită din partea şefului de echipaj, care îl poreclise sergent, apoi sergent-major, pe el, un pacifist, un abisalist de certă şi recunoscută rasă, coborându-l dintre problemele înalte, de esenţă filosofică, singurele care merită să se constituie în preocupări cu adevărat demne de interesul unui mare artist, şi obligându-l să se consume în activităţi incompatibile cu convingerile sale, ca să nu mai vorbim de nivelul lor inferior, lipsit de orice urmă de intelectualitate! Îl numi pe Pier Ulm uzurpator şi impostor, terorist sângeros, duşman al artelor, folosi termeni precum „mentalitatea lui criminală” şi veşteji în cuvinte pline de indignare pretenţia lui de a i se compune marşuri de către însuşi întemeietorul şcolii abisaliste de poezie. „Am fost jignit, umilit, terorizat!" exclama Albert spre finalul memoriului şi, pe când te-ai fi aşteptat să ceară decapitarea lui Pier Ulm, constatai faptul că fostul şef de echipaj trecea brusc pe un plan secund, în faţă rămânând doar nişte fine, subtile aluzii la postul de preşedinte al Uniunii Interplanetare a Scriitorilor, rămas de curând vacant. Nu că Albert l-ar fi pretins pentru sine, în compensaţie pentru suferinţele îndurate pe navă! Fireşte că nu *el* îl pretindea, ci meritele lui, activitatea, valoarea operei create înainte de expediţie şi mai ales cea de după. Căci expediţia spre steaua Beta din Constelaţia Argonautului nu fusese chiar fără folos, îşi atinsese ţinta,

explorase, revenise, aşa şi pe dincolo. El, Albert, avea poemul în cap — ce poem? o adevărată epopee — şi, cunoscându-i de pe acum valoarea, considera că nu-i deloc exagerat, nu să emită pretenţii, cuvântul era poate grav, dar oricum, să candideze, să spere, în sfârşit…

Vorbele fiind vorbe, iar faptele fapte, isprava cu distileria de coniac trebui să fie plătită de cineva. În principal în acesta fu Pier Ulm, căruia i se smulseră decoraţiile şi gradele de general, cu o justificată indignare, sporită la aflarea felului cum avansase fostul căpitan, săltându-se el însuşi, sprinten, din treaptă în treaptă. Se zvonea că lucrurile n-aveau să se oprească aici, dar Gregor nu mai avu răbdare să aştepte sfârşitul; de îndată ce se văzu pe Pământ, îi propuse Adalinei căsătoria şi, cum de data asta ea nu mai făcu mofturi, se repeziră împreună, fericiţi, spre casă. În drum, astronomul o apucă deodată de mânecă obligând-o să coboare de pe banda rulantă, intră, urmat de ea, într-o tutungerie.

— Ce vrei să faci? întrebă nedumerita Adalina.

— Cumpăr o pipă, zise Gregor. Nu pentru mine, pentru bătrân! preciza el, gândindu-se la imaginea vivantă a strămoşului Grigore. Să vezi ce-o să se bucure! Şi pentru noi, că ne-am întors, dar mai ales pentru pipă. O să-i spun că i-am făcut rost de ea de la un aborigen de pe planeta stelei Beta.

Înveselit, cu pipa în buzunar, Gregor îşi luă iubita de mână şi revenir pe banda rulantă.

— Ce zici, o să-i placă de mine? se interesă Adalina alintându-se.

— Mai întrebi? se miră astronomul şi o sărută în văzul călătorilor. Ştii, adăugă el, sunt curios dacă o să mă mai recunoască. Oricum, au trecut câteva sute de ani de când ne-am văzut ultima oară.

Ajunseră în faţa casei. Adalina se opri, emoţionată, ca şi

cum i-ar fi fost greu să treacă pragul.

— Gregor, te rog! zise ea, temperând graba cam exagerată a astronomului.

Apoi, hotărându-se brusc, trecu pragul, intrând prin uşa pe care Gregor i-o ţinea deschisă. Înainte de a urca la etaj, îl strânse de mână, întrebându-l în şoaptă:

— Cum e?

— Cine, bătrânul? A, fii fără grijă, e un tip simpatic. Uite, dacă vrei, dă-i tu pipa şi i-ai câştigat sufletul pentru o întreagă veşnicie.

În faţa camerei lui Gregor, Adalina se mai opri o da ti, copleşită de o emoţie care-i coloră uşor obrajii.

— Hai, nu fi copilă! o îndemnă astronomul şi, deschizând larg uşa, strigă: Noroc, taică Grigore! M-am întors…

Mai multe n-apucă să spună. Înlemni, cu ochii aţintiţi spre tabloul vivant, unde în locul strămoşului său descoperi figura atât de cunoscută şi atât de nedorită a lui Axanio. Gregor clipi mărunt, crezând că visează, că are halucinaţii, dar multisecularul Grigore tot nu apărea, în timp ce Axanio, cu un rânjet care-i exprima adânca satisfacţie, îşi scoase un braţ din tablou şi-i făcu semn cu degetul:

— Vino încoace, puişor, vino-ncoa'…

Tehnoredactor: Cornel Cristescu